

מיכאל לייטמן ארווין לאסלו

מגדל בבל
הקומה האחרונה

סדרת קבלה למעשה

מיכאל לייטמן ארוין לאסלו

מגדל בבל הקומה האחרונה

Michael Laitman Ervin Laszlo

The Tower of Babel the Last Floor

Copyright © 2006 by Laitman Kabbalah Publishers
127 Ramblewood Lane
Thornhill ONT. L4J 6R3, Canada
All rights reserved

www.kab.co.il

צורות עורכים: א' לוי, ל' גור, ט' רסלר

עריכה לשונית: נ' ברוך
חלק א' והנספה תורגמו מאנגלית בידי י' יפרח

גרפיקה: א' אורטקין
עימוד ממוחשב: ד' גולדין

נדפס בישראל, תשס"ז
© כל הזכויות שמורות למכאל לייטמן
I.S.B.N: 965-7065-46-1
מסת"ב:

תוכן העניינים

7	פתח דבר
12	על הספר

על פרשת דרכיהם ארוין לאסלו

21	הקדמה
23	תמונה העתיד
29	הולדתו של עולם חדש
38	גלגלי ההנעה של הכאוס
44	פרמטרים לשינוי

תכנית הטבע מיכאל לייטמן

57	פתיחה
61	הרצון - יסוד הטבע
67	גבולות ההנאה
73	אלטרואיזם - עקרון החיים
80	הפרת האיזון
90	ציוויל לוחקי הטבע
102	הדרך אל החופש
107	ממושם הבתוירה החופשית
113	המכונות למימוש מטרת החיים
121	מציאות של שלמות ונצחיות
132	אייזון עם הטבע

תפקידה של ישראל מיכאל לייטמן

139	תפקידה של ישראל
-----------	-----------------------

נספחים

167	התהווות ההוליזם של המדעים - ארוין לאסלו
176	הערות

פתח דבר

תמצית הרעיונות המובאים בספר. מבוססת על נאומו של הרב ד"ר מיכאל ליטמן בפני "모ועצת החכמה העולמית", אロסה, שוואי, 22 בינואר 2006

אין זה סוד שהאנושות מצויה בעיצומו של משבר עמוק, ורכבים מאיתנו כבר מרגישים זאת. תחושות של חוסר ממשאות, של תסכול ושל ריקנות מציפות את חיינו. משבר בתא המשפחתי ובחינוך הילדיים, התמכרות לסמים, מצב בייחוני מעורער, חשש מפני מלחמה גרעינית, איום אקולוגי – אלה הן חלק מן הבעיות המعيشות על אושרנו. דומה כי איבדנו את יכולת השלוט בחינו ובתרחש בעולם.

cidou, abhonz ncnun shel hamezab hoa machitzit ha'daruk le'kraot rifi'i. moshom ck, cdi l'mezoa petron libuyutino ulaino labenin at hasiba l'hon. havis hbatoh biyoter shmanu cda'i la'tachil hoa hcrat tbeu adam v'tbeu ha'olam. am nshchil labenin at htebush shlano v'at ha'okim ha'po'elim ulaino, ndu bma anu tuo'vim v'ma ulaino le'shot cdi l'zata min hamezab shbo anu nmazaim.

חקירת הטבע הסובב אותנו תגללה לנו שהדומים, הצלומ והחי מנו הלים על ידי הטבע דרך האינטינקטים שלהם. פעולותיהם אין נחשות לטובות או לרעות, אלא הם פשוט מתקיימים בהרמונייה זה עם זה ועם הטבע, על פי החוקים שהותבעו בהם. לעומת זאת, אם נתבונן בתבעו של האדם, נראה כי הוא שונה ב��ילת משאר הטבע. האדם הוא היוצר היחיד היכול להפיק הנאה מניצול הזולות, מעליונות עליו ומשליטה בו. רק האדם שעובד הנאה מהיו'נו נבדל מן האחרים, מהיו'נו מעל כולם. זהו האגו'יזם האנושי, והוא שmaps את האיזון בטבע.

למעשה, הרצון ליהנות הקיימים בנו התפתחה בהדרגה לכל אורך ההיסטוריה. תחילתה הוא התבטא ברצונות קיומיים פשוטים – למזון, למין ולמשפחה. אחר כך התפתחו רצונות מתקדמים יותר: לעושר, לכבוד, לשיליטה ולידע. תהליך זה גרם לההתפתחות החברה האנושית, להיווצרות מבנים חברתיים חדשים ולפיתוח מערכות חינוך, חברות, מדע, טכנולוגיה וכדומה. וכן, מתוך מחשבה שהקדמה והרווחה הכלכלית יסבו לנו סיפוק ויהפכו אותנו למאושרים יותר, צעדנו קדימה במרחב. אולם עתה אנו מתחילהם להרגיש כי הההתפתחות ארוכת-השנים מגיעה לגבול סתום.

הדבר נובע מכך שלא ניתן לספק את הרצון ליהנות שלנו לאורך זמן. מסקנה זו הסיק כל אחד מائנו לא פעם בחיהו, כאשר השtopic, לדברים מסוימים, לעיתים במשך שנים, אבל-CSKIBIL את אשר רצה, התפוגג התענגות בתוך זמן קצר. שוב חזורה הריקנות, ושוב הוא מצא את עצמו רודף אחר מטרות חדשות בתקווה למצוא בהן סיפוק, וחזר חלילה.

התהליך הזה מתורחש גם במישור הפרטיא של האדם היחיד וגם במישור של האנושות כחברה. ביום, לאחר הצטברות של ניסיון בין אלף שנים המצביע אותנו לפני העובדה שאנו יודעים כיצד הגיעו לאושר בר-קיימה ואף לא לביטחון קיומי בסיסי, אנו נובכים ומתחוסכים. תופעה זו עומדת בבסיס המשבר שאנו נתונים בו והוא הסיבה לביעות שמהן אנו סובלים.

יתרה מזאת, לאורך הדורות הלכה והתעצמה הנטייה הטבעית האגוניסטית של האדם לשאוב הנאה עצמית על חשבון הזולת. ביום אנשים מנסים לבנות את הצלחתם על חורבן הזולות בעוצמה שלא הכרנו מעולם. חוסר הסובלנות, הניכור והשנאה שבין בני האדם הגיעו לשיאים מפחדים, והם מעמידים בספק את המשך הקיים של המין האנושי.

התבוננות בטבע מלמדת אותנו שכל הגופים החיים בנויים על פי עיקנון השונה מהוותו מהאגאים האנושי – עקרון האלטרואיזם, הדאגה לטובת הזולות. תמיד בגוף חי מתחברים זה לזה על ידי נתינה הדדית למען החיים של הגוף כולם. כל תא בגוף מקבל את הדירוש

לקיומו, ובכל יתר כוחותיו דואג לכללות הגוף. בכל הדרגות בטבע פועל הפרט לטובת הכלל שמננו הוא חלק, ובזה הוא מוצא את שלמותו. ללא פעילות אלטרואיסטייה לא יתכן קיום חיים.

כיוון, לאחר הקיימות רבות בתחוםים שונים, כפי שIOCICH עמיthic פרופ' לאסלו, מגיע המدى למסקנה שגם האנושות היא למעשה הגוף חי אחדשלם. הבעיה היא, שעדין איןנו מודעים לכך. علينا להעתור ולהבין שהצורות המuibות כיוון על חיננו אינן מקריות, ולכןן הן לא יכולו עוד לבוא על פתרון בשום דרך שהכרנו בעבר. הן לא ייעלמו אף ייחמירו, אלא אם כן תתחיל גם החברה האנושית לתפקד על פי חוק הקיום הכלול של הטבע, חוק האלטרואיזם.

כל התופעות השליליות בחינינו, הן ברמת הפרט והן ברמה הכוללת ביותר, הן פועל יוצאת של אי קיום חוקי הטבע. ברור לנו לחילוטין, שהיא זה טיפשי לקפוץ מבניין גובה ולקותש שכוח המשיכה של כדור הארץ לא יפעל עליינו. מה שבורר פחות הוא, שגם את חיננו כחברה אנושית, את מערכות היחסים בינינו, מנהלים חוקי טבע מוחלטים. היום עליינו לעצור, לבדוק את עצמנו, להבין היכן אנו פועלים בנגד חוקי הטבע, ולמצוא את דרך החיים הנכונה. הכל תלוי רק במודעות שלנו: ככל שנוסף להחכמים ולהבין את מערכת הטבע, נספג פחות מכות ונפתח מהר יותר.

בדרגת הגוףandi האלטרואיזםطبع כחוק הקיום, אך בדרגה האנושית עליינו לבנות יחסים אלטרואיסטיים בכוחות עצמנו. הטבע הניה זאת לנו כדי שנוכל להעפיל בכוחות עצמנו אל דרגת קיום חדשה ונעלה. זהה מוהות ההבדל בין האדם לבין כל היוצרים האחרים.

במהלך הספר נדונ רכבות בדרך לבצע זאת, שכן שינויי טבע האדם אינם פעולה של מה בכאן. נוצרנו ציורים אגואיסטיים; אין אפשרות לנו לפועל ישירות נגד האגו, משום שזה טבuno. ופה טמונה כל החכמה: יש למצוא שיטה שתוכל לגורום לכל אחד מאייתנו לרצות, מתוך האגו, לשנות את יחסו לזולת, להתחבר אל הזולת כחלקי גוף אחד.

לא במקרה יצר אותנו הטבע ציורים חברתיים. אם עמוק לחקור את התנהגותנו, נגלה כי פעלותינו נעשות במטרה לזכות בהערכה

מהסובבים אותנו. הערכת החברה מחייבת אותנו, וחוסר הערכה או גנאי מסכימים לנו את הסבל הגדול ביתר. בשזה בפניו החברה היא הדבר האיום ביותר שיכל אדם לחוש. לכן אנו נוטים לצית לערכים שמציבה בפניו החברה ולחיות על פיהם. לפיכך, אם נצליח ליצור שניינו בסולם הערכיים של הסביבה שבה אנו מצויים, כך שערכיים אלטרואיסטיים כמו חיבור לזרות וראגנה הדדית יעדמו בראש הסולם, ישנה כל אחד מאיתנו את יחסו לזרות.

כאשר החברה תעריך אדם רק לפי מסירותו לחברה, כולנו נשאף בהכרח לחשוב לטובה החברה ולפעול למעןה. למשל, אם יבוטלו הפרסים ואותות הכבוד הנtinyנים ביום בעבור הצtinyינות צו או אחרת של הפרט ואנשיים יוערכו רק בזכות דאגתם לטובה החברה, אם ילדים יעריכו כך את הוריהם; אם החברים, הקרובים, העמיתים לעובודה יבקרו אותנו רק לפי אמת מידה של יחס טוב לזרות, כולנו נרצה לנוהג כך כדי ליהנות מהערכת הטובים אותנו.

בדרגה נתחיל לחוש כי יחס אלטרואיסטי לזרות הוא דבר מיוחד ונעלה בפני עצמו, גם ללא קשר להערכת החברתיות שהוא מקנה, ונמצא שהוא מקור לתענוג מושלם ובלי מוגבל.

אף שהחברה האנושית היום היא חברה אגואיסטית, ניכרות בה הכנות נרחבות להתקדם לקראת קיום חוק האלטרואיזם של הטבע. החינוך והתרבות שלנו התבססו מאז ומעולם על עקרונות אלטרואיסטיים. במוסדות החינוך ובמשפחה אנו מוחנים את הילדים לחת, לוותר, להיות אדיבים ולקשר קשיי חברות. איש לא אמר שהוא מתנגד לערכים כאלה. זאת ועוד: בשל מהפכת התקשורת ניתן ביום להעbir מסרים וערכים חדשים לציבור בmahiroot רבה, על פני כל העולם. דבר זה הוא גורם מכירע בהעלאת המודעות של האנושות למשבר ההולך ומחrif וילצורך בפתרון כולל.

אמנם פתרון הבעיות של היום הוא שמניע אותנו לשנות את המצב הנוכחי, אך אנו עתידיים לגלוות כי העניין אינו מסתכם רק בזאת. אדם הבונה בתוכו יהס נכוון לזרות נכנס בדרגה אל קיום ברובך שונה מכל שידענו עד כה, קיום נعلاה מכל שהכרנו - הרגשת שלומות הטבע.

בסיום של דורות רבים של התפתחות מובלעת ספרנו די ניסיון המאפשר לנו להבין לאן דוחף אותנו חוק ההתפתחות של הטבע. היריעה שנפרוסה בהדרגה בפני הקורא לאורך הספר מבוססת על עקרונות יסוד מחתמת הקבלה העתיקה לצד הגילויים האחרונים של המדע המודרני. בעזרתה נוכל לצדד רASON ומשמעותי לעבר מימוש חוקי הטבע, להתריך להרגשה שכולנו חלקיים ממערכת טבע אחת וככלות ולטועם מההרמונייה ומהשלמות המזויות בה.

על הספר

הרקע לכתיבת הספר

דאנה משותפת לגורל האנושות הפגישה את פרופ' ארוון לאסל ואות הרב המקובל ד"ר מיכאל לייטמן זה עם זה. הם החליפו ביניהם ידיעות שרכש כל אחד מהם במהלך שנים ארוכות של חקירה, ועתה הם יוצאים יחד בקריאת לעתיד טוב יותר. בספר זה הם מתוועים בפנינו את הדרך לכך.

השנים חברותם ב"מועצת החכמה העולמית" (World Wisdom Council) שהוקמה על ידי ה-Club of Budapest. ארגון זה נוסד על בסיס התובנה שהעולם כיום הוא מכלול של חלקים המוחכרים הדידית, ומטרתו לחפש נתיב של התפתחות חיובית ל민 האנושי.

הארגון כולל מובילי דעת קהיל פעילים בתחוםים שונים במדע, באמנות ותרבות, וכן הוגי דעתות בולטים מרחבי העולם. בשורת חברי הכלוב של הארגון נמנים מדינאים, מנהיגים, מדענים זוכי פרסים נובל ואמנים, ובهم: ואצלב האול, ארף גונץ, הדלי למה, פאולו קוואלו, ליב אולמן ופיטר גבריאל.

הרקע לכתיבת ספר זה הוכנה במהלך השנה האחרונות, שבה השתתפו השנים ייחדיו בסדרת כנסים בין-לאומיים והובילו בהם את הדיון על עתידו של העולם.

בנובמבר 2005 נערכ בטיבוקיו הכנס "יוצרים ציוויליזציה חדשה". באירוע נטל חלק מדענים בכירים ונציגים מהקהילה המדיפלומטית.

במשתתפים נכחו מיכאל גורביץ'וב, שר החינוך של יפן קוסקה קנג'י וدمויות נוספות מעולם התרבות והרוח באירופה, בארכזות-הברית ובאסיה. בעקבות כנס טוקיו נערכו כנסים דומים גם בשוויץ, בגרמניה ובקנדה.

כנס "יוצרים ציוויליזציה חדשה" בטוקיו, נובמבר 2005

אחד העסיפים בהצחת הסיום של הכנס אמר:

"עלמנו מצוי כיום במצב קשה מאוד ומגמות שונות נעות בכיוון שגוי. אין זו הדרך ליציבות; זו הדרך לפערים חברתיים, לעוני, לחוסר איזון חברתי, לטורר, למלחמה ולהרבן. אולם עדין לא ברור אם נתמיד בדרך זו עד סופה או שמא נבחר בדרך נוארה יותר. בעיקרונו, עלייה על דרך נוארה יותר אינה כרוכה בקשישים. כל שנדרש הוא דרך חשיבה שונה.

אנו קרובים לשף התהום, ופירוש הדבר הוא שהדברים שאנו עושים - שכל אדם עושה - עשויים להטות את הקפ' לכאן או לכאן. דוקא בחילון ההכרעות שלפני סף התהום, פועלות של קבוצות קטנות ואפילו של יחידים הופכות לחשובות ביותר".

ספר זה יוצא לאור במטרה לספק לכל אדם כלים לייצור השינוי המכריע ולהעלאת האנושות על נתיב חדש.

מחברי הספר

פרופ' ארווין לאסלו

פרופ' ארווין לאסלו הוא בעל תואר דוקטור לפילוסופיה מטעם ה"סורבון", ובבעל ארכעה תואר דוקטור לשם כבוד (מאוניברסיטאות בארצות-הברית, בקנדה, בפינלנד ובהונגריה). הוא היה מועמד לפרס נובל לשולם בשנת 2004 ובשנת 2005. בעבר שימש פרופ' לאסלו כפרופסור לפילוסופיה, למדע המערכות וללימודיו עתידנות באוניברסיטאות שונות בארץ-הברית, באירופה ובאסיה. כיום הוא מתגורר בטוסקנה שבמרכז איטליה ומרצה ברחבי העולם.

לאסלו הוא מייסדו ונשיאו של ה-*Club of Budapest*, מייסדה ומנהלה של ה-*General Evolution Research Group*, נשיאו *The Private University for Economics and Ethics of Vienna* חבר האקדמיה העולמית לאמנויות ומדעים, חבר האקדמיה הבין-לאומית *International Medici Academy* לפילוסופיה ומדע, חבר סנאט ב-*World Futures: The Journal of General Evolution*. הוא המחבר או מחבר-שותף של 47 ספרים שתורגמו ל-20 שפות, וערך 30 ספרים אחרים ובכללם אנציקלופדיה בת ארבעה כרכים.

באפריל 2006 ביקר פרופ' לאסלו בישראל כאורח של המכון למחקר ע"ש הרוב אשlag, שבראשו עומד הרב לייטמן. במהלך ביקורו ניהלו השניים שיחות על עתיד העולם ועל הדרכים למציאת פתרון גלובלי בר-קיימה. בין השיחות נערכו ריאיון אישי עם. פרופ' לאסלו, שהיה בצעירותו פסנתרן מוכשר אף יותר על הקריירה המוזיקלית המבטיחה שציפתה לו למען עיסוק בעשייה עולמית, נשאל מה גרם לו לבצע את המעבר זהה.

"כילד נחשפי הן למוזיקה והן למדע ופילוסופיה.امي הייתה מוזיקאית, ודודי, שגר איתנו באותו בית, היה פילוסוף. התחלתי בקריירה של מוזיקאי, אך לאחר מכן, בשנות העשרים המוקדמות לחיי, התחלתי להתעניין בשאלות שעלייהן שמעתי בעדיILD. התחלתי לקרוא וללמוד, ובסוף של דבר הגעתי לנקודה שבה הייתי שוכן בנושאים האלה עד כדי כך שכבר לא יכולתי לחזור לאחור."

התחלתי להיות מעורב בשאלות על טבע העולם, על האבולוציה ועל גורל האנושות, והייתי מעוניין כל כך להמשיך בזה, עד שמצאת שהריכוז שלי, שהוא ממש חובה בעבר מוזיקאי מנצחUi, נפגע. וכך, כשמצאת את עצמי באציג קונצרט חושב על בעיות תאורטיות שהעסיקו אותו, אמרתי לעצמי 'כך זה לא יכול להימשך'. בדיק באותו זמן הוזממתי לאוניברסיטה ייל באמריקה והחלטתי להיענות להזמנה. מאז המשכתי לעסוק במוזיקה כחובב, אך לא עמד לדשותי הפנאי הדורש להמשיך בזה באופן מנצחUi.

מכאן ואילך התגלו הדברים עצמם. בראשית שנות השבעים הוזממתי לאוניברסיטה פרינסטון כדי להרצות בסדורה של קורסים על 'המערכת העולמית'. זמן קצר קודם לכן התחלתי לפתח את 'תאוריות ההתפתחות הכלכלית' – תאוריה כללית של ההתפתחות כפי שהיא חלה על מערכות פיזיקליות, על מערכות חיים, על ההכרה, ואפילו על היקום כמערכת.

זה הייתה הפעם הראשונה לקרה מעורבותי במערכת העולמית, בבעיותה ובחזיותה. כמה שנים לאחר מכן נתקבלתי לעמוד בראש מחקר של המוסד להכשרה ומחקר (UNITAR) שבמטה האו"ם, בנושא 'סדר עולמי-כלכלי חדש' (NIEO). כעבור כמה שנים הוזממתי לכחן באוניברסיטה של האו"ם (UNU), ושם ביליתי זמן רב בעבודה שעניינה תכנית הפרספקטיביות האירופיות ובפיתוח ויישום תכנית עבור אונסק"ו. ב-1993 ייסדתי את ה-Club of Budapest ולאחר כמה שנים הקמנו את מועצת החכמה העולמית".

הרבי ד"ר מיכאל לייטמן

הרבי ד"ר מיכאל לייטמן סיים את עבודתו הדוקטורט שלו בנושא "קבלה כזרות מודעות עליונה", והוא בעל תואר דוקטור לפילוסופיה מהמכון הגבוה לפילוסופיה שבאוניברסיטת מדריד במוסקבה. כמו כן הוא בעל תואר שני בביו-קיברנטיקה מהפקולטה לבiology וקיברנטיקה רפואיית במכון המדעי של אוניברסיטת סנט פטרבורג. בנוסף להיותו מדען וחוקר, הרבי לייטמן עוסק זה 30 שנה בחקר הקבלה ובהוראתה. הוא פרסם למעלה מ-30 ספרים בנושא הקבלה וכן מאמרים מדעיים שונים. כתבוו אלה תורגמו לשפות רבות.

הרב לוייטמן היה תלמידו, מזקירו ועוזרו האישי של הרב המקובל ברוך אשlag, בנו הבכור וממשיך דרכו של הרב המקובל יהודה אשlag, מחבר פירוש "הסולם" על ספר הזוהר. במשך 12 שנה, עד יום פטירתו רבו, רכש מפיו את תורה "הסולם" של אביו, הרב יהודה אשlag, הידוע בכינויו "בעל הסולם". ביום נחassoc בעל הסולם למשיך דרכו של האר"י. הוא סלל את הדרך בעבור בני דורנו, ובזכות שיטתו יכול היה כל אדם להתחבר אל הידע המצויה במקורות האותנטיים של הקבלה שהותירו אחריהם המקובלים הקודמים.

הרב לוייטמן צועד בעקבות מורו הרוחני וממשיך את דרכו בהגשמה ממשימת חייו: הפצת חכמת הקבלה לעולם. לאחר פטירתו מורו ב-1991 הקים הרב לוייטמן את "בני ברוך", קבוצת מקובלים הלומדת ומיישמת בחיי היום-יום את דרכם של בעל הסולם ושל בנו הרב ברוך אשlag. ברבות הימים הפכה "בני ברוך" לתרנואה בין-לאומית עצפה, הכוללת אלפי תלמידים בארץ וברחבי העולם. שיעורי הקבלה של הרב לוייטמן וחבריו "בני ברוך" משודרים מדי יום ביוםו בראשות הטלויזיה והאנטרנט בישראל ובעולם.

בנוסף, ייסד הרב לוייטמן את המכון למחקר ע"ש הרב אשlag במטרה לטפח את השיח הציורי בתחום הקבלה והמדוע. פעילותו החינוכית המדעית המקיפה ורבת-השנים של הרב לוייטמן זיכתה אותו בתואר פרופסור לאונטולוגיה (תאוריות ההוויה) מהמוסד האקדמי היוקרתי ביותר בתחום המדע ברוסיה. בשנים האחרונות הרב לוייטמן משתף פעולה עם חוקרים ועם מדענים בכירים מרחבי העולם ביצוע מחקרים בתחום המדע המודרני והקבלה.

וכך השיב הרב לוייטמן על השאלה כיצד השתלבו בחיו המדע והקבלה: "בסיימי את בית הספר התיכון חיפשתי מקצוע שיאפשר לי לחקור את MERCHANTABILITY החיים. חשבתי שחקירת הטבע באמצעות המדע היא הדרך שתאפשר לי למצוא את התשובות. התחלתי את לימודיו באוניברסיטה בתחום הביוכירנטיקה, תחום החוקר את מערכות החיים ואת הסדר המכתייב את קיומן. קיוויתי שמהלימוד על 'איך' אנו חיים אגיע בסופה של דבר לפתרון השאלה 'לשם מה' אנו חיים - שאלה המתעוררת בגיל צעיר בכל אחד מאיינו, אך נעלמת במהלך המ羅ץ השגרתי של חיינו.

עם תום לימודי עבדתי במכון למחקר המטロלוגיה בלנינגרד. כבר במהלך סדרת המחקרים שהתחלתי בהיוויי סטודנט התפעלי מהאופן הנפלא שבו בניו תא אורוגני המקיים חיים. נפעמתי מהצורה שבנה נכלל התא בצורה מושלמת והרמוניית בכל הגוף. נהוג לחקור את מבנה התא עצמו, את חפקודיו השונים ולשאול לשם מה הוא קיים, דהיינו מהן פועלותיו השונות כלפי כל הגוף, אולם לשאלה לשם מה קיים הגוף כלו לא מצאתי שם תשובה.

הנחתתי שבדומה לתא בגוף, כך גם הגוף מהווה חלק מערכות גדולות יותר, שככלפיה הוא מתקף כחלק מן השלם, אך ניסיונותי לחקור את הדבר במוגנות המדעית נתקלו בדוחיות חזירות ונשנות. נאמר לי כי המדע אינו עוסק בשאלות אלה. כל זה היה בשנות השבעים ברוסיה. קיננה בי התקווה, שבישראל יוכל להמשיך באוטו מחקר שהבה כל כך את לבו. בשנת 1974, לאחר ארבע שנים שבהן הייתה 'מסרוב עלייה', הגעתו לישראל, אולם גם כאן הוצע לי לבצע מחקרים ועבודות ברמה מוגבלת, ברמת התא הקטן בלבד.

הנתני שעליי לחשוף היכן יוכל למלמוד על המערכות הכלליות של המציאות. פניתי לתחומי הפילוסופיה ולאחריה אל הדת, אך לא מצאתי בהן תשובה. לאחר שנים ארוכות של חיפושים מצאתי את המורה שלי – הרוב המקבול ברוך אשlag. הייתה במחיצתו החל משנת 1979 ועד לפטירוño בשנת 1991.

בעיני היה זה 'המוחיקני האחרון', המכובל האחרון בשלשת המקובלים הגדולה שנמשכה דורות. לא משתי ממנה במשך כל אותה עת. את שלושת ספרי הראשונים כתבתי ופרסמתי ב-1983-1984, בעידודו. לאחר הסתלקותו של מורי התחלתי לפתח את הידע שקיבלת ממנה ולפרסם אותו. רأיתי בכך המשך ישיר לדרכו ומימוש חזונו'.

מבנה הספר

חלקו הראשון של הספר, "על פרשת דרכיהם", חובר על ידי פרופ' לאסל, והוא עוסק במסבר שאליו נקלעה האנושות. חלקו השני והשלישי חוברו על ידי הרבה לייטמן. החלק השני "תכנית הטבע" מתמקד בעיקר במישור האישי, מבahir מהו שורש כל המשברים

והקשישים בחיה הפרט והכלל, ומתווה דרך לפתרונם. חלקו השלישי של הספר מוקדש ל"תפקידה של ישראל". נציין כי חלקיו של הרב לייטמן בספרו מבוססים על אמריו ועל רצאותיו, אשר עובדו על ידי צוות המכון למחקר ע"ש הרב אשlag.

העורך

חלק א

על פרשת דרכים

פרופ' ארוון לאסלו

הקדמה

מאת סר ארתור צ'רלס קלארק, מדען
וסופר, מחבר הספר "אודיסיאה בחלל"

כל המנסה לכתוב על העתיד חייב להפיק לקחים מכל כישלונות העבר. אפילו בתחום הטכנולוגי המצומצם, התחום היחיד שבו כל חיזוי הוא בוגדר האפשר, לא הייתה הצלחה רבה בניסיונות החיזוי. בתחום החברתי לא ניתן בעצם לחזות דבר מראש, ואכן איש לא חזה את אירופי העשור האחרון באירופה. لكن ספר זה דן בסוגיה מרכזית: אין צורך לחזות את העתיד, אלא ליצור אותו. מעשינו היום יעצבו את התורחותית של מחר, וביחד את האופן שבו אנו מותפסים את האתגרים הניצבים לפנינו, ואת החזון שאנו מפתחים כדי להחמוד אתם.

אנשים הנכשלים בחיזוי העתיד נחלקים לשתי קבוצות: קבוצה הפסיכיים חסרי התקווה וקבוצה האופטימיים במידה מופרצת. נמחיש את הדברים בעזרת דוגמאות אחדות.

משהගינו לבריטניה החדשות בדבר המצאותו החדש של אלכסנדר גראהם בל, הכריז מנהל משרד הדואר בהתנצלות: "האמריקנים זוקים טלפוןן, אך לא אנחנו. לנו יש המון נערים שליחים". ענייני זהו היעדר דמיון. לעומת זאת, המקרה הבא, המתבסס על אחת הדוגמאות מלמד על כישלון בתעוזה: כאשר שמע ראש העיר של אחת הערים בארץות-הברית על המצאת הטלפון, הוא הפריז בהתלהבות: "אני רואה ענייני רוחי את היום שבו בכל עיר יהיה טלפון".

אבייא דוגמה נוספת לכישלונו של אדם שהוא נחוש להיטיב לחזות את העתיד. בסוף המאה התחש-עשורה הרצה נשיא חברת בניין הכלרכות בבריטניה בפני עמיתיו על המכוניות שזה עתה הומצאה,

ואמר: "טייפש מי שיתכחש לעתידה החשוב של המוכנית, אך טיפש גדול יותר הוא מי שייהין לחשב כי היא תשפייע כהוא זה על הscalar בסיסים ובכרכרות".

ספרו של ג"ד ברנל, "העולם, הבשר והשטן", אחד מטובי הספרים שנכתבו על חייזרי העתיד, נפתח בביטוי מרשים: "יש שני סוגי של עתיד – עתיד הרצון ועתיד הגורל, ותבונת האדם מעולם לא השכילה להבדיל ביניהם". עתיד הגורל לא ייחשך אלא לאחר שייתגשם, אך ההיגיון מرمז לנו שהעתיד של הרצון עשוי להיות מכريع להתגשותו. כאן, בנקודת הכווינט הגורלית, נפגשים העתיד של הגורל והעתיד של הרצון, במקומות שבו הרצון, שהפך למנהיג המיום של הבלתי צפוי, מאפשר לבחור בין תרחיש של התמוטטות לבין תרחיש של פריצת דרך.

モוטב שנינצ'ור את העתיד האמתי ולא רק נזהה אותו, שכן אם נוכל לדעת אותו, מה יהיה טעם החיים?

ס"ד אורתו צ'יזלט קלארק
קולומבו, סרי-לנקה, 1 בפברואר 2006

תמונה העתיד

פתגם שני מזהיר: "אם לא נשנה כיון, סופנו שנסיים בדיק במקום אליו אנו מוכלים". אם נkish מן הפתגם لأنושות בת-ימינו, יהיה זה הרה-אסון. אנו צודדים במסלול המוביל לעולם שבו האים מפני סכsoon פוליטי וחברתי גדול והולך, הלחימה המאורגנת והן זו הבלתי מאורגנת מחריפות, שינוי האקלים מואצים, המחסור במזון, במים ובאנרגיה מהרף והחמצן באטמוספירה הולך ואוזל.

אנו נתונים בסכנה גם בשל אסונות העולמים להיגרם כתוצאה מתאונות גרעיניות ומדיליפות באתרים של פסולות גרעינית, בשל שיטפונות הרסניות וסופות טורנדו עקב שינוי אקלים, ובשל שכיחותן של בעיות בריאות הנובעות מסכנות טבע ואף מגורמים מעשה ידי אדם, כגון הצברות רעלניים בקרקע, באוויר ובמים.

הכיון אליו אנו מוכלים כתע איינו הכוון הרצוי לנו:

- פונדמנטיליזם אסלאמי מתחפש ברוחבי העולם המוסלמי, תנועות נאו-נאציות ותנועות קיצונית אחרות מתעוררות באירופה, וקנאות דתית פושה בכל העולם.
- בחילקים ובין כבולם גוברת הנטייה לנקיוט את דרך הטרור או דרכים אחרות של אלימות שמטרתן לתקן עולות או לפחות להסביר תשומת לב לאוthon עולות.
- ממשלוות אחדות מבקשות לעצור אלימות נטולת זהות פוליטית באמצעות לוחמה מאורגנת, ובה בעת ממלחטים סכטוכים במזרחה התיכון, באסיה, בארצות הברית אמריקה ובאזורים אחרים רוויי מריבות.

- בשנת 2005 עלו הוצאות הביטחון בעולם זו השנה השישית ברציפות; הן גדרו בחמישה אחוזים, לסכום של 1.04 טריליאן דולר. ארצות-הברית לבדה הוצאה 455 מיליארד דולר (כמחצית מהוצאה העולמית). שמונה המדינות המתועשות (ה-G8) מוכנות למדינות העניות נשק בשווי העולה על 12 מיליארד דולר.
- ככל שהעושר והכח הולכים וمتרכזים בידי מעטים, גוברים התסכול וחוסר שביעות הרצון ומתרחב הפער בין בעלי ההון והכח לבין שכבות השוללים העניות באוכלוסייה.
- שלישי מתושבי הערים בעולם חיים בשכונות עוני, ב"שכונות פהונים" ובגטאות עירוניות – למעלה מ-900 מיליון בני אדם מוגדרים כיום מתושבי שכונות עוני. בארצות העניות ביותר, 78 אחוזים מתושבי הערים חיים בתנאים מסוכנים מעין אלה.
- ברוב ארצות העולם ניכרת ירידת יכולת ההספקה העצמית של מזון, לצד הצטמצמות של רזרבות המזון הבין-לאומיות הזמיןות. בנוסף, הצטמצמה כמוות מי השתיה הזמינים בעבר למעלה ממחצית אוכלוסיית העולם.
- זה זמן רב נמשכת ההפרה של האיזון החוני באטמוספירה, באוקיינוסים, במאגרי המים המתויקים ובאדמות הפוריות בעולם. אפקט החמה מלווה בשינוי אקלים ובמצומים הפוריות של ימים, של אגמים, של נהרות ושל אדמות חקלאיות. חלק מהתהליכים ניזונים מעצם וכבר יצא מכלל שליטה.

אם יימשו מגמות אלה, נעה על מסלול התaskellות העlol להיראות כך: הקהילה הבין-לאומית נעשית קוטבית יותר ויותר, הפער החברתי עמוק ועמו גדרה ההתרmorמות. התסכול הולך וגובר במדינות שונות, בקבוצות אתניות ובארגוני שנלחקו לשולדים. הם מנצלים את יתרונות התקשות המהירה ליצירת קשר ביניהם ומתחלים לשhaft פעולה. קבוצות טרור, מפיצי נשק גרעני, סוחרי סמים ואנשי הפשע המאורגן מוצאים קרקע פורייה המאפשרת להם להשיג את יעדיهم.

הם כורתים בריתות עם יזמים חסרי מצלון ומרחיבים את היקף פעילותם, תוך ביצוע פיגועי התאבדות, שיחוד מנהיגים, חדרה לבנים ולעסקים הנתונים בכספיים ושיתוף פעולה עם מורדים. כל זאת לשם השתלטות על עוד ועוד טריטוריות. הברחת זרים, נשים וילדים, וכן הסחר בסמים, בפסולת מסוכנת ובוחומרים רעילים מצטרפים לשחר בלתי חוקי בנשך ביולוגי, כימי וגרעיני.

העליה המואצת בהוצאות הביטחון מטה את זרימת התקציב מתחומי הבריאות והטיפול באיכות הסביבה לאפיקים אחרים וגורמת להחמרה במצבם של בני האוכלוסיות החלשות ובמצב איכות הסביבה. הוצאות ההוצאות הן תפקות נמכות יותר, מחסור חמוץ יותר ועימותים רבים יותר, המצריכים התערבות צבאית ויוצרים מעגל קסמים הניזון מעצמו.

כשם שתנאי מוג אויר גרוועים מגבלים את התנובה והיבול קטן בשל מחסור במים נקיים, כך רעב ומחלות מתפשטים בקרב העניים שבעניים. הגירות המוניות של בני אדם נגרמות בשל תנועה מאזרורים שחוננים לאזרורים קריירים יותר יחסית.

המשלחות נתונות ללחץ גובר והולך. בזו אחר זו הן נוקוטות עצדים צבאים לחזק גבולות שהתמוטטו, להבטחת גישה למשאים בסיסיים עבור אזרחיהן, ולפינוי אוכלוסיות בלתי רצוות משטחיהן. במדינות העניות ביותר, שבחן האוכלוסיות המקופחות ביותר, העוצמה הצבאית מרכזת בידי בעלי שרה, בידי רודנים או בידי חונטאות צבאיות.

בתוך זמן קצר יתחלו מנהיגים תאבי כוח, נטולי מורא, או פשוט חסרי מצלון, להשתמש בנשך להשמדה המונית הכלול נשך גרעיני. למעלה מ-30 אלף יחידות של נשך מעין זה מאוחسنות ביום (2005) במחסני נשך. כאשר ננקטים אמצעים צבאים לפתרון משברים חברתיים, כלכליים וסביבתיים, מהריפה האלים והעולם נחשף למצוקה קשה מנשוא. עולם מעין זה מתמוטט בתוך זמן קצר.

אך התמונות היא רק אחד התרחישים הצפויים לנו בעתיד. עדין איןנו נמצאים ממש בנתיב ההתמוטטות. אם נתעורר כתע ונחוש עד כמה דחווף מבחיננתנו להרגיש מחויבים לעתידנו המשותף, עדין

יהיה ביכולנו להסיט את עצמנו למסלול שוביל לפריצת הדרכן. עדין יש בידינו זמן לכך. גורלנו נתון כעת בידינו.

שינויי דרך החשיבה

איינשטיין לימד אותנו שלא נוכל לפתור את הבעיות המהותית של חיינו באותה דרך של חשיבה שבה הינו בשעה שיצרנו אותה. הוא צדק: את הבעיות שאנו מתמודדים איתן כיום לא ניתן לפתור באותה דרך של חשיבה שעוררה אותו. אף על פי כן, בדיקת זאת אנו מנוטים לעשות.

אנו נלחמים בטרור, בעוני, בפשע, בפערים תרבותיים, בעולות סכיבתיות, בבריאות לקויה, אפילו בהשמנת יתר ובשאר "חוללי הציויליזציה" באמצעות אותה חסיבה, ככלمر באותו כלים ושיטות שיצרו את הבעיות מלכתחילה. שתי דוגמאות יבירוז ואת.

משלות נלחמות בטרור באמצעות הגברת האבטחה. זהה מלחמה בטרוריסטים יותר מאשר מלחמה בטרור. ממשלות אלה טוענות שיש להזכיר את הטרור באמצעות סיכול תכניותיהם של הטרוריסטים, ושהדרך הטובה ביותר זאת היא לדוף אותם, לכלוא אותם ולהשכים להרגם לפני ירגנו אותם.

אסטרטגיה זו דומה לניסיון לרפא יצור חי ממחלת הסרטן באמצעות הסרתם של התאים סרטניים מגופו. הריפוי יצילח בתנאי שהפגיעה בתאים הסרטניים לא השפיעה על הייצורandi עצמו, תנאי רצוי אך לא בהכרח מצוי. אם הייצורandi נזון להשפעה רעה, תאים אחרים הופכיםסרטניים. לא זו בלבד שתאים אלה תופסים את מקומם של התאים שהוסרו, הם אף מתרפסים. בסופו של דבר ירגנו התאים הסרטניים את הייצורandi ואת עצם ייחד אותו.

אם רצוננו לרפא גוף המיצר תא סרטן, מוטב שנרפא את הגוף עצמו ולא נסתפק בהרחיקת התאים הפגומים. ריפוי טוב פירושו נקייה פועלות המתגברות על המנגנון של היוצרות התאים המתרבים ללא הרף; על הריפוי להתמקד בתחום הגורם לתאים להתרבות כך מלכתחילה.

מדוע תאים נעים סרטניים? שאלת זו דומה בדיק לسؤالה מדרע אנשים נעשים טורטיסטים. ראשי מדיניות ומומחי ביטחון דוחים שאלת זו; לטענתם, טורטיסטים אינם אלא פושעים מושחתים, אויבי החברה. הם חשבים באוטה דרך שבה חשבים אנשים הנעים טורטיסטים. טורטיסטים, ואלה החומכים בהם באמצעות מימון, הסתה אוימן, מאמינים שאויבי החברה הצדקה הם דוקא מנהיגי המעצמות הגדולות שנגדם הם פועלם.

כל צד חש שמצודק להרוג את הצד השני. התוצאה היא הסלמה בשנאה, המיצרת טרור נוסף במקום לצמצמו. בחברה חולה, ככל שההורגים טורטיסטים רבים יותר, כך מתרבים האנשים הפונים בדרך הטרור.

מלחמה למען נפט או למען אללה אינה הסיבה לחולי הולם אלא התסמן הדרמטי שלו ותוצאתו הטרוגית. הסיבה היא חשיבה מיושנת, מוטעית.

דוגמה נוספת לחשיבה מיושנת היא המלחמה שמנהיגות ערים ומדינות נגד הפשע. הן מנסות לעשות זאת על ידי גiros כוחות משטרה גדולים יותר, על ידי הקמת בתים ללא נוספים ועל ידי הטלת עונשים חמורים יותר, במקום לmagar את בתים הגדולים של הפשע, שהם שכונות עוני גדולות, אבטלה ותחושים של חוסר תועלת וחוסר תקווה המשפיעות על נפשם של אנשים רבים, ובפרט על נפשם של צעירים.

אין צורך להלאות את עצמוני בעניין זה. די אם נאמר שכמעט בכל ההיבטים של הפעולות החברתיות והכלכליות וכן בפוליטיקה ובתחום הפרט, המגמה הרווחת כיום היא מגמה של התעלמות מازורה של איינשטיין. על פי מגמה זו, הציוויליזציה התעשייתית מנסה לפתח את בעיותיה על פי אותו היגיון חומרי, מניפולטיבי ואונכי המאפיין את הLN הרוח שלה.

שינוי דפוס החשיבה המאפיין את האנושות ביום אינו חלום באספמיה; כבר היו שוכמו תקויפות שונות בהיסטוריה. בעבר ניתן לחשיבה חדשה ומן להתפתח. קצב השינוי היה איטי יחסית, ודורות החלפו עד אשר LN הרוח בחברה הסתגל לתנאים המשתנים. ביום

המצב שונה – התקופה הקרייטית להסתגלות לחשיבה חדשה מצטמצמת לכדי תקופת חיים אחת.

בשנים הקרובות תהיה חשיבות מכרעת לחשיבה חדשה ולפעולה חדשה, ובlàודיהן עלול העולם שננו לקרוס ולהתרדר לטירוף מערכות. אמןם התחמottoות כלל-עולםית כבר נראית באופק, אך עדין ניתן להגיע לידי פריצת דרך עולמית. כדי להציג אותה יש צורך בחשיבה מסווג חדש, העשויה להוביל ציוויליזציה חדשה.

הולדתו של עולם חדש

חשיבות חדשה וראשיתה בהבנה חדשה יותר של השינוי האמור ליצור עולם חדש במקומו של העולם הישן. אולם כדי שחשיבות החדש תהיה אפקטיבית, علينا להבין במה היא כורכתה. מהו בדיקות אלה תחולן הולדתו של עולם חדש?

לעתים קרובות שיחה על שינוי יסודי בעולם הסובב אותנו נתקלת בספקנות. שינוי חברתי, אומרים לנו, לעולםAINO יכול להיות יסודי, כאמור הפטגם הצרפתי: ככל שדברים משתנים, כך הם נשארים כפי שהיו. בסופו של דבר, מדובר בבני אדם ובטבע האדם, ואלה לא השתנו באופן מהותי מheimer.

גרסה מתוחכמת יותר של דעה שכיחה זו מוסיפה שטיפות ותהליכיים מסויימים בחברה מבאים לידי הבדלמשמעותי בזמן התראחותם. מגמות, בין השן מוקומיות ובין השן כלל-עולמיות, קטנות או גדולות, מציגות אמת מידה לשינוי: בזמן התראחותן רואים שינויים רבים במקום אחד אך מעטים במקום אחר. עדין אין זה שינוי יסודי, משום שהעולם עדין נותר באותו מצב; מכך של חלק מבני האדם משתפר, אך מכך של אחרים מורע.

עדיה זו מאפיינת את עמדתם של העתידניים, חזוי העתיד, יועצים עסקיים ומנהליים מגמות למיניהם. ההשערות שלהם זוכות להערכתה רבה, וזאת בשל הפופולריות של הספרות העוסקת במוגמות-על.

משרדיה ממשלה עוסקים אף הם בחיזוי מגמות. הדוח'ה של המועצה הלאומית למודיעין (NIC) בארץ-הברית, Global Trends 2015: A Dialogue about the Future with Nongovernmental Experts בسنة 2000. לפי מסמך זה, מצב העולם בשנת 2015 יקבע על

פי התרחשותן של מגמות חשובות, שמניעים חשובים היו המאיצים לקיומן. שבעת המניעים והמגמות החשובים הם הדמוגרפיה והמשאים הטבעיים, איות הסביבה, המדע והטכנולוגיה, הכלכלה העולמית והגלווביזציה, הממשל הלאומי והבינ-לאומי, סכסוכים עתידיים וחפקידה של ארצות-הברית.

האופן שבו תתרחשנה מגמות אלה בהשפעת המאיצים שלهن עשויי להניב ארבעה תוצאות שונים: עתיד של גלוביזציה כולה, עתיד של גלוביזציה מזיקה, עתיד של תחרות אזורית או עולם פוסט-קוטבי. הגורמים העיקריים העיקריים בעניין זה הם השפעות הגלוביזציה, חיוביות ושליליות, ומידת ההיתכנות של סיכון בין-ארצית ובין-אזורית ודרכי ניהולו.

אם תפעלנה המגמות ללא שיבושים ממשמעותיים, תהיה התוצאה "התוריש האופטימי", כפי שמכנים אותו המומחים. לפי תריחס זה, בשנת 2015 יהיה העולם דומה למדי לעולמו כיום, פרט לכך שמצוות של חלקים מסוימים באוכלוסייה (אבי, מיעוט ההולך ומצטמק) יوطב ומצוות של חלקים אחרים (רוב ההולך וגדיל) יורע. הכלכלה העולמית ממשיכה לצמוח, אף שדרך סלעית ורצופת תהומות פיננסיות, ולמרות פערים כלכליים הוהילס ומעמיקים.

עם זאת, הצמיחה הכלכלית עלולה להיפסק כתוצאה מאירועים כגון משבר פיננסי מתמשך או שיבוש מתמשך בהספקת האנרגיה. כמו כן הכלכלה עשויה לסבול מ"אי-רציפות" מלביבות שונות:

- מהפכים פוליטיים אלימים כתוצאה מהתדרדרות ברמת החיים בمزוח התיכון (זה כבר קורה, והתוצאות חמורות);
- התהווות של קואלייץ' טרוור בין-לאומית המתנגדת לעולם המערבי וב尢ת גישה לנשך עתיר טכנולוגיה (בימינו אלה أيام זה מתmesh לנגד עינינו);
- דפוסי מגז אויר המשתנים בנסיבות ונסיבות נזק חמור לבריות האוכלוסייה ולכלכלה (אյום הקروب Mai-Puum להתמשות);
- מגפה עולמית בהיקף של האידס;

- צמיחה של ברית גור-סטרטגית – יתכן של רוסיה, סין והודו – שמטרתה לאוזן את השפעת ארצות-הברית והמערב;
- התמונות הברית בין ארצות-הברית לבין אירופה.

בשנת 2000 לא היה איש שיכל לנחש אם בשנת 2015 יהיה העולם כפי שהוא או עולם שונה לחלוטין. בשנת 2005 אין זו שאלה בלבד מענה: בשנת 2015 יהיה העולם שונה מאוד מכפי שהוא כיום, ובוודאי שונה מאוד מכפי שהוא בראשית המאה העשרים.

עם זאת, המועצה הלאומית למודיעין ערך מציג השערות לנאריות ביחס למצב העולם בעudit. לפי דוח אחר שפורסם בשנת 2005, שכותרתו "מייפוי עתיד העולם" ואשר מתבסס על התיעצויות עם אלפי עתידנים מכל העולם, בשנת 2020 לא יהיה העולם שונה כמעט ורבה מן היום כיום. הטרוור ערך קיימים, אם כי יפהחו הסיכויים למלחמות בין מדינות גדולות. ניתן לומר בזודאות יחסית כי ארצות-הברית ערך תהיה האומה החזקה ביותר מבחינה כלכלית, טכנולוגית וצבאית. יתכןorusום בכוחה, אך יהיה ניתן להתגבר עליו.

דו"חות מעין אלה מדגימים את מגבלותיהן של התהווות המבוססת על מגמות. הם מתעלמים מן העובדה שמדוברות לא רק מתגלות במשך הזמן; הן עושיות גם להיעלים ולעורר מגמות חדשות, תהילכים חדשים ותנאים שונים.

יש להזכיר בחשבון את האפשרות הזאת, לפני שמוס מגמה אינה פועלת בסביבה אידאלית מבחינה; להווע ולעתיד שלא יש גבולות. אלה עשויים להיות גבולות טבעיות עקב משאבים והספקה מוגבלים, או גבולות אנושיים וחברתיים עקב השנותם של מבנים, של ערכיהם ושל ציפיות. כאשר מגמה מרכזית נתקלת בגבולות מעין אלה, העולם משתנה ודינמיקה חדשה נכנסת לזרה. הערכה לגבי מגמות קיימות אינה עוזרת להגדיר את העולם הנוכחי ומתרגלת.

כדי לדעת מה קורה כאשר מגמה מתפרקת, נדרש לא רק התבוננות במוגמות הקיימות ומעקב אחר מסלולן הצפוי, אלא יש להכיר את דרך ההפתחות של המערכת שבה מופיעות המוגמות הנצפות ובها הן גם עושיות להיעלים.

מידע שכזה ניתן לקבל בתאוריות הממערכות המודרניות, וביחוד בענף הידע בכינוי "תאוריות הכאוס". בכלל חוסר הייציבות בתחומיים רבים בעולם כיום, דינמיקת ההתקפותות בעתיד אינה הדינמיקה הלינארית של הערכה קלאסית אלא דינמיקת הכאוס הלא-לינארית העוסקת בהתקפותות של מערכת מורכבת.

טיול קצר אל תוך תאוריות הכאוס

בראשית המאה העשרים ואחת איננו יכולים עוד להתעלם מן העובדה שמדוברות עכשוויות צועדות לקראת ספר קרייטי, לקראת חלק מן "הגבולות הפלנטריים" הידועים (או הידועים לשמה), שבשנות השבעים והשמונים נאמר עליהם כי הם גבולות הצמיחה. ספק אם אכן אלה הם גבולות הצמיחה בכללותה, אך הם בהחלט גבולותיה של הצמיחה ביום.

כל שאננו נעים לקראת גבולות אלה, אנו מתקרבים לנקודת כאוס. בנקודה זו, חלק מההגמות יסתו ממסלולן או ייעלמו, ובמקרה יופיעו מגמות חדשות. אין זה דבר יוצא דופן: תאוריות הכאוס מוכיחה שהתקפותותן של מערכות מורכבות כרוכה תמיד בתקופות של יציבות ושל אי-יציבות, של רציפות ושל אי-רציפות, של סדר ושל כאוס, המתחלפות לסירוגין.

אנו חיים בתחוםה של תקופה לא יציבה מבחינה חברתית ואקולוגית, תקופה קרייטית של חלון הכרעות. כאשר נגיע לנקודת הכאוס, יctrפו אל המערכת שלנו גורמי משיכה כאוטיים או מוזרים. הללו יופיעו לפתע, כדי מפתחי תאוריות הכאוס, "באופן בלתי צפוי". הם ינייעו את המערכת שלנו לנקודה הקרייטית שבה היא תבחר באחד מסלולי ההתקפותות הזמינים לה.

בחלון ה הכרעות הנוכחי עולמנו רגיש ביותר, ואפילו תנודות קטנות מביאות לידי השפעות רחבות-היקף; זהו "אפקט הפרפר" האגדי. לפי הסיפור, אם פרפר מרפרף בכנפיו בקליפורניה, הוא יוצר תנודות אויר וזרות הולכות ומתחצמות, עד שבגיאען למונגוליה הэнחוללות סערה.

הגילוי של אפקט הפרפר קשור לאמנות חיזוי מזג האוויר ומקורו בצורתו של גורם המשיכה הכאוטי הראשון שהתגלתה על ידי המתאורולוג האמריקני אדוארד לורנץ בשנות השישים של המאה העשרים.

כאשר ניסה לורנץ להדגים באמצעות מחשב את התפתחות הרגישה ביותר של מזג האוויר בעולם, הוא מצא מסלול התפתחותי מוזר, המורכב משני נתיבים שונים המתאחדים זה לזה内心י הפרפר. ההפרעה הקטנה ביותר תסיט את נתיב התפתחות של מזג האוויר בעולם מכונף אחד לשנייה. דומה כי מזג האוויר הוא מערכת הנמצאת במצב כאוטי קבוע, מעלה הנשלטה תמיד על ידי גורמי משיכה כאוטיים.

אחר לכך התגלו גורמי משיכה כאוטיים שונים ומגוונים אחרים. במידה מסוימת הם ניתנים ליישום בכל המערכות המורכבות, ובפרט במערכות החיים. בני אדם, ככל הארגניזמים המורכבים האחרים, הם מערכות רגישות ביותר בתמורות דרכן קבוע על גבולם הקיימים, וכן גם המערכות האקולוגיות והחברות המורכבות ממתרבשים חיים. מערכות קולקטיביות אלה הן רחבות ועמידות יותר מהפרטים החיים בהן, אולם הדינמיקה של התפתחותן של המערכות חלה גם על הפרטים הללו.

על פי רוב, ניתן לתאר את התפתחותן של מערכות אורגניות פרטיות וקולקטיביות בעזרת משוואות דיפרנציאליות המפותת את התנהלות המערכות בהתייחס לאליזמים העיקריים שבסביבה. הדבר אינו בר-כיווץ ביחס לחברות המורכבות מבני אדם; במקרה זה השכל והתודעה מסובכים את הדינמיקה של התפתחותן. התודעה של בני האדם הנמנים עם חברה מסוימת משפיעה על התנהלות המערכת, ובגללן המערכת מורכבת הרבה יותר מהתנהלות של מערכות לא-אנושיות.

בתקופה של יציבות יחסית תודעת בני האדם אינה מהוות גורם מכירע בהתנהלות החברה, לאחר שמערכת חברתית יציבה מעמידת סטיות ובודדות את הסוטים. לעומת זאת, כאשר חברה מגיעה לקצה גבול יציבותה ונעשהות כאוטית, היא הופכת לרוגישה ביותר, והיא מגיבה

אף לתנודות קטנות כגון שינוי בערכיהם של חברות ו שינוי באמונותיהם, בהשפעות העולם שלהם ובשאיפותיהם.

אנו חיים בתקופה של שינוי שבה עולם חדש מצוי בחבלי לידה. זהו עידן של הכרעה, "הalon" של חירות הסתה תקדים להחליט על גורלנו. בחולון הכרעות זה, "תנודות" – יוזמות ופעולות קטנות כשלעצמם, ולכורה חסרות אונס – סוללות את הדרך לקראת "נקודות הכאוס" הקרייטית שבה המערכת נוטה לכוון כזה או אחר. תהליך זה אינו קבוע מראש ואף אינו אكريאי. זהו תהליך מערכתי הי יכול לנוט ולכוון לתוכלית מסוימת.

כיום ביכולתנו ליזור את סוג התנודות, את הפעולות והיומות, שיטו את הכאוס המתקרב לעבר שלום וליכולה קיום. אם נהייה מודעים לכוח זה אשר בידינו, ואם נשכיל להשתמש בו בתבונה, נהייה אנו אדונים לגורלנו.

динמיקת הכאוס בחברה

השינויים בחברה עוברת אינם תהליכי אكريאי ובلتוי צפוי; תאוריות הכאוס של המערכות מגלת שינויי חברתי מתהש על פי דפוסי התנהגות וחוקיות מוכרים. שינוי טיפוסי מתנהל באربعة שלבים עיקריים:

1. שלב הגירוי

חדשושים בטכנולוגיות "קשה" (כליים, מכונות, מערכות תעופול) מעוררים שינויים יסודיים בצורת החיים של האנשים ובדרך עבודתם, ומביאים ליעילות רבה יותר של המשאים ושל הטבע העומדים לרשوت בני האדם.

2. שלב ההצטברות

ההמצאות בתחום הטכנולוגיה הקשה מצטברות ומשנות את יחס החברה והטבע באופן בלתי הפין. עד מהרה הן מביאות לידי שינויים אלה: (א) ייצור משאים משופרים; (ב) גידול מהיר באוכלוסייה; (ג) העלאת המורכבות החברתית; (ד) השפעה הולכת וגוברת על הסביבה החברתית והטבעית.

3. חלון ההכרעות

הסדר החברתי השולט נתן ללחצים מצד תנאים שהשתנו באופן קיצוני והמציבים סימני שאלה לגבי ערכיהם, השקפות עולם, שאיפות ועקרונות מוסר מקובלים. החברה נכנסת לתקופה של תסיסה. כתע הגמישות והיצירתיות של האנשים יוצרות את ה"תנווה" העדרינה, אך החשובה, המכריעה באיזה מסלול מן המטלולים הזמינים של ההתפתחות תבחר החברה בעתיד.

4. נקודת הכוון

בנקודה זו המערכת מעורערת עד כדי סכנה. הסטטוס קוו אינו יכול להתקיים והמערכת נוטה להתפתח לאחד משני כיוונים:

א. התפתחות ("התנווה") לkrarat התמוטטו – הערכים, השקפות העולם ועקרונות המוטר של רוב האנשים בחברה מתנגדים לשינוי או משתנים לפחות מידי, והנהלים הקיימים אינם יכולים כדי לאפשר שינוי בשעה הנכונה. אי צדק ומאבק הנלוויים לסביבה מרוששת יוצרים מתחים שלא ניתן לחיות בהם. הסדר החברתי מתדרדר בתוך הסכסוך והאלימות.

ב. התפתחות לkrarat פריצת דרך – הלך הרוח בקרוב רוב האנשים מתחפה בזמן ומטה את התפתחות החברה לעבר מצב מתאים ונוח יותר. מרגע ששינויים אלה מתרחשים, הסדר המשופר, הנשלט על ידי ערכים, השקפות עולם ועקרונות מתאימים יותר, קונה לו אחזקה. התחום הכלכלי, התחום הפוליטי והתחום האקולוגי של החברה מתיצבים במצב נטול סכוכנים ובר-קיימה.

כעת נביט בתהיליך בן ארבעת השלבים של השינוי החברתי בקשר לעולם העכשווי.

1. תקופת ההתעוררות הטכנולוגית, 1800-1960

החל משנת 1800 החלה המהפכה התעשייתית להבשיל באנגליה במשך חצי מאה. באמצעות המאה התשע-עשרה הואזה התפתחותה של המהפכה התעשייתית, ומערכות כוללת של חידושים טכנולוגיים נכנסה לזרחה. פריצות הדרך הראשונות היו בתחום הטקסטיל: חידושים

בטויה כוונת הובילו להמצאות נוספות בתחום ולבניית מכונות לייצור המוני בbatis החושת.

עד מהרה התפשטה התעניינות התעשייה מן הטקסטייל לתחום הברזול, וברזול יזוק זול החליף את מקומו של הברזול המעובד היקר יותר. לא חלף זמן רב ואחרי ה啻ושים בתעשיית המכונות היו גם התפתחויות בתעשייה הכימית. רבות מן הטכנולוגיות של המאה העשורים בתעשייה הרכבת, הפלדה, המלט, הפטרוכימיה והתרופות היו תולדה של שנות השישים של המאה התשע-עשרה ושל שנים שבעם שבעם אחריהן.

2. **תקופת האצטבאות, 1960 עד היום**

בראשית שנות השישים של המאה העשורים, כמעט 160 שנה לאחר פיתוחה של המזון שהובילו למהפכה התעשייתית הראשונה, הופיע חידוש טכנולוגי מסווג חדש. "המהפכה התעשייתית השנייה" המירה את ההישענות על תושמות גדלות של אנרגיה ושל חומרי גלם במקור מופשט יותר, הידוע בשם "מידע".

ב-25 השנים האחרונות של המאה העשורים החלו לאחסן כמות מידע שהלכה ונדרלה במהלך עלי גבי דיסקים אופטיים. מידע זה הועבר באמצעות סיבים אופטיים, במחשבים שצוידו בתוכנות מתוחכמת לעיבוד הנתונים. הטכנולוגיות ה"רכות" החדשנות הפכו את הטכנולוגיות ה"קשוט" הקלסיות ליעילות יותר.

מערכות מידע מתוחכמת הורידו את עלויות הייצור והצריכה. התפשטותן של טכנולוגיות תעשייתית לכל קצות תבל יצרה שינויים عمוקים, והובילה לגLOBלייזציה של המוצרים הפיננסיים והכלכליים, אך בה בעת המבנים החברתיים בכל המקומות נתרו בשינויים.

3. **חולון הכרעות, 2005-2012**

עד סוף המאה העשורים נכנסת הגלובלייזציה לשלב חדש: עד מהרה ובגלי הפקה המעודת העולמית לבתי יציבה. בעשור הראשון במאה העשורים ואחת, הגלובלייזציה המתקדמת של הכלכלת, יחד עם הידוק הקשרים בין תרבויות וחברות מפותחות,

יוצרים תקופה קרייטית שבה הממערכות שלנו הופכות בלתי יציבות ורגשות יותר ויותר לשינוי. מצב זה מחריף בגלל המתה הגובר, הנגרם בשל טרוור ומלחמות, סכוסוכים מדיניים, פגיעות ביורה הכלכלית, הפקפות בשדה הפיננסי והחמרה הבוערת הקשורת לأكلים ולאיכות הסביבה.

4. נקודת הכאוס – 2012

התהlik שהחל בראשית המאה התשע-עשרה והצובר תוצאה מאז שנות השישים של המאה העשרים מוביל באופן בלתי נמנע לחולון הכרעות ואחר כך לנקודת אל-חזר קרייטית – נקודת הכאוס. כעת תקף כלל פשוט: לא נוכל לעמוד ללא ניע, לא נוכל להציג את הגלגל לאחר, עליינו להמשיך לנוע. יש דרכים חלופיות שבهن נוכל לנוע קדימה. לפניינו מסלול המוביל להתרומות וגם מסלול של פריצת דרך המוביל לעולם חדש.

א. הידרדרות לאסון – קשיות וחוסר יכולת חייזרי מובילים ללחצים, ומהנים המקבילים אינם יכולים להכילם עוד. סכוסוכים ואלימות מתפשטים בכל העולם, ובעקבותיהם האנרכיה.

ב. התקדמות אל ציוויליזציה חדשה – דרך חשיבה חדשה, ערכים מתאימים ותודעה מפותחת יותר יעוררו את רצונם של בני האדם ויביאו פרץ רענן של יצירתיות. עד שנת 2025 יפיציע עידן חדש על האנושות.

המסקנה מדינmicת השינוי הוא בת ארבעת השלבים פשוטה וברורה. שינוי יסודי מתעורר בחברה בעקבות חידושים טכנולוגיים המעדירים את המוסדות ואת המבנים המקבילים הקיימים. מבנים ומוסדות מותאמים יותר ממהנים לעלייתו של הלך רוח מתאים בחלוקת הארץ של האוכלוסייה. אלא שהגורם המכריע בשינוי עולמנו אינו טכנולוגיה נוספת, אלא התהוורות של חשיבה חדשה, של ערכים חדשים ושל תפיסות חדשות.

גלגלי ההנעה של הכאוס

הברירות העומדות בפנינו כיום הן התגנונות שתוביל למשבר ולהתמוטטוות, או התפתחות לקראת עולם חדש. אנו נעלם על אחד משני המסלולים משום שהוא היום אינו יציב. הבה נבחן קצת כמה מן הגורמים המניעים אותנו לתוך הצומת הקרייתי זהה.

חוסר הייציבות הכלכלית

חוסר הייציבות במערכת הפיננסית העולמית אינו גלי לעין. למורות הביעות, הזרים והמשברים התקופתיים, הצמיחה הכלכלית, הנמדדת במושגים של כסף, נמשכת. התוצאות לעתיד נראהות ורודות: לאחר ההתקבוחות בשנת 2004, שנת הצמיחה הכלכלית הטובה ביותר זה שלושים שנה, צפתה קרן המטבח העולמית שהצמיחה תימשך בשיעור של 4.3 אחוזים בשנים הבאות.

אבל מבט מקרוב מגלה כי דפוסי הצמיחה העכשוויים, המתרכזים בארצות-הברית, בסין ובכמה מדינות באסיה, אינם יציבים. הם מעוררים באופן חמור את האיזון במערכת הפיננסית הבין-לאומית.

במילים פשוטות יותר, ארצות-הברית זקוקה יתר על המידה ומיצאת מעט מדי, ואילו סין ומדינות אחרות באסיה זקוקות מעט מדי ומיצאות יתר על המידה. הגירעון המסחרי של ארצות-הברית עומד ביום (בעת כתיבת שורות אלה) על 760 מיליארד דולר, יותר מאשר אחזois מ-509 מיליארד דולר בתצברו בבנקים המרכזיים של אסיה עלו מ-

לפני עשר שנים ל-2,300 מיליארד דולר בסוף שנת 2004, במידה רבה בשל ההצלבות Dolars בידי סין.

הдолר האמריקני הוא סוף מוערך: למעלה משני שלישים מן הרזבות בעולם מוחזקות בידיולים. בנקים מרכזיים בסין, ביפן ובארצות אחרות באסיה, המחזיקים ברזבות גדולות של מטבע חוץ, הם שכובים של המדיניות הפיסקלית של ארצות-הברית. הם ערמים לנוכח שיטורם לציבור Dolars נוספים, או צמצום וזרבות הדולר שבבעלותם, יוריד את ערך הדולר ויגרום להפסדים גדולים ברזבות. כמו כן, דולר בעל כוח קנייה קטן יותר יצמצם את הייצוא שלהם לארצות-הברית, דבר העולל ליצור אבטלה ולהוביל למיתון.

אליה הן תחזיות בלתי רצויות. אולי עדמתי ימשיך העולם למן את הוצאות היתר של ארצות-הברית? חוסר שיווי המשקל הפיננסי הולך וגדל, ויבוא היום שבו הוא הגיע לנקודה שבה יהיה הכרח לאונו.

ראשי הבנקים המרכזיים יודעים שהחלה פה לתיקון הדרגי, אף כי כואב, היא צעד קיזוני של מעבר לרזבות במטבע אחר. אם יושנו כן, ארצות-הברית לא תוכל עוד למן את הגירען שלה בידיולים, והכלכלה האמריקנית תהווה ויעוזה הדומה לזה שהוביל להתחומות כלכלתה של ארגנטינה. ויעוזה זה יעורר התוהה בכל העולם.

התחזית הכלכלית לשנת 2005 שפרסמה קרן המטבע העולמית ציינה כי השאלה העומדת במרכו איננה האם תתיקן כלכלת העולם, אלא כיצד היא תתיקן. אם יידחו הצעדים הדורשים לתיקון הכלכלה, יהיה התיקון "פתאומי". זה יהיה חלק מנוקודת הכספי בכל הכלכלת העולמית או אותן המبشر אותה.

חוסר הייציבות החברתית

מתהחים בתוך קהילות מתקיימות לנוקודה קריטית וכתוואה מכון מבנים חברתיים מסורתיים כמו התא המשפחתי מתמוטטים. במדינות המתוועשות הולך וגדל הקושי לגדר ילדים בסביבה ראוייה. שיעור הגירושים בನישואים הראשונים בארצות-הברית עומד על 50 אחוזים,

וב-40 אחים מין הילדים גדלים במשפחות חד-הוריות לפחות בחלק מילודיהם. עוד ועוד נשים וגברים רואים במקום העבודה סביבה מספקת וידידותית יותר מזו הבית. בקרב זוגות שלז'יים "עפו מן הקן" רווחת תופעה מוכרת: הם מתחשים להגשים את עצם עם שותפים אחרים במקום לנשות לארגן מחדש את ביתם שהתרוקן מילדים.

אנו עדים לכך שברחובות העולם משפחות סועדות יחד בתכיפות הולכת ופחתת, וכשהוא אכן קורה, הטלוויזיה מרכצת את מרבית השומת הלב. עולה רמת החשיפה של ילדים לכלי התקשורות, לטלוויזיה, לשחקי וידאו ולמושגים "למוביילים" – לשון נקייה לתכנים האלימים והמייניים. לדעת חוקרים, חשיפה לדימויים אלה מעודדת התנהגות אלימה וניצול מיני. בני נוער מתמודדים עם האתגר של מין "חוופשי", שבו מערכת יחסים בת לילה אחד נחפת כנורמה, ואילו בניית מערכת יחסים רגשית עמוקה נחשבת לדבר שאבד עלייו כללה.

רבים מתפקיד המשפחה עוברים מידיה לידי קבוצות עניין חיצונית. גידול ילדים מופקד בידי גני ילדים ומעונות יום קהילתיים. פעילותם בשעות הפנאי מוכתבות על ידי פעילות שיווק ועל ידי מאמצים מצד יחסיו הציבור של חברות מסחריות, והאחריות להספקת הארוחות והמזון עבורת מן המטבח המשפחה למיכלים, לתעשיית האוכל המוכן ולרשתות המזון המהיר.

חוסר הייציבות האקולוגית

יחסים בלתי יציבים התפתחו גם בין בני האדם לבין הטבע. במשך מרבית שנות ההיסטוריה בת חמישה מיליון השנים, היה הביקוש של האנושות בטל בשיעים ביחס למשאבים הזמינים, אך בחמשים האחרונים החרונות התרחבה משפחת האדם בשיעור העולה על השיעור שהכרנו בכל ההיסטוריה שקדמה להן.

המים, האוויר והאדמה אינם מסוגלים להתחדש במידה מספקת כדי להיאנו לצרכים של האוכלוסייה הגדלה. הנזונים הסטטיסטיים שמנסקים אונסק"ו, ארגון המזון והחקלאות, ארגונים אחרים של האו"ם וגופים בין-לאומיים שונים, מציגים את הפרטים בהירות מרשימה.

מים: ארבע חמשיות מפני כדור הארץ הן מים, והרעיון שהאנושות יכולה להישאר ללא מים נראה מגוחך. אולם מים לשימוש בני האדם צריים להיות מתוקים, והמים המלוחים שבאקויניוסים מהווים 97.5 אחוזים מכמות המים הכללית בכדור הארץ.

בעבר היו מאגרי המים הזמינים מצויים במקומות שהספיקה לצורכי האדם, אך לפני 50 שנה לא הייתה בעולם שום מדינה שעמדה בפני מחסור משועע במים. ביום השלישי מאוכלוסייה העולם היה בתנאים כמעט קיטטוטופליליים, ובשנת 2025 שני שלישים מהאוכלוסייה ייאלצו להתמודד עם מחסור מעין זה. לרשון של אירופה ושל ארצות-הברית העמוד ממחצית מרזבות המים לנפש שהיו להן בשנות 1950, ולרשון של אסיה ושל אמריקה הלטינית עמדו רק רבע מרזבות המים. המצב החמור ביותר ישורר באפריקה, במצרים התיכון ובאסיה הדורומית והmericזית.

אדמה: פני השטחביבשות, למעט מדבריות החול וההררים הגבוהים, מכוונים באדמה, אך מעטה היא האדמה באיכות המתאימה לחקלאות. לפי הערכות ארגון המזון והחקלאות של האו"ם, יש כ-30 מיליארד דונמים של אדמה זמינה באיכות טובה לגידול יבוליהם. 71 אחוזים מהם נמצאים בעולם המתפתח. והוא משאב יקר ערך, הנדרש נואשות בעבור הספקת צורכי המזון והחקלאות של האוכלוסייה ההולכת וגדלה.

ברחבי העולם מאבדת האנושות מדי שנה בין 50 ל-70 מיליון דונם של אדמה הטובה לגידולי יבולים. אם יימשך תהליך זה, בשלושה מיליארד דונם יאבדו עד אמצע המאה העשרים ואחת, ויישארו 27 מיליארד דונם כדי לכלכל מעל תשעה מיליארד בני אדם. שטחים אלה יעמידו שלושה דונמים בממוצע לכל אדם. לשם השוואה נציין כי כדי לספק כיום אחד צרכיו של אמריקני טיפוסי אחד נדרשים כ-50 דונמים.

אויר: חכלת החמצן באטמוספירה צנחת ביום ל-19 אחוזים מעל האזוריים הצפוניים ויורדת עוד עד ל-12-17 אחוזים מעל הערים הגדולות. ומה זו אינה מספקת לשמירה על תפקוד מלא של תא

הגוף, של האיברים ושל המערכת החיסונית. סרטן ומחלות ניווניות אחרות עלולות להתפתח. החמצן בשיעור של שישה או שבעה אחוזים מנפח האוויר הכולל אינם מאפשר חיים בני-קיימה.

בຕיביר, בשטח של אדמה קופואה המשתרע על פני מיליון קילומטרים רבועים, כשthan של צרפת וגרמניה יחד, החל הקража להימס לראשונה מאז נוצר בסוף עידן הקרח האחרון, לפני 11,000 שנה. האזור, שטח אדמה כבול הגadol ביותר בעולם, החל לפולט מתאן מאז הייצורתו בשליה עידן הקרח האחרון, אך רוב הגז נלכד מתחת לאדמה הקפואה. חישובים מראים שאדמה הכבול המופשרה עלולה לפולות כ-700 מיליון טונות של פחמן לאטמוספירה בכל שנה, להכפיל את רמות הגז באטמוספירה ולהוביל לעלייה בשיעור של 25-30 אחוזים בהתחממות כדור הארץ.

הأكلים: שינויים בהרכב הכימי של האטמוספירה מעוררים שינויים באקלים. שינוי האקלים כבר הגיע לנוקודת הקritisית המסתוכנת.

שלושה גופים – המכון למחקר מדיניות ציבורי בבריטניה, המרכז לkidמה אמריקנית והמכון האוסטרי – פרסמו בשנת 2005 דוח, שבו צוינה נקודת האל-חוור: נקודת הכאוס שלאחריה שינוי בטמפרטורה בעולם יגרור תוצאות הרסניות ביותר. מדובר בעלייה של שתי מעלות צליזוס בממוצע מעל למוצע שנרשם בשנת 1750. נדמה כי שינוי זה קטן מכדי לגרום למצאות חמורות כל כך, אולם מודלים אקלימיים מצביעים על כך, שלכשיגיע שינוי זה, הוא עלול לפגוע קשה בתבואה ולגרום למחסור במים ולעליה בהחפסות מחלות, לעלייה במפלס מי הים ולהכחזרם של יערות גזולים.

בפברואר 2006 פרסם ג'יימס לאוולוק את ספרו "נקמת גאה", ובו פרס את "תאוריות גאה" הגורשות כי הביסוספירה היא מערכת חייה אחת המוסתת את עצמה. לאוולוק הגה את רעיון נקודת האל-חוור: לטענתו, מכל הבדיקות אין הביסוספירה מסוגלת עוד לווסת את עצמה. נקודת האל-חוור כבר כאן.

עובדיה היא, שעד כה כבר עלתה הטמפרטורה בעולם ב-0.8 מעלות צליזוס, ומגמת ההתחממות צוברת תאוצה; בדצמבר 2005

ציינו מומחים לחקור האקלים שבתוך עשר שנים תיתכן עליה של אחד. הצמצום המתרחש במדדי כיפת הארץ בקוטב הצפוני גורם לשינויי מזג האוויר בעולם. הוא מאיים בראש ובראשונה על אירופה, שכן זרימת המזוקים לתוך צפון האוקיינוס האטלנטי תיפסק בגלל הטיתת זרם הגולף.

הדבר יזכיר את מערכ אירופה במים קפואים וישלייט באנגליה ובחלקים נרחבים באירופה חורפים קרims כמו בסיביר. על אירופה מאיים אקלים קר יותר, אך רוב אזורי כדורי הארץ חסופים לעלייה בטמפרטורות שעוללה לעשות שימוש שמות בתוצורת החקלאית. אמן לא ניתן לחזות במדוקן את ההשפעות הללו: התוצאות כדורי הארץ אינה תחולך הדוגתי ומפוזר אלא דיפרנציאלי, ובו חלקים מכדור הארץ מתחלמים ואחרים מתקרים. אך בסך הכל שינוי אקלים אלה מאיים על הספקת המזון, ולבן על עצם קיומן של קהילות אנוש בכל העולם.

פרמטרים לשינוי

הנתונים שהציגנו עד כה אומרים לנו שאנו מתקבים למצב קרייטי: עלמנו הפך להיות בלתי יציב מבחינה כלכלית, חברתית ואקולוגית. התשוקות על ערכיה ומהגינה של הציויליזציה של העולם המודרני, הרציונליסטי והמניפולטיבי עמוק את הקרע שבין עשירים ועניים, צעירים וזקנים, בעלי הידע ואנשי השוללים, והוא אף עלולה להפוך את האטמוספירה לסביבה עוינת לבני אדם.

כדי לשרוד על פni כוכב הלכת שלנו לעinyו לצורך עולם המסתגל טוב יותר לתנאים שיצרנו בעצמינו. אם לא נשנה את התודעה שלנו, לא ניהה מסוגלים לשנות את התרבות השלטת היום ולהתגבר על הבעיות שנוצרו כתוצאה מחשיבותה המכנית, המניפולטיבית וקצתה-הרוואית.

אחד המיתוסים הגדולים בעידן התעשייתי הוא שיש להפריד בין האנשים ולנתק את הקשר בין האינטרסים שלהם לבין אינטרסים של אחרים. ההיבט הקודם של מיתוס זה קיבל הקשר מתפקיד העולם המבוססת על פיזיקה קלסית, הגורסת כי בדומה לנקיות המסה של ניוטון, נראה כי בני אדם הם גופים בבלתי תליים ועצמאיים של חומר מאורגן שرك כלפי חוץ נראים קשורים זה לזה ולסביבה.

הכלכלה הקלסית חיזקה מיתוס זה בכך שהתייחסה לפרט כל שחקן א浓浓י, הרודף אחר האינטרסים של עצמו, תוך שהוא מנהם את עצמו ומניח שהאינטרסים שלו תלויים בקנה אחד עם האינטרסים של הזולת תודות לכוחות השוק.

אבל המדעים בימינו אינם תומכים בדעתות אלה. היום ידוע כי כל קוונט קשור לקוונט אחר, וכל יצור חי קשור ליוצרים חיים אחרים במערכות אקולוגיות. וכך, כלכלנים יודעים שיש קשר הדוק בין

האינטרסים של אנשים בודדים, מדיניות בודדות ועסקים פרטיים, לבין כוחות המערכת הבין-לאומית - כולנו חלקים מערכת אחת, מוגוף אחד גדול הכלול את האנושות כולה.

הוֹלִיזָם במדעים החדשניים

עדתו המתהווה של המדע כלפי האדם, כלפי הטבע וככלפי היקום היא הוליסטית במובאה. ההוֹלִיזָם המתהווה של המדע מאשר את הרעיון הפורטצי-הדרך של המדינאי והפילוסוף הדורם-אפריקני יאן סמאטס.

בספרו משנת 1926, "הוֹלִיזָם והפתחות", כתב סמאטס שהוֹלִיזָם הוא "העיקרון המעורר את יחידות הומר הגלם או האנרגיה הלא מאורגנת של העולם, מנצחן ומארגן אותו, מעניק להן מבנה, אופי וייחודיות מסוימים, ויצר בעברון יופי,אמת וערך". בובן זה, טוען סמאטס, הוֹלִיזָם הוא "הבסיס של תפיסת העולם החדשה בתוך המסגרת הכללית של המדע".

בתקופתו של סמאטס היה המדע חומרי ואטומי: שיטת המחקר העיקרית שלו הייתה פירוקן של המערכות שנחקרו ובדיקת כל חלק בمبוקד. לאחר מכן ניסו חוקרים לשחזר את המערכת הכלולית על בסיס יחסי גומלין בין חלקיה. במערכות מורכבות - ואפילו אוטם בעל שניALKTRONIM או יותר הנעים סיבב הגרעין שלו הוא מערכת מורכבה וдинמית - השיטה נתקלה בקשיים שלא היה אפשר לפתור אותם בקלות.

למעלה מ-50 שנה נדרשו עד שהמגבלות של ניסיון זה ביחס לרוב המערכות המעניינות את המדע, מאטומים ועד ארגניזמים וגלקסיות, הרשימו את הממסד המדעי.

כיום הוֹלִיזָם אינו רק פילוסופיה "בתוך המסגרת הכללית של המדע", אם נשחמש בביטוי של סמאטס, אלא מודל יסודי חדש: סימן ההיכר הבסיסי של תאוריות מדעיות עזמן. הדבר מקרוב במידה רבה את המדעים החדשניים לסלילת דרך לקראת ציוויליזציה שבה חשיבה הוליסטית חלה על כל הדברים שבטבע ובחברה.

הפגש בין המדע ובין התרבות המתהווה כיום מצין תקופה חדשה בהיסטוריה. הלך הרוח המכנית והחומרני של העידן המודרני

פער עמוק עמוקה בין המדע לבין דרכי אינטואיטיביות לתיאור חזון העולם. הוא חיב את האנשים להאמין במדע או באינטואיציה של חכמת עתיקות.

זהו הופעה בעולם המערבי בראשית העידן המודרני. המדע קיבל לגיטימציה מן הכנסייה בסוף ימי הביניים בתנאי שיגביל את עצמו ל"פילוסופיה של הטבע", וישאיר את "פילוסופיית המוסר" – כל מה שכرون בעברים, מוסר, נפש ונשמה – לתאולוגיה הנוצרית.

גירדנו ברונו הוועלה על המקד משומש הפך את התנאי הזה, ואילו גיליאו ניצל בחוכות הבדיקה בין תוכנות עיקריות, כגון מוצקות של גוף, התפשטות, צורה, מספר ותנוועה, לבין תוכנות משנהות כגון צבע, טעם, יופי או כיעור. הוא Tabu חופש מדעי רק עבור חקר התוכנות מהקבוצה הראשונה.

הפרדת המחקר של העולם החומרי מעולם הרוחות והנשמות לא מנעה ממדענים גדולים לחפש את הקשר שביניהם. מייסדי המדע המודרני היו הוגי דעתם בעלי השקפות אינטגרליות. ברונו, גיליאו, קופרניקוס, קפלר וニוטון עצמו היו בעלי האراء אינטואיטיבית عمוקה ואף מיסטית.

אינטואיציה לא חסרה גם לענקים המדענים במאה העשרים. כפי שמעידים כתבייהם, הארה אינטואיטיבית הייתה מרכיב מרכזי בהגותם של אלברט איינשטיין, של ארווין שרדינגר ושל נילס בוהר, כמו גם של ולfgang פאולי ושל קרל יונג, והזכרנו אף קומץ מהם.

קיים ההוליזם המתהווה של המדעים החדשניים מציע לא רק אפשרות חדשה להתגבר על הפיצול המטרייד, שהוא כינה חוקר התרבות האנגלי צ'ירלס פרטி סנוואו "שתי התרבותות" של הציויליזציה המערבית, אלא גם מקנה חשיבות מסווג החשיבה העשיי לכון את עולמנו הכספי לעבר ציוויליזציה שלולה יותר ובת-קיימא. חשיבה זו מבוססת על גילויי המדע המודרני המראים בבירור כי היקום הוא מערכת אחת שלמה, שכל חלקיה קשורים זה לזה ומשמעותם זה על זה.

(הערה העורך: להרחבה בנושא ההוליזם של המדעים מומלץ לעיין בנספח).

אמונות ותפיסות שעבר זמן

ציוויליזציה חדשה עלולה שלא לקרום עור וגידים אם נשב בחיבור ידיהם וنمתיין להנחת אבן הפינה של המפגש הוליסטטי בין התהבות החדשיה למדע המודרני. חלקים נוחבים בחברה חייבים ליטול חלק פעיל במלאה, כלומר אתם ואני והאחרים ששבינו. علينا להיפטר מאמונות מיושנות ומתפיסות לקויות, כגון אלה שנפרט עתה.

הכל הפיך: הבעיות הפוקדות אותנו הן הפגות זמניות של דאגה, ולאחריהן הכל יחזור למסלולו. כל שעליינו לעשות הוא להתגבר על הקשיים שצאים תוך שימוש בשיטות בדוקות ומנוסות לפתרון בעיות, ובמקורה הצורך בשיטות לניאול משברים. עסקים שלא כרגע התפתחו מתוך עסקים כרגע, וב모קדם או לאחרם הם ישובו למצם זה.

אם נישאר באמונתנו שהבעיות הפוקדות אותנו אין אלא הפרעות זמניות בתוך סטטוס קוו שאינו משתנה וייתכן אף שאינו בר-שינוי, שום בעיה שנוחה לא תנסה את חשבנותו ואת התנהגותו. בבסיסה של אמונה מיושנת אך עקשנית זו מונחות תפיסות לקויות כמו "טכנולוגיה היא הפתרון", הגורסת כי תהיה הבעיה אשר תהיה, טכנולוגיה יכולה להציג פתרון או שנייה לפתח אותה כדי שתתעשה זאת.

טכנולוגיה יכולה להיות רבת-עוצמה ומתוחכמת, אך היא נשארת בסך הכל כליה: יעילותו של כליה זה תלואה באופן השימוש בו. אפילו הטכנולוגיה הטובה ביותר היא חרב פיפוי.

קורים גרעיניים מייצרים אנרגיה בכמות כמעט בלתי מוגבלת, אולם הפסולת שהם מייצרים ונזקיה מציבים בעיות שלא פתרון. הנדסה גנטית יכולה ליצור צמחים עמידים בפני וירוסים ועשירים בחלבון, מינים משופרים של בעלי חיים, הספקה גדולה של חלבון מן החי וכן מיקרואורגניזמים המסוגלים לייצר חלבונים והורמוניים ולשרף את הפוטוסינזה. מצד שני, היא גם יכולה לייצר נשק ביולוגי קטלני וחידקים פתוגניים, להרוו את הגיון ואת האיזון שבטבע, וליצור חרקים ובבעלי חיים חריגים ותוקפניים במידה יוצאת דופן.

טכנולוגיות המדע יכולות ליצור ציוויליזציה המקיים קשרי גומלין עם אוכלוסיות שונות וכבה בעת השומרת על מאפייניה

היהודיים, וכן לקשר בין אנשים השונים זה מזה באזרחותם, בתרבותם ובמוצאים האתני. אולם כאשר רשות מדע נשלטת בידי קבוצות כוח שיצרו אותן, הן משרות ורק את האינטראיסים הזרים של מיעוט קטן ודווקטור לשלויים את כל האחרים. רשות האינטראנס, הטלויזיה והתקשורות האלקטרונית והכתובה בצורתן הנוכחית מספקות את צורכיהם של אלה היכולים להשתמש בהן ומתומות מכל היתר. הן גם משמשות כלי שירותידי גורמים פורעי חוק, ואף לצורכי תעסולה ופשע.

ה חיים הם מאבק שבו רק החזק שורד: וראשיתה של אמונה זו במאה התשע-עשרה, והיא מתבססת על הבנה העממית של התאוריה של דרווין על אודות הברירה הטבעית. תפיסה זו טוענת שבחברה, כמו בטיבע, "כל דאילים גבר", ככלומר החזק ביותר של דבר הוא, שם ברצונך לשרוד עלייך להיות מוכן למאבק הקומי – מוכן יותר מכל הסובבים אותך.

העתיקת הדרווניזם של המאה התשע-עשרה בתחום החברתי היא מסווגנית, כפי שהוכיה "הדרווניזם החברתי" שאימצה האידיאולוגיה הנאצית של היטלר. היא הצדקה כייבוש שטחים בשם הערך של יצירתם מרחב מחייה, וצדקה בכיבוש עמים אחרים בשם החוסן והטהרה הגזעי.

בימינו, תוצאות הדרווניזם החברתי מدلגות על תוקפנות מזונית ופועלות בדרך מעודנת יותר אך במובנים מסוימים אכזרית לא פחות: מאבק בין מתחרים בשוק החופשי. תחרות חופשית וחסרת מעכורות עמוקה את הפערים שבין עניים ועשירים ומרכזת עושר ועוזמה בידי מנהלי החברות ובידי בעלי ההון בעולם. היא מתייחסת למדייניות ולאולטוסיות שלמות כאלו לקוחות וצרכניות, ואם הן עניות, היא רואה בהן גורמים שלויים במשוואות הקובעות מהי הצלחה בשוק העולמי.

ככל שכספר רב יותר, אתה שמח יותר: רוכם המכريع של האנשים בעולם המתועש מאמנים שיש קשר בין כסף לבין הרגשה טוביה. סקרי דעת קהל של גאלופ מצאו שלושה מכל ארבעה צעירים אמריקנים הלומדים בקולג', סבורים ש"חיוני" או "חשוף מאד" שהם

יהיו מבוססים מבחינה כלכלית. בסקר של רופר משנת 1996, השיבו 63 אחוזים מהאמריקנים כי "הרבה כף" הוא הגורם העושה את החיים לטוביים.

אולס האמונה בדבר הקשר שבין עושר לאושר אינה נסמכת על ידי ניסיונם של אנשים. לו הייתה אמת באמונה זו, היו אזרחי המדיניות העשירות צריכים להיות מאושרים יותר מאשר אזרחי המדיניות העניות. אך סקר של רונלד אינגלרט הראה שמדובר הנגיעה לתוצר לאומי גולמי של כ-10,000 דולר לאדם, כל גידול נוסף בעושר אינו מגדיל את תחושת הרוחה של האזרחים. תושבי בולגריה אינם נהנים משגשוגכלכלי וגם אינם שבעי רצון, וכן גם תושבי סקנדינביה ומערב גרמניה. לעומת זאת האיריים טוענים כי הם שבעי רצון בדיקן כמו הגרמנים והסקנדינבים, אף שהتل"ג שלהם נושא בחמשים אחוז יותר.

מאז שנת 1957 עלתה שיעור התל"ג בארצות-הברית פי שנים ויתר, אולם רמת האושר המומוצעת ירדה: מי שדיוחו כי הם "מאושרים מאוד" מהווים 32 אחוזים בלבד מהאוכלוסייה. במקביל, שיעור הגירושין הוכפל, שיעור ההתאבדויות בקרב בני נוער גדל ביותר מפי שניים, הפשיעה האלימה גדלה פי שלושה, ורבים מאי פעם טוענים כי הם מודוכאים.

הפסיכולוג החברתי דיוויד מיירס כינה זאת "תסמנות השפע המריה והרוח המתכווצת". לדבריו, היום יותר מאשר פעם יש לנו בתים גדולים ובתים הרושים, המכסה גבואה ומצב ירוד, זכויות מובטחות ואדיבות מופחתת. אנו מרווחים היטב למחייתנו אך אנחנו חיים ברוחה. דומה כי כף יכול לknoth הרובה דברים, אך לא אושר ורוחה. הוא יכול לknoth מין אך לא אהבה, תשומת לב אך לא חיבה, מידע אך לא חכמה.

מודעות חדשה

הצורך במוסריות אוניברסלית הוא ממשי. היישרזהה של האנושות קשורה קשר הדוק לsolidarities ולשיתוף פעולה בין כל בני האדם. אם נמשיך לנוהג כפי שאנו נהגים היום, חלון ההכרעות הנוכחי

יוביל אותנו לנקודת כאוס שבה המערכות שלנו יידחקו למסלול של התנוונות. טרור ופשע יטלטו חבות, מלחמות וחוסר סובלנות יקרעו את רקמת היחסים הבין-לאומיים והbiosferה תחדר מלסתיר פנים לישוביה.

כיצד יכולה מסורות אוניברסלית להתעורר ולהתפשט בחברה? באופן מסותרי, קביעת כללי המסוריות הייתה נחלתן של הדתוות. עשרה הדברות של היהודים והנוצרים, עיקרי האמונה של המוסלמים ועקרונות החיים של הבודהיזם הם רק דוגמאות לכך. היום ההגמוניה של המדע צמצמה את כוחן של תורות דתיות להורות לבני האדם כיצד להתנהג, ורבים נשאים את עיניהם למדע כדי לקבל הכוונה מעשית. ללא ספק הגיע הזמן לחת את הדעת בכובד ראש לערכים חדשים שיתקבלו על ידי כולם, ללא הבדלי אמונה, דת או מוצא.

בשנת 1968, כאשר הציג רוברט גנדי את מועדותו למשרת הנשייא, הוא אמר: "יש אנשים הרואים דברים כמו שהם ושוואים למה; אני חולם על דברים שלא היו מעולם ושותא: למה לא?". לחלום את העולם כפי שהיהם רוצים לראותו אין פירושו להשתעשע בדמיונות שווא. ביום, כשהאנו חיים בחלון של זמן המכريع את עתידינו, הדבר רלוונטי יותר מאי פעם.

מרגרט מיד אמרה: "לעולם אל תפקפו בכוחה של קבוצת אנשים קטנה לשנות את העולם; שום דבר אחר לא הצליח לעשות זאת". מהאטמה גנדי היה תקין אף יותר: "הה אתה השני שהוא אתה רוצה לראות בעולם". הם צדקו. כאשר אתם מפתחים את המודעות, בידכם הכוח לשנות את העולם.

מדוע למודעות יש כוח רב כל כך? ההסביר לכך פשוט: בחלון הכרעות, אפילו "תנוודות" קטנות יכולות לשנות את גורל המערכת. תנודה בדמותה של מודעות מפותחת יותר היא רבת עוצמה עד מאד. מודעות מפותחת יותר פירושה חשיבה חדשה, והיא המפתח לציוויליזציה חדשה.

מעניין לציין כי אסטרונואטים הטסים לחלל ורואים את כדור הארץ במלוא הדורו חיים קשר عمוק לכוכב הבית שלהם, והתחווה ממשיכה להתקיים בתוכם במשך כל חייהם. גם אנשים שהיו קרובים

למאות בגין תאונה או מחלת קשה, חוזרים ממצב הכרתי משתנה זה ורואים את החיים מזוויות אחרת.

הם רוחשים הערכה חדשה לקיים וכבוד לטבע; הם מפתחים רגשות לבני האדם ומגלים שהבדלים בין אנשים בתחוםים שונים כגון, מין, מוצא, צבע, שפה, הכרה פוליטית או אמונה דתית, אינם מהווים איום אלא מעניינים ומעשירים. אנשים כאלה מבנים שאנשים אחרים, בין שהם שכנים ובין שהם מעבר לים או בני דורות שעדרין לא נולדו, אינם נבדלים מהם ואין מקום לשווון נפש ביחס לגורלם.

במאמר שנכתב לפני 150 שנה, שכותרתו "חיים ללא עיקרון", ביקש הפילוסוף האמריקני הנרי דייוויד תورو שנפנה זמן כדי לאבחן כיצד אנו מבלים את חיינו. כאשר חיינו פוסקים להיות פנימיים ופרטיים, השיחה מתנוונת והופכת להיות רכילות גרידא. לעיתים רוחקות אנו פוגשים מישחו שיכל לספר לנו חדשות שהוא לא קרא בעיתון או שמע משכן. ככל שהחאים הפנימיים שלנו נכשלים כך אנו הולכים לעתים קרובות יותר לדואר. "הבהיר המסקן שמסתוובב לו עם מספר המכתבים הרבה ביותר, גאה בתכתובות המפוארת שלו, לא שמע מעצמו כבר הרבה זמן". הדברים נוכנים במידה רבה ביום, ואנו אפילו איננו צריכים ללכת לדואר! אנו פשוט מדליקים את המחשב.

יום האחריות מוטלת על כחפי ועל כחפי כל הסובבים אותנו. היא מופיעה בצורתאתגר: בחנו מחדש את החשיבה שלכם, פתחו את ההכרה שלכם. אם תעשו כן, התנוועה האמיצה בדרך ציוויליזציה יציבה, שלווה ושלמה, עשויה להפוך לגל עצום שיטביע את הלך המחשבה שיצר את עווייתנו, וינחה אתכם ואת הסובבים אתכם בדרך לעולם שתוכלו להיות בו ולהנהילו בלב שקט לילדיכם.

התחזית

פתגם רוח אומר כך: האופטימייסט מאמין שהוא העולם הטוב ביותר מכל העולמות, ואילו הפסימיסט חרד מכך שהאופטימייסט צודק.עולם איש מהם אינו עושה דבר-מה בעניין. הם יודעים כיצד ייראה העולם, ואין להם כל צורך, או אולי יכולת, לשנותו.

אנו חיים בתחום מערכת כארטית, ליתר דיוק בחילון ההכרעות הכספיות של מערכת משתנה, ואיננו צופים בה מן הצד אלא נוטלים בה חלק פעיל. איננו נדרשים להזות מה יקרה, אלא לנסות להשפיע על המערכת באופן שמה שיקרה יעללה בקנה אחד עם מה שהוא רוצים שיקרה. אין נדרש כאן גישה פטאלית ואף לא אופטימית או פסימיות. הגישה הנדרשת היא אקטיביות.

במבט ראשון הסיכויים אינם גבוהים במיוחד. איום הטרוור ההולך וגובר, התפשטות תופעת העוני, הפגיעה המתמשכת באיכות הסביבה, התנודתיות הגוברת באקלים, וכן המלחמה במזרחה החיכון ובמוקדי מתייחדות אחרים – כל אלה אינם מבשרים טובות לעתיד. המשך התפתחותן של מגמות מעין אלה סופו להוביל אותנו לפחות קלץ הימים.

למרות זאת, עדין לא מאוחר מדי. ביום אנו עדין בחילון ההכרעות. אנו יכולים לשאוב מכך נחמה, אך אין בזה סיבה לשאננות. זמן ההפוגה של חילון ההכרעות, כמו עין הסערה, אינו נמשך זמן רב. בחברות אנושיות, כמו באקולוגיה של כוכבי הלכת, לא ניתן למתוח את החבל יתר על המידה. במקדם או במאוחר יותר יגיעו לנקודת שבירה.

מהם סיכויינו להצלחה בכך? ממבט ראשון נראה כי הם רחוקים מלהיות טובים; כאמור, נראה שאחנו מצויים כבר במסלול ההתרסקות, או לפחות סמוך לו. במבט שני, אין רע בלי טוב. לחיים באוירה של תסכול גובר ושל בעיות הולכות וגוברות יש גם היבטים חיוביים. זה עשוי להיות היראות פדוקסלי, אך יש היגיון בדבר.

כל ניסיון לתמוך במערכת בעלת מבנה רועוע רק מאריך את אי-היציבות שלה, ומאחר שהמערכת אינה מסתגלת לתנאים החדשניים שאליהם נקלעה, גובר חוסר היציבות ככל שחולף הזמן. פעולות תיקון מלאותיות במערכת מעין זו, לא זו בלבד שאינו מועילות אלא יש בהן סכנה – הן מחלות החסיבה ישנה על בעיות חדשות. את זאת אנו עושים ביום.

על אף הסכנה, קרן אור אחת חודרת מבעד לעני הസערה הקרבה: ככל שידיחה השינוי היסודי הנדרש, ביןנו ובין יותר עד כמה הוא נחוץ. בסופו של דבר תגיע השעה שבה אפילו צעדים מהפכניים יתפכו להיות בני-ביצוע ומציאותיים.

מהי דרגת המשבר המכרצה שבה יבינו אנשים את הצורך בשינוי יסודי ויהיו מוכנים לפעול למעןו? את זאת לא נוכל לדעת, משום שעורבים בכך גורמים פסיכולוגיים רבים שקשה לאמוד אותם. גורמים אלה מתקופה לתקופה ומחברות לתרבות. אולם אנו יודעים שף קרייטיב זה עדין לא נחצה. ודאי כי המשבר נמצא על סף התרחשות, אך אין די בהבנה זו כדי לעורר את פעולות השינוי הנחוצות למניעתו.

מדיניות מתונה ושקטה היוצרת את הרושם כאילו המשבר מנוהל ביעילות לא תאיין את המודעות לצורך בשינוי יסודי. באופן פרדוקסלִי, דוקא מדיניות החומרה את המצבعلاה יותר: היא מייצזה את המגמות החושפות לעין-כלו את המשבר. לא בכוונה, אך ביעילות, היא מנעה אנשים לדרוש בכל תקופה שניי יסודי; ודווחפת עוד ועוד אנשים בחברה לידי נקיטת פעולה.

בין שהדבר מוצא חן בעיניינו ובין שלא, אנו חיים בעולם של מדיניות מידידות. במקום לשקו לפיסימות או לעשות נפשות למען מדיניות שיעילתה חלקית וקצרת-טוויה, علينا לפעול למען העלתה המודעת לכך שהמערכת מעוררת מאוד וזוקקה בדחיפות לשינוי יסודי.

בעיות ואיוםים מסוותפים עושים ליזור סולידיריות ורצון משותף לצאת מהמשבר. כך היה במהלך הפלישה, בעת שהצבא הנאצי כבש מדינות באירופה: אנשים התעלמו לוויכוחים ולכסוכים הפנימיים והתחדרו כדי להתמודד עם האויב המשותף. אין-ספר מעשי סולידיריות נולדו אז. וכך היה גם בדצמבר 2004, כאשר הצונאמי טבח כפריים ונופשים תמים באסיה, וגל של סולידיירות ושל רוחב לב שטרף את העולם.

יש ל��ות שלא יהא علينا להמתין לאסון נוסף שישrogen מאות אלפיים או מיליוןים בטרם יתפתחו ב齊יבור הרחב סולידיריות ורצון להתמודד עם הבעיות המאיימות על כולנו. אין מדובר בתקווה מתחסנת, אלא בדחיפות עליונה. לא עת ייאוש היא לנו, אלא עת לעשייה. לא פעולות לטוווח הקצר, אלא פעולות שתכלייתן לחולל את השינוי היסודי.

חלק ב

תכנית הטבע

רב ד"ר מיכאל לייטמן

פתחה

לאחר שהתוודענו אל מצב העולם, נתמקד בחלקו השני של הספר בעיקר במצבו האישי של האדם במהלך העשורים האחרונים ואותה. נבין מהיכן נובעות כל בעיות העולם, הן במישור הכללי והן במישור הפרט, ומהי הדרך המדויקת לפתרון.

פרופ' ארווין לאסלו טען כי הפתרון לבעיותינו טמון בהגברת המודעות לחברינו, ובשילוב זה מסביר הרב ד"ר מיכאל ליטמן מהו השינוי המדויק הנדרש במידעות שלנו ומדובר הוא נדרש. אך קודם שניגש אל דבריו, נפתח בסקירה של מצב הפרט בימינו, תוך הדגשת המתרחש בישראל. להכרה בעובדות אלה יש חלק חשוב בהבנת הפתרון שיזוג ב悍ך.

ובכן, במהלך השנים האחרונות זינקו התפתחות המדע והקדרה הטכנולוגית זינוק כביר, ולמרות זאת אנו מוצאים את עצמנו מופתעים ואובדי עצות אל מול תופעות קשות ההולכות וגוברות בתחוםים רבים. אנשים רבים אינם מסופקים מחייהם וניכרת התעצמות של תחושים כמו חוסר ביטחון, חוסר משמעות, ריקנות, הסכול ומורירות. תחושים אלה גוררות לעיתים שימוש בתרופות הרגעה ובסמים, או התמכרוויות אחרות כמפלט וכמילוי חלופי.

המגפה של המאה העשורים ואחת היא מגפת החורדה והדיכאון. נתוני ארגון הבריאות העולמי קובעים שככל אדם רבייעי יסבול ממחלת על רקע נפשי במהלך חייו.¹ בחמשים השנים האחרונות חלה עלייה משמעותית במספר הסובלים מדיכאון, והחידוש הוא שההתופעה מתחלת בגילים צעירים יותר ויותר. הצפי הוא שעד שנת 2020 יעדכו מחלות הנפש ובunik הדיכאון במקומות השני בשורה התחלואים באנושות.

הדיוןון הוא אחד הגורמים המרכזיים להתאבדויות. מדי שנה בשנה מותים בעולם למעלה ממיליאן איש כתוצאה מעשה התאבדות, וכ-10 עד 20 מיליון איש מנסים לשים קץ לחייהם.² ניכרת בעולם מגמה ברורה של עלייה בתופעת התאבדות בכלל, ובקרוב ילדים ובני נוער בפרט. משרד הבריאות קובע כי בישראל, דומה למדייניות מפותחות אחרות במערב, התאבדות הן סיבת המוות השנייה בהיקפה בקרב ילדים ובני נוער.³ רבים מן העוסקים בתחום מאומינים כי תופעת התאבדות משקפת את רמת הלכידות בחברה ואפשר להתייחס אליה כאל מدد לרמת הרוחה של החברה, ואף למצבה הכלול.

השימוש בסמים הפק בעשורים האחרונים מתחפה שליטה לבעה חברתית מרכזית בעולם כולו, ושם רוכד חברתי אינו נקי ממנו. השימוש בסמים רוח כוון בקרב בני הנוער, לעיתים כבר בגין בית הספר הייסודי. סקר שערכה הרשות למלחמה בסמים ב-2005 מורה כי בהשוואה לנוטרי העבר עלה השימוש בסמים בישראל במידה רבה בקרב צעירים. שיעור האמריקנים המודים שהשתמשו בסמים פעם אחת לפחות במהלך השנה עומד על כ-42% מכלל האוכלוסייה.⁴ באירופה הגיעו לאחרונה צリכת סם הקוקאין לשיא חדש ומדדיאג: 3.5 מיליון משתמשים בסם זה, ובهم יותר ויותר אנשי מקצוע ובעלי השכלה גבוהה ממזרח היבשת.⁵

גם התחא המשפחתי מצוי במוגמת התресקות: שיעור הגירושין, הניכור ומרקם האלים במשפחה מצוי בעלייה מתמדת. שליש מן הזוגות בישראל מתגרשים, ושני שלישים בשודיה וברוסיה. משטרת ישראל מדווחת כי ב-2004 נפתחו 9,400 תיקים נגד הורים שהתעללו בילדים לעומת 1,000 תיקים ב-1998; בלבד, 200,000 נשים הוגדרו בשנה זו כנפגעות אלימות מצד בני זוג.⁶

הדו"ח האחרון על העוני שפורסם המוסד לביטוח לאומי בישראל ב-2006 קובע כי נמתחת המוגמה של התרכבות ממדים העוני בישראל ושל העמכת הפערים החברתיים. שלישי מן הילדים ביום גדלים במשפחה ענייה, וחמשית מן המשפחות בישראל חיות מתחת לקו העוני.

הדור הצעיר לוקה בערכיים ובאידאולוגיות ומערכות החינוך חסרת אונים ומצוריה בשפל. האלים והפשעה בקרב בני הנוער גואים. 90 אחוזים מקרוב התלמידים בישראל מדווחים שהם עדין דרך קבוע למשעי הזכה ואלים בחצרות בת הספר. שיעור דומה בקרב המורים מודים שאין להם כלים להתמודד עם האלים, עם הבריונות ועם אי קבלת הסמכות החינוכית.

למעשה, התגברות התופעות האלה אינה מדאייה אותנו כל כך מכיוון שהתרגלו אליהן. בעבר הן נחשבו לתופעות חריגות, אך היום הן הפכו לנורמה. אין בידינו כלים להתמודד עם תופעות אלה, ואני משליים עם קיומן כדי להפחית את הסבל שהן גורמות לנו. זה מעין מנגןון הגנה טבעי שמתפתח בנו. אך עם זאת, יתכן בהחלט כי הדברים עשויים להיות שונים לחלוthin מכפי שהם נראים עתה.
העורך

סיבה אחת, פתרון אחד

המשבר הנוכחי מורגש בכל המישורים, החל מן המישור העולמי וכלה במישור האישי. למעשה, המשבר כולל את הקשת של הטבע כולו – הדומם, הצומח, החי והחברה האנושית. לפיכך, אין די בטיפול בתחוםים ספציפיים; علينا לאייר את שורש כל הבעיות ולהתמודד איתן.

בחלק זה של הספר נגלה כי בבסיסו של כל התופעות השיליות הרבות הפקודות אותנו עומדת רק סיבה אחת. כשנבין אותה, נוכל להעמיד נגודה פתרון ייחיד שייתן מענה אחד וכולל על הכל. נתחיל בהכרת טבע העולם וטבע האדם, שכן אם נבין טוב יותר את הטבע על כל חוקיו והיבטיו, נוכל לגלוות היכן אנו טועים, לדעת כיצד לשים קץ לקשיים שבחיינו ואף להתקדם אל עבר עתיד טוב הרבה יותר.

הרץון – יסוד הטבע

חקירות החומרים השונים שבטבע מראה כי השαιיפה הבסיסית של כל חומר ושל כל אובייקט היא לשמר על קיומו. עם זאת, בכל חומר מתבטאת שאיפה זו בצורה יהודית: יש חומרים מוצקים שצורתם מוגדרת וקבועה ולכן קשה "להבדר לגבולם", אחרים שומרים על קיומם דווקא על ידי תנועה ושינויים. נשאלת אפוא השאלה, מה גורם לכל חומר להתנהג בצורה מסוימת ולהיבדל מחומרים אחרים? מה מכתיב את פעולותיו של כל אובייקט?

התנהגות החומר הנראית לעינינו דומה לתמונה על צג המחשב. אנו מתבוננים בתמונה שעל הצג ומתרשם ממנה, וכזו בזמן בעברוensi מאנשי מחשבים מדובר בשילוב של פיקסלים וצבעים. מה שמנין אותו הוא בעיקר הפרמטרים השונים של הכוחות היוצרים את התמונה. הם מבינים כי התמונה היא רק תוצאה חייזנית של שילוב מסוים בין הכוחות הללו. ברור להם אילו מרכיבים יש לשנות כדי לקבל תמונה בהירה יותר, חזקה יותר וכדומה, ובזאת הם מתחמקדים.

משם באotta הדרך, כל אובייקט ומערכת הקיימים במציאות, ובכלל זה גם האדם הפרטיו והחברה, הם שיקוף של הרכב כוחות מסוימים המצוי בהם. הדרך להתמודד עם בעיה מסוימת מתחילה מהבנה של התנהגות החומר בדרכיו השונות, ולשם כך علينا לחזור מעט פנימה, אל הכוח הפנימי המעצב את החומר.

הכוח הפנימי המצוי בתוך כל חומר או אובייקט מכונה בשם הכללי "רצוּן להתקיים". כוח זה הוא שמעצב את צורת החומר ומגדיר את תוכנותיו ואת התנהגותו. לרצוּן להתקיים יש אין-סוף צורות ושילובים אפשריים והוא נמצא בסודו של כל חומר העולם. כל דרגה

גבולה יותר של חומר היא ביטוי לרצון להתקיים גדול יותר. הרצון השונה שבכל אחת מדרגות החומר – הדומם, הצומח, החי וה��בר (אדם) – מעצב את התהליכים השונים המתרחשים בה.

הרצון להתקיים פועל על פי שני עקרונות: (א) לשמר על צורתו הקיימת, היינו להוסיף להתקיים; (ב) לצרף לעצמו את מה שהוא מרגיש שנחוץ לקומו. הרגשת הרצון לצרף לעצמו דבר-מה היא שmbדילה בין דרגות החומר השונות.

בדרגת הדומם מצוי הרצון להתקיים הקטן ביותר. מכיוון שהרצון של הדומם קטן, אין הוא זוקק לצרף לעצמו דבר-מה חיוני כדי להתקיים. כל רצונו הוא רק לשמר על צורתו הקיימת, על המבנה שלו ועל תכונתו,আtom, כמולקולה, כגביש וcdcומה, וכל דבר אחר הוא דוחה.

בדרגת הצומח הרצון להתקיים גדול יותר ושונה מהותית מן הרצון שבdomם. הצומח משתנה; אין הוא "מסתפק" בשמירה על קיומו כמו הדומם, אלא עבר תהליכי התפתחות מסוימים. היחס של הצומח לסביבה הוא יחס אקטיבי. צמחים נעים לעבר קרני השמש ושולחים שורשים לכיוון מקור מים. חי הצומח תלויים בסביבה שלו, בשמן, בגשם, בקוח, בחום, בלחחות, ביובש וכיוצא באלה. הצומח מקבל מהסביבה את הדברים הנחוצים לקומו ולהתפתחותו, מפרק אותם ובונה מהם את הדרוש לו, מפריש את המזיק לו, וכותזאה מכך הוא צומח. הוא תלוי בסביבתו הרבה יותר מאשר הדומם תלוי בה.

לצומח יש מחזור חיים מסויל, הצומח חי ומת. עם זאת, צמחים מסווטו סוג גדלים באותה עונה בשנה, מתפתחים, חיים ונובלים לפי אותם חוקים. ככלmore, כל הצמחים מסווטו סוג פעולים באותה דרך ואין בהם פרט מסוים בעל ייחוזיות מסויל.

ככל שהרצון להתקיים שבחומר גדול יותר, הוא גורם לאובייקט להיות תלוי יותר בסביבה ורגיש אליה יותר. קשר כזה מתבהר בדרגת החחי, שבה רצון להתקיים גדול יותר מזה של הצומח. בעלי חיים משתיעיכים להתקאות. הם בעלי כושר ניידות ועליהם לנوع מקום למקום כדי למצוא לעצם מזון ותנאי קיום מתאימים. בעלי חיים צריכים לאכול בעלי חיים אחרים או צמחים ולקבלם ככח לקיומם.

בדרגת החיים כבר ניכרת התפתחות מסוימת של אישיות. במאצעיתה חש בעל חיים תחושות ורגשות אישיים, והוא מפתח אופי משלהו. כל בעל חיים מרגיש את הסביבה באופן אישי, מתרך אל המועל ומתרחק מהמזיק. מחוור החיים של בעל החיים הוא אינדיויזואלי: כל אחד נולד ומהם במוועדו, בשונה מהצמחים המתנהגים בהתאם לעונת.

הדרגה הגדולה ביותר של הרצון להתקנים היא דרגת האדם, דרגת המדבר. האדם הוא היוצר היחיד שהתפתחותו תלולה לחלווטין בזולת, והוא בעל תחושה של עבר, של הווה ושל עתיד. האדם משפייע בעצמו על הסביבה והסבירה משפיעה עליו. הוא משתנה ללא הרף לא רק מפני שלו עצמו טוב או רע במצבו הנוכחי, אלא גם כתוצאה מהרגשת הזולות הגורמת לו לחושק בכל מה שיש לו זולתו. יתרה מזאת, האדם רוצה שהיה לו יותר משיש לו זולתו, או שלזולות יחסר כדי שיתפרקו מצבו היחסי ותחושת הסיפוק העצמי שלו. משום כך מכונה הרצון שבאדם בשם "אגנו", "רצון ליהנות" או "רצון לקבל הנאה ותענוג".

אומר על כך "בעל הסולם":^{*} "הרצון לקבל הוא כל חומר הביראה, מראשה ועד סופה. עד שכל מיני הבריות המרבות ומרקיהן, שאין להן שיעור, ודרכי הנגנון שכבר נגלו והעתדים להציגו, אינם רק שיעורים ושינויים ערכיים של הרצון לקבל".⁷

האדם אינו רק "צורך חי המפותח מעט יותר", אלא שונה מדרגת החיים במהותו. עם>Lידתו, האדם הוא צורך חסר אונים, אולם במהלך התפתחותו עולה מעליו על כל היצורים האחרים. עגל צער שזה עתה נולד ושור מבוגר נבדלים זה מזה בעיקר בגודלם ולא בחכמתם. לעומת זאת, תינוק חסר כמעט כל יכולת. את את, במשך שנים ארוכות, הוא גידל ומפתחת.

התפתחות ולד של בעל חיים שונה מאוד מהתפתחות צאנץ של האדם, ועל כך נאמר "שור בן יומו קרווי שור".⁸ ככל בן יומו

* הרב המקובל יהודה אשlag (1884-1954) ידוע בכינויו "בעל הסולם" על שם פירוש "הსולם" שכותב בספר הזוהר. בעל הסולם נחשב למשיח דרכו של הארי, ושיטתו יהודית בכך שהיא מאפשרת לכל אדם בן-זמןנו להתחבר אל מקורות הדעת הקבלי האותנטי שהשאיירו אחריהם המקובלים הקדומים.

נקרא מיד "שור" מאחר שבתהליך התפתחותו כמעט אין נספנות לו תכוונות מהותיות. האדם, בשונה מכל היצורים האחרים, זוקק לתקופת התפתחות ארוכת-שנים. אמן כאשר תינוק נולד הוא כמעט אינו רוצה דבר, אך במהלך חייו מתחפה הרצון ליהנות שלו עוד ועוד.

כאשר מופיע בנו רצון חדש, ילדים בנויים לצרכים חדשים ואני מרגישים הכרה למלא אותם. כדי למלא את הצרכים בהצלחה מתחפה שכלנו, ככלומר אנו מתחילה לחשוב על דרכם למילוי הצרכים החדשניים. יוצא מכך שהתפתחות השכל והמחשבה היא פועל יוצא מגדיית הרצון ליהנות.

ביטוי לעיקרו זה ניתן לראות למשל בדרך שבה אנו ניגשים לchinuk ידינו. כדי שהם יתפתחו, אנו יוצרים בעבורם משחקים מאתגרים. הרצון שלהם להצליח במשחק מעורר אותם לחשוב על דרכם חדשות להתמודדות, ובכך הוא מביא לתפתחותם. מעת לעת אנו מעמידים אותם לפני דרגת קושי גבוהה יותר כדי לגרום להם להמשיך ולהתפתח ולא לעמוד במקום. אם האדם אינו מרגיש שחרר לו שהוא, הוא לעולם לא יוכל לתפתח. רק כאשר אנו רוצים משהו, אנו מתחילה להפעיל את השכל ולהשוו כיצד להשיגו.

העובדת שיש באישיותו של האדם הן של השכל והן רגש מביאה לתפתחות הרצון ליהנות שלו. השכל והרגש מלאים זה את זה ומעצים את יכולתו של האדם לחוש ולהבין דברים שהם אפשר ליהנות. לכן כוח הרצון של האדם אינו מוגבל בזמן ובמקום.

לדוגמה, אדם אינו מסוגל להרגיש מאורעות שקרו לפני אלף שנים, אך הוא יכול להבין את מאורעות העבר בכוח השכל ולהשלים זאת ממש עד כדי יכולת להרגשים. אפשר גם מצב הפוך: אדם מרגיש משהו, וכדי לבדוק איך הדבר עשו לשפייע עליו, לחשוב או לשיללה, הוא מצרף להרגשותו את השכל ומנתח את המצב.

השלב והרגש יחד מרחיבים את התפיסה שלנו לגבי הזמן והמקום, ואנו כבר איננו מוגבלים. וכך, אדם החי בمكان מסוים עשוי לרצות להידמות לאנשים שעלו אודותיהם שמעם גם הם מרווחים מאוד ממנו. כמו כן, אדם בן זמןנו עשוי לרצות להידמות לא רק

לאלה מבני דורו הנחשבים מוצלחים בעיניו, אלא גם לאנשים דגולים שהיו במהלך ההיסטוריה.

מילוי הרצון ליהנות מORGASH בנו כהנה ותענוג, ואי מילוי הרצון מORGASH כריקנות, כתסכול ואף כסבל. משום כך, אושרו של האדם תלוי בהשגה או באישגזה של מילוי לרצון המופיע בו. כל פוללה שמבצע האדם, מהקטנה והפשטה ביותר ועד הגדולה והמורכבת ביותר, נועדה אך ורק להגבר את ההנהה שהוא חש או להלופין להמעט את סבלו. למעשה הם שני צדדים של אותה מטרת. כך טוען בעל הסולם במאמר "השלום":

"נודע זה לחכמי הטבע אשר אפילו תנועה הקטנה ביותר לא ינייע האדם בלי כוח תנועה, ככלומר, מבליל להטיב מה את עצמו. למשל, כשאדם מטלטל את ידו מהכסא אל השולחן הוא משומש שנדרמה לו שבהניחו ידו על השולחן יהנה יותר ואם לא היה נדרמה לו כך היה עוזב את ידו על הכסא בכל שבעים שונים מבליל להנעה מקומה, ואין ציריך לומר לטרחה גדולה".⁹

يיחודיותו של האדם בהשוואה לשאר הטבע אינה בא לידי ביטוי רק בכוחם ובأفعالهم של רצונوتين، אלא גם בכך شرظنوتינו משתנים וגדלים ללא حد، هنا במהלך חייו היחיד והן לאורך הדורות. סקירת ההתפתחות ההיסטורית של יצורים אחרים, למשל הקוף, מראה כי הקוף שחי לפני כמאה אלף שנים והקוף בן ימינו כמעט זהים. אמנם גם בקוף חלו שינויים, שהרי בכל פרט מתרחשים שינויים, אך אלה שינויים ביולוגיים, דומה לשינויים האבולוציון שבדומים. לעומת זאת, במהלך ההיסטוריה עבר האדם שינויים מהותיים.

התפתחות הרצון ליהנות האנושי

התפתחות הרצון ליהנות גרמה לאדם לחוש נחיצות תמידית לפתח את הקיימים, ואף לגלות ולהמציא דברים חדשים. רצון גדול יותר משמעו צרכים גדולים יותר, המביאים להתפתחות השכל וליכולת תפיסת חדה יותר. גידלותו של הרצון ליהנות היא שחוללה את התפתחות האנושות במשך כל שנות קיומה והוא שהצעידה אותנו קדימה.

תחילה התבטה הרצון **ליהנות** ברצונות גופניים-קיומיים בלבד, כגון רצון למזון, למין ולמשפחה. רצונות בסיסיים אלה קיימים באנושות מראשית ימיה.

כתוצאה מהמצאות האדם בחברה התפתחו בו רצונות נוספים וهم נקראים רצונות אנושיים-חברתיים. הרצון **לייהנות מעושר**, ואחר כך מכובד, משליטה ומפרוסום, שינו את פני האנושות: הם הביאו להפתחות מעמדות ומערכות היררכיות, וגרמו לשינויים בסוגי המבנים החברתיים-כלכליים.

לאחריהם הופיע הרצון **לייהנות מידע**. רצון זה בא לידי ביטוי בהפתחות המדע, מערכות ההשכלה, החינוך והתרבות, וירושמו העיקרי ניכר החל מתקופת הרנסנס והמהפכה המדעית ועד לימיינו אלה. הפתוחותה של תנועת ההשכלה והפיכת החברה לחילונית יותר היו גם הן ביוטיוו של רצון זה. הרצון לידע דורש מאייתנו להכיר את המציאות הסובבת אותנו. אנו רוצים עוד ועוד מידע, לדעת הכל, לחקור הכל, לשלוט הכל.

סקירת הפתוחותה של האנושות בתחום התרבות, החינוך, המדע והטכנולוגיה, לאור ההבנה שהרצון מוביל את הכל, מביאה אותנו למסקנה כי הרצון המפתח הוא שהוליד לנו את כל הרעיונות, הנסיבות והחידושים. כל אלה הם למעשה כלים "טכניים" בלבד, מעין משוריינים, שהפתחו אך ורק כדי למלא את הצרכים שהוליד הרצון. נציין כי תהליך זה של הפתוחות הרצון מתරחש לא רק באנושות לארך ההיסטוריה, אלא גם לאורק חיים אישיים של כל אחד מאייתנו. רצונות אלה מתעוררים לנו בזה אחר זה ובשילובים שונים, והם מכוננים את מסלול חיינו.

אם כן, המנעו הפנימי הדוחף אותנו קדימה, והגורם לכל תהליך המתրחש באדם הפרטី ובחברה האנושית, הוא הרצון **לייהנות**. הפתוחותו של הרצון בלתי פסקת והוא שמעצבת את ההוויה ואת העתיד **שלקראתו** אנו צועדים.

גבולות ההנאה

"בעולם הזה קיימות שתי טרגדיות: האחת היא לא להציג את אשר אנו רוצים, והאחרת - להציג. האחרונה גורעה הרבה יותר. היא טרגדיה אמיתית." אוסקר וילד

אם נחקרו את ההנאות השונות שלנו מהשגת ידע, שליטה, כבוד או עושר, כמו גם הנאות מאוכל וממין, נראה כי בכל המקרים ההנאה המרבית מוגשת ב新形势下 הראשוני והקצר שבין הרצון לבין מילויו. מרגע קבלת המילוי פוחתת ההנאה והולכת. החעונג מסיפוק הרצון עשוי להימשך דקות, שניות או ימים – אך הוא נעלם. גם אם האדם מתאמץ במשך שנים ארוכות להשיג דבר-מה, כמו למשל מרירה מכובדת או תואר אקדמי יוקרתי, הרי לאחר השגתו אובדת תחושת התענגה. יוצא שהתענג הממלא את הרצון גם מבטל אותו.

יתר על כן, כניסה התענג לתוכן הרצון והסתלקותו ממנו בונות בנו רצון ליהנות בעוצמה כפולה. מה שהסביר לנו סיפוק היום, מחר כבר לא יהיה בו די. אנו רוצים יותר מזה. הרבה יותר. וכך יוצא שסיפוק הרצונות שבנו מגדיל אותם, ומכריה אותנו להשקייע מאמצעים גדולים יותר כדי למלאם.

תחושת החיים והחיוניות של מי שאינו רוצה להשיג דבר-מה דועcta. לכן החברה האנושית מספקת לכל אחד מחבריה רצונות חדשים בכל עת, והם מחווים אותנו לרגע קצר נוספת. אך שוב ושוב אנו מתמלאים לרגע ומיד מתرونקים, והתסכול גובר.

כיום החברה דוחפת אותנו לרכוש עוד ועוד מוצרים ומאפשרת לנו רקנות כמעט כל דבר, גם מבלתי שהכספי הדרוש רק יהיה בידינו.

השיעור האגרסיבי, הצורך לעמוד בסטנדרטים החברתיים וההקלות במתן האשראי מובילים אותנו לרכוש הרבה מעבר ליכולת הפיננסית הリアלית שלנו. אחרי זמן לא ארוך פגה ההתרגשות מהרכישה כלא הייתה, אך התשלומים ילו אותנו לאורך שנים. במקרים כאלה האכזה מהרכישה אינה נשכחת בחלוף הזמן, אלא דוקא הולכת ומצטברת.

גם העושר אינו מביא לאושר, כך מורה מחקר חדש שנערך בראשות פרופ' דניאל כהמן הישראלי, זוכה פרס נובל לכלכלה.¹⁰ החוקרים גילו כי קיים פער עמוק בין ההערכה של "האדם ברוחוב" לגבי השפעה של עשור על מצב הרוח, לבין השפעתו בפועל על פי נתוני האמת שנמדדו.

המחקר דגש את מצב רוחם היומיומי של אנשים ולא מצא הבדל משמעותי בין עשירים לעניים. יתרה מזאת, נמצא שמצבי רוח שליליים כמו כעס ועוינות שכיחים יותר בקרב עשירים. אחד ההסברים שנמצאו להיעדר קשר הדוק יותר בין עשור לבין שמחות חיים יום-יום הוא שאנו מתרגלים לנוחות פיזית ולרמת חיים חדשה מהר מאוד, ומיד מצפים ליותר.

סיכום של מגבלות הרצון ליהנות ניתן למצוא במילוחיו של בעל הסולם:

"העולם הזה נברא עם חסרון וריקות מכל שפע הטוב, וכדי לkenות קניינים צריכים אל התנוועה. וידעו שרבוי התנוועה מדאייב את האדם. אמן להישאר ריקן מהקניינים והטוב גם זה אי אפשר, ועל כן בוחרים בסבל ריבוי התנוועה, כדי להשיג מילוא הקניינים. אמן כיון שככל קניינים ורכושים הם אך לעצםם, והיש לו מנה ורצה מأتים, נמצא בזו, שאין אדם מת וחצי תאוותו בידו. ונמצאים סובלים מב' הצדדים, אין מצע ריבוי התנוועה, והן מצער החיסרון של הקניינים, שהשרה להם מחציתם".¹¹

מכל האמור עולה כי הטבע שלנו, הרצון ליהנות, מציב אותנו בעמדה בלתי אפשרית בעיליל. מצד אחד רצונותינו הולכים וגדלים; מצד שני, המילוי, שהשגתנו כורכה בתנוועה רבה, הינו בפועל ובמאיצים רבים, מורגש לזמן קצר בלבד, נעלם, ומתהיר אותנו ריקנים כפלים.

ברבות השנים פיתחה האנושות שיטות שונות להתמודד עם בעיה זו של חוסר יכולת למלא באמת הרצון ליהנות. על פי רוב הן מבוססות על שני עקרונות מרכזים, שלמעשה "משקרים" לרצון ליהנות: הكنيית הרגלים מעוררי סיפוק, והקטנת הרצון ליהנות.

העיקנון הראשון מושתת על הكنيית הרגלים באמצעות התניות. תחילתה מהנכדים את האדם לנוכח שפיעולה מסוימת נושא עמה שכר. לאחר ביצוע הפעולה האמורה הוא זוכה להערכה מצד מהנכדים ומצד הסובבים אותו. לאחר מכן מפסיקים בהדרגה את מתן השכר, אך לאדם כבר נרשמה פעולה זו כగורמת סיפוק; הוא כבר הפנים אותה. משחררג אדם לבצע דבר-מה, הביצוע עצמו מסב לו סיפוק. הוא מדקדק ביצוע הפעולה וחוש סיפוק רב אם הצליח לבצע את הדירוש ממנו טוב יותר בעבר. עיקנון זה מלווה בדרך כלל גם בהבטחות של שכר בעתיד ולעתים אף לאחר המוות.

העיקנון השני מבוסס על הפחתת הרצון ליהנות. מצבו של מי שרוצה ואין לו עצוב הרבה יותר מאשר מצבו של מי שפשט אינו רוצה. הראשון סובל, וכו' בזמן השני "שם בחלקו" ומסתפק بما שיש. ביחוד שיטות המזרח הן שהקצינו את השימוש בעיקנון זה. הן פיתחו דרכי רבות ומגוונות המבוססות על תרגולים גופניים ונפשיים המקטינים את עצמת הרצון ליהנות, וכתוואה מכך את עצמת הסבל.

דוגמא כי עד כה השכלנו להשתמש כהלהה בשיטות אלה, אך עם גידילתו הטבעית של הרצון ליהנות, האגו, מסתמן כי פתרונות אלה נעשים רלוונטיים פחות ופחות. האגו החולך וגדל של האדם אינו מאפשר לו עוד להכפיל את עצמו לפתרונות מלאכותיים וגם לא להשתיקו, והדבר ניכר בכל מישורי החיים, החל מרמת הפרט ועד לחני האנושות כולה.

דוגמה מובהקת הממחישה את גידילת האגו ברמת הפרט היא התפקידים הראשיים המשפחתיים. היחסים במשפחה בכלל ובין גברים ונשים בפרט הם הראשונים להיגע מגידילת האגו, משום שהם הקרובים ביותר לאדם. האגו הגדל מנסה לעיננו להשתיק זה זהה או למשפחה.

בעבר היה מודל המשפחה מוגן מזועזעים והיווה אי של יציבות. אם היו בעיות בעולם - יצאנו להילחם, אם היו בעיות עם השכנים -

יכלנו להעתיק את מקום המגורים, אולם היחידה המשפחתייה הייתה תמיד קן בטוח. גם במצבים שבהם האדם כבר לא רצה כל כך במשפחה, הוא המשיך לשמר על התא המשפחתי בغال הילדים או בغال ההורים המבוגרים שנזקקו לטיפולו. אולם כיום האgo כה גדול עד שאיננו מתחשבים בדבר. ריבוי מקרי הגירושין, אף שידוע כי הם מקשים מאוד על הילדים, מעיד על כך.

גם בתחום הגלובלי יש להתחומות האגו השלכות מרחיקות לכת המzieבות אותן נמצב מיוחד שלא היה כמותו בהיסטוריה האנושית. מצד אחד הגלובליזציה מגלה לנו עד כמה אנו קשורים זה לזה – בכלכלת, בתרבות, במדע, בחינוך ובכל יתר התחומים, כפי שהראה פרופ' לאסלו בחלוקת הראשון בספר; מצד שני, האגו שלנו התפתח עד כדי כך שאיננו מסוגלים לשאת את الآخر.

לאמינו של דבר, מזו ומעולם נמצאו כחלקים בתחום המערכת האחת, אלא שעד כה לא היינו מודעים לכך. הטבע מגלה לנו זאת דרך פעולתם המקבילה של שני כוחות מנוגדים: כוח המחבר את כולנו כאחד, וכוח הדוחה אותנו זה מזה וזורק כל אחד אל פינה משלו. וכך, כשהפעלת הכוחות האלה מתחילה כיוום להתבטא בקייזיות שרק הולכת וגוברת מרוגע, אנו מוגלים את עצמת התלות ההדריתינו, אך בו בזמן האגו המהעצם גורם לנו לסלוד מכך. אם לא תיפסקנה תחששות אי הסובលנות, הניכר והשנהה כלפי الآخרים, אנו נשמיד זה את זה.

בעל הסולם התריע על כך מראש. בכתב יד שכתב בערוב ימיו, המוכאים בספר "הדור האחרון", הוא הרגיש שם לא יהול שינוי דרמטי בנתיב האגואיסטי שבו צוועדת האנושות, היא תמצא את עצמה מעורבתה במלחמות עולם שלישית ואך רבייעית, שבו יעשה שימוש בפצעות אטום ובפצצות מימן, ורוב אוכלוסיית העולם תיכחד.¹² גם איינשטיין דיבר ברוח דומה: "אני יודע מה ישתמשו במלחמות העולם השלישי, אבל אני יודע במה ישמשו במלחמות הרביעית – באבני !".¹³ לערנו הרבה, כיוום דבריהם נראים ממשיים מתמיד.

במשך כל ההיסטוריה האמונה האנושות שזמנים טובים יותר עומדים לפניו, שאנו נפתח את המדע, את הטכנולוגיה, את התרבות

ואת החינוך, והם יהפכו את חיינו לטוביים ומאושרים יותר ויותר. מקום הממחיש היטב את הדברים הוא "ספרית החלל כדור הארץ" המצוייה במרכז אפקוט, אחד מפארקי השעשועים בדיסני-וורלד, שנבנה בתחילת שנות השמונים של המאה העשירה.

המבקרים באתר מובלים דרך תחנות המתארות ציוני דרך היסטוריים הסוקרים את התפתחות האנושות. תחילתו של המסע בימים של ציוויליזציית המערות, שם הוא ממשיך ועובר לככל ציוני הדרך בתפתחות האדם, כמו תחילת השימוש בנייר, ומסתיים בכיבוש החלל. האטרקציה שעוצבה לפי הגישה שרואה לפניה כמה עשוires נבנתה כשר הצלל לאדם הגדול החולך מhil אל חיל. כל ההיסטוריה של האנושות מוצגת שם כהתקדמות בלתי פסקת לעבר האושר: הנה מחר הוא מגיע! אם לא מחר - מחרתיים, אם לא לילדינו - לנכדינו.

כמה שנים עברו, והיום הכלול נגמר. לככל אחד מאיתנו יש כל מה שאדם רק יכול היה לחלום עליו לפני פניו מהה שנה: בידינו האפשרויות לבבות, לטיל, לנוח, ליהנות מספורט וכיוצא באלה, אבל איננו מאמינים עוד שהמחר יהיה טוב יותר. אנו מצוים בנקודת מפנה שבה אנו מתחילה לתפתח ולhabין שעתיד מאושר אין מצפה לנו. ככל הנראה, החיים של ילדינו יהיו טובים פחות מאשר שלנו.

הרגשת המשבר בכל התחומים, החל מרמת הפרט וכלה ברמת הכלל, היא פועל יוצא מההכרה שככל מה שפיתחנו וכל מה שאנו מכירים לא הביא לאושר. מכאן נובעות תוצאות כמו חוסר משמעות וריקנות, וכך גם הדיכאון והסמים הם מחלות הזמן המודרני. אלה הם ביטויים לחוסר האונים שבו אנו שרויים כתוצאה מהsofar ההבנה כיצד למלא את הרצון ליהנות, את האגו שלנו, שגדל וכבר אינו מוצא סיפוק בשום דבר מוכר.

אחד התופעות הממחישות היטב את אובדן התקווה לעתיד היא יחסם של רבים מבני הנעור לחיים, השונה מאוד מן היחס שהייתה להוריהם כשהיו בגילים. עולם גדול פרוס בפניהם, הוזדמנויות להצלחה ולמיושע עצמי, אך עוד ועוד צעירים מאבדים בכך עניין ואינם מעוניינים למש את הפוטנציאלי המבטיח הטמון בהם. נדמה שהם יודעים מראש שבסופה של דבר לא יהיה בכך טעם. גם תमונות

המבוגרים הסובבים אותם, שטרחן רבות אבל אין מושדים, אינה מוסיפה להם רצון לפעול.

קשה להורים להבין זאת, ואין הם מסוגלים לתפוס מדוע ככלם הם פנוי הדרבים; הרי הם עצם היו כה שונים כשהיו באותו גיל, אך הדבר נובע בכך שככל דור נושא בקרבו את הניסיון ואת האכזבות שנצברו בדורות קודמו לו.

מכאן ואילך שם פתרון מוכר לא יכול עוד לסייע לנו להטיב את מצבנו. רק אם נכיר את יסודות הטבע שעל פיהם מתקיימים כל הגוף חיים והטבע בכללו, נוכל ללמידה היכן אנו טוענים ולהבין מהי השיטה המושלמת לשיפוק הרצון ליהנות, האגו, שתביא את האנושות לחיים מלאי תוכן, ביטחון ושלווה.

אלטרואיזם – עקרון החיים

חקירות ה证实 מגלוות את תופעת האלטרואיזם. מקור המילה "אלטרואיזם" הוא במליל הלטינית "אלטר", שפירושה "זולת". המונח אלטרואיזם נטבע במאה החמש-עשרה על ידי הפילוסוף הצרפתי אוגוסט קונט, שהגדיר את האלטרואיזם כהיפוכו של האגואיזם. הגדרות שכיחות נוספות לאלטרואיזם הן נטייה לפעול לטובות הזולת, אהבת הזולת, מסירות ונדיבות יתרה לאחרים, דאגה לא אגואיסטית לטובות الآخر.

למעשה, אלטרואיזם, כמו גם אגואיזם, הם מונחים שאינם הולמים שם יוצר בלבד האדם, כיון שימושים כמו כוונה ורצון חופשי שייכים רק למין האנושי. ליצורים الآخרים אין אפשרות בחירה, ופעולות של קבלה ונחתינה, ספיגה ופליטה, כמו גם טרף או הקרבה עצמית, מושרות לחלוטין בגנים ובאנטינקטים שלהם.¹⁴ למרות זאת, השתמש במושגים אלה בהשאלה לגבים כדי להבחין בither קלות את חוקי חיים המנהלים את החיים בטבע, במטרה להסביר מכך מסקנות בעבורנו.

במבחן ראשון נראה הטבע כזרה אגואיסטית שבה מתמודדים ונאבקים הפרטים זה עם זה והחזק שורד, ומכאן נולד הצורך של חוקרים לפתח תאוריות שונות המסבירות מהו מניע הישיר או העקיף של הפרט לפעול אלטרואיסטית.* אולם התובנות בither עמוקות ובראייה

* בהיבט ביולוגי נהוג להגיד את האלטרואיזם כהתנהגות המביאה לתועלת אחרים, לבארה על חשבון כשורarity והתרבות של הפרט. כדי להסביר מדוע הפרט פועל כך פותחו כמה תאוריות, ולහן נסקור בקצרה את העיקריות שבהן. תאוריות "הברירה הקבוצתית" גורסה כי האלטרואיזם משרת

כוללת מראה שכל המאבקים וההתמודדות פועלם דוקא ליתר איזון בטבע ולחמיכה קיומית הדדית, ליתר בריאות ולהתפתחות מוצלת יותר של הטבע בכללו.

דוגמה למעגל האיזון בטבע ניתן לראות בתחילת שנות התשעים, כאשר החלטה ממשלת צפון קוריאה להיפטר מחתולי הרחוב אשר היו מטרד. שבועות לאחר ההחלטה מרבית החתולים חלה עלייה במספר העכברים, העכברושים והנחשים, עד כדי מצב שהצריך יבוא חתולים מהמדינות השכנות.

דוגמה נוספת מובהקת נוספת מספקים לנו הזאים. אנו רגילים להתיחס לזאים כאיל חייה מזיקה ואכזרית, אך כשהחלו הזרים להיחד תבוררה תרומות הרבה לאיזון אוכלוסיות האילים, זרי הבר ומכרסמים שונים. מתברר, שבניגוד לבני האדם המעדיפים לצוד את החיים הבריאות ביותר, הזרים צדים דוקא את החיים החולות והחלשות. בכך הטורפים תורמים לבראותם של בעלי החיים האחרים בשטח.

וכך, ככל שהמחקר המדעי מתקדם, כפי שהראה גם פרופ' לאסלו (ראה נספח "התהות ההולויים של המדעים"), הוא מגלה עד כמה כל חלקי הטבע מקושרים זה לזה כחלק מערכת אחת כוללת.

אמנם, כאשרנו מ קישים מן העולם הרגשי שלנו כלפי הטבע, אנו סוברים שבטבע יש אכזריות, אך למעשה טריפה של יצור אחד על ידי الآخر היא פעללה המבטיחה את המשך הרמונייה והבריאות במערכת הכוללת של הטבע. אין היא שונה מכך שגם בגופנו מתיים

את טובת הקבוצה שאליה משתייך הפרט ולבן גם הפרט נשבר ממנו. תאוריות "ברירות הקרובים" הסבירה כי אם האלטרואיזם מופנה כלפי קרובים הנושאים גנים דומים, הפרט תורם בכך, בעקיפין, לשרידות הגנים שלו. תאוריות ה"הדיות" טוענה כי התנהגות אלטרואיסטית מבוססת על כך שהפרט זוכה לגמול כלשהו על פעולתו. עקרון ה"הכבדה" מתייחס לאלטרואיזם כאל דרכו שבה מביע הפרט את ייחודה ומעלותו.

להרחבה בנושא מומלץ לעיין בספרם של אמרץ ואבישג זאבי, טויסים, אלטרואיזם ועקרון ה慷慨ה, הוצאת החברה להגנת הטבע 1996, וכן במאמרם של ארנן דטנר ודורון שולצינר, "יש לי אמפתיה, על אלטרואיזם וטבע האדם", גלילאו, 93, Mai 2006.

מיליארדי תאים בכל רגע ו**מיליארדי** תאים מתחדשים, ודוחק ארצה **תליי המשך החיים**.

הרמונייה בין התאים שבגוף החי – בכל גוף חי רכ-תאי בולטת תופעה מעניינת: אם נחובן בכל תא כשלעצמו, כיחידה בפני עצמה, נראה שהוא מתקף אגואיסט ו"חוشب" על עצמו בלבד. אולם כאשר נביט בו חלק מערכתי, כתא בגוף, נראה כי לעצמו הוא מקבל רק את המינימום הנחוץ לקיוםו וכל יתר פעילותו מכוונת כלפי הגוף. הוא מתנהג כאלטרואיסט, "חוشب" רק על טובת הגוף כולו ומתקף בהתאם לכך.

בין כל התאים בגוף חייבות להתקיים הרמונייה מלאה. בגרעין של כל תא בגוף טבוע מידע גנטי זהה; כל תא בגוף חייב להיות מודע לכללות הגוף, לדעת מה הוא זוקק ומה הוא יכול לעשות בעברו. אלמלא כן, אין הגוף יכול להתקיים. קיומו של תא בגוף מותנה ב"התחשבות" בכללות הגוף. כל פעולותיו של התא – תחילתה והפסקתה של חלוקת התא, רכישת התמונות, תנועה לכיוון נקודת מוגדרת של הגוף – כל אלה מתרחשות על פי צורכי הגוף.

החיבור יוצר חיים בדרגה חדשה – אף שבכל תא מתאי גופנו יש אותה אינפורמציה גנטית בדיק, כל תא מפעיל חלק שונה מזו מיידע תורשתי כללי, על פי מקומו בגוף ותפקידו.

בשלבים הראשונים של ההתקפות העוביית כל התאים זרים, אך במהלך הזמן הם עוברים תהליך של החמיינות, ובו כל תא רוכש תכונות של סוג תא מסוים. לכל תא יש "שלל" מסויל, אך החיבור האלטרואיסטי ביניהם מאפשר את יצירתו של חדש, גוף שלם; שכלו של הגוף שירק לדרגה גבוהה יותר ואינו נמצא בתא זה או אחר אלא בחיבור ביניהם.

תא אגואיסטי הוא תא סרטני – התאים הבריאים בגוף מתקדים תחת מגוון רחב של חוקים והגבילות, אך לעומת התאים הסרטניים אינם מתיחסים כלל להגבילות אלה.

סרטן פירושו מצב שבו הגוף מתכלת על ידי תאיו אשר החלו בתהליכי התרכות עצמית בלתי מפוקחת. בתהליכי התרכות התא

הسرطان מתחלק ללא הרף. הוא אינו מתחשב בסביבתו ואף אינו מגיב לפקדות הגוף. התאים הסרטניים הורסים את סביבתם, ובכך מפנים מרחב לצמיחתם. הם ממריצים את כל הדם הסמוכים להם לנכונות אל תוך עומק הגוף הממair כדי להזין אותו, וכך משעבדים את עבודתו הגוף כולו לטובת עצם.

התאים הסרטניים מביאים למות הגוף על ידי פעילותם האגואיסטית. הם פועלים כך אף שהדבר אינו מביא להם תועלות כלשהי, שכן ההפק הוא הנכון – מות הגוף הוא גם מות "רוצחיו". כל העורמה שנוקטים התאים הסרטניים בהילך השתלותם על הגוף מובילת אותם אך ורק אל הכחדת עצם. וכך, כאשר האגוואיזם מטפח את עצמו, הוא מוביל את הכלול למות, כולל אותו עצמו. התנהגות אגואיסטית ו"אי התחשבות" בכללות הגוף מוליכים היישר אל האבדון.

חיי הפרט מול חיי הכלל – תא בגוף "מורתר" על המשך חייו לטובת חיי הגוף במקורה הצורן. בעת התרחשות שיבושים גנטיים בתא מסוים העולמים להפוך אותו לתא סרטני, מפעיל התא מנגןונו המביא לסיום חייו. החשש שהוא יהפוך לתא סרטני וייהווה סכנה לגוף כולו גורם לתא לוותר על חייו לטובת חיי הגוף.

בieten לפעולה אלטרואיסטית דומה אך בניסיבות ניתן לראות למשל בדרך שבה מתקיימת פטריות העובש (*Dictyostelium mucoroides*). בתנאי סבבה אידאלים פטריות העובש מתקיימת בצורה של תאים בודדים המספקים לעצם מזון ומתרכבים באופן עצמאי. אולם כאשר נוצר מצב של חוסר מזון, התאים מתאנדים ויוצרים גוף רב-תאי. במהלך בניית הגוף חלק מהתאים מותרים על המשך קיומם כדי לקדם את הישרדות הגוף כולם.

עוזרת לזרת – דוגמאות נוספות ורכות לאלטרואיזם בטבע מביא חוקר הקופים פרנס דה ואל בספריו *Good Natured* (טוביים מטבחם). באחד הניסויים השתתפו שני קופים, שהפרדו זה מזה על ידי מחיצה שקופה, כך שהם יכולים לראות זה את זה. לכל אחד מהם ניתן אוכל בזמנים שונים, והקופים ניסו להעביר אוכל זה זהה דרך המחיצה.

תצליפות הראו שערנותם ודגמתם לזרות של קופים נוטות לגודל כאשר אחד מהם פצוע או מוגבל. קופה נכה הצלילה לשרוד במשן שני עשרים באקלים קשה ו אף לגדול חמישה צאצאים רק בזכות העוזרה שהגישו לה הקופים האחרים. קופה אחרה בעלת מוגבלות שכילתית ומוטורית הצלילה לשרוד בזכות תמייה שקיבלה מאחותה הבוגרת, שנשאה אותה על גבה במשן תקופה ארוכה מאוד וגוננה עליה. קופה שאיבדה את ראייתה זכתה לשמריה מיוחדת מצד הזכרים. בבן שeahיו לקה בהתקף אפילפטי נעמד לצדו, הניח את ידו על חזזו ומנע בתקיפות מן המטפלים להתקרב אליו.

גם בעלי חיים אחרים נהגים באותו אופן. דולפינים תומכים בחבריהם הפצועים ומקפידים כי ישארו בקרבת פניהם כדי לשמר עליהם מפני טביעה. חוקרם שערכו תצליפות דיווחו כי פילים שהברם הזקן שכוב גוסס על החולות ניסו להרימו בכל כוחם באמצעות הנקה ושנהביהם תחת גופו, וחילקו אף שברוא את השנאה תוך כדי המאמץ. חבריה של פילה שנפצעה מכדור שירה צייד אל תוך ריאותיה התכוופפו תחתיה כדי למנוע את כרייתה ארצתה.

חברה שיתופית בקרוב בעלי חיים – עולם החי מציג בפניינו דוגמאות מרהיבות לקיום חברה שיתופית, שבה כל פרט פועל לטובת הכלל כולו, למשל בקרוב נמלים, יונקים, ציפורים ובעלי חיים נוספים.

הביולוגים אמרו ואבישג זובי התמקדו בחקר החברים השיתופיים של הזנבנים, ציפורים שיר חברותיות הנפוצות באזורי המדבר של המזרח התיכון, ותיארו תופעות אלטרואיסטיות רבות.

הZNבניים חיים בקבוצות, משתפים פעולה בהגנה על נחלתם ומטפלים ייחדיו בון האחד הבוני בה. כאשר כולם אוכלים, אחד מהם שומר על הקבוצה על אף רעבונו. זנבנים המוצאים מזון מגישים אותו לחבריהם בטרם ישבעו הם עצםם. הם מאכילים את הצאצאים של חברי הקבוצה האחרים ודואגים לכל מחסורים. כאשר מתפרק טורף, הזנבניים מציצים בקול במטרה להזהיר את חברי קבוצתם, אף שבכך הם חושפים את עצמם. הם אף מסתכנים כדי להציג חבר קבוצה שנפל בידי טורף.

תלות הדדית – המחבר המדעי גילה עד כה אין-ספר דוגמאות לתלות הדדית, ונכין לכך רק דוגמה אחת למערכת יהסים כזו בין פרט מדרגת הצומח לבין פרט מדרגת החיה.

צמה היוקה מנהל מערכת יהסים של סימביוזה (תלות הדדית) עם פרפר היוקה. נקבת הפרפר עוזרת להפריית הפרח: היא מעבירה אבקה מהאבקנים של פרח אחד וմבדיקה אותה בדיק על עמוד העלי של פרח אחר. לאחר ביצוע פעולה זו היא מטילה ביצים במקום שבו עתידיים להתחפש זרעים הצומח. כאשר הזחלים בוקעים הם ניזונים מהניצנים המתפתחים של צמה היוקה, אך הם משאירים די ניצנים לקיום העתידי של הצמתה. על ידי קיום מערכת יהסים זו מובטח המשך קיומו של הפרפר ושל הצמח גם יחד.

לא עוני ומהסור – בסביבה שאינה נגעה בידי אדם, בעלי חיים מתקיים על פי טובת החברה ולא מפני שנחוג לחשוב ש"החזק שורד", מסביר פרופ' בריגטרום האמריקני במאמרו "האבולוציה של התנהגות חברותית".¹⁵ בחברה כזו בעלי חיים שומרים על קיום מאzon וצפיפות האוכלוסין תמיד מתאימה לתנאי המחייה. אף פעם אין עוני ומהסור חלק כזה או אחר מהאוכלוסייה, אלא אם כן התרחש "תאונת", שהחברה מתקנתה במיריות האפשרית. החברה יכולה מתקימת בצורה שמצויה כל פרט ופרט שהוא בתנאים האופטימליים ביותר להישרדות ולשימוש אופטימי במשאבים של הסביבה.

הכל בטבע נع לעבר איחוד – האבולוציה של הטבע מוכיחה כי תהליכי הפיכת העולם לכפר גלובלי קטן אינו מקרי אלא שלב טבעי בהתפתחות הציויליזציה לכיוון של הרמונייה כללת. בסוף התהליך תיווצר מערכת אחת מאזונת שכל חלקה קשורים זה לזה ביחס הדדיות ושיתוף פעולה, כך גורסת הבiologyית ד"ר אליזבט סאטורייס, חברת מועצת החכמה העולמית.

בهرץאה¹⁶ שנשאה בכנס שבו השתתפו יחד בטוקיו בנובמבר 2005 הסבירה סאטורייס, כי כל תהליך של אבולוציה כולל שלבים של אינדיידואלייזציה, של קונפליקטים ושל תחרות, ובסיומו של דבר מתאגדים הפרטים למערכת אחת הרמונייה.

לדבריה, תהליכי התפתחות החיים על פני כדור הארץ מוכיה זאת. לפני מיליארדי שנים אכלסו את כדור הארץ בקטריות. הבקטריות התרבות והחללה תחרות על משאבי הטבע, כמו מזון ושתחייה. בעקבות התחרות נוצרה ישות חדשה המותאמת יותר לתנאי הסביבה, מושבת בקטריות, שהיא למעשה קהילה אחת של בקטריות המתפקידות כגוף אחד. בדיק על פי אותן שלבים התפתחו יצורים חד-תאיים ליוצרים רב-תאיים עד ליצירת גופים חיים מורכבים של צמחים, של בעלי חיים ושל בני אדם.

לכל פרט כשלעצמו יש אינטראס אישי. מהות האבולוציה היא בכך שפרטים בעלי אינטראס אישי מתחברים לגוף אחד ופועלים למען האינטראס הכלול שלו. סאטוריס רואה את התהליך שעוברת האנושות כיום כשהLEVEL הכרחי בדרך להתחוויה של משפחה אנושית אחת, קהילה שתספק את האינטראסים של כלנו אם רק נחפק כחלקים בריאות בתוכה.

התבוננות עמוקה בסודות הטבע מראה אפוא כי האלטרואיזם הוא היסוד לקיום חיים. כל גוף חי וכל מערכת מורכבים ממכלול של תאים או חלקים הפעילים בצוותא, משלימים זה את זה בניתנה ובעזרה הדידית, מותרים זה לזה וחיים על פי העיקנון האלטרואיסטי "אחד בשבייל כלום". ככל שאנו חוקרים את הטבע, אנו מגלים עוד ועוד דוגמאות לכך שככל חלקינו קשורים זה לזהה בהדידות וכי החוק הכלול הפועל בטבע הוא חיבור בין חלקים אגואיסטיים באופן אלטרואיסטי, או בקיצור "חוק האלטרואיזם".

כוח הטבע עיצב את החיים כך שככל תא חייב להיות אלטרואיסטי כלפי האחרים כדי לבנות גוף חי. הוא יצר חוזקוות שעל פיה הדבק המחזק יחד את התאים והאיירים בגוף חי הוא היחס האלטרואיסטי שביניהם. מכאן עולה כי הכוח שיוצר ומקיים את החיים בטבע הוא כוח אלטרואיסטי, כוח של אהבה ונתינה. מטרתו היא ליצור חיים המבוססים על קיום חוק האלטרואיזם, קיום הרמוני ומאוזן בין כל חלקיו.

הפרת האיזון

"אדם, אל תחפש מי מביא את הרע לעולמך. אתה לבדך הוא".
ז'אן ז'אק רוסו

"האדם הוא בעל החיים היחיד שמסמיק, והוא היחיד שצורך".
مارك טוין

"האדם הוא הרוי האכזרי מכל היצורים על פני האדמה".
פרידריך ניטשה

כל מרכיבי הטבע פרט לאגו האנושי פועלים על פי חוק האלטרואיזם, נמצאים באיזון עם סביבתם ויצורים מערכת הרמונייה. כאשר מופר האיזון מתחילה האורגניזם להיהרס, וכך היכולת לשחרר את האיזון מהוות תנאי להמשך קיום החיים. למעשה, כל כוח ההגנה של הגוף פועל לשמרתו האיזון, וכשאנו מדברים על גוף חזק או על גוף חלש, כוונתנו ליכולהו לשמר על איזון.

שמירת האיזון מחייבת כל פרט לפעול בצווארה האלטרואיסטית כלפי המערכת שהוא חלק ממנה, והוא העומדת בבסיסה של ההרמונייה הכוללת של הטבע ושל שלוותו. אם פרט מסוים אינו מצית לעקרון החיים, עקרון האלטרואיזם, הוא מפר בזה את האיזון. שני המונחים הללו, אלטרואיזם ואיזון, כרוכים אפוא זה בזו כסיבת ותוצאה.

בכל היצורים, פרט לאדם, מוטבעת תוכנת איזון הגורמת להם לבצע בכל עת פעולות הנדרשות לשמרתו האיזון. הם יודעים תמיד כיצד לפעול, וכך אין הם נתקלים במצבים לא ברורים שבהם אין הם יודעים מה עליהם לעשות בקשר לעצם או בקשר לסביבתם. הם אינם חופשיים לפעול כאוות נפשם ומשום כך ודאי שאינם יכולים להפר את האיזון בטבע. רק בנו לא מוטבעת תוכנת איזון שכזו.

הטבע אינו מטיבע בנו מלידתנו ידיעות או אינטינקטים במידה מסוימת המאפשרת לנו לחיות באיזון. כתוצאה לכך אינו יודע בודדות מהי הדרך לקיום נכוון, הינו מהי הדרך לאיזון עם העולם הסובב אותו.

היעדר תוכנת האיזון גורם לכך שההתפתחותנו נעה בכיוון אגואיסטי, והוא הלקח והעתcum מדור לדור. הדבר ניכר בעיקר במישור החברתי: הדרך שבה האדם מספק את הרצון ליהנות שלו אינה מתחשבת בקיומם של האנשים האחרים וaina משילמה אותם.

איןנו שואפים להתרחבות לזרמת אופן אלטרואיסטי כנהוג בטבע. יתר על כן, איןנו יודעים שבזה דורך טמונה ההנחה המשולמת שאליה אנו כה שואפים, שכן מצב האיזון הוא המצב המשולם, המאושר ביותר, מצב שבו הכל מתנהל בהרמוניה ואין צורך בתתנדות כלשהי או בבנייה של חומות הגנה למיניהם.

אם נתבונן בתוכנו פנימה ניווכח שככל אחד מאיתנו חשוב על קיומו שלו בלבד, וככל יחסיו עם הזולות מכונים רק כלפי שיפור המצב שלו עצמו. כדי לשפר ולו במקצת את חיינו היינו מסכימים לכך שהאנשים שאיננו זוקים להם פשוט ייעלמו.

אף בריה אחרת בטבע מלבדנו אינה מתיחסת לסובבים אותה בכוונה להסביר להם נזק, לעושקם ולנצלם. אף בריה אינה יכולה להשפוך מדיכוי הסובבים אותה ותענוג מסבלם. רק האדם יכול לשאוב הנאה מצערו של אדם אחר. אמרה ידועה טוענת כי בטוח הרבה יותר לעבור ליד אריה שבע מלעbor ליד אדם שבע...

השאייפה האגואיסטית שההתפתחה בנו מדור לדור, מספק את עצמנו על חשבון הזולות, מנוגדת לשאייפתו הבסיסית של כוח הטבע - להעניק לכל פרט חיים וקיים אופטימליים. מציאות ימיינו מוכיחה כי למעשה האגואיזם האנושי הוא הכוח ההרסני היחיד בעולם, הכוח היחיד המפרק את האיזון במערכות הכוללת של הטבע.

"הצד השווה שבכל בריות העולם הוא, שככל אחד מאיתנו עומד לנצל לכל הבריות לתועלתו הפרטית, בכל האמצעים שברשותו, ומבלתי קחת בחשבון כלל שהולך להבנות על חורבונו של חברו. ולא חשוב

כאן כלום הוראת ההיתר שכל אחד מצוי לעצמו, על פי כוון המתאים לו" – כך טוען בעל הסולם, והוא מוסיף:

"האדם מרגיש, שכל בריות העולם צריכים להימצא תחת ממשלו, ולשם מעילתו הפרטית. וזהו חוק ולא עבור. וכל ההבדל הוא רק בדרך בחירותם של האנשים. שהאחד בחר לנצל את הבריות על ידי השגת תאות נמותנות, והשני על ידי השגת ממשלה, והשלישי על ידי השגת כבוד. ולא עוד, אלא שאליו עליה הדבר בלי טורה מרובה, היה מסכימים לנצל את העולם בכלל אליו ייחד: גם בעושר וגם במושלה, וגם בכבוד – אלא שנאלץ לבחור לפי אפשרותו ויכולתו".¹⁷

בעל הסולם מסביר, כי לאmittio של דבר אין זה מקרי ואין זה מגונה שהאגו שבנו גידל עוד ועוד. מהלך זה מיועד להבהיר לנו מהי בדיקת הסטייה שלנו מן החוק הכללי של המציגות, חוק האלטרואיזם, העומדת בסיס כל הבעיות שבחיינו, ולהניע אותנו לתקן אותה. מטרת התעצמות האגו היא להביא אותנו להכרה בהופכויות שבין האגו שלנו, הרוצה רק לקבל לעצמו על חשבון הזולות, לבין הכוח הכללי של הטבע, שתוכנתו היא תכונת האלטרואיזם, תכונת האהבה והנטינה.

מכאן ואילך נכנה את ההופכויות הוו שבינינו לבין כוח הטבע בקצרה כ"חוסר איזון עם הטבע" או "חוסר איזון", ואת רכישת תכונת האלטרואיזם על ידי האדם כ"אייזון עם הטבע".

מה גורם לנו הנאה?

כאמור, רצונות האדם מתחלקים לרצונות גופניים-קיומיים ולרצונות אנושיים-חברתיים. נתמקד עתה ברצונות האנושיים-חברתיים כדי להבין מה במערכת היחסים שבינינו לבין הזולות גורם לחוסר האיזון.

הרצונות האנושיים-חברתיים מחולקים לשלש קטגוריות מרכזיות: רצון לעושר, רצון לכבוד ולשליטה, ורצון לידע. קטגוריות אלה מסמלות את כל הרצונות הלא-גופניים העשויים להתחウור בנו. טיבו של השם "רצונות אנושיים-חברתיים" נעה בשתי סיבות: (א) את הרצונות הללו האדם סופג מן החברה. אילו חי בלבד, לא היה האדם רוצה בדברים האלה; (ב) רצונות אלה יכולים לה坦מש אך ורק במסגרת החברה.

ביתר דיוק נאמר כי מה שדרוש לצורך הקיום נקרא רצון גופני, ומה שמעבר לו נקרא רצון אנושי-חברתי. כל רצון המתוור בנו מעבר לצורכי הקיום - ביכולתנו לבקש את אופן השימוש בו, ולא מיתו של דבר לשם כך רצונותם כאלה מתפתחים בנו.

בכל אחד מאיינו קיימים רצונותם אנושיים-חברתיים בהתחזגות שונה, והתחזגות זו עוברת שינויים גם במהלך חיינו. באחד גדול יותר הרצון לכסף (עושר), בשני - לבוגד ובשלישי הרצון לידע.

- "כסף" מסמל את רצון האדם לרוכש כל דבר כקניין, שהוא שלו. זהו רצון לknות את כל העולם כך שהוא שייך לו.
- "כבד" הוא רצון בדרגה גבוהה יותר. האדם כבר אינו רוצה לתפוס את הכל לעצמו הילד קטן, אלא מבין שהוחוץ לו יש עולם גדול, והוא מוכן לעבוד במשך כל חייו כדי שיכבדו אותו. הוא מוכן אפילו לשלם כסף כדי שיכבדו אותו. הרצון לכסף פרימיטיבי יותר; זהו רצון לחוטף הכל ולהעביר לעצמו. לעומת זאת, הרצון לבוגד אינו מעוניין לבטל את הדולות; הוא מעוניין בקיום אישיות או סמכות מהוחוץ לו שתכבד אותו, שתתיחס אליוascal מי שנמצא למעלה ממנו. אם כן, "כבד" מסמל את רצון האדם לknות את כל העולם, אבל לא **כשלא** אלא להפוך - שיישאר מהוחוץ לו ויכבד אותו.
- הרצון לידע מסמל שליטה גדולה עוד יותר. זהו רצון לרכוש חכמה, לדעת את כל פרטי המציאות, להבין כיצד הכל מסתובב, וכייז אפשר לסובב את הטבע ואת הבריות לטובתנו. "ידע" מסמל את הרצון לשולט בכל בעזרת השכל.

כל רצון שמעבר לרצונות הקיומיים מגיע אלינו מהחברה, וגם הצלחה או כישלון במילוי רצונותם אלה נמדדים ביחס לחברה בלבד. המחקר על אודות האושר בראשות פרופ' דניאל כהןמן שהזוכרנו לעיל גילה, שכאשר מבקשים מאנשים לסתמם את מידת האושר שלהם חשים, הערכתם מתבססת בעיקר על מדדים חברתיים. עוד החברד, כי האושר שלנו נובע פחות מה שיש בינו לבין מהسوואת מצבנו לסתובבים אותנו. זהו גם הגורם לכך שרמת האושר אינה עולה כשהאנו מתעצרים

למשל, שכן בכל פעם שאנו מתקדמים אנו משווים את עצמנו לנסיבות העשרה יותר.

למעשה, הדרך היחידה שלנו לקבוע את מידת אושרנו או סבלנו היא על ידי השוואה לאחרים. אם האחרים פחות, אנו יותר. אם האחרים יותר, אנו פחות. כאשר האחर מצליח, מתחуורה בנו קנהה. בלבנו פנימה, ולעתים אף בגלי, ללא שונכל לשלוות בכך, מתחуורה תגובה אוטומטית טبيعית – אנו מאהלים לו שייכשל. כאשר האחर נכשל, אנו מרצוים כי מצבנו היחסי משתפר מיד. "策ת רבים חזי נחמה" היא דוגמה בולטת ליחסות ההז.

יוצא שההנאות האנושיות, ההנאות שמעבר לצורכי הקיום הגוףני, תלויות ביחסנו לזרם, הינו בדרך המחשבה שלנו על מערכת היחסים שבינו לבין האחרים. לא הדבר שהשנו מעניק לנו הרגשה טוביה, אלא העליונות על الآخر, הערכה החברתית (ולכן גם העצמית), וכוח השליטה שהוא מקנה לנו.

יחס אגואיסטי שכזה לוזלת גורם לחוסר איזון, לחוסר התאמאה, בינו לבין החוק הכלול של הטבע, חוק האלטרוואיזם. השאיפה האגואיסטית להתעלות מעלה האחרים, להונאות על חשבונם ולהיבידל מהם מנוגדת לשאיפת הטבע להביא את כל חלקיו לחברו על ידייחס אלטרואיסטי הדדי, ולכן היא המקור לכל סבל.

בטבע פועלים חוקים שונים. גם אם איןנו מכירים אותם, הם עדים פועלים עליינו, שכן חוק הטבע הם חוקים מוחלטים. אם אדם מפר אחד מן החוקים, סטייתו מן החוק "פועלת עליו" ומחייבת אותו לשוב לקיום החוק.

רבים מחוקי הטבע הפועלים בדרגות דומות, צומח, חי וכן בגופנו, אנו כבר מכיריהם. לעומת זאת, בדרגה האנושית, במישור היחסים שבין בני האדם, אנו טוענים לחשוב שאין חוקיות. חשיבה מוטעית זו נובעת מכך שאיננו יכולים להבין חוקיות של דרגה מסוימת כל עוד אנו מצאים בתוכה, אלא רק מתוך דרגה עליונה ממנה. לכן איןנו יכולים לקשור קשר ברור בין הנהגות אגואיסטית כלפי הזולת לבין תופעות שליליות בחינו.

שימוש נכון ומושכל באגו

הAGO יוצר את חוסר האיזון, אך אין פירוש הדבר שיש לבטלו, אלא רק לתקן את אופן השימוש בו. לכל אורך ההיסטוריה ניסתה האנושות להגיע לשוויון, לאבהה ולצדך חברתי בדריכים שונים, על ידי ביטול האגו או על ידי ניסיון להקטינו בצורה מלאכותית. מהפכות ושינויים חברתיים שונים ורדו זה את זה, אך כולם כאחד נכשלו. הסיבה לכך היא שאיזון יכול להיות מושג רק על ידי שילוב נכון בין מלאו העוצמה של כוח הקבלה ובין מלאו העוצמה של כוח הנחינה.

בפרק הקודם רأינו כי החוק הכללי הפועל בכל גוף חי הוא חיבור בין חלקים אגואיסטיים באופן אלטרואיסטי. שני כוחות היסוד המנוגדים הללו, האגואיזם והאלטרואיזם – הקבלה והනינה – קיימים בכל חומר, בכל תופעה, בכל תהליך ובכל יצור.

אם במישור החומרי, אם במישור הרגשי, אם בכל מישור אחר, תמיד נמצאים שני כוחות ולא אחד. הם משלימים ומאזנים זה את זה, ובאים לידי ביטוי באופנים שונים: אלקטرون ופרוטון, דחיה ומשיכה, מינוס ופלוס, חומצה ובסיס, נשאה ואבהה. כל פרט בטבע מקיים יחסי הדדיות עם המערכת שהוא חלק منها, וביחסים אלה משולבota קבלה ונתינה בהרמונייה.

הטבע שואף להביא אותנו לשליםות ולהנאה בלתי מוגבלת, ומשום כך הوطבע בנו האגו-הרצון ליהנות, כדי שניהנה. מכאן שאין צורך או סיבה לבטל את האגו. כל שעליינו לעשות הוא רק לתקן אותו, או בither דיק – לתקן את אופן השימוש ברצון ליהנות שבנו, משימוש אגואיסטי לשימוש אלטרואיסטי. התפתחות נכונה עשוה שימוש בכל עצמת הרצון ליהנות שנמצא בנו, אך בצורתו המתוקנת. יתר על כן, משום שהAGO הוא הטבע שלנו, לא ניתן כלל ללקת נגדו או להגבילו לאורך זמן, שכן זו פעולה שכגד הטבע. גם אם ננסה לעשות כך, נגלה שהדבר אינו בידינו.

אמנם מצבנו הנוכחי אינו מעיד על כך ששאיפת הטבע היא שניהנה, אך זאת משום שבשונה מכל הדרגות האחירות בטבע, האגו

שבנו עדין לא סיים את התפתחותו, עדין לא "הבהיר". בעל הסולם מסביר זאת כך:

"זה מובן לנו מכל מערכות הטבע המוצגים לעינינו, אשר כל בריה קטנה איזו שהיא מד' הסוגים: דומם, צומח, חי ומדובר, הן בכללם והן בפרטם, אנו מוצאים בהם השגחה מטרית, כלומר, גידול איטי והדרגתית בדרך התפתחות של "קדום ונמשך" [סיבה וונצאה], כמו הפרי על האילן, אשר מושגה במטרה טובה לסופו שהיא פרי נאה ומתוק לחיך.

וזא נא ושאל לבוטנקיי, כמה מוצבים עוכרים על הפרי הזה מעת שנראה לעיניהם עד ביאתו לתחילתו, שהוא גמר בישולו. אשר כל המוצבים הקודמים לתחילתו לא די שאינם מראים לנו שום דוגמא מותאמת לתחילתו המתוק והיפה, אלא עוד כמו להכuis, מראים לנו את הפכי לצורה התחילית, דהיינו ככל שהפרי יותר מתוק בסופו, הוא נמצא יותר מר וייתר מגונה במצבים הקודמים של סדר התפתחותו".¹⁸

למעשה, כל עוד בריה אינה מגיעה לגמר צורתה ובשלותה, אין ניכרת בה שלמותו של כוח הטבע. במקורה שלנו, בני האדם, מצבנו הנוכחי עדין אינם המצב הסופי והשלם, ולכן הוא נראה לא טוב. עם זאת, בדיקן כמו בפרי שגדל, דבר אינו נמצא כדי שנחרוס אותו, שאלמלא כן הוא לא היה מوطבע בנו מלכתחילה.

כוח האגו הוא כוח נפלא. בזכותו התפתחנו עד היום ובזכותו הגיעו לשלהות. האגו הוא שדוחף אותנו קדימה ומאפשר התפתחות בלתי מוגבלת. ללא האגו לא היינו מפותחים כחברה אנושית ולא היינו נבדלים מבחינה מהותית מבני הרים. בזכות האגו שלנו, אין אנו מוכנים עוד להסחפק בהנאות המוכרות והזמנויות, ודורשים להשיג חיים את אשר מעבר להן.

כל החכמה היא להבין מהי הדורך להשתמש בכוח האגו בבחינה ולהסתמיע בו להתקדמות אל עבר חיבור אלטרויסטי לזרות. השיטה המסינית לנו בכך היא חכמת הקבלה, ומכאן שמה – החכמה איך קיבל הנאה ותענו בצדקה מושלמת. חכמת הקבלה אינה ממליצה לאדם לדכא את הכוחות והדחיפים האגויסטיים הטבעיים המולדים;

להפק, היא מכירה בהם ומסבירה לאדם כיצד להשתמש בהם בדרך נכונה ומוסילה כדי להגיע לשلمות. במהלך התפתחותו האדם מרכיב בצורה נכונה והרמוניית את כל הנטיות והנטיות שבו ורותם אותו לתהילך.

לדוגמה, נהוג לחשוב שקנאה, התאווה וכבוד הן חכונות שליליות, וידוע לכל הפתגס "הKENAH", התאווה והכבד מוצאים את האדם מן העולם.¹⁹ מה שפחות ידוע הוא המשמעות הפנימית של הפתגס שחושפת בפנינו הקבלה: הקנאה, התאווה והכבד מוצאים את האדם מן העולם שלנו – אל עולם עליון יותר, אל דרגה עליונה יותר של הטבע. זאת בתנאי שמנתבים את הנטיות הטבעיות הללו לכיוון חיובי ומוסיע, כך שידחוו אותנו לעבר השגת איזון עם כוח הטבע האלטרואיסטי.

המשבר הוא הזדמנויות להשבת האיזון

"כשהיא כתובה בסינית, המילה משבר מורכב משני סימנים, אחד מסמל סכנה ואחד מסמל הזדמנות". ג'ין פ' קנדி

הטבע שופף לאיזון ועושה הכלול כדי להביא את כל חלקיו לאיזון. נחבונן למשל בהתרצות הר געש: הלחץ הפנימי במעטיק האדרמה הולך וגובר עד שהקליפה החיצונית של כדור הארץ אינה יכולה עוד לאזן את הלחץ. זהו מצב של חוסר איזון בדרגת הדוםם, והוא נפתר בהתרצות הר הגעש המאזנת את הלחצים. זהה דרך הטבע: לאזן את אשר מתגלה כלל מאוזן.

הסיבה היחידה לתנועה של כל חומר או אובייקט, כפי שסבירים חוקי הפיזיקה והכימיה, היא השאיפה לאיזון. שאיפה זו יוצרת תופעות של השוואת לחצים, היקאות מים במקומות נמוכים, פיזור של חום וקור וכן תופעות רבות נוספות. בשפה מדעית קרווי מצב האיזון בשם "הומואוטזיס" ("הומו" פירושו דומה ו"סטאטיס" פירושו מצב), ואליו נשיכים כל האובייקטים הקיימים במצבות.

אולם בדרגת האדם יצירת האיזון כרוכה בהשתתפות מודעת. מכאן מובן שככל עוד איננו מודעים לעובדה שיחס אגואיסטי לזרות מסב נזק לעצמנו ולכל העולם, אי אפשר לדרש מאיתנו דבר. במקום

זה בא הטבע לשיער לנו ולאותה על חוסר האיזון, ולכן הוא מוביל אותנו לנקודת משבר כולל בהחפתחות האגואיסטיות.

תכלית המשבר היא להביא אותנו להכרה בכך שאנו מצוים בדרך לא נכונה ועלינו לעלות על נתיב חדש. המשבר אינו עונש; הוא נועד להביא אותנו לשלים. למעשה של דבר, אין כלל עונשים בעולם, שכן איןנו אשמים בכך שנוצרנו אגואיסטים. בעולםנו יש רק אמצעים להביא להחפתחות האדם.

יש לזכור שהאדם, כחומר שמהותו רצון ליהנות, אינו יכול לווז, להתקדם או לפעול שלא מתוך הרגשת "חיסרון": אנו פועלים רק מתוך תחושת חוסר מילוי של הרצון ונעים כלפי מילוי עתידי. כאשר חסר לנו דבר-מה, כאשר אנחנו מסופקים, אנו סובלים ומתחלים לחפש פתרון. זו הדרך שבה אנו מתחתחים ומתקדמים. במילוטיו של הפילוסוף הגרמני ארתוור שופנהאואר מתואר הדבר כך: "למרות עין אנשים נמשכים לנوع קידמה; למעשה, הם נדחפים מאחור".

המשבר הוא גיליי ה"ליקויים" שהותבעו בטבע האדם מלכתחילה ובכוונה, כדי לחתן לנו אפשרות "لتיקון" אותם בעצמנו ולהעפיל מעלה על ידי פעולה התיקון. בעבר, לפני מאות ואלפי שנים, כאשר האנושות סבלה לא היה ביכולתה להבין מהי סיבת הסבל. עתה אנו כבר בשלים להבין את הסיבה ולהבחין שהסבל מכובן אותנו ישרות אל עבר וכיישת תוכנות האלטראיזם, תוכנות האהבה והנתינה של כוח הטבע.

משמעותם לכך, את האדם בן זמנו כבר יכול הטבע לשאול כביכול: "האם אתה מגיב נכון למה שנמסר לך?". ביום, לצד המכה, הטבע מוסר לאדם גם מודעות לשיבתה.

עד כה התייחס הטבע לאדם בפשטות: הוא דחק את האדם להחפתחות על ידי הרצונות שעורר בו, והאדם רץ להחפתה באין-ספר אופניהם – בחברה, בתרכות, בחינוך, במידע ובטכנולוגיה. אלא שלפעת הגיעו למביי סתום, ואני נעצרים ומתייחסים לבקר את עצמו. למעשה, מנוקודה זו קיבלנו יכולת להתחיל לבחון את הרצונות שלנו, ומרגע זה אנו גם מחויבים לכך.

אינו יכולים להמשיך就这样 את המודעות רק לגבי השאלה איך להפעיל טוב יותר את הרצונות שבנו. علينا להתחיל לחשב על

רצונותינו ולבקרים מהצד: "אני אדם. יש לי רצונות. מה אני עושה בהם ולשם מה?". כל אחד מאיתנו נדרש להתבונן על עצמו מן הצד ולנסות לשפט את עצמו.

למעשה, כוח הטע הוא כוח אלטרו-איסטי קבוע ובلتוי משתנה, והוא לווח עלינו דרך קבע להגעה לאיזון עימיו. הדבר היחיד המשתנה/agdal על פי התכנית הטבועה בו הוא האגו שבתוכנו. הניגוד ההולך וגובר בין האגו לבין כוח הטע הוא שmagbir את חוסר האיזון. חוסר איזון מORGASH בנו כלכך, כדי נוחות, כסבל וכמשברים. מידת התופעות השיליות הללו תלויות במידת חוסר האיזון, ומכאן מובן מדוע הייתה הגשת הלהץ וחוסר המנוחה קטנה יותר בעבר, ומדוע מיום ליום היא גוברת.

יוצא שאנו עצמנו, במידת חוסר האיזון שלנו עם הטע קובעים את עוצמת הסבל או האורש שנחווה. במלחים אחרים, הייתנו חלקים ANTI-INGTONALIIM במערכת אינטגרלית היא היא סיבת הקשיים ושורש כל המשברים.

כאשר נקשרו את כל תופעות המשבר ברמת הפרט וברמת הכלל אל הגורם לחוסר האיזון במערכות, אגו האדם, נוכל להתקדם לעבר פתרון. כאשר מכוות מלאות בהבנה מניין הן באות, כאשר מORGASH המטריה שבזהן, זה מועלות, כי הן הופכות להיות כוחות להתקדמות. אם כן, המשבר איינו משבר, אלא מצב מתקדם יותר של התפתחות האנושות, המתגלה בתחילה דרך שלילת המצב הנוכחי. אם רק נשנה את יחסנו ואת מודענותנו ונתבונן אחרת בדברים הקוראים לנו, נראה כי מה שנראה לנו עתה כמשבר הוא הזרמתו יקרה מפוז.

ציווית לחוקי הטבע

"לא כדאי לרוץ במסלול קבוע כשהמטרה עצמה לא נקבעה בדיקך". פרנסיס בייקון

מטרת החיים

הכוח הכלול הפועל בטבע ומקיים אותו הוא כוח אלטרואיסטי. כוח זה מחייב את כל חלקי הטבע להתקיים כאיברי גוף אחד, באיזון ובהARMוניה. במימוש התנאי הזה מושג חיבור המכונה "חימם".

בכל הדרגות מלבד דרגת האדם החיבור קיים, ומכאן עולה שמטרת חי adam היא ליצור את החיבור בעצמו, ולזאת דוחף אותנו הטבע. חיבור זה מושג על ידי יחס אלטרואיסטי לזרת המתחטטה בדאגה לטובות הזולות, והוא מקנה לאדם הנאה מושלמת. הנהה זו נובעת מכך שביצירת חיבור שכזה עם הזולות, האדם מגיע לאיזון עם החוק הכלול של הטבע ונככל בשלהות של הטבע.

אנו היוצרים הייחדים שאינם פועלים מתוך חיבור הדדי ולכן איננו מרגישים "חימם". אמנים מובן הפשט של המילה אנו חיים. אך אנו עתידים לגלוות כי המונח "חימם" מכון לקיים שונה לחלוון.

הדרך המובילת למימוש מטרת החיים כוללת שלב ארוך של התפתחות אגוואיסטי בת אלף שנים. בסופה אנו מתפכנים מהמחשבה שהיא תעשה אותנו מאושרים, ומגלים שדווקא גידילת האגוואיזם עומדת בסיס כל הביעות בחינו. בשלב הבא עליינו להגיע להבנה שכולנו חלקים במערכת אחת ולהתחיל להתייחס לאחררים על פי חוק האלטרואיזם, במטרה להתחבר עימם כאיברי גוף אחד.

בתחילה נעשה זאת רק כדי לבורוח מהבעיות שבחיינו, ואכן שכרכנו המידי יהיה הקלה הקשים בכל משורי הימים ותחוות ממשמעות ותוכן. אולם בהמשך התהליך נגלה כי תכנית הטבע בעצורנו כוללת הרבה יותר מאשר גוףנו נوح. אם בזה היה העניין מסתכם, הייתה מוטבעת בנו תוכנת האיזון, התוכנה האלטרואיסטי, כפי שהוטבעה בכל היוצרים האחרים.

למעשה, התפתחנו היוצרים אגואיסטיים רק כדי שנוכל להבין בעצמנו שהאגנו בצוותו הנוכחות גורם לנו רע, משום שהוא הפוך מהתוכנה הנעלה של כוח הטבע עצמו. החיפוש העצמאי אחר האיזון מביא את האדם בהרגשה להכרת הערך והמעלה של תוכנת האלטרואיזם, תוכנת האהבה והנימינה לולת.

כפי שראינו, כל פרט טבעי פועל לטובת המערכת שבה הוא נמצא, אולם זהו קיום מאוזן ואינסטינקטיבי ברמה החומרית. ההבדל בין האדם לבין הדרגות האחרות בטבע הוא שהאדם יוצר חושב. האדם הוא בעל כוח מחשבה, הכוח חזק ביותר במציאות.

כוחה של מחשבה נמצא מעל הכוחות של הדומים כמו כוח המשיכה, הכוח האלקטרוסטטי, הכוח המגנטי וכוחות הקרינה; מעל הכוח המעוורר צמיחה וההתפתחות בדרגת הצומח; מעל הכוח הדוחף את בעלי החיים לנוע אל עבר הנחוץ להם ולהתרחק מהמזיק להם, ובאופןו מעל כוח הרצון האגואיסטי של האדם.

וכך, בעוד שבdoms, בצומה ובחיה ייחסו הטוב של הפרט למערכת מתבטה בצורה חומרית, אצל האדם הרמה שיש לתקינה היא בעיקר רמת המחשבה והיחסים כלפי הצלות. ספר הזוהר, אחד מספרי היסוד בחכמת הקבלה שנכתב לפני אלפיים שנה על ידי ר' שמעון בר-יוחאי, הסביר כבר אז ש"הכל במחשבה מתברר".²⁰

כעקרון, ההתנגדות הפנימית שלנו להתחבר עם אנשים אחרים לדבר אחד שלם היא ביטויו של האגואיזם. ההפק הוא אלטרואיזם – תנועה פנימית של האדם מותוק עצמו, מותוק לבו ורצונו, לעבר הרגשת האחרים כחלק ממנו עצמו. בהתאם לכך, כדי ליצור איזון ביןינו לבין חוק האלטרואיזם של הטבע, علينا להגיע למסב שבו נרצה ליהנות

לא מהשליטה בזולות ומניותלו להנאהנו, אלא מיחס אלטרואיסטי לזרות ומחיבור עימיו כחלי מערך אחת.

תהליך השני של מקור ההנאה שלנו, מהנהה מיחס אגואיסטי לזרות להנאה מיחס אלטרואיסטי לזרות, מכונה בשם "תיקון האנו" או בקיצור "תיקון". תהליך זה מבוסס על בניית רצון חדש בתוכנו, רצון לרכוש את תוכנת האלטרואיזם.

כדי להתקדם בתהליך התיקון علينا להשתמש בכוח המחשבה. במאמרו "המחשבה היא תולדה מהרצון"²¹ מסביר בעל הסולם, כי הרצון ליהנות שבנו הוא שקובע על מה חשוב ובמה נחרה. لكن איןנו מהרהורים על דברים רעים המונוגדים לרצון שלנו כמו יום המיטה, אלא רק על דברים שבהם אנו חפצים.

בצורה טبيعית, הרצון מוביל את המחשבה, היינו הרצון גורם לכך שיתפתחו בנו מחשבות בנוגע לדריכים האפשריות לטיפולו. עם זאת, למחשבה יש יכולת מיוחדת – יכולתה לפעול בכיוון ההפוך, ככלומר להגדיל את הרצון. אם יש לנו רצון קטן לדבר-מה ואנו חשובים ומהרהורים בו, הרצון לדבר גידל. ככל שנורבה לחשוב על הדבר כך יוסיף ויגדל הרצון אליו.

וכך נוצר מעגל החולק ומחזעם: הרצון שעתה גדול מגידל את המחשבה, והמחשבה ממשיכה להגדיל את הרצון. זהו המנגנון שבuzzortו אנו בונים רצון גדול לדבר שבשכלנו אנו מבינים שהוא חשוב, אבל עדין אין הוא תופס את המקומ הראו לו בלבנו, בין רצונותינו הרבים. זו הדרך שבה אפשר להפוך את הרצון לרכיבת תוכנת האלטרואיזם לרצון מרכיבי בחינו.

כאן עולה בודאי השאלה, כיצד נוכל להרבות במחשבות על חיבור אלטרואיסטי לזרות כאשר הרצון שלנו לזה אינו הרצון הגדל ביותר שבנו? הרاي יש לנו עתה רצונות נספים, גדולים, מוחשיים ו"עיסיסיים" יותר, ולهم נתנוות מחשבותינו. במילים אחרות, כיצד נוכל להתחילה להניע את הגלגל הזה של מחשבת-רצון-מחשבה?

כאן מקומה של השפעת הסביבה על האדם. אם נדע כיצד לבנות סביבנו סביבה מתאימה, היא תשמש לנו כמקור לרצונות ולמחשבות חדשים, והם יעצימו את הדחף שלנו לרכוש את תוכנת האלטרואיזם.

של הטבע. מפאת חשיבותה המכרעת של הסביבה להשתתפות האדם, נקדים לה את שני הפרקם הבאים.

מה עליינו לעשות?

עלינו להתחיל לחשב על כך שכדי להגיע לאיזון עם כוח הטבע ושבזה תלוי עתידנו הטוב. עליינו למקד את מחשבותינו בכך שאנו חלקיים ממערכת אחת שלמה הכוללת את כל בני האדם באשר הם, ולהתחליל להתייחס לזולות בהתאם לכך.

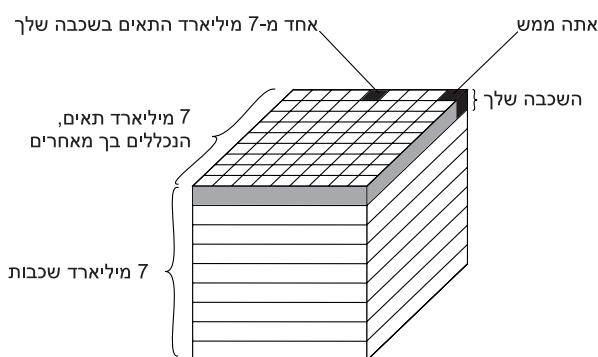
יחס אלטרוואיסטי לזרות פירושו שהאדם מפנה את כוונתו, את מחשבתו ואת דאגתו לטובות הזולות. האדם מאהל לכל יתר האנשים לקבל את כל הדרוש לקיוםם, אולם מעבר לדאגה לרווחה קיומית. עליו לרכז את כוח המחשבה שלו להעלאת רמת המודעות של הזולות. על האדם לרצות שכל אחד ירגיש שהוא חלק ממערכת אחת כוללת.

זהי קודם כל עבודה פנימית ברמת המחשבה. חשוב להתעמק ברעיון זה ולא להסתסם לכך שהוא יחמק מריאשנו, כפי שקרה בודאי. עליינו ליחס חשיבות רבה למחשבות כאלה כי בהן תלויים אושרנו ושלומנו, ובכערותן נינצל מכל הבעיות. אף שהענין נראה תחילת מופשט, דוקא בו, ובו בלבד, תלוי עתידנו הטוב.

מלבד יחס אלטרוואיסטי פנימי כלפי האחרים ברמת המחשבה, ביכולתנו גם לבצע פעולה אלטרוואיסטית מעשית כלפיهم – לחלוק עימם את הדיע לגבי מטרת החיים ולגבי הדרך לימיisha. אם העברנו את חשיבות המודעות זו לאחרים ועתה הם שותפים ولو גם במקצת בהכרת הביעה ובתנוועה כלפי הפרטון, הרי בכך גרמנו לשינוי חיובי במערכת האחת שכולנו חלקיים ממנה. כתוצאה לכך תתעצם עוד ועוד גם המודעות שלנו עצמנו, ונרגיש מיד שינויים חיוביים בחינו.

אדם אחד המתקן את יחסיו לזרות גורם לשינוי באנושות כולה. למעשה, כך ניתן לצירר את מערכת היחסים בין האדם היחיד לבין האנושות: אתה וכל האנושות מצויים במערכת אחת, אבל האחרים תלויים לכואורה לחולותיך בדרך שבה אתה מפעיל אותם. העולם כולו בידיך. וכך מסודרת המציאות כלפי כל אחד ואחד מבני האדם.

כדי להבין זאת נתאר לעצמנו קובייה בעלת שבעה מיליארד שכבות, כמוין אוכלוסייה העולם בקרוב. כל שכבה מייצגת אדם אחד והוא מופעלת על ידיו. בתוך כל שכבה מצויים שבעה מיליארד תאים. אחד מהם הוא אתה ממש וכל יתר התאים מסמלים את התכליות בני האדם האחרים בכך. כך בנויה המערכת האחת מצד הטבע. משמעות הדברים היא שככל אחד כולל מיליארד שכבות וכלנו קשורים זה לזה.

אם תתקן את יחסך ולו רק לאחד התאים האחרים בשכבה שלך, תעדור את החלק שלך הכלול בו בהכרח. עתה יחול באדם זה שינוי חיובי מסוים והוא יקרב אותו למצב שבו ירצה לתקן את יחסתו לוളת. ולא רק בו יחול שינוי, אלא בכל השכבה שלך, בכל התאים האחרים שבהם הוא כולל. והרי לכל אחד מהם שכבה משלה בקובייה וגם בה תיגרם התוצאות.

יוצא שאדם אחד המתקן את יחסיו לאדם אחר מפעיל תהליך של שינוי חיובי "בלתי מודע" במודעותם של כל בני האדם. קשרי גומלין כאלה, הנוצרים בין השכבות השונות בקובייה, מקדמים את האנושות כולה לתיקון ולשלמות.

יש לציין כי כרגע נמצאת האנושות בניגוד לטבע האלטרוואיסטי. לכן, גם אם חוללנו בה שינוי קטן בלבד, קירבנו אותה במידת-מה לאיזון עם הטבע. משמעות הדברים היא שחוסר האיזון פוחת, ועימו גם התופעות השיליות. אמנם אנשים אחרים שעדיין לא תיקנו את

יחסם לזולות לא ירגישו בכך, אך אנו, שגרמנו לו, נרגיש בו מיד. וכך, ככל שנחמייד במחשבות ובפעולות להעלאת המודעות להיווננו חלקים ממכלול מערכת אחת, נתחיל לחוש שאנו נמצאים בעולם ידידותי, טוב ומשמח, ושהעולם מאריך לנו פנים.

כוח המחשבה של האדם והשפעתו המכנית על המציאות באים לידי ביטוי בדבריו אלה של המקובל הגדול, הרב קוק: "רגילות גדולה צריכים להתרגל כדי להרגיש את עוצם החיים והישות של הכוח המחשבתי, להכיר את העיזוז של הרעיון ואת השלטת החיים, וחושן המציאות של המחשבה, ולהבין על פיה של הכרה זו, שככל מה שהמחשבה מתורמת מתחדנת וממצוחת, הרי האדם והעולם מתרוממים ומתעצחים. וכל צדי המציאות, המתמיד למטה מכח המחשבה, עלויותיהם וירידותיהם תלויים הם בעלותו וירידתו של הכח המחשבתי של האדם".²²

כאשר מתחילה מחשבת האדם והוא זוכה לתקן את יחסיו לזולות, האדם רוכש שאיפות חדשות:

- "כטף" – מלשון כיסוף. האדם נכסף לרbesch את רצונות הזולות ולדואג למילויים, כמו אם הדואגת לילדיה הקטנים והנהנית לספק את צרכיהם.
- "כבד" – האדם מכבד כל אדם באשר הוא ומתייחס אליו כאל שותף.
- "ידע" – האדם חפץ ללמידה מכל אדם במטרה להבין מהם חסרוןותו של הזולות, להתחבר אליו ולהגיע בזאת לאיוזן עם הטבע. כתוצאה לכך הוא זוכה להבין ולהרגיש את המחשבה האלטרואיסטית העליונה העוטפת את כל המציאות, את מחשבת הטבע. זהה כניסה אל הדרגה העליונה שבטבע, אל השלמות.

זה קל הרבה יותר מכפי שהוא נראה

תהליך התקנון, שבו אנו מחליפים את מקור ההנאה שלנו – מהנאה מאגוואיזם להנאה אלטרואיזם – נראה במבט ראשון לא פשוט. אך המציאות שונה מאוד מכפי שהדברים נראהים. אומר על כך בעל

הсловם: "אמנם בהשקפה ראשונה נראה התכנית דמיונית, בדבר שלמעלה מהטבע האנושי. אבל כאשר נעמך בדבר נמצא, שכח הסתירה – מקבלה לעצמו להשפעה לזרתו – אינה אלא פסיקולוגית בלבד".²³

המונה "סתירה פסיקולוגית" אינה מרמז שהבעיה עשויה להיפתר על ידי פסיקולוגים, אלא מצביע על בעיה ביחס הפנימי שלנו לדרכ הhanaה: אנו וגילים ליהנות ממילוי אגואיסטי וקשה לנו לתפוס שאפשר ליהנות גם בדרך אחרת.

נראה לנו שקל יותר לכת עם האגו כמות שהוא (הינו מבלי לתקן אותו), להתנצל ולהיסחף הלאה בזרמי החיים ו"מה שהיה היה". אולם האמת שונא. איןנו מודעים לכך, אך האגו שלנו, זה שעליו אנו כה סומכים ובתוחים שתמיד יוביל אותנו למצב הטוב ביותר בעברונו, אינו ממש אנחנו. למעשה, האגו הוא מעין שליט זר היושב בתוכנו ורודה בנו. עריין. אך אנו וגילים לחשוב שהוא שלנו, לטובתו.

ברגע שבו נזהה את האגו כמי ששולט בנו ולא לשאול אותו אם אנו מעוניינים בשילתו; ברגע שנכיר שהוא מתחלב בנו, מבלבל אותנו ופועל בנו כאילו אנו רוצים דבר-מה ולמעשה הוא הרוצה; כשנראה כמה כוח ומאמץ נדרש מאייתנו כדי לבצע את דרישותיו וכמה פעוט השכר שהוא מקבלים תמורה יגיעה כה גדולה ובלתי פוסקת, נתיחס אל האגו לצורך הנוכחית הבלתי מתוקנת כאל שליט אכזר ונורא מכל.

אילו עשו אנשים מazon בין ההשקעה לבין ההנהה בחיהם ביום, אומר בעל הсловם, הם היו מגלים כי "ההיסטוריה והמכאותים ששובלים בשבייל השגת קיום חיים עולה פי כמה מרובה על קצת התענוג שמרגינישיים בחיים הללו".²⁴ אלא שהענין מוסתר מאייתנו. האגו שלנו מסТИר את עצמו ומתחלב בנו עד כי נדמה שהוא ואנו אחד, ומכאן שוב ושוב לשאוף להנאות אגואיסטיות.

לאmittתו של דבר, מהותנו היא רצון ליהנות בלבד ולא רצון ליהנות אגואיסטי כפי שנראה לנו. במילים אחרות, ה"אני" שלנו אינו האגו ועלינו להבדיל ביניהם.

מעט שארם מבצע הבדלה זו ורוצה לרכוש את תוכנות האלטרואיזם כדי להגיע לאיזון עם כוח הטבע, הוא מרגיש מיד

תמייה חיובית מכוח הטבע. יש לציין כי יש הבדל עצום בין השקעת המאמץ הקשור בפעולות אגואיסטיות לבין פעולות אלטרואיסטיות: לאחר שהאדם רוכש את תוכנת הטבע, הפעולות האלטרואיסטיות שהוא מבצע איןן דורשות ממנו מאמץ ואנרגיה; להפך – הן נעשות בנוחות ובקלות, וגורמות לאדם להשתpullות, להח

ע
תpullות ולסיפוק.

פעולות אלטרואיסטיות איןן דורשות אנרגיה אלא מייצרת אנרגיה בעצמן, משומם שהכוח האלטרואיסטי פועל כמו השימוש הפולטת אוור ומהוועה ספק אנרגיה בלתי פוסק, שאיננו כללה. לעומת זאת, הכוח האגואיסטי רוצה תמיד לכבול, להתמלא, כי הוא נמצא תמיד בחישרונו. דומה הדבר לשני הקטבים בסוללה השםלה, הפלום והמנוס. לכן, ברגע שאדם מזודהה עם הכוח החובי, הוא מרגניש שגמ הוא עצמו מלא אנרגיה ויכולת בלתי מוגבלת. הוא עשוה "כמעין המתגבר" המייצר אנרגיה ופולט אותה מתחן עצמו ללא הרף ולא גבול.

אם כן, כפי שאמר בעל הסולם, הבעיה שבפניו היא פסיכולוגית בלבד: כיצד להתנק מהחשבונות האגואיסטיים המטיבים עימנו רק לכוארה ולעבורה לחשבונות אלטרואיסטיים. כך מوطיח לרצון ליהנות שבנו סיפוק מיידי ובבלתי מוגבל, שכן ההנהה האמיתית והשלמה נמצאת בחיבור אלטרואיסטי לזרות.

דרך ארוכה ודרך קצרה

רכישת תוכנת האלטרואיזם היא מטרת החיים שאליה דוחף אותנו חוק ההפתוחות של הטבע דרך האגואיזם בעצמו. מטרת הטבע היא להביא אותנו לידי הכרה בתיקון הדרוש, שיאפשר לנו להשלים את עצמנו מתחן מודעות והבנה, מתחן הזדהות עצמית עם תהליכי שינוי היחס לזרות. משומם כך, בפני כל אחד מאיתנו עומדת בחירה בין שתי דרכי:

- לקדם את עצמנו בתחום ההפתוחות, היינו להכיר את הטבע האגואיסטי שבנו כمزיק וכמנוגד לתוכנית הטבע עצמו, תוכנת האלטרואיזם, וללמוד את השיטה לתנקו.
- להוכיח עד שמכות, להציג וסביר הנובעים מחוסר האיזון יחייבו אותנו לחפש שיטה לתנקו בעל כורחנו.

תיקון האנו עקב בריחה מלחצים ומסבל – מובטח, אולם ניתנה לנו אפשרות לבחור מראש בתהליך הפתוחות שלנו, להבינו ולשלוט בו. כך נתאונן מהר ובדרך נעימה עם החוק הכלול של הטבע, חוק האלטרואיזם, חוק האהבה והנטינה.שתי דרכי הפתוחות האפשריות האלה מכונות "דרך תיקון" ו"דרך היסטורים".

אין כל ספק שהטבע "ינצח", הינו שארנו נקיים בסופו של דבר את חוקו. השאלה היא באיזו דרך נבחר לעשות זאת. אם נעדרי לצעוד בעצמנו לקרה איזון עוד בטרם יכריעו אותנו ההיסטוריים, מה טוב. אם לא, יזחפו אותנו ההיסטוריים מאחור ויספקו לנו מוטיבציה משלהם. מעוניין להיווכח כי בלטינית "ומטייב" הוא *stimulus*, ופירושו מקל חד שבו דוקרים את החמור כדי לזרעו לכלת.

לכוארה, כדי להוכיח את מצב האיזון עם הטבע, המצב הטוב ביותר בנסיבות, עלינו להוכיח קודם את המצב ההופכי לו, המצב הגורוע ביותר בנסיבות. שכן כל דבר אנו תופסים בדרך של דבר והיפוכו: אוור לעומת חושך, שחור לעומת לבן, מר לעומת מתוק וכן הלאה. אלא שיש שתי דרכים אפשריות להוכיח מצב נורא שכזה. האחת – להימצא בו בפועל; השנייה – לתאר אותו בעניין רוחנו. לשם כך נוצרנו כיצורים בעלי רגש ושלכל.

ביבולתנו לתאר בשכלנו את המשמעות הנוראה של חוסר איזון מוחלט בינו לבין הטבע גם ללא לחות אותו על בשרנו, כפי שנאמר "אייזהו חכם הרואה את הנולו".²⁵ התיאור ישמש לנו ככוח שידחף אותנו מן הרע העתידי אל הטוב מבعد מועד. כך נימנע מסבל עצום ונזרז את קצב הפתוחותנו. הפעצת הידע על סיבת כל המשברים והבעיות ועל הדרך לצאתיה מהם אל חיים חדשים נועדה לזרז את צעדית האנושות בדרך תיקון.

שינוי היחס לזרת מביא את כל הטבע לאיזון

אנו מבינים די בקלות שינוי יחס האדם לזרת יבאה אותו לפתרון הבעיות שבידתנו, הדרגה האנושית-חברתית, ככלומר לא יהיה עוד מלחמות, ייפסקו הטרור והאלימות, מצב הרוח הכללי ישתרף וכיווץ באלה. אולם המשבר של היום מתחולל גם בدرجות האחרות בטבע –

בדומם, בצומח ובחי. מה יהיה עליו? כיצד ישתפר מצבן? הרי לכארה כדי לטפל במצב האדמה, המים, האויר, הצמחים ובעלי החיים علينا לפעול ישרות כלפים, להציל אותם.

לפיכך, מפתיע לדאות ששיתת ההיקון של הוכחת הקבלה מתמקדת ביחסים שבין בני אדם ותוליה בהם את מצב הטבע כולם. היתכן שתיקון היחסים האגואיסטיים בין בני האדם ישפייע על מצב הדרגות האחרות גם כן ויתאפשר למשל את הסכנות האקולוגיות ואת מצוקת המשאבים הקיימים המאיימת علينا?

כאן علينا לדעת כי כוח הטבע האלטרואיסטי המשפייע علينا הוא כוח אחד. אין בו חלקה, אלא שביחס אלינו הוא מתחולק לטבע של דומם, של צומח, של חי ושל מדבר,ינו לדרגות השפעה שונות כלפינו.

בדרגת הדומם הוא משפייע علينا דרך האדמה למשל, בדרגת הצומח דרך הצמחים והעצים, בדרגת החי דרך בעלי החיים וגם דרך גופנו, ובדרגת המדבר דרך החברה הסובכת אוננו. בסך הכל זהו כוח אחד, אלא שהחוויות שלנו, כפי שנראה בהמשך, מחלקים אותו בעינינו לכוחות רבים ולדרגות שונות.

דרגת האיזון הגבואה ביותר שלנו עם הכוח האלטרואיסטי הזה היא להיות איתו במחשבה אחת, ברצון אחד, בכוונה אחת – באיזון הנקרא "דרגת המדבר".

אם אנו אוהבים את האחרים, אם האנושות מתקיימת כאגודה אחת ובני האדם מוחברים זה לזה כחלק גוף אחד, הרי בכך אנו יוצרים איזון ביןינו לבין הכוח הזה בדרגה הגבואה ביותר, וכך הוא מאוזן איתנו גם בכל הדרגות הנמוכות יותר. משמעות הדברים היא שככל הביטויים השליליים של חוסר האיזון, הסבל והמחסור שאנו מרגישים כיום, בדומם, בצומח, בחי ובחברה האנושית, נפסקים.

לעומת זאת, כאשר האדם מażן את עצמו ביחס לכוח הטבע בדרגות נמוכות יותר מדרגת המדבר, ככלומר מתן את יחסיו לדומם, לצומח או לחי, הרי שבדרגות הנחותיות הוא עדין ירים חוסר איזון.

אם למשל אדם מתייחס לכל דרגת הדומם שבטבע באהבה, אינו הורס את האדמה ואת שכבת האוזון וכיוצאת באלה, הוא יוצר איזון

בדרגת הדולם, אבל בדרגת הצומח, החי והמדבר עדין אין הוא מאוזן. אמם גם בכך יתרחש שינוי לטובה מצד כוח הטבע, אך יהיה זה שינוי קטן בלבד, שינוי מקומי.

אילו התייחס האדם באבהה גם לדרגת הצומח שבטבע, ודאי שהוא היה מגדיל במקצת את האיזון עם הטבע, וכתוואה מכך היה מרגיש שמצובו נעשה נוח מעט יותר וטוב יותר. באותו הדרן, אילו נהג כך גם כלפי דרגת החיים שבטבע, היה מצבו משתפר מעט יותר. אך כל זאת הוא Cain ואפס לעומת דרגת האיזון שלנו בדרגת המדבר, כי אנו בני אדם, אנו "המדבר". ולכן דוקא דרגת המדבר שננו היא שחיבת להיות מאוזנת.

גם אם לא נסכים לכך וננסח בכל כוחנו ליצור איזון רק ביחסנו לדומם, לצומח ולחי, לא נצליח לשפר את המצב באופן ממשי, כי מאצינו לא יعلו בקנה אחד עם כוונת הטבע לפניינו. דומה הדבר לאדם מבוגר המתיחס לחיים כילד קטן ומהעלאם מהיכולות ומהכישורות הרבים שיש בו. מוכן אליו שהתנהגותו זו לא תנסה את העובדה שהטבע מתיחס אליו בהתאם לפוטנציאל ההפתחות שהוא הטבע בו, גם אם אותו אדם אינו מממש אותו.

כוח הטבע שופך להביא את הכלל לאיזון כולל, ואיזון זה יושג רק כאשר יחס האדם לזרות הופיע לאטרוואיסטי. לכן חוק האיזון המניע את כל התהליכים במצבות דוחף אותן לבוא לאיזון בדרגת המדבר דוקא, ואני מאמין לנו להגיע לחיים נוחים ובטוחנים על ידי פעולות איזון בדרגות הנמוכות ממנה.

משמעות הדברים היא שככל עוד לא ניצור חיבור אלטרואיסטי בין בני האדם, תמשיך השפעתו האחת והקבועה של כוח הטבע علينا להיות מורגשת בנו כשלילית, והאופן שבו היא מתחלקת בחושינו לרוגות שונות, כאמור, יגרום לכך שבכל דרגות המציאות ימשכו הקשיים. לכן, בו בזמן שאנו מנסים להתמודד עם בעיה מסוימת, למשל בתחום האקולוגיה, צוחת בעיות רבות אחרות מכל עבר, ובڪצת גובר. איננו יכולים להרשות לעצמנו לבРОוח מהתמקדות בטיפול בבעיה האמיתית, תיקון היחסים האטרוואיסטיים בין בני האדם, ולהתמקד בטיפול בדרגות הנמוכות יותר שבטבע. דוקא עניין זה תלוי מצבו

של הטבע כולם, ואם ברצוננו לשפר באמצעות את מצבו במידה ניכרת, זה יהיה הדרך לעשות זאת.

²⁶ כל המתרחש בעולם תלוי רק באדם, כך מסביר ספר הזזה. הכל קיים ומתחולל רק בעבר האדם, במטרה לסייע לו לייצור חיבור נכון בין בין הזולות ולבוכש את תוכנות האלטרואיזם של הטבע. בכך יבוא הפתרון לכל בעיות העולם והטבע כולם יתקיים בצורה מתוקנת, באיזון כולל, בהרמונייה ובשלםות.

הרב קוק חiar זאת כך: "כח היצירה וההנאה העולמית, יצא אל הפעול בתכלית השלמות [...] אמן רק חלק קטן עומד הוא מחוסר תיקון [...] בהשלמתו תלואה היא השתלמות כל היוצר כולו. החלק הקטן הזה, הוא הנפש האנושית, בצורתה הרצונית ובחיקויו רוחניתה. חלק זה מסור הוא לתכננו ולהשלים בו את היצור כולה".²⁷

חוקי הטבע שהוצגו כאן הם חוקים נסתרים שגילו המקובלים בחקרתם את הטבע הכלול, והם מראים את הדרכן לפתרון כל בעיות החיים. אי אפשר "להניח אותם על השולחן" ולהזכיר את אמונותם. כל שניתן לעשות הוא להסבירם בצורה הגיונית ו邏輯ית, אך לא יותר מזה. בסופו של דבר, לאחר ההסבירים המנומקים, על האדם להחליט בעצמו אם לקבל אותם אם לאו.

אין זה מקרי שacula הם פני הדברים. הטבע רוצה לשמור על עצמותנו. הדברים נסתרים מאייתנו כדי לאפשר לנו לגלות בעצמנו היכן מצויה הסטייה שלנו מחוקי הטבע.

אילו נראו הדברים לעינינו כעובדת מזקה, ברורה וחיד משמעית, הייתה נשללה מאייתנו אפשרות הבחירה החופשית, שהיא האמצעי לימייש הפטנציאלי היהודי של דרגת המדבר. היינו יורדים אז לדרגת החי המופעלת במלואה על ידי פקודות הטבע. הטבע הכניס אותנו להסתירה זו כדי לאפשר לנו להשלים אותה בעצמנו, ולבנות על פניה בתוכנו את דרגת המדבר בשלהמותה. אם ננצל את אפשרות הבחירה החופשית שלנו, נוכל להצליח בכך.

הדרך אל החופש

כל אחד ואחד מאייתנו תופס את עצמו כפרט אינדיוידואלי, CISOT מיווחדת ועצמאית בפעולותיה. אין זה מקרה שבמשך מאות שנים ניהלה האנושות מלחמות לשם השגת מידת מסוימת של חופש הפרט. יתרה מזאת, מושג החופש נוגע גם ליתר היוצרים – אנו רואים כמה סובלים בעלי חיים בעת היותם בשבי, כשנגול מהם החופש. כל אלה הם עדויות לכך שהטבע אינו מסכים לשעבונו של שום יצור.

עם זאת, ההבנה שלנו על מושג החירות מעורפלת למדי, ואם נחעמק בו, כמעט לא יישאר ממנו דבר. כי לפניו שאנו מבקשים את חירותו של היחיד עליינו להניח שככל יחיד כשהעצמו יודע מהי חירותו ומהי שאיפה לחירות. אך קודם לכן עלינו לבדוק עניין עקרוני: האם היחיד מסוגל לפעול מתוך רצון חופשי?

החיים הם מלחמה מתמדת להשגת נסחה לחיים טובים יותר. האם שאלנו את עצמנו אי פעם מה אכן נמצא בשליטתנו ומה אינו בשליטתנו? ייתכן שברוב המקרים כבר "נפל הפור", אך אנו ממשיכים לפעול כאילו מהלך המאורעות תלוינו בנו.

מושג החירות פועל כחוק טבע הפורס על כל החיים, ולכן כל אחד שואף לחופש. אך עם זאת הטבעינו מספק לנו מידע באשר למצבים שבהם אנו אכן חופשיים לבחור ובאשר לאלה שבהם קיימת רק אשליה של חופש בחירה.

הטבע מכניס אותנו למצב של חוסר אונים ושל אי ודאות מוחלטים, ואף לאכזבה מיכולתנו לשנות דבר-מה הן בתוך עצמנו והן בחיים בכלל. הוא עושה זאת כדי לגרום לנו לעזר את מרוון החיים

ולהקדיש מחשבה לשאלה על מה אנו אכן מסוגלים להשפייע. אם נכיר את הגורמים המעציבים אותנו, אלה הטומונים בתוכנו ואלה שמהווים לנו, נוכל להבין היכן בדיקת הטבע מאפשר לנו לשלוט בגורלנו.

תענוג וסבל

תענוג וסבל הם שני כוחות שבאמצעותם מונחגים חיינו. הטעען הפנימי שלנו, הרצון ליהנות, מאלין אותנו לפועל על פי נוסחת התנהגות הטבועה בנו מראש: הרצון לקבל הנהה מקסימלית תמורה ממש מינימלי. לכן האדם מחויב תמיד לבחור בתענוג ולהימלט מסבל, ובכך אין כל הבדל ביןינו לבין בעלי החיים.

הפסיכולוגיה מכירה בכך שניתן לשנות את סדר העדיפויות של כל אדם וללמודו לחשב בדרך אחרת את הנסיבות וההתועלות. אפשר לזרום את העתיד עביני כל אדם כך שישכימים לעברו קשיים בהווה למען רוחה עתידי. אנו מוכנים למשל להתאמץ מאוד ולהש��ע בלמידה כדי לרכוש מקצוע, משום שלדים המאמץ צפוי להניב שכר גבוה או מעמד נכבד.

הכול תלוי בחישובי כdoiות שאנו מחשבים. אנו מחסירים את המאמץ הנדרש להשגת דבר-מה מהתענוג הצפוי להתקבל ממנו. אם היתרה המתקבלת חביבת, אנו פועלים להשגתו. אין כאן דבר מלבד חשבון של המחדר שעילינו לשלם אל מול הרוחה העתידי. כך בניוים قولנו.

לענין זה, ההבדל בין אדם לבין בעל חיים הוא רק בכך שהאדם מסוגל להביט קדימה אל עבר מטרה עתידית ולהסכים להיות מידה מסוימת של קושי, של סבל ושל ייסורים למען שכר עתידי. אם נחבונם באדם נגלה כי כל פעולותיו נובעות מתוק חישובים כאלה, והוא למעשה רק מבצע אוטן בעל כורחו.

חוֹזֵן העובדה שהרצון ליהנות מחייב אותנו להימלט מסבל ומיסורים ולבחרו תמיד בחענוג הניצב מולנו, אין ביכולתנו לבחור באופן מוחלט אפילו את טיבו של התענוג. ההחלטה ממה ליהנות אינה מתרחשת מבחירה ומרצוננו החופשי, אלא מושפעת מרצונותיהם של אחרים. כל אדם חי בסביבה בעלת תרבות וחוקים משלה. לא זו בלבד

שאלה קובעים את כללי ההתנהגות שלנו, הם גם בונים בכל אחד מאיתנו את יחסו לכל תחומי החיים.

איןנו בוחרים באמצעות את אורת החים שנהיה, וכך לא את תחומי העניין שלנו, את פעילות הפנאי, את המאכלים שנאכל, את צוויי האופנה שעל פיהם נתלבש וכדומה. כל אלה נבחרים על פי רצונם וטעמה של החברה הסובכת אותנו, ולאו דווקא על פי הרצון והטעם של החלק האיכותי שבה, אלא של רובה. למעשה אנו כבולים בכלל נימוס ובטעמים של החברה, שהפכו לחוקי ההתנהגות בחינינו.

הערכת החברה היא המנע לכל פעלויותינו. גם כאשרנו רוצחים להיות שונים ומיוחדים, עושים מהهو איש עדין לא עשה, לרכוש דבר-מה ששותם אדם עדין לא רכש, ואפילו לפרק מהחברה ולהתבודד, אנו עושים זאת כדי לזכות בהערכת החברה. מחשבות בנוסח "מה יגידו עלי?" ו"מה יחשבו עלי?" הן הדבר החשוב ביותר בעבורנו, אך בדרך כלל אנו נוטים להכחיש ולהדיח זאת, כי הودאה בכך מבטלת כביכול את ה"אני" שלנו.

היכן מצויה הבחירה?

מכל האמור עולה השאלה: היכן, אם בכלל, מצויה הבחירה החופשית שלנו? כדי לענות על שאלה זו עלינו לברור תחילת מהי המהות שלנו ולהבין מאילו גורמים אנו מורכבים. במאמר "החוירות" שכחוב ב-1933 הסביר בעל הסולם כי למעשה בכל אובייקט ובכל אדם קיימים ארבעה גורמים המגדירים אותו. כדי לבאר אותם הוא נזעرت בתיאור התפתחותו של רוע חיטה. תJKLM' התפתחותו נוח לצפיה, והוא מסיע להבנת העניין.

1. החומר הראשוני – המהות הפנימית

החומרים הראשוניים הם המהות הפנימית שככל אובייקט. אף שצורתה משתלפת, היא אינה משתנה לעולם. לדוגמה, חייה נרכבת באדרמה וצורתה החיצונית נעלמת לחלוטין, אך עם זאת מתהווה מן המהות הפנימית שלה נבט חדש. הגורם הראשוני, המהות – היסוד, הקוד הגנטי שלנו – מצוי בנו מლכתהילה ולכן ברור שאין ביכולתנו להשפיע עליו.

2. התכונות הבלתי ניתנות לשינוי

חוקי ההתקפות של המהות מצדיה עצמה לעולם אינם משתנים, ומהם נובעות התכונות הבלתי ניתנות לשינוי שבובייקט. לדוגמה, זרע החיטה לא יניב לעולם דגנים אחרים פרט לחיטה; למשל, הוא לא יניב שיבולת שועל, אלא רק את צורת החיטה הקודמת, שאotta איבד.

חוקים אלה והתכונות הנגוראות מהם נתונים מראש על ידי הטבע. כל זרע, כל בעל חיים וכל אדם מכילים בתוכם את חוקי ההתקפות של המהות שלהם מצדיה עצמה. זהו הגורם השני שממנו אנו מורכבים ואניינו יכולים להשפיע עליו.

3. התכונות ניתנות לשינוי על ידי השפעת הסביבה

הזרע נשאר אותו סוג של זרע, אבל צורתו החיצונית משתנה בהתאם לסביבה החיצונית. לעומת זאת, העטיפה של המהות משתנה בהשפעתם של גורמים חיצוניים ועל פי חוקים מוגדרים, ועוברת שינוי איקוטי. השפעת הסביבה החיצונית מביאה לכך שגורמים נוספים מצטרפים אל המהות, ואיתה מניבים איקות חדשה של אותה מהות. גורמים אלה יכולים להיות השימוש, החקלאות, הדשן, הלחות, הגשם ועוד. הם קובעים מה יהיה הצמחה וכן מה תהיה הכמות והאיכות של החיטים שיצמחו מאותו נבט חיטה נתון.

כך הוא גם האדם: הסביבה החיצונית שלו יכולה להיות ההורים, המהנדסים, החברים, העמיתים לעובדה, הספרים שהוא קורא, התכנים שהוא סופג מכל הקשור וכיוצא באלה. אם כן, הגורם השלישי הוא החוקים שעל פיהם משפיעה הסביבה על האדם וגורם לשינוי בתכונותיו ניתנות לשינוי.

4. השינויים החלים בסביבה המשפיעה על האובייקט

הסביבה המשפיעה על ההתקפות החיטה מושפעת אף היא מגורמים חיצוניים, וגורמים אלה עשויים להשתנות ובקביצוניות: למשל, עלולה להיות בצורת או לחלופין שיטפונות, וכל החיטים ימותו. ביחס לאדם, הגורם הרביעי הוא למעשה שינויים סביבתיים בסביבה עצמה, הגורמים לשינויים באופן שבו היא משפיעה על האדם, או בירת דיק - על תכונותיו ניתנות לשינוי.

באמצעות ארבעת הגורמים הללו מוגדר מצבו הכללי של כל אובייקט. גורמים אלה מגדירים את האופי, את צורת המחשבה ואת המסקנות שלנו, ואף קובעים מה נרצה וכי怎 נפעל בכל רגע ורגע. במאמר "החיות" בעל הסולם דן בארכיות בכל אחד מן הגורמים הללו ומגיע למסקנות האלה:

- את שורשו, את הקוד הגנטי – את מהותו – האדם אינו יכול לשנות.
- את החוקים שעל פיהם מתפתחת מהותו של האדם מצידה עצמה – האדם אינו יכול לשנות.
- את החוקים של פיהם גורמים חיצוניים משפיעים על התפתחותו – האדם אינו יכול לשנות.
- את הסיבبة שבה האדם נמצא ושבה הוא תלוי לחילוטין – האדם יכול להחליף בסביבה אחרת, סביבה טובה יותר להתקדמותו לעבר מימוש מטרת החיים.

במילים אחרות, איןנו מסוגלים להשפיע על עצמנו ישירות שכן איןנו מגדירים את מהותם שלנו ואת הדרך שבה היא מתפתחת. גם את חוקי השפעת הסיבبة علينا אין ביכולתנו לשנות. אך עם זאת אנו יכולים להשפיע עלינו ועל גורלנו באמצעות שיפור הסביבה שלנו. הבחירה החופשית היחידה שלנו היא בחירה בסביבה נconaה. אם נחולל שינוי בתנאים החיצוניים סביבנו ונשפר את הסביבה שלנו, נשנה את השפעת הסיבبة על תוכנותינו הניתנות לשינוי. כך נוכל לקבוע מה יהיה עתידנו.

מכל דרגות הטבע, הדומם, הצומח, החי והאדם, רק לאדם יש אפשרות לבחור באופן מודע את הסיבبة שתגדיר את רצונותיו, את מחשבותיו ואת מעשיו. משום כך, תהליך התיקון מבוסס על יחס הפרט עם הסיבبة. אם תהיה לנו סביבה המהווה מרווח מתאים להתפתחות, נוכל להגיע בעזורה לתוצאות נפלאות.

מימוש הבחירה החופשית

סיכון ארבעת הגורמים המעציבים את האדם מראה כי בסופו של דבר אנו מושפעים על ידי שני מקורות. מקור אחד הוא הנזונים הפנימיים הטבועים בנו מlidah, ומקור שני הוא הנזונים שאנו סופגים מהסביבה במהלך חיינו.

מעניין לראות כי גם המדע הגיע למסקנות דומות בעניין זה. החל משנות התשעים של המאה העשרים התגבש במדע תחום הנטטיקה התחנוגותית. תחום זה עוסק במצבה בין גנים לבין תכונות האישיות, קוגניטיביות והתחנוגותיות של בני אדם, החל מכם, הרופטקנות, בישנות ואלימות ועד לתשוקה מינית. אחד הראשונים בחקרם בתחום זה בעולם הוא הפסיכולוג פרופ' ריצ'רד אבשטיין, הגורס כי הגנים קובעים כמחצית מתכונות האופי, ואת יתר קובעת הסביבה.²⁸

מכיוון שאין ביכולתו לשנות את הנזונים הפנימיים, علينا לפנות אל הגורם השני שבו תלויה התפתחותנו – הסביבה שלנו. כל שוכן לעשות כדי להתקדם אל עבר שימוש מתרת החיים הוא בחירת סביבה שתדחוף אותנו לכך. במאמר "החיות" בעל הסולם מסביר זאת כך: "המתאמץ בימי חייו, ובוחר בכל פעם בסביבה טובה יותר – הרי הוא ראוי לשבח ושבור. וגם כאן לא מטעם מחשבותיו ומעשייו הטוביים, הבאים לו בהכרח בלי בחרותו, אלא מטעם התאמצותו לרכוש לו סביבה טובה המביאתו לידי המחשבות והמעשים הללו".

אדם המשקיע את כוחו בחירה וביצירתה של הסביבה הנדרשת להתפתחות הנכונה יכול ממש באמצעותה את הפוטנציאלי

הטמון בו. להבנת עיקרונו זה ולמיומו נדרשת רמת מודעות גבוהה, אך נראה כי כיום רבים מאייתנו כבר נמצאים בה.

אם ברצוננו להפוך את יחסנו לזולות מגוائيיטי לאלטרואיסטי, علينا להביא את עצמנו למצב שבו רצוננו לדאג לטובת הזולת ולהיבור עימיו יהיה גדול הרבה יותר מרצוננו לכל קניין אגוואיסטי אחר. הדבר יכול להתרחש רק אם סולם הערכים של הסביבה שבה אנו מצאים יציב את האלטרואיזם כערך עליון.

נוצרנו כיצורים חברתיים וAGOאיסטיים, ו מבחינתנו אין דבר חשוב יותר מדעתם של הסובבים אותנו עליון. למעשה, מטרת החיים שלנו היא לזכות בהערכה ובשבח מהחברה. אנו נשלטים לחלוטין ובאופן בלתי רצוני על ידי דעת החברה כאמור, ומוכנים לעשות כל שביכולתנו תמורה הערכה, הוקרה, כבוד ותילה. משום כך החברה יכולה להחדיר בחברה ערכים וצורות הנהגות שונות, ויהיו אלה המופשטים ביותר.

החברה בונה לנו גם את אמות המידה שעלה פיהן אנו מודדים את הכבוד העצמי ואת ההערכה העצמית שלנו. משום כך, אף כשהאנו נמצאים בלבד אנו פועלים על פי ערכי החברה. כמובן, גם אם איש לא יידע על מעשה מסוים שעשינו, אנו נבצע אותו כדי לחוש הערכה עצמית חיובית.

כדי שנוכל להתחיל בبنית הרצון לדאג לטובת הזולת וליצירת חיבור בינינו כחלקי מערכת אחת, علينا להימצא בחברה התומכת בכך. אם הסובבים אותנו יעריכו את האלטרואיזם כערך עליון, יהיה כל אחד מאייתנו מוכחה באופן טבעי לצيتها לו ולסдел אותו לעצמו.

במצב האופטימי, הסביבה של האדם צריכה לשדר לו: "עליך להתייחס טוב לזרות, למערכת האחת שאותה חלק ממנה, כדי שנגיע לאיוזן עם הטבע". כאשר הרצון לאלטרואיזם יהיה ניכר בחברה הסובבת אותנו, אנו נספג אותו ממנה. אם נתקל בתוצאות ובהערכה להשיבות האלטרואיזם בכל אשר נפנה, ישתנה יחסנו לזרות. בהדרגה, וככל שנרבבה לחשוב על כך, יגדל הרצון שלנו להיות כ החלקים בריאות בתוך המערכת האחת.

איןנו יכולים לשנות את עצמנו ישירות, אבל יש בכוחנו לשפר את הסביבה שלנו. אנו בהשלט מסוגלים לכך. כאשר תשנה השפעת הסביבה علينا, אנו נשתנה. הסביבה היא המנוף המרים אותנו לדגשה גבואה יותר. משום כך, הצעד הראשון שכל אחד>Mainנו יכול לעשות הוא לחשוב ולבדוק באיזו סביבה מתאימה יותר להתקדמות אל עבר מטרת החיים כדי לו להימצא.

כאמור לעיל, כוח המחשבה הוא הכוח החזק ביותר בטבע. משום כך, אם נשאף להימצא בסביבה טובה יותר, יוביל אותנו הכוח הפנימי שלנו במשך הזמן לאנשים,社会组织ים, למדריכים, בספרים, או במילה אחת – לסבירה, שבה נוכל להפתח. ככל שתתמקד ברעיון שיפור הסביבה וננסה ליישמו בחינו, יפתחו לנו עוד ועוד אפשרויות למשך זאת.

כשהסבירה שלנו תהיה מורכבת מאנשים הנמשכים גם הם לאיזון עם הטבע, נוכל לקבל מהם דוגמה, עידוד וחיזוק. הם יבינו שאנו רוצחים להתייחס אליהם באהבה, ויאפשרו לנו ללמידה בתוכנותינו זאת. כך ילמד כל אחד מה המשמעות של להיות דומה בתוכנותיו לתוכנות כוח הטבע, וירג-ish כמה טוב להיות בתוך אהבתה. מי שדומה לכוח הטבע האלטורייסטי אינו מרג-ish לחצים, וכך בסביבה זו אנו נחשש מוגנים, מאושרים, בטוחים, שמחים וחופשיים מדרגות. לחיים כאלה מכון הטבע את האנושות כולה.

חיקוי של הטבע

מאמצינו לדאוג לטובה הזולת ולהתחבר עימיו כחלק גופ אחד, וכן פעולותינו להעלאת המודעות לכך בחברה, יביאו למעשה לתחילת ההידמות שלנו לתוכנת האהבה והנתינה של הטבע.

ודאי שאין זה עדין תיקון פנימי של האגו שלנו, אבל זהו השלב הראשון בתחום ובו אנו מחקים את הטבע, הילד המקה את אביו. גם הילד אינו מבין ממש מה אביו עושה ובכל זאת הוא מחקה אותו כי רצונו להידמות לו. הילד רואה שאביו מכח בפטיש וחוזר על פעולתו בפטיש משלו העשיי פלסטיק. כתוצאה לכך הוא מפתח ורוכש בהדרגה גם את שכלו של אביו. כך נהייה גם כלפי עצמו: ננסה

לחיקות את תכונת האהבה והנטינה של הטבע, וחיקוי זה ישמש לנו כמדרגה עליונה שאליה נשאף להגיע גם בפנימיות שלנו. דאגה לטובת הזולות יכולה לנבוע מתוך שני מניעים עיקריים:

- רצון לזכות בהערכתה ובכבוד מהחברה.
- הכרה פנימית אמיתית בעליונותה של תכונת האהבה והנטינה לזרות על פני תכונת הקבלה העצמית.

לחיקות את הטבע, כילד המחקה את אביו ללא להבין בדיקות מה הוא עושה, פירשו לדאוג לטובת הזולות מתוך המנייע הראשון ולא מתוך המנייע השני. חיקוי שכזה עומד בבסיסו של מגנון ההתקפות והגדילה ובלעדיו לא ניתן להתקדם.

בתחילתה נdag לטובת הזולות כדי לקבל את התענווג שבהערכות החברה, אך בהדרגה נתחיל לחוש כי יש אלטרואיסטי שכזה לזרות הוא דבר מיוחד ונעלם בפני עצמו, גם ללא קשר להערכתה החברתית שהוא מקנה. אנו נמצאים שיש אלטרואיסטי לזרות הוא מקור לתענווג מושלים ובחלתי מוגבל, וזאת משום שנתחיל למעשה להרגיש את כוח הטבע עצמו, הכוח המושלים והחלתי מוגבל.

במילים אחרות, כתוצאה ממאמצינו לחיקות את כוח הטבע נתחיל לחוש שבתכונת הטבע עצמה יש שלמות. הרגשה זו תגרום לשינוי פנימי בתוכנו: את את נרגיש שתכונת האהבה והנטינה היא עליונה ואצלילית מתכונת הקבלה העצמית המקורית שלנו, ונרצה בה. בכך נעללה לדרגה עליונה יותר מן הדרגה שבה נוצרנו, לדרגת כוח הטבע עצמו, וניכל בהרמונייה ובשלמות שבו. זאת מכון ומוביל חוק ההתקפות של הטבע את בני המין האנושי.

מגמה חדשה

ברגע שבו האדם מתחיל לאוזן את עצמו עם כוח הטבע הוא מקטין את הלחץ המופעל עליו כדי שישתנה, ולבן התופעות השיליות בחיו פוחחות.

לאמתו של דבר, מצד כוח הטבע אין כאן כל שינוי. האדם הוא שימושה ותוצאות השינוי העצמי שלו יוצרות בו את התחשוה

שהשפעת כוח הטבע כלפי משתנה. זאת מושם שהאדם בנוו בצורה מיוחדת, הגורמת לו לחוש שמשהו מהחוץ לו משתנה ולא הוא עצמו. כך נתפסת המיציאות בחושים של האדם ובמוחו, ולנוכח זה נקדים את הפרק "מציאות של שלמות ונ维奇ות".

עם זאת, כוח הטבע הוא קבוע ואני בר שניוי. אם האדם דומה לכוח הטבע בכלל מאות האחויזים, הוא מרגיש שלמות; אם האדם מנוגד לו בכל מאות האחויזים, הוא מרגיש שהכח הזה כל כלו הוא נגדו, ובין שני המצבים הללו הוא מרגיש את מצבי הבינים.

כיום הניגוד בינו לבין כוח הטבע האלטרואיסטי אינו ניגוד מוחלט ומלא, מושם שהאגנו שלנו עדין לא הגיע למדית התפתחות המרבית. משמעות הדברים היא שרמת התופעות השיליות בחינוינו אינה הרמה המרבית שכולה להיות. דרך אגב, מושם כך חלק מאייתנו עדין אינם מרגישים את המשבר הכללי שבו מצויים הפרט והחברה, וכך הם אינם סבורים שמצבנו בכני רע.

מיום ליום يتגלה בנו אגו גדול יותר ויעצים את הניגוד שבינו לבין הטבע. כדי שלא יהיה עליינו לחווות את הסבל הכרוך בכך, אנו חייכים לשנותה מבעוד מועד את כיוון התפתחותנו ולהתחיל להתקדם לעבר תכונת האלטרואיזם.

כאשר עוד ועוד אנשים יתחילה לדאוג לחבר מתקן בין בני האדם לדבר העיקרי שרק בו תלויים חיהם, תהפרק דאגתם המשותפת להיות דעת החברה, ודעת החברה תשפיע על כל שאר האנשים. בשל הקשר הפנימי שבין כולנו, כל אדם בעולם, אפילו במקומות הנידחים ביותר, יתחל מיד להרגיש כי הוא קשור יתר לבני האדם ותלויה בהם. בראשו של כל אדם בעולם יתחלו לצוץ מחשבות על התלות הקיומית ההדידית שבינו לבין כל בני האנוש – והוא תלוי בהם, והם תלויים בו.

הוכחות להשפעתם של שינויים המתרחשים בפרט אחד על הפרטים האחרים מספקים לנו המדעים השונים ובעיקר הפסיכיקה הקוננטית, כפי שהסביר פروف' לאסלו בהרחבה (ראה נספח "התהווות ההוליזם של המדעים החדשניים").

הניסויים שתיאר הראו כי חלקיים "יודעים" מה קורה ל החלקיים אחרים, וכי מידע על שינויים שללים בהם נמסר מיד על פני כל מרחק.

כיום הפיזיקה מכירה בעובדה שבין חלקיים קוונטיים קיים חיבור הדרי קבוע אף שהם נפרדים למרוחק ובזמן. כל קוונט הקשור לקוונט אחר. תופעה זו מקיפה הן את המבנים הקטנים ביותר בעולם והן את הגדלים ביותר.

אם כן, דוקא היום, כאשר המדע מגלה כי הכל טבוע בגנים ובהשפעת הסביבה על האדם וגורם לנו להתפכה מן האשליה "אני בעצמי קבוע, אני שלוט, אני בודק ואני מהליט", דוקא עכשו, מתחילה להתגלות אפשרות לחופש אמיתי. בידינו לצאת מעבדות האגואיזם ולרכוש את תוכנת האלטרואיזם דרך בניית סביבה שתסייע לנו לחקות את הטבע, קטן הלומד מן הגדל.

מאז ומעולם הבינו גdots החוקרים שככל שהאדם מחכים הוא מגלה איזו חכמה נפלאה גלויה בטבע. כל הגילויים שלנו מסתמכים בהבנה עד כמה אנו תוצאה בלבד של החכמה האדרית הקיימת במציאות, הנחשה לעינינו כשאנו בשלים וכבר מסוגלים לקלוט אותה. איינשטיין, למשל, תיאר זאת כך:

"הדת שלי מורכבת מהערצה כנועה לרוח עילאית הבלתי מוגבלת, המגלה את עצמה בפרטים קלי הדעת, שאנו מסוגלים לתפос במוחותינו השביריים והחלושים. השנווע העמוק הזה בנווכותו של כוח תבוני עליון, המתגלה ביקום שאינו ניתן להבנה, הוא אידאת האל שלו".²⁹

המודנויות לימוש מטרת החיים

התפתחות הדורות

החברה האנושית כיום היא חברה אגואיסטית, אך עם זאת יש בה די הכנסות שנועד לסייע לה להפוך לחברה אלטראואיסטייה. למעשה, כל ההתפתחות אשר עברה האנושות עד כה לאורך הדורות נועדה רק להכין אותה לימוש מטרת החיים בדורנו זה.

כך מתוארת ההתפתחות הדורות במילויו של בעל הסולם: "סיכום מסויים של נפשות, באות ומתגלבות על גלגול שינוי הצורה, מפאת ההתלבשות בכל פעם בגוף חדש ובדור חדש. ולפיכך בהתחשבות מבחינת הנפשות, נבחנים כל הדורות מעת תחילת הבריאה עד לגמר התיקון, כמו דור אחד שהאריך את חייו כמה אלפי שנה עד שהתחפלה ובא לתיקונו כמו שציריך לחיות".³⁰

מדור לדור הצברו הנזונים הפנימיים שבנו והביאו להתפתחותנו. בתום ההתפתחות ארוכת-שנים צריכה דרגת המדבר, היינו בני האדם, לעלות לדרגה חדשה, שאوها נenna לצורך ההסביר "המדבר המתוקן". כדי להבין את מהותה של ההתפתחות הדורות נדמה את הנזונים הפנימיים שבנו ליחידות מידע.

יחידות מידע כאלה מצויות בתחום כל אובייקט הקיימים במציאות, והן מכילות את המידע הפנימי של החומר. למעשה, אנו חיים בתחום חלל שבו כמוות עצומה של מידע על אודוט כל פרט ופרט. שדה מידע זה נקרא "מחשבת הטבע" ובתוכו אנו קיימים. כל שינוי המתרחש בכל פרט שהוא - מאמץ לשימרת מצבו הנוכחי, מעבר ממצב למצב,

כוחות הפעלים עליו, כוחות שהוא מפעיל על אחרים, שינויים פנימיים, שינויים חיצוניים וכיצוא באלה – הוא שינוי בשדה המידע.

בכל דור ודור מתחשים בני האדם אחר הנוסחה לקיום מאzon ולחיים טובים, אותה נוסחה שלא העניק להם הטבע. החיפושים הללו נרשמיים כנתונים נספחים בתוך ייחידות המידע שביהם, וכתוואה מכך ייחידות המידע משתכילות והולכות.

כל ההבנות והידיעות שאנו רוכשים בדור מסויים מתוך באמצעותם של חיים טוב ולהסתדר עם הסביבה שלנו ועם הטבע, הופכות לנטיות טבעיות בדור הבא. הניסיון שנוצר הופך למעשה גולמית פנימית שהיא הבסיס לקיום הדור הבא, וכתוואה מכך כל דור מפותח יותר מקודמו.

עובדת היא כי דור הבנים תמיד מוכשר להסתדר עם החידושים שבעולם יותר מדור ההורים שהמציאו אותם. הפעולות בני דורנו, למשל, ניגשים בטבעיות אל טלפונים ניידים, אל שלטים אלקטרוניים ואל מחשבים, ובתוך שנים מעטות הם יודעים להפעיל אותם טוב מהוריהם.

וכך, מדור לדור כלל האנושות רוכשת חכמת חיים ומחפתחת, והיום היא דומה לאדם אחד שכבר ניסיון חיים בן אלפי שנים. אומר על כך בעל הסולם:

"כמו דעת יחיד הוא כמין מראָה, שבו מקובלים כל התמונות של המעשימים התועלתיים עם המזיקים, שהאדם מסתכל באותם הניסיונות וմברר לו התועים התועלתיים, ודוחה את המעשימים שהזיקו לו (המכונה מוח הזיכרון).

כמו למשל הסוחר מתחקה במוח הזיכרון כל מיני סחרות שהפסיד בהם והסיבות, ועל דרך זה כל מיני הסחרות והסיבות שהביאו רוחחים, והם מסתדרים במוחו כמין מראָה של הניסיונות, שלאחריו זה הולך וمبرר את המועלים ודוחה המזיקים, עד שנעשה סוחר טוב ומוסכל. ועל דרך זה כל אדם בניסיונות החיים שלו. – על דרך זה יש לציבור מוח משותף ומוח הזיכרון והמקה משותף, שם נחקקים כל המעשים שנעשו ביחס לציבור ולכלל".³¹

התפתחות ייחידות המידע שבנו הביאה אותנו לרמת מודעות שבה אנו כבר מתחילהם להרגיש עד כמה אנו מנוגדים לכוח הטבע; אנו מוכנים לשמעו מדוע נוצרנו כפי שנוצרנו ומסוגלים להבין מהי הIGINLIIT שאליה עליינו להגיע.

החול הפניימי והריקנות שנפערים בקרוב רבים מאייתנו כיום אינט מקרים, אלא פועל יוצא מהיווצרות של רצון לעלות לדרגה חדשה של קיום, דרגת "המדבר המתוקן". זהו השלב בתהליך התפתחות הדורות שבו אנו יכולים להתקדם מתוך מודעות אל עבר מימוש מטרת החיים.

היחס לאלטרואיזם בחברה

תהליכי הבניה של חברה אלטרואיסטייה קיבל תמייה רחבה מהציבור, שכן כל אחד מאייתנו אוהב לחשב על עצמו שהוא אדם טוב, שהוא משתתף בצעיר הזולות ומשתדל להיטיב לחברה. לכארה, דבר איינו מעכבר بعد האדם מלzechier: "אני אגואיסט ואני מעוניין להתחשב באיש!", אולם איש מאייתנו אינו מתגאה באגוואיזם שלו.

הערכתה הטבעית של החברה נתונה למי שתורם לה, ולכן כל אדם שואף להיראות ככזה. כל אדם, חברה, פוליטיקאי או ממשלה שואפים להציג את עצמו כאלטרואיסטים. יתרה מזאת, איש איינו מעודד את الآخر להיות אגואיסט, שכן הוא עצמו יפסיד בכך. לכן גם האגואיסטים ביוטר מציגים את עצמם כאלטרואיסטים, לא רק כדי לזכות בהערכת החברה, אלא גם מפני שכדאי להם שכולם יהיו אלטרואיסטים ככליפהם.

אם נמנ ייש חריגים המצהירים על עצמם כעל אגואיסטים, אך אין כוונתם לומר: "אני גאה בכך שאין מזיק לחברה", אלא "שים לב אליו, אני מיוחד". באמירה זו הם מנוטים למשוך את תשומת הלב של החברה כלפייהם.

מכאן יוצא איש לא יכול להתנגד במוגן להתרפותות האלטרואיזם בעולם. אם נמנ יהיה שיתמכו באלטרואיזם במידה רבה ויהיו אחרים שיתמכו פחות, אבל איש לא יוכל לצאת נגדו. בתוך

תוכנו כולנו חשים שהאגואיזם הורג הכל ואילו האלטרורואיזם הוא גורם חיובי המעניק חיים וחיות. זו הסיבה לכך שלמרות העובדה אגואיסטים, אנו מוחנים את ילדינו להתייחס יפה לזרות.

חינוך ילדינו

מאו ומעולם בוסס חינוך הדור הבא על ערכים אלטרואיסטיים. כל אחד מאיתנו שואף לצידיו את ילדינו ב"ערכה" טובה ככל האפשר לחים, ולכן באופן אינטואיטיבי אנו מוחנים אותם להיות אלטרואיסטים.

הורה מוחן את ילדיו שיתיחסו טוב לזרות, כי בתת הכרתו הוא יודע ששימוש לרעה בזרות פוגע באדם עצמו בסופו של דבר. אנו רוצחים להעניק לילדינו ביטחון, וחשים כי רק באמצעות החינוך האלטרואיסטי אנו יכולים להצליח בכך. הביטחון של האדם אינו תלוי בו אלא בסביבה, והסבירה מתיחסת לאדם בהתאם ליחסו כלפייה. כל הנזקים הבאים לאדם מגעים מסביבתו, ובדרך זו אנו מגבירים את הסיכוי לכך שהחברה לא תזיק לו.

כל חברה, בכל מדינה, בכל הזמנים, חפזה להקנות לילדיה יסודות אלטרואיסטיים. רק אדם חזק מאד, למשל מלך או שליט שצבא שלם עומד לרשותו, יכול להרשות לעצמו לחנק את בנו להיות אכזר, לא להעניק דבר, לא לוטר לאיש ולרמוס את האחרים. ילדו יזדקק להגנה חזקה מאד כדי לשרוד. יהיה עליו לעמוד נגדי כל האנשים ולהשתמש בכוח הצבא. גם אם לא ירצו להזיק לו, לא יהיה ביכולתו למש את תוכניותיו הרעות כלפייהם ללא כוח.

יחס טוב לזרות מעניק לאדם הרגשת ביטחון, שלווה ורווח שאין חזקה ממנה, וכן אנו משתדלים לחנק את ילדינו הקטנים לכך. אבל – וזהי הנקודת החשובה – מששך הזמן הם מבחינים שאנו עצמנו איננו מתנהגים כך כלפי הזרות, והם נעשים אגואיסטים כמונו.

חינוך נכון הוא חינוך המבוסס על דוגמה. האם אנו נותנים לילדינו דוגמה ליחס אלטרואיסטי לזרות? אנחנו עושים זאת, אף על פי שאנו מוחנים אותם בקטנותם ליחס כזה. ילד הרואה שהוריו אינם מתנהגים כפי שהם מורים לו לנוהג, מרגיש שמילוותיהם ריקות וכי

מדובר בשקר. גם אם נסביר לו שוב ושוב מה כדי לעשות, כיצד לדבר ואיך להתנהג, לא תהיה בכך תועלת.

המשמעות שבו אנו נתונים כוום והסכמה לעתידנו מחייבים אותנו לנקוט שינוי. עד כה חינכנו כך את ילדינו בזורה בלתי מודעת, ובדרך כלל ללא דוגמה אישית החומכת בכך. מעתה ואילך אין לנו כל ברירה אלא לשנות בעצמנו את היחס האגויסטי לזולת.

כאשר עוד ועוד אנשים ינהגו כך, תשתנה המיציאות שלתוכה ייולדו ילדים ילדיינו, והם יתפסו بكلות רבה את אשר התקשינו אנו לתפוס – שכולנו חלים ממערכת אחת ושבהתאם לכך היחסיםبينינו צריכים להיות אלטרוואיסטיים. למעשה, אין ביכולתנו לעשות דבר טוב יותר מזה, לא בעבר ילדיינו ולא בעבר עצמנו.

אגואיסטים ואלטרוואיסטים

הכנה נספת לתחילה התקיון הקיימת באנושות היא הנטיה הטבעית לעזרה לזולת המאפיינת חלק מבני האדם. בדרך כלל היכולת להרגיש את הזולות משמשת לנו כאמצעי להפיק הנאה גדולה יותר מהקשר שלנו עימנו, במישרין או בעקיפין. אולם יש אנשים שהרגשת הזולות מתבטאת אצלם בדרך שונה מן הרגיל; הם מרגישים את כאב הזולות כאילו היה כאבם שלהם. הרגשה זו מעוררת באנו שלהם כאב, ומשום לכך היא מכrichtה אותן לנסוט לסייע לזוול.

רוב בני האדם הם אגויסטים "רגילים", היינו אגויסטים שאינם רגיסטים לכאב הזולות, ומיעוטם אגויסטים "אלטרוואיסטים", היינו אגויסטים המרגישים את כאב הזולות ככאבם שלהם. לשם קיצור נenna את הראשונים בשם אגויסטים ואת השניים בשם אלטרוואיסטים, אף שגם השניים הם אגויסטים.

הAGOISטים אינם מרגישים סבל מכאב הזולות ולכן הם מנצלים אותו להנאתם כאוות נפשם. לעומת זאת, האלטרוואיסטים סובלים מכאב הזולות וכך הם נזהרים אפילו שלא לומר מילה אחת שתתגעה בו. גם אלה וגם אלה קיבלו את הנטיות הללו מהטבע ולכן אין מדובר באנשים "טובים" או "רעים", אלא בקיום פקדות הטבע.

שינוי רצף בגנים מסוימים משפיעים על יכולתם של בני אדם להיטיב עם אחרים – כך מצאו פרופ' ריצ'רד אבשטיין שהזוכרנו לעיל וצוות חוקרים נוספים מתחום הגנטיקה ההתנהגותית. הם מניחים כי יש תמורה מידית להתנהגות אלטרואיסטיית – האדם המיטיב לזרלו מרווחה מכך שמשתחרר במוחו חומר כימי הקרווי דופמין וגורם לו להרגשה טובה.³²

שיעור האלטרואיסטים באוכלוסיות העולם הוא עשרה אחוזים לכל היוטר, מסביר בעל הסולם בכתביו "הדור האחרון" אשר סוקרים את המשנה החברתית של חכמת הקבלה ומציירים את תמונה החברה העתידית המתוקנת.³³ וכך, מאז ומעולם שיעור האנשים האגואיסטים באנושות הוא כתשעים אחוזים ושיעור האלטרואיסטים הוא כעשרה אחוזים.

האלטרואיסטים דואגים לשalom החברה, לעזרה הדידית בתחוםים רבים ומגוונים, לפועלות לטובות נחשלים ונזקקים וכיוצא בכך. למעשה, האלטרואיסטים לוחחים לידיים את הטיפול במרקם ובמצבים שבhem החברה אינה מטפלת מהסור תשומת לב או מהسور הרגשת כאב הולמת.

ארגוני אלטרואיסטיים משקיעים הון עתק וכוחות עצומים בפעולות ורכות, אך ברוב המקדים העוזרה המוגשת לנזקקים אינה יוצרת שינוי מהותי במצבם. דוגמה לכך ניתן לראות ביבשת אפריקה. בימים עברו, לפני שהחל המערב להתעורר בחיהם, כלכלו האפריקנים את עצםם. לעומת זאת היום, למורות המזון והמים שהם מקבלים, הם גועעים מרעב. סכומי הכספי האדרירים שנאנספים בעבורם אינם ממשנים את מצבם, הם מצויים במצבם בלתה פוסקים ומצבם מידדרד משנה לשנה.

ארגוני האלטרואיסטיים ניסו לנקט כמעט בכל פעולה אפשרות כדי לשפר את מצב העולם, אולם למורות מאמץיהם השונים מצבו רק הולך ומחמיר. אمنם אפשר להמשיך לפועל כבעבר, אך יהיה זה נבון לעזרם לרוגע ולשאול את עצמן מדוע איןנו מצלחים והיכן אנו טועים.

העניין מתמזה בכך שכל בעיות העולם, שלנו כפרטים ושל החברה כולה, הן פועל יוצא מהسور האיזון עם הטבע, כפי שהסבירנו.

בהתאם לכך, סיוע לזרות במישור החומרי עשוי לגרום טוב למשך זמן קצר, אך לאורך זמן לא תהייה בכך תועלת ממשית, שכן הוא אינו מקרב את האדם לאיזון ולכן אינו פותר את הבעיה מן השורש.

במקרים שבהם האדם רעב ללחם ודאי כי יש להאכילו, אך עם זאת, לאחר שגרמו להתחושאותו של האדם, לאחר הנtinyה ההכרחית לקיומו, علينا לדאוג להעלאת מודעותו לגבי מטרת החיים.

אם ברצוננו להביא לידי שינוי חיובי לעולם ולעצמנו, علينا לבדוק מחדש את ההגדרה שלנו לפעללה אלטרואיסטייה. מעשים צריים להימדר על פי תרומותם הכלולות לשיפור ממשי ויסודי של מצב האנושות, לעקירות הסבל האנושי משורשו.

יום כבר אין די בפעולה שאינה מכוננת אל טיפול במקור כל הביעות; היא רק תדחה את התפרצויות המחללה, ותוואותיה יבואו לידי ביטוי בצורה חמורה הרבה יותר. דומה הדבר לחולה שמסתפק במשככי כאבים ואינו ניגש לאתר ולטפל בשורש המחללה, ובינתיים מחלתו מהירה והולכת ובסופה של דבר מכירעה אותן.

פעולות תייראניה פועלות אלטרואיסטיות רק אם הן מיעדות להביא את האדם לאיזון עם החוק הכלול של הטבע, חוק האלטרואיזם; רק אם הן מעלות את מודעות האדם לכך שככלנו חלקים ממערכת אחת, מגוף אחד, הכלול את כל בני האדם באשר הם, ללא הבדל לאום או גזע. פעולה המקרבת את האדם להבנה זו וליחס שכזה לזרות היא בלבד תייראה פעולה אלטרואיסטייה.

אין מדובר בפעולות הנעשה מתוך תגובה אינסטינקטיבית לעוזרה לטובלים מצוקה כזו או אחרת, אלא בפעולות הנעשה מתוך הבנת הצורך הדוחוף להביא את האנושות כולה, הן את הנחשלים והן את המסייעים, לאיזון עם הטבע.

לכן, את הרצון הטוב, את המrix ואת האנרגיה של האלטרואיסטים, יש לנחבותם ערך פעילות של העלאת מודעות האנושות לסתיבת הביעות ולידך לפתרון. בדרך זו תונצל בתבונה העוזרה שהושיט לנו הטבע בדמות עשרה אחזים של אלטרואיסטים בחברה המרגינישים דחף טבעי לפעולות נתינה, והפטונצייאלי הנפלא בהם ימוש.

חלוקת זו לתחושים אחזים אגואיסטיים ולעשרה אחזים אלטרואיסטיים קיימת לא רק באנושות, אלא גם בכל אדם ואדם כשלעצמו. "כל ופרט שוים" הוא אחד מהחוקים המרכזיים, והוא קובע כי כל המזוי בכלל מצוי גם בכל פרט.

תגליות המדע בנושא רוכזו בספר "היקום הholographic" של המדען האמריקני מייקל תלבות, ובמילותו של בעל הסולם מתואר החוק כך: "הכל ופרט שוים אחדי [זה זה], כמו שתי טיפות מים, הן בחיצוניות העולם, דהיינו, מצב הפלנטה בכללם, והן בפניהם. כי אפילו באטום (פרודה) המימי יותר קטן, אנו מוצאים שם מערכת שלימה, של שימוש ופלנות הרצים סביבו, ממש כמו בעולם הגדול".³⁴

חוק זה מורה כי כל אדם, הן האגויסט והן האלטרואיסט, מרכיב מעשרה אחזים של כוחות אלטרואיסטיים ומתחושים אחזים של כוחות אגואיסטיים, כפי שמתחלקת האנושות כולה. ההבדל בין בני האדם באيدي ביטוי במצב שבו מצויים כוחות אלה בתוכם.

אם נמ אצל האלטרואיסט כוח הנtinyה (האגואיסטי אמן) פועל ומורגן ויאלו אצל האגויסט הוא ר-dom, אולם בכל אדם יש יסוד של נתינה. מכאן, שאין על פני כדור הארץ ולו גם אדם אחד שאין בו יכולת להגיע לאיוזן עם הכוח האלטרואיסטי שבטבע, ולשם כך הושרשו בני כוחות אלה מלכתחילה.

מציאות של שלמות ונצחות

"במקום שאדם חושב, שם הוא".
הבעל שם טוב

תפיסת המציאות

אדם המתخيل למש את כל אשר תואר עד כה – חושב על היותו חלק ממערכת אחת המכוללת את כל בני האדם, מעביר את הידע על כך לאחרים ובונה לו סביבה תומכת – מתיhil בהדרגה לפתח בתוכו רצון אמיתי, חזק ושלם לרכוש את תכונות האלטרואיזם של הטבע. הדרך להגיע לרצון שלם לאלטרואיזם היא דרך מתוגרת ההופכת את חייו הצעודים בה לחיים מלאי עניין, משמעות וסיפוק שאין כדוגמתם. בשלב שבו נבנה באדם בשלמות הרצון לאלטרואיזם, הוא פותח בפני האדם מציאות חדשה.

קודם שנתאר את המציאות זו ומה חש האדם המרגיש אותה, علينا לברר מהי ה"מציאות" ומהו האופן שבו אנו "תופסים את המציאות". לכאורה, השאלות הללו עשויה להיות מיותרות וחסרות טעם – מי אינו יודע מהי המציאות? המציאות היא כל הנראה לעין – הקירות שמסביב, הbatisים, האנשים, היקום כולו. המציאות היא מה שאפשר למשש ולגעת בו, מה ששותפים, טועמים ומריחים. זו המציאות.

ובכן, הדברים אינם כה פשוטים כפי שהם נראים. במהלך השנים הקדישו גוזלי המוחות האנושיים לנושא זה את מרצם, ועם הזמן התפתחה גישת המדע לבירור bahwa האדם תופס את המציאות בכמה שלבים עיקריים.

הגישה הקלאסית שמייצג ניוטון גרסה כי העולם קיים בפני עצמו בלבד כל קשר לאדם. אין זה משנה כלל אם האדם מופס את העולם אם לאו (כלומר אם האדם חי ונמצא בעולם או לא) – העולם קיים וצורתו קבועה.

במהשך אפשרה ההתקפות בחקר מדעי החיים לבחון את תמונה העולם המתאפשרת דרך חוויהם של יצורים אחרים מלבד האדם. התברר כי יצורים שונים מופסים את העולם בצורה שונה; למשל, תמונה העולם של הדבורה היא סכום של כל המראות הנקלטים בכל אחת מהחידות הרבות המרכיבות את עיניה.قلب מופס את העולם בעיקר ככתמי ריה.

בנוסף, איינשטיין גילתה כי שינוי ב מהירות של הצופה (או של העצם הנצפה) מביא לראייה שונה לחלוותן של המזויות בצירוי המרחיב והזמן. לדוגמה, נניח שלפנינו מוט הנע בחלל. מה יקרה אם נגורום לו לנוע ב מהירות גדולה מאוד? על פי ניוטון תאה מהירות אשר תהא, בעיני הצופה אורכו של המוט ישאר קבוע. על פי איינשטיין המוט יתחליל להתקצר.

כתוצאה משני גילויים אלה התקפתחה גישה מתקדמת יותר שטענה כי תמונה העולם תלויה ב"מקבל התמונה": מקבלים בעלי תכונות וחושים שונים מופסים עולם שונה, מקבלים במצב חנואה שונים מופסים תמונה שונה.

בשנות השלושים של המאה העשרים נוסחה הфизיקה הקונטינטית, והיא חוללה מהפכה בעולם המדע. הфизיקה הקונטינטית קבעה כי האדם משפייע על האירוע שבו הוא צופה. בהתאם לכך, השאלה היחידה שיכול החוקרים לשאול היא מה מושגים מכשירי המדידה שלו, ואין טעם לנסות ולחזור מהו התהליך האובייקטיבי שאירע או מהי המזויות האובייקטיבית כשלעצמה.

בעקבות גילויי הфизיקה הקונטינטית וגילויים נוספים בתחום מחקר אחרים, התקפתחה הגישה המדעית המודרנית להפישת המזויות: האדם משפייע על העולם ומתואצahan מזה הוא משפייע על התמונה שהוא מופס. תמונה המזויות היא מעין ממוצע בין תכונות הצופה לבין תכונות העצם שהוא קולט.

"אדם בתוך עצמו הוא חי"

חשיפתה של חכמת הקבלה כיום מביאה אותנו צעד נוסף נסף קידמה. כבר לפני שנים גילו המקובלים כי לעולם אין למעשה שום תמונה. "העולם" הוא תופעה המורגשת בתוך האדם והוא משקפת את מידת התאמת שבין תוכנות האדם לבין תוכנת הכוח המופשט והיכול שמהווים לו, כוח הטבע.

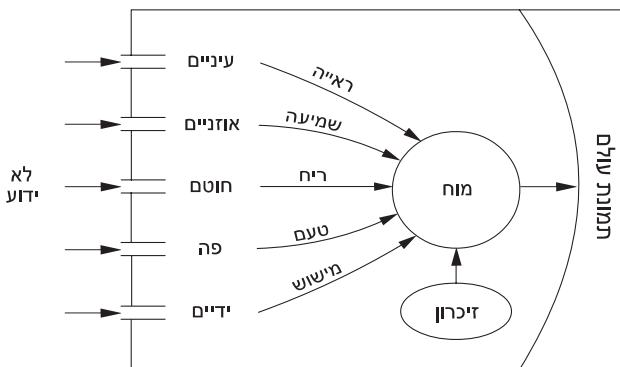
כאמור, תוכנותו של כוח הטבע היא תוכנת האלטרואיזם המוחלטת, ומידת ההשתות או אי ההשתות בין תוכנות האדם לבין תוכנת כוח הטבע שמהווים לו היא שמתරאה לאדם כ"תמונה העולם". יוצא שהICTURE מהתאמתו הסובבת אותנו תלואה בחולטיון בתוכנות הפנימיות שלנו, ובידינו לשנותה מן הקצה אל הקצה.

כדי להיטיב להבין את האופן שבו אנו חופסים את המיציאות נדרמה את האדם לקופסה סגורה ובה חמישה פתחים: עיניים, אוזניים, אף, פה וידיים. איברים אלה מייצגים בכללות את חמשת החושים: ראייה, שמיעה, ריח, טעם ומישוש. בתחום הקופסה מצטירת תמונה המיציאות הסובבת אותנו.

נתבונן במנגנון השמיעה שלנו לדוגמה. גלי הקול הנאספים אל עור התוף גורמים לתנדות על גביו, והן מניעות את עצמות השמע. כתוצאה לכך נשלחים אותות נשמלים למוח ובו הם מתורגמים לצלילים ולקולות. כל מדידותינו מתבצעות מעור התוף ופנימה, ובדרך דומה פועלים החושים האחרים.

למעשה אנו מודדים את התגובה הפנימית שנוצרה בתוכנו ולא את מה שמהווים לנו. טווח הצלילים שנקלוט, המראות שנראות וכן הלהאה תלויים ביכולת הקליטה של חושינו. אנו "סגורים בתחום הקופסה שלנו", ולכן לעולם איננו יודעים מה באמת מתרחש מחוץ לנו.

סיכום העבודות מכל החושים עובר אל מרכז הבדיקה שבמוח, ובו מושווה המידע המתתקבל עם המידע המצרי בזיכרון, שבו נאגרות התרשםויות קודמות. המידע מוקן אל מעין "מסך קולנוע" המציג בירכתי המוח, ובו מוצגת לאדם תמונה העולם שככל נמצא לפניו. כך נוצרת האדם תחושה היכן הוא נמצא ומה עליו לעשות.

בהתൾיך זה הופך ה"לא ידוע" הסובב את האדם למשהו "ידוע" כביבול, ובתוך האדם נוצרת תמונה של ה"מציאות שמחוץ לו". למעשה, אין זו חמונה המציאות החיצונית, אלא חמונה פנימית בלבד.

כך מתוארים דברים אלה במלותיו של בעל הסולם: "למשל, חוש הראה שלנו, שאנו רואים לפניינו עולם גדול ענק, וכל מלאוו הנהדר. הרי באמת אין אנו רואים כל זה אלא רק בפנימיותנו עצמה. ככלומר, במוח האחורי שלנו, יש שם כעין מכונה פוטוגרפיה המצירות לנו שהיא כל הנראת לנו, ולא כלום מחוץ לנו". הוא מסביר כי בתוך מוחנו קיים "כעין ראי מולטש, המהפק לנו כל דבר הנראת שם, שנראה אותו מחוץ למוחנו מול פניו".³⁵

חשיבות המציאות היא אפוא פועל יוצא מהמבנה של חושי האדם ומן המידע הקודם שיש במוחו. אילו היו לאדם חושים אחרים, הייתה נוצרת בו תמונה שונה לחלוتين. יתכן שם שנראת עתה כאור היא נראה לו כחושן או כדבר שונה להלוتين שאינו מסוגל אף לדמיין עתה.

בקשר לזה כדאי לציין כי כבר לפני שנים רבות גילה המדע כי ניתן לייצור במוחו של האדם גירויים חשמליים, שבשילוב עם המידע הנוכחי בזיכרון יגרמו לאדם תחושה כי הוא נמצא במקום ובנסיבות מסוימים.

בנוסף, ביכולתנו להחליף ביום את פעולות החושים באמצעות מלאכותיים כגון מכשירים אלקטרוניים. בתחום השמיעה יש מגוון עזורים, החל מגברים המסייעים לכבדי שמיעה ועד השתלתALKTRONODOT באוזניות של אנשים חירשים לחלוتين. פיתוח של עין מלאכותית יצא

גם הוא לדרך, אלקטרוודות המשתלות במוח מחליפות את מידע האודיו (שמע) המתקבל למידע חזותי, ככלומר מחליפות צלילים לתמונה. פיתוח נוסף בתחום הראייה הוא השתלה מצלמה זעירה בעין, המתרגם את קרני האור החודרות מעבר לאישון לאותות חשמליים. האותות מועברים במוח וმתרוגמים לתמונה.

למעשה, ברור כי יבוא يوم ובו יעלה בידינו להגעה לשילטה מלאה בנושא אללה, להרחיב את טווח החושים שלנו וליצור איברים מלאכותיים, אפילו גוף שלם. עם זאת, גם אז תישאר תמונה העולם המתקבלת כתמונה פנימית בלבד.

מכאן עולה כי כל שאנו מרגשים, אנו מרגשים בתוכנו בלבד ואין לכך קשר עם המציאות הסובבת אותנו. איןנו יכולים אפילו לומר אם קיימת מציאות מחוץ לנו אם לאו. תמונה העולם ה"חיצוני" מצויה בתוכנו פנימה.

תכנית הטבע

התבוננות בטבע הרואה לנו כי התנאי להיווצרות חיים ולקיום הוא של כל תא בגוף וכל חלק במערכת מתמסר לטובת הגוף או לטובת המערכת שבה הוא מצוי. היינו כיום בחברה האנושית איןם אלא, ומכאן עולה השאלה כיצד ניתן שאנו קיימים? הרי תא אגואיסטי בגוף מביא לسرطان ולמוות הגוף כולו. אנו חלקים אגואיסטיים בתוך מערכת אחת, ובכל זאת חיים!

ובכן, היינו הנוכחים איןם מוגדרים כלל כ"חיים".

למעשה, קיום האדם שונה מכל יתר הדרגות שבטבע בכך שהוא נחלק לשתי רמות:

- הרמה הראשונה היא הרמה שבה אנו מתקיים עתה. כל אחד מאיתנו מרגיש את עצמו נבדל מן האחרים, וכך איןנו מתחשב בהם ומנסה לנצלם לטובתו.
- הרמה השנייה היא הרמה של הקיום המתוקן. בני האדם מתפקידים בה כחלקים במערכת אחת, ונמצאים באהבה הדדית, בנינה, בשלמות ובנצחיות.

קיים ברמה השנייה הוא שנקרא "חיים". קיומו הנוכחי הוא שלב מעבר, שכל מהותו להביא אותנו להעפיל בכוחות עצמנו אל הקיום המתוון והנצחתי, אל ה"חיים". משום כך, מי שכבר העפילו לרמה השנייה, המקובלים, מגדירים את קיומו הנוכחי בשם החיים המודומים או המציאותות המדומה, ואת הקיום המתוון בשם החיים האמיתיים או המציאותות האמיתית. במצט לאחרור, הם תיארו את קיומם ברמה הראשונה במילים "הינו כחולמים"³⁶, ככלומר כחלום.

מלכתחילה, המציאותות האמיתית נסתרת מאיתנו, ככלומר באופן טبعי איננו יכולים להרגיש אותה, משום שהאדם טובס את עצמו ואת העולם בהתאם לרצונו שבו, בהתאם לתוכנותיו הפנימיות. לפיכך איננו חשימים עתה שכל בני האדם מחוברים אחד, כיון שתמונה יחסים כזו דוחה אותנו. הרצון ליהנות האגואיסטי הטבוע בנו אינו מעוניין ביחסים שכלה, ולכן אין הוא מסוגל לנו לתפוס את תמונה המציאותות האמיתית.

סבירנו מוצאים עתה אין-סוף פרטיהם שאיננו קולטים. שכלנו ומוחנו משרותים את הרצון האגואיסטי שבנו ובהתאם לו הם מפעילים את החושים שלנו. לכן איננו יכולים לחוש בקיומו של דבר-מה שכלי הרצון האגואיסטי אינו נחשב לדבר טוב שכדי לרכוש, או לדבר רע שכדי להיזהר ממנו. אם אנו מסוגלים להרגיש שהוא, אנו מרגינים אותו רק ביחס אליו, רק אם הוא לטובתו או לרעתו. וכך מתוכנותים חושנו, על פי החשבון הזה, ובהתאם לו מתקבלת תפיסת המציאותות שלנו.

עתה, אם הצלחנו לתאר לעצמנו נכוון את התמונה הזה, علينا להפוך אותה כדי לנסתות להבין כיצד נחתפס למציאות ברצון האלטרו-איסטי. נתאר לעצמנו כי אנו מתחילהים להיות מבקנאים להרגיש את מה שטוב לאחררים. במצב זה, נרגיש ונזהה סבירנו מתחילהם לחלוון שלא זיהינו קודם, וכל אשר ראיינו קודם, ייראה אחרת לחלוון. המקובלים מתארים את המצב הזה במילים "עולם הפוּך ראייתי".³⁷

כאשר נבנה בתוכנו רצון חדש – רצון להתקיים חלק בראיה באנושות, רצון להידמות לכוח האלטרו-איסטי של הטבע – הוא יהיה תחילתה של מערכת הרגשה נוספת, שאינה קשורה למערכת הרגשה

הנוכחות שלנו. מערכת זו נקראת "נשמה". על ידי הנשמה האדם יכול תМОנות עולם חדשה, תМОונת העולם האמיתית. בתמונה זו מוחברים כולנו יחד, כחלקי גוף אחד, ומלאים בתענג אין-סופי.

לפיכך נحدد עתה את ההגדרה של מטרת החיים שניסחנו עד כה כחברור בין בני האדם ונשלים אותה: מטרת החיים היא לעלות מרמת הקיום המודומה אל רמת הקיום האמיתית, מתוך מודעות והכרה עצמית. עליינו להגיע למצו שבו נראה את עצמנו ואת המציאות לא כפי שהוא וואים אותו במצב הנוכחי, אלא כפי שהם באמת, בנסיבות האמיתית.

במילים אחרות, המצב שלנו מרגישים עכשו הוא מצב המודומה בכל הרגשה האגואיסטיים שלנו. אם נשקיע את כוחותינו בהתקדמות בתהילך התיקון ונבנה בתוכנו רצון שלם לאלטרוואיזם, ישתנו כל הרגשה שלנו לאלטרוואיסטיים, ואז נרגע אחרת את מצבנו.

ה מצב האmittiy הוא מצב נזה: כולנו מוחברים במערכת אחת וזרימת התעוגנים והאנגריה שבה היא זרימה מתמדת. במצב זה קיימת נתינה הדידית ולכנן ההנאה בו היא אין-סופית, מושלמת. לעומת זאת, מצבנו הנוכחי הוא מצב זמני ומוגבל.

תחושת החיים הנוכחות שלנו נובעת מטיפת חיים קטנה המגיעה מתוך המצב הנACHI אל מצבנו הנוכחי. טיפה זו היא חלק מהכוח האלטרוואיסטי הכלול של הטבע, החודר לתוכו רצונותו האגואיסטיים ומחייב אותם למרות אי ההתאמה איתם. תפקיד טיפה זו הוא לקיים אותנו ברמת הקיום הריאשונה, הרמה הגשמית, עד שנתחיל לחוש את המציאות האmittiy, המציאות הרוחנית.

יוצא שהחיים הנוכחיים והזמניים שלנו הם כמתנה הניתנת לנו רק לזמן קצר, כדי שנשתמש בהם כאמצעי להגעה לחיים האmittiyים. כאשר נעזה זאת תחושת החיים שלנו לא מסתכם עוד באותה טיפה קטנה, אלא כל אותו כוח הגדל של הטבע, כוח האהבה והנטינה, הוא שיהיה כוח החיים שלנו.

המציאות הרוחנית אינה נמצאת מעלינו במובן הפיזי אלא במובן האICONI. העליה מהמציאות הגשמית למציאות הרוחנית היא התעלות רצון האדם אל עבר תוכנות האלטרוואיזם, אל עבר תוכנות

האהבה והנטינה של הטבע. להרגיש רוחניות פירושו להרגיש כיצד אנו קשורים זה לזה כחלקים של מערכת אחת, להרגיש דרגה עלונה יותר של הטבע.

מטרת החיים היא להעפיל אל המיציאות הרוחנית ולהרגיש אותה בנוסף להרגשת המיציאות הגשמית, ככלمر בעודנו קיימים בגופנו הגשמי בעולם הזה.

על פי תכנית הטבע, האנושות נוצרה בכוונה תחילה כמרגישה את הרמה הראשונה והמדומה בלבד, וכך היה עלייה להתפתח במשך אלפי שנים. בזמן זה האנושות צברה הבחנות וניסיון חיים המבאים אותה היום להכרה שהקיים האגואיסטי הטבעי אינו אפשרי ואין מבייא לאושר, ושהליה לעבור אל הקיום האלטרואיסטי המתוקן – הקיום ברמה השנייה והאמיתית. המשבר הכללי בהתפתחות האגואיסטי מציב אותנו מול נקודת המעבר בין שתי רמות המיציאות.

משמעותנו עליינו לדאות את ימינו אלה כנקודת זמן מיוחדת ונוארה. זה יהיה נקודת מפנה בהתפתחותנו, נקודת המעבר אל קיום שלם ונצחי שהטבע חכנן מלכתחילה כפסגת התפתחות המין האנושי.

זה המקום להסביר כי החששות התענוג שאליה אנו משותקים ביום שונה לגמרי מתחושים התענוג המלאת את מי שרכש את תוכנות האלטרואיזם של הטבע.

התענוג שהאדם משותק אליו ביום הוא תענוג מכך שהוא מריגיש את עצמו ייחד, מיוחד, מעל כלום. רצון אגואיסטי יכול להתמלא רק לעומת חוסר כלשהו, לעומת חיסרונו שהיה לו קודם או לעומת אחרים. תענוג כזה דורש חידושים ומיד, משום שברגע שהtauנוג מלא את הרצון הוא מבטל אותו, כפי שראינו בפרק "גבولات ההנהה", וכך התענוג מפסיק להיות מורגש בתוך זמן קצר. כאשר האגו מתעצם הוא מביא למצב שבו האדם יכול להרגיש סיפוק ורק לנוכח חורבונו של הזולת.

tauנוג אלטרואיסטי הוא הפוך. tauנוג אלטרואיסטי אינו נמצא בנו לעומת האחרים, אלא בתוך האחרים. במובן מסוים ניתן להמשל זאת ליחסים אם ובנה: האם אהבת את בנה ולכן היא נהנית לראותו נהנה ממה שהיא מעניקה לו. הנהתה גוברת ככל שהוא נהנה יותר.

דוקא במאצים שהוא עושה בעברו היא חשה הנאה רבה יותר מאשר היא חשה בכל דבר אחר.

ודאי שסיפוק כזה יתכן רק בתנאי שאנו אוהבים את האחרים ועוצמתו תליה במידה האהבה אליהם. אהבה היא למשה המוכנות לדאג לטובות האחרים, לשרת אותם. אדם המרגיש שכולנו חלקיים במערכת אחת רואה דוקא בשירות זהה את תפkidו, את קיומו ואת שכורו. בין שני אופני התענוג הללו קיים אפוא הבדל עצום.

לאדם שרכש את תכונת האלטרואיזם יש "לב אחר" ו"scal אחר"; רצונתו ומחשבתו כה שונים ולכך גם תפיסת המציאות שלו שונה מזו של האחרים. בזכות יחס אלטרואיסטי לזרת האדם יוצאה מהחרשת "התא הפרטיאלי", מתקשר ל"גוף הכללי" ומתקבל ממנה חיota. הוא מחייה ככליו את המערכת האחית שכולנו חלקיים ממנה, וכתווצהה מכך הוא מתחילה להרגיש את החיים הנצחים של הטבע הכלול, את זרימת האנרגיה והתענוג האין-סופית הממלאת את המערכת הכוללת.

למעשה, תחושת החיים שלנו מורכבת משני חלקיים, רגש וscal. כאשר אדם מרגיש ובין את הרגש והscal של הטבע הנצחי, הוא נכנס לתוכו ובו הוא חי ונמצא. אדם כזה מפסיק להרגיש את חייו בדבר אראי העומד להסתויים. האיחוד עם הטבע הנצחי גורם לכך, שגם כאשר אדם מאבד את גופו הביולוגי, הרגשות החיים שלו אינה נגמרה.

משמעות מיתתו של הגוף הביולוגי היא הפסקת תפוקודה של מערכת התפיסה של המציאות הגשמי. חמשת החושים מפסיקים להעביר מידע למוח והמוח מפסיק להקرون את תמונה העולם הגשמי על "מסק הקולנוע" שבבריפתי המות. מערכת תפיסת המציאות הרוחנית אינה שייכת לרמת העולם הגשמי ולכך ברגע שאדם השיג אותה, היא מוסיפה להתקיים גם במיתת הגוף. אם האדם הרגיש את מציאות עצמו במערכת הרוחנית לפני מיתת גופו, הוא נותר בהרגשה זו גם לאחר מיתת הגוף, והדבר נקרא שהוא מתקיים בנשנתו.

הבדל בין הרגשות החיים שאנו מרגישים עתה לבין הרגשות החיים שביבולתנו להשיג הוא עצום, וכדי לתאר אותו ولو במקצת משתמש ספר הזוהר בהשוואות בין עוצמת האור של נר דקיק או של

ניצוץ קטן לעומת אור אין-סופי, וכן בין גרגיר אחד לעומת עולם ומלאו. השגת החיים הרוחניים היא מימוש הפוטנציאלי הטמון בנו כבני אדם, ועל כל אחד מאיתנו להגיע לכך במהלך חייו בעולם הזה.

פקחת עיניים

טרם נסיים את הפרק, בואו נעצור לרגע לתרגיל קטן. נתאר לעצמנו שאנו בחיל חשור. אין לנו רואים דבר, אין לנו שומעים דבר, אין לנו מריחים דבר ואין לנו טעמים או נוגעים בדבר. דמיינו לעצמכם שאנו שוהים במצב כזה במשך זמן ממושך כל כך עד שאנו שוכחים שיש לנו חשישים כאלה. במרוצת הזמן אנו אפילו שוכחים שתוחשות כאלה קיימות.

לפתע אנו מריחים ריח קל. הריח מתחזק ומקיף אותנו. אין לנו יכולם להציב על מקומו. פתאום מופיעים ריחות חדשים, חלקם חזקים, חלקם חלשניים, חלקם מתוקים, חלקם חמוצים. על ידי שימוש בריחות אנו יכולים-cutת למצוא את דרכנו בעולם. ריחות שונות באים ממקומות שונים ואנו מתחילה למצוא את דרכנו כשהאנו עוקבים אחרי הריחות.

ואז, לא שום התראעה, צלילים וקולות נשמעים מכל הצדדים. הצלילים שונים ומגוונים; חלקם נשמעים כמוזיקה, חלקם כמלחינים, וחלקים פשוט נשמעים כרעש. הצלילים מוסיפים לככלת ההחמצאות שלנו במרחב.Cutת אנו יכולים למדוד מרחקים וכיוונים ולשער את מקור הריחות והצלילים שאנו קולטים. אנו כבר במרק עולם של צלילים וריחות.

אחרי זמן מה אנו מגלים תחושה חדשה כשםשה נוגע בעורנו. זמן קצר לאחר מכן דברים נוספים נוגעים בנו: חלקם קרירים, חלקם חמימים, חלקם יבשים וחלקים לחים, חלקם קשיים וחלקים רכים; וחלקים... קשה לנו להחליט. כשהחלק מדברים אלה מגיעים לפינו אנו מרגישים דבר מוזר – יש להם טעם. וכך אנו מגלים את חוש המשיש ואת חוש הטעם.

Cעת אנו חיים בעולם השופע צלילים, ריחות וטעמים. אנו יכולים לגעת בעצמים שבעולםנו ולמודד על סבירתנו. מי חשב שעולם כה עשיר קיים סבירנו כל העת, כשהלא היו לנו חשישים אלה?

זה הוא עולם של העיורים מלידה. אילו הייתה במקומם, האם הייתה מרגיש שתה זוקק לחוש ראייה? האם הייתה יודעת שאין לך חוש זה? כלל וכלל לא.

במובן מסוים אפשר לומר, שסבירה דומה איננו מרגישים שהסב לנו חוש רוחני, שהסירה לנו נשמה. אנו חיים את חיינו מבלי לדעת כלל שיש ממד רוחני שאיננו מרגשים בו. הוא אינו חסר לנו. העולם שלנו מספק אותנו למגורי. יום אחר يوم, שנה אחר שנה, דור אחר דור. אנו נולדים, חיים, נהנים, סובלים, ובטוף מותים. וכל אותו זמן איננו חשיכים שקיים ממד נוסף של חיים, חיים רוחניים.

וכך היה הדבר נ麝 לא סוף איילולא התחלו לבצץ בנו תחושות של ריקנות, של חוסר משמעות ושל חוסר עניין. מימוש כל הרצונות שבנו איננו מספק אותנו עוד, שהוא בכל זאת עדין חסר. החיכים המוכרים וכל מה שהם מציעים לנו הופכים בהדרגה ללא מספקים. האמת היא, שהדבר די מדכא, ולכן אנו מעדיפים להדיחק זאת. הרי מה אפשר לעשות? כך חיים כולם.

תחושות אלה נובעות מעשה מהתעوروות רצון חדש: רצון ליהנות מדבר-מה גבורה, נעלם מכל הסובב אותנו, מקור בלבתי ידו לנו. אם נשתווך למפש את הרצון המתעורר בנו עתה, נגלה כי זהו רצון למשהו שמעבר לעולם הזה.

התעوروות של רצון זהה בקרוב ובבים מאיתנו, כמו גם תחושת הריקנות בחיכים המוכרים המלווה אותה, הם מעשה מהלכים טבעיים המתוכננים מראש בתכנית הטבע. הרצון הזה יוצר בנו הרגשה שיש משהו מעבר למופך, ומעורר סקרנות לחפש אותו. אם ניתן ליצון להוביל אותנו ונקשיב לחשוי לבנו, נתעורר להכרת המציאות האמיתית.

(הערות העורך: בנושא תפיסת המציאות זו הרבה ליטטמן בהרחבה בספרו "קבלה, מדע ומשמעות החיים").

אייזון עם הטבע

פרק זה יעסוק בנושא שהוא אמן צדיי מעט לעניינו, אך הדין בו עשוי לסייע לנו מאוד לחדר ובים מן הנושאים שבהם עסקנו בחלק זה של הספר.

ובכן, בימים אלה, שבhem האדם הפרטני והחברה נקלעים לקשהים רבים, מתחשפת תופעת ה"חזרה אל הטבע" וקונה לה אהדים רבים. יש הרואים בה דרך לשינוי ומיקוים שהיא תנסה את חייהם לטובה. נשאלת השאלה, האם יש קשר בין חזרה אל הטבע לבין אייזון עם הטבע? האם חזרה תסייע לנו להשיג אייזון עם הטבע?

בשאלות אלה ואחרות יתמקד הפרק שלפנינו.

רעיון "הזרה אל הטבע" מדבר על חיים בצורה טبيعית יותר, בדומה לדורות הקדומים שחיו בהתמזגות ובזורייה עם הטבע. הדוגלים בחזרה אל הטבע דורשים בין השאר אויר צח ותוצאתה חלקיאות אורגנית, וחלקים עוזבים את העיר ועובדים להtaggor בConfigurer. לתופעה זו מאפיינים רבים וכולם מבוססים על הרעיון שאם האדם יהיה קרוב יותר לטבע, הוא יהיה מאוזן יותר והרגשותיו תהיה טוביה יותר.

אם נחקרו את אורח החיים העתיק של שבטים נידחים, נמצא כי ככל שהאדם היה קרוב יותר לטבע ולשורשו, הוא הרגיש ביותר יכולות את כוח האהבה שבטבע. בקשר לזה אציגן כי בקונגרס של "מועצה החכממה העולמית" שהתקיים באروسה שבשווייץ (ינואר 2006) שוחחת עם ג'ין גודאל, שהקדישה את חייה לחקר קופי השימפנזה וחיה בחברותם בטבע במשך שנים רבות. על מחקרה זה שחשף ידיעות חשובות היא זכתה בפרסים רבים ובחכרה בין-לאומית.

כאשר שאלתיה מהו הגילוי שהרשימים אותה יותר מכל, השיבה כי לאחר שנים ארוכות של חיים בטבע הרגישה את הכוח הפנימי של הטבע, את כוח האהבה.

"אחרי זמן מה", אמרה, "התחלתי להריגש ולשםוע את הטבע, והרגשתי אהבה. הרגשתי שאין כוח רע, אלא רק מחשבה של אהבה". כתוצאה משנים ארוכות של חיים בגינגל ומהחיבור לkopifs התחלילה גודאל להבין אותם, את הרגשותם שלהם. היא גילתה עד כמה הקופים מבינים את הטבע וחוים את האהבה שבו.

אמנם חוות כזו היא נזימה ומרגשת, אך לא על אייזון כזה דיברנו עד כה. התחששה העילאית ביותר שהזרה אל הטבע יכולה להקנות לאדם בן-זמןנו היא הרגשה מסויימת וזמנית של כוח האהבה שבטבע, מעט ממה שמרגישי כל בעל חיים. אולם הטבע תכנן בעבור האדם דרגות הפתחות גבוהות הרבה יותר מכך.

לא לחינם דחף אותנו הטבע לצאת מן המערות ומגינגלים ולפתח את החבורה האנושית על כל המערכות שבה. דוקא בלב החבורה האנושית, המתאפיינת בניכור ובחוסר יכולת לשאת את הזולות, עליינו למש את חוק האהבה והנטינה ולהשתמש באגו כבמנוף לכך. זורה אל הטבע יכולה להיות חוות מעניתה כשלעצמה, אך היא לא תוכל לסייע לנו בפתרון שורש הבעיה שמהן אנו סובלים כיום - חוסר האיזון בדרגת האנושות.

פעמים רבות מלווה החזרה אל הטבע גם במרכיבים מסוימים מסורותיו כמו יוגה, טאי-צ'י, מדיטציות וכדומה. זה המקום להסביר כי שיטות אלה, המבטייחות לאדם מרגוע ושלמות, אין יכולות לקרב אותנו למימוש מטרת הטבע, שכן הן מבוססות על דיכוי האגו ועל הפחתו. הן מורידות את האגו של האדם מדרגת המדבר אל דרגות נמוכות יותר הנקראות דרגות החיים, הצומח והדומם שבאדם, ככלمر מחזירות את האדם אחרה.

לכן שיטות אלה מנוגדות למגמה שבה מוליך אותנו הטבע, העלתה האדם לדרגה גבוהה יותר מן הנוכחות, לדרגת "המדבר המתוקן".

הטבע לא ניתן להקטין את האגו. נראה, גם בתרבות שעד ימינו הצליחו לשמור רמה נמוכה של אגו, כמו סין והודו, ניכרת היום פריצה של האגו. בשנים האחרונות גם הן הצליפו למרדף אחר עושר ושליטה והשלימו ב מהירות-שיא פער של דורות.

הAGO הגדול השוטף כיום את העולם כולו הואAGO מדרגת המדבר, וכך להתמודד אליו אנו זוקקים להגולות של שיטה שונה, שיטה שהמנמה שלא הפוכה מנגמת הפחתת האגו. חכמת החקלאים היא השיטה היחידה המשמשת במלוא כוחו שלAGO תוך כדי תיקון אופן השימוש בו. היא מתגלה ביום כדי לסייע לנו למש את מטרת הטבע ולהעפיל אל מדרגת ביום חדשה.

אייזון בדרגת המדבר

לצורך ההסביר, ננenna את אייזון המבוסס על הפחתתAGO מדרגת המדבר אל דרגות החיה, הצומח והדומם שבאדם בשם כולל "אייזון בדרגת החיים".

ההבדל בין אייזון בדרגת החיים לבין אייזון בדרגת המדבר בא לידי ביטוי ברמת ההרגשה של כוח האהבה שבטבע. כדי להגיע לאייזון עם הטבע בדרגת המדבר, על האדם לחזור בעצמו ולגלות لأن הוא מוביל, מהו תחילת התפתחותם שבו נמצאים הוא וכל האנושות, מהי תחילת התהיליך ומהם סופו ותכליתו. ללא חקירה עצמית כזו שבה האדם חווה כל שלב משלבי התפתחות לא ניתן להשיג את מחשבת הטבע.

חקירה כזו מובילה את האדם לאייזון עם הטבע בדרגת המדבר, ככלומר מעלה אותו אל דרגת "המדבר המתוקן". בדרגה זו האדם עולה לউלה מגבלות הזמן, המקום וה坦ועה, ומרגיש את כל זרימת המציאותות.

תחילת התהיליך וסופה מתחברים בו אחד, והוא חש כיצד כל שלבי התהיליך מתגלים בו בהדרגה, רק כדי לאפשר לו לראות ולהבין עד כמה הם מחוברים יחד בהרמונייה נפלאה, תלויים זה בזה ומפעילים זה את זה. בכך סוגר האדם את מעגל התפתחות, ואינו רואה עוד "התחלת" או "סוף" – לא ביחס לזמן, לא ביחס למקומות

ולא ביחס לתהיליך; הוא מגלת שהcoil נמצא מלכתחילה בתכנית הטבע.

השגת מחשבת הטבע מעבירה את האדם לקיום במידה עליון, ומקנה לו שלמות, נצחות ותענוג בלתי פוסק. עלמו של האדם אינו ב"גוף" אלא במקום שבו נמצא ה"אני" שלו. לכן, אם האדם תופס מציאות אחרת לחלוֹתֵין, נצחת, גבואה, שלמה, הרי שם הוא נמצא.

השגת מחשבת הטבע אינה מסתכמה בהרגשה נוחה יותר, אלא בכך שהאדם מרגיש נצחי ושלם כמו הטבע עצמו. רק במצב זה, היינו בדרגת ההשגה השלמה, דרגת המדבר המתוקן, אפשר לחוש באמת מודיען מי שהשיגו את כוח הטבע אומרים עליו שהוא "טוב ומיטיב".

אמנם גם אדם המוריד את האגו שלו מדרגת המדבר לדרגת החיה יכול להרגיש את הטבע כ"טוב ומיטיב", אך תחיה זו הרגשה בדרגת חי בלבד. בדרגה זו האדם ירגיש נוח וטוב מ מחינה גופנית ופסיכולוגית |, אך רק לזמן מה. האגו הגירל ללא הרף וمبادיל את האדם מן החיים לא יניח לו להסתפק במצב זה לארוך זמן.

מוזowitz אחרת ניתנת לומר שבדרגת החיה ה"טוב ומיטיב" מORGASH כמצב, ולעומת זאת בדרגת המדבר המתוקן הוא MOROSH כתהיליך בלתי פוסק. ההבדל בין הדרגות דומה במובן מסוים להבדל בין אדם שהרגשו טובה מכך שהוא מנטק למגמי את מחשבותיו ודוואג להנאת גופו בלבד, לבין אדם המפעיל את ריאשו וחושב על החיים מתחילה ועד סוףם. אדם החושב על החיים נמצא בקשר עם ממד אחר של הטבע.

אדם המגיע להרגשת ה"טוב ומיטיב" בדרגת המדבר המתוקן חש את חייו לא רק בכך שהוא לו בחיים", אלא בכך שהוא קשור למציאות עליונה ממנו, לזרימה של מידע ושל תהליכיים. הוא נהנה מהשגת השלמות של הטבע. הוא משתחרר מכל המוגבלותות. אדם כזה מפסיק להיות את ה"אני" שלו עם גופו. המחשבה שלו מעיפה לרמת קיום שמעל למציאות הנקלטה בחמשת החושים הגוףנים, אל תוך מחשבת הטבע, אל שדה המידע הכלול והנצח. לכן הוא לא ירגיש שחיה ה"אני" שלו נפסקים גם כאשר גופו ימות.

לסיום, החזרה הגשמית אל הטבע אינה קשורה לתהליך הרוחני של האיזון עם הטבע, והיא עלולה להסיט את תשומת לבנו מהצורך בחיפוש אחר האיזון בדרגת המדבר שבאדם, ברמת המחשבה.

חכמת הקבלה, שכמה מעקרונותיה הבסיסיים הוצנו בחלק זה של הספר, מפרטת את כל שלבי ההתפתחות שuberנו ואת אלה שעדיין علينا לעבור כדי להגיע אל מטרת הטבע. היא מסבירה שבמהלך התקופה הנוכחית יהול שינוי גדול מאוד במודעות של האנשים, וanno כבר נמצאים בראשיתו. האנושות הגיעו למימוש תכנית הטבע, אין כל ספק בכך. השאלה היחידה היא כיצד.

חלק ג

תפקידה של ישראל

רב ד"ר מיכאל לייטמן

תפקידה של ישראל

עד כה עסקנו במסבר העולמי והאישי, בסיבה להם ובדרך לפתרונם, אך לא נוכל להתעלם מהמאפיינים המיוחדים הנוגעים למולדת ישראל ולהייו הפרטיים של כל אחד מازורייה.

מפתיע לראות שמדינה קטנה כל כך מושכת תשומת לב כה רבה מהעולם כולם וניצבת במרקם של מאבקים אדירים. ביחסן אישי או ביחסן לאומי נראה כחלום ההולך ומתרחק מאיתנו משנה לשנה. אנו חיים בפחד מתמיד, בכל פינת רחוב יש מקלט, בכל דירה חובה לבנות ממ"ד, ומאבטחים בודקים אותנו בכניסה לכל מקום.

למעשה, בכל שנותינו כאן נמצאו במלחמה מתמדת; רק החזיותות שלה מתחלפות או משנות את אופיין. כיום, בדיון של נשך להשמדת המוניים, עם כל השנאה הסובבת אותנו והרצון העז של שכניינו לכלותנו, המשך קיומו מוטל בסכנה של ממש.

"המדינה בחרדה: יותר ממחצית מתושבי המדינה חוששים לעצם קיומה של המדינה. שני שלישים משעריהם שמתקפה צבאית על ישראל בהפתעה, כמו במלחמת יום כיפור, עלולה להתרחש. 70 אחוזים לא סומכים על הנהיגה המדינה והצבאית של ישראל". כך מורה סקר שפורסם במוסף יום הCAFIRS תס"ז של העיתון "מעריב".

יתרה מזאת, לא רק עם העולם איןנו חיים בCAPEACH אחת ובשלום, אלא גם עם עצמנו. נראה כי אנו מפוזרים ומפולגים יותר מכל אומה אחרת, שסועים למחנות ולזרמים כה עזניים זה זה.

מדובר במקרה הם פניו הדברים? האם יש לנו משהו מייחד? האם נוצר עליינו לסבול תמיד יותר מכולם? מדובר אין מנהיים לנו להיות את

חיינו בשקט ומדוע עניי כל העולם נשואות אלינו? בחלק זה של הספר נברר מה מקומו במפת האנושות והאם יש ביכולתו לצאת ממצבנו העגום והמאים. לצורך כך ניעזר בחכמת הקבלה העתיקה, וכן נתאר תחילתה מה מקורה של חכמה זו, מה תחומי עיסוקה ומה שיוכותה למציאות של ימינו.

האנושות וחכמת הקבלה

מאז ומעולם חיפש האדם את הדרכן אל האושר. שיטות ורבות עוסקות בעניין זה, בהן שיטות עתיקות וגם שיטות מודרניות, אך עינינו הרואות כי האנושות עדין סובלת. כל השיטות שפיתח האדם במהלך ההיסטוריה כולה אינן מביאות לאוצר הנכסף, וכך גם אנשים מאבדים בהן עניין.

באוטו הזמן בדיקת מתגליה שיטה אחת שהייתה עד כה נסתתרת. לאורך כל ההיסטוריה הסתירו אותה מוחזקי השיטה מעיני הציבור וגם הציבור כשלעצמם לא נמשך אליה עד כה, אך דזוקא היום היא פורצת למרכז ההוויה האנושית. רבים ורבים ברוחבי העולם כולו, מכל הדתות, הגזעים והאומות, נוהים אחרת. זהה חכמת הקבלה.

מיליוני אנשים בעולם מרגישים בתת ההכרה כי דזוקא במימוש שיטה זו הם יכולים לקבל תשובות ולהגיע לאוצר, וכך גם נמשכים אליה. אמנם רוכם כוכלים אינם מבינים בונתיים מהי השיטה עצמה, אלא שבתוך האדם פנימה קיימת תחושה שכנהרא הקבלה תספק לו מענה. כדי להבין מה מביא להתקשות חכמת הקבלה כיום עליינו לחזור אל ערש האנושות, לבבל העתיקה, מסופוטמיה. שם נגלה את תחילתו של התהליך העומד להסתיים בימינו, והגורם לאנשים להימשך אל הקבלה.

חכמת הקבלה מסבירה שההתפתחות האנושות היא בסך הכל התפתחות של הרצון ליהנות. מדור לדור הרצון ליהנות מתפתח עוד ועוד ודוחף את האדם למלא אותו.

הפעם הראשונה שבה המתגלה בין אנוש רצון שמעל לרצון הקיומי הייתה לפני 5767 שנה (ביחס לשנת התשס"ז) שבה אנו מצויים

בעת כתיבת שורות אלה). אمنם לפניו היו דורות רבים על פני האדמה, אך הוא היה האדם הראשון שמתוך רצונותו הקיומיים-גופניים התפרץ הרצון להשגת הטבע הכלול.

לא במקורה היה שמו של אותו האיש "אדם", מילשון "ארמה לעליון",³⁸ הינו על שם רצונו להתעדלות בתכונותיו כך שיידמו לתוכנת האלטרוואיזם של הטבע. את מה שגילה מתוך השגתו את הטבע הכלול מסר אדם לצאצאיו, ولو מיהוס הספר "רוזיאל המלאך".

היום שבו גילתה אדם את העולם הרוחני נקרא יום "בריאת העולם". ביום זה נגעה האנושות לראשונה בעולם הרוחני ולבן הוא הנקודה שבה מתחילה ספירת השנים העברית. לפי תכנית הטבע, בתוך מסגרת של ששת אלפיים שנה TABOA האנושות כולה ליאזון עם הטבע הכלול, ככלומר ל"גמר תיקון" האגו האנושי. لكن נאמר: "ששת אלפיים שנה הוא עולם".³⁹ במחלך שנים אלה יגדל האגו האנושי בהדרגה כדי להביא את האנושות להכרה שמכורחיהם לתקן אותו, וכך יכולת להבין את שיטת התקון ולממשה.

חלפו כמה דורות מאז אדם, ובאזור בבב' העתיקה שבו הייתה מרכזיות איז האנושות, התרחשה הה הפרצחות הראשונות של האגו בהיקף של כל אוכלוסייה בבב' העתיקה. כתוצאה מהכך, רצו בני האדם לשנות על הטבע ועל העולם, לנצל הכלול בצורה אגואיסטית לטובתם.

פריצת האגו זו תוארה בצורה אלגורית כבנית מגדל בכל: "הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראוו בשםים".⁴⁰ אך מכיוון שלא ניתן למלא את האגו בצורה ישירה, הם נכשלו. האגו הרחיק אותם זה מזה. עד אז, הם היו עם אחד, אך עתה, כשהוביל אחד החל "לדבר" האגו. הם הפסיקו להבין זה את זה, והדבר מתואר כהתפתחות שפות שונות. השנהה הפרידה ביניהם, והם נפוצו על פני כל העולם.

אך באחד מן הבבלים שבו היה אברהם התגלה לצד האגו גם רצון להשגת סוד החיים – כמו הרצון שהתגללה לראשונה אצל אדם. עד אז סייע אברהם לאביו בבניית של פסלים ובמכירותם, אך כשהחל להרגיש שהפסלים כבר אינם מספקים את הרצון שגדל בו, הוא החל לחפש אחר כוחות נעלמים יותר.

סיפור זה מסמל את ההרגשה שהייתה לאברהם, שמכל רצון אגואיסטי שיש לו הוא "עושה פסל", משתהווה אל הרצון ונכנס לשילומו. אברהם התחל לחשש שחיים כאלה הם חסרי התפתחות, כחיי הדום, ושהם רצונו להתעלות אל חיים מפותחים יותר, עליו "לשבור את הפסלים", לנסתו לנצח משליטת האגו.

כשעשה זאת, גילה את כוח הטבע הכלול וקרא לו "אלוהים", השווה בגימטריה ל"הטבע" (86), כפי שモורה חכמת הקבלה. אברהם הבין כי כוח הטבע מחייב את כל בני האדם להגיע לאיוזן עימו, וכי חוסר איוזן עימיו הוא המקור לכל סבל.

במה שחקירתו גילתה אברהם כי האגו של האדם כולל מ-613 רצונות, שככל אחד מהם חייב להיות מותאם לחוק הכלול של הטבע, חוק האלטרוואיזם. הינו, שבכל רצונותיו האדם חייב להגיע ל"ואהבת לרעך כמוך", לשירות הזולות. תיקון של כל אחד מהרצונות, ככלומר שימוש אלטרוואיסטי ברצון במקומות שימוש אגואיסטי בו, נקרא בקבלה "עשיות מצויה". מדובר בשינוי הכוונה שבה האדם משתמש ברצון שלו ולא במעשהיהם גשמיים.

השיטה לאיוזן עם הטבע על פני האגו שאותה גילתה אברהם היא המכונה "חכמת הקבלה", ولو גם מיוחס "ספר יצירה". את החכמה זו החל אברהם ללמד לעמו, לבכלי העתיקים, כפי שנאמר: "היה אברהם אבינו מכניס לתוכו ביתו ומacificן ומשקן ומרקבן"⁴¹, אולם רוכם לא מצאו עניין בתיקון האגו. לאחר שאברהם ושרה אשתו השקיעו מאמצים רבים בהפצת שיטת התקיון, התארגנו סביבם אנשים וכן נעשתה קבוצת המקובלים הראשונה באנושות. מאוחר יותר קיבלה קבוצה זו את השם ישראל.⁴²

מכאן ואילך התחלקה התפתחות האנושות למעשה לשני נתבים – קבוצת המקובלים ויתר האנשים. לאורך ההיסטוריה גדל האגו בהדרגה הן בקבוצת המקובלים והן בקרב יתר האנושות, ובכל אחד מהנתבים הללו התרחשה התפתחות שונה בתכלית. קבוצת המקובלים התאמצה לשמור על איוזן עם הטבע על פני האגו שהלך ונגדל, ובו בזמן יתר האנשים חיפשו אחר דרכים חדשות לסייעו.

מדור לדור הגעה האנושות להישגים גדולים יותר ויתר. בכל תקופה חשבו בני האדם כי בקרוב, ברגע הבא ממש, יוכל להגיע לסייע, אך חמיד נשארו בחיסרון גדול עוד יותר, עד שבימינו מגיע האנו לדרגו האחרונה והסופית. כותצאה מכך מטעצת בקרב רבים התחשוה כי אף שנות ההתקפות באנו הביאו לחוסר אונים ולמשבר כולל.

הבנה זו מעמידה את האנושות באותה נקודה שבה הייתה בבל העתיקה, אלא שעכשו אותה האנושות שהחפזורה על פני כדורי הארץ וגדלה בינהיים למלילardi בני אדם, כבר מוכנה לאזין. היא כבר בשלה לקלות את אותה שיטה שיסיד אברהם, המיועדת ללמד כל אדם כיצד להשתמש נכון באנו שלו, כיצד להגיע לאיזון עם הטבע ולהרגיש כמו כל הטבע, נצחי ושלם.

עד כה היו המקובלים מחויבים להסתיר את השיטה מהאנושות. היה עליהם להמתין עד למצו שבו יתגלה האנו בדרגו הסופי והאנושות תגיע לכדי יירוש מיכולתה למלא אותן, עד לרגע שבו יזקקו אנשים לשיטה לתיקון וירגשו שדורקה בחכמת הקבלה נמצאת התרופה לכל המכאובים. אך עתה, משניצרו התנאים הללו, אותו מקובלים שב עבר הקפידו להסתיר את השיטה, פותחים אותה בפנים. בכך נסגר המעגל ההיסטורי, והאנושות כולה, הגוף אחד, צריכה להגיע לאיזון עם הטבע.

גאות העולם מצורתיו, אומר בעל הסולם, תליה רק בהפצת שיטת התקון: "הנו בדור עומדים ממש על סף הגאולה, אם אך נדע איך להתפשט חכמת הנSTER בהמון". הוא מדגיש כי יש להביא את החכמה לידיעת כל בני העולם, וממשיל זאת לקולו של שופר: "הפצת החכמה בהמון מכונה שופר, דוגמת השופר שקהלו הולך עד למרחק המרובה, כן יתפשט הר החכמה בכל העולם".⁴³

לידתו של "עם ישראלי"

כדי ששיטת התקון מתגלה כיום ותצעיר את האנושות לאיזון עם הטבע, היה צורך להעביר אותה מדור לדור ולפתח אותה. מדובר

בתקlein בן אלפי שנים שתחלתו באotta קבוצת מקובלים שייסד אברם.

לאחר שקבוצת המקובלים השתמשה בשיטת אברהם המשך כמה דורות, גם בה התגלתה בעבר זמן נוספת אגו. עתה היא נדרשה לגלות את שיטת האיזון עם הטבע גובה יותר, הינו על פני האגו החדש.

שיטה חדשה זו נסורה לה על ידי משה, המקובל הגדול שחיה באותה תקופה. משה הוביל אותם ליציאה מ"מצרים", הינו ליציאה משליטת האגו החדש, ולימד אותם כיצד להתקיים "כאיש אחד בלבד אחד", כחליyi גוף אחד. מפה את גודלה, החללה הקבוצה להיקרא בשם "עם", אף על פי שביסודה הגנטי אין הוא אלא חלק מאותו עם שאליו השתייך אברם, אשר חי באזור בבל העתיקה, כפי שמאשר היום גם המדע.⁴⁴

שיטת משה לאיזון עם הטבע, המהווה המשך לשיטת אברם, כונתה בשם ה"תורה". אין הכוונה לתורה בספר ההיסטורי או בספר מוסר כפי שמתייחסים אליה כוים, אלא לשיטה ולמדרך לתיקון האגו. נצין כי המונח "משה" מסמל את הכוח המושה את האדם מתוך שליטות האגו; המונח "תורה" בא משwon הוראה ומלשון אור - הכוח המתיקן את האדם, כתוב "המואר שבה מחזירו למוטב",⁴⁵ והתענוג הממלא את האדם שתיקן את האגו.

וכך המשיכה קבוצת המקובלים להשתתף. על ידי שימוש שיטת משה הם תיקנו את כל הרצונות האגואיסטיים שגדלו בהם. המילוי שהם קיבלו בתוך הרצונות המתוקנים נקרא "בית המקדש", כלומר הרצונות המתוקנים שלהם היו "בית" המלא ב"קדש", הינו בתוכנות האלטרואיזם, תוכנת הטבע הכלול.

ילדים נולדו, גדלו ותחנכו על פי שיטת התקין, והפכו לבעלי השגה רוחנית בעצמם. העם חי בהרגשות הטבע הכלול, עד שהAGO דינק שוב למדרגה חדשה וגורם לאיבוד הרגשה זו. הניתוק מהרגשות הטבע הכלול נקרא "חוובן בית המקדש" ושליטת האגו החדש נקראת "גלוות בבל".

תיקון האגו שפרץ בחורבן בית המקדש הראשון כונה בשם חזורה מגילות בבל ובנית בית המקדש השני. אך הפעם נחלה האומה לשנים: היו שהצליחו לתקן את האגו, והיו אחרים שעוזמת האגו שליהם הייתה גדולה יותר והם לא הצליחו לתקןו. בהדרגה גדל האגו גם בקרב הראשונים, וכתוואה מכך איבדו בני העם יכולת הרגשת הטבע הכלול, ככלומר נכנסו להסתה רוחנית. שליטה האגו הפעם נקראה חורבן הבית השני ויצאה לגלות האחורה.

הורבן התכוונה האלטרואיסטייה הביא לכך שכיל העם איבד את הרגשת הטבע הכלול, מלבד ייחידי סגולה, המקובלים שהיו בכל דור ודור. בהיותו, הרחק מעני העם שלא ידע על עיסוקם, המשיכו אותם מקובלים לפתח את שיטת תיקון טבע האדם בהתאם לאגו שגדל. תפקידם היה להכין אותה זמן שבו עם ישראל והאנושות יזדקקו לה.

התפתחות שיטת תיקון

טרם היציאה לגלות האחורה, במאה השנייה לספירה, נכתב ספר הזוהר על ידי ר' שמואן בר יוחאי (רשב"י) וחבורת תלמידיו. הזוהר, שנכתב בארמית, פורס את שיטת תיקון ומתראר את כל מה שהווודה אדם המגיע לאיזון עם הטבע, אך ברומו. כמו כן, הוא מכיל תיאור של כל הממצאים שעתייה לעבר האנושות עד לגמר תיקון האגו.

יש לציין כי אף שהזוהר נכתב לפני יציאתו של כל העם לגלות, כבר אז נאמר בו כי הוא עתיד להתגלו רק בסופה ולהביא לסיום הגלות הרוחנית: "ומשם שעתידים ישראל לטעום מעין החיים שהוא ספר הזוהר הזה, יצאו בו מן הגלות ברוחמים".⁴⁶ עוד נאמר בו כי קראת סיום התקופה בת ששת אלפיים השנים המוקצתת לתקן האגו يتגלת הספר לכל האנושות: "וכשהיה קרוב לימות המשיח אפילו תינוקות שבעלם עתידים למצוא סודות החכמה, ולדעת בהם קיימים וחשבונות הגאולה, ובאותו הזמן תגלת הכלל".⁴⁷

וכך, מיד לאחר שהסתימה כתיבתו, נגנו ספר הזוהר. רק במאה השלוש-עשרה, בספרד, פורסם הזוהר ברבים לראשונה. כ-1,400 שנה לאחר כתיבת הזוהר, במאה השש-עשרה, הופיע בصفת האר"י. את

אותה שיטת תיקון שהובאה בזוהר בלשון מלאת רמזים ומשלים, ביטה האר"י בשפה מדעית ושיתתי המתארת לפוטרי פרטימ את שלבי תיקון האגו, המובילים לאיזון עם הטבע הכלול.

כתביו כוללים תיאורים של מבנה העולם העליון, וסבירים לאדם כיצד להיכנס לממד זהה של המציאות. עם זאת, מכיוון שבזמןו של האר"י טרם התגללה האגו במלוא עצמותו, רק מעתים היו מסוגלים להבין את דבריו, שכן אגו מפוחה יותר מביא ליכולת תפיסה דירה יותר.

התקרבותנו אל סוף תקופת תיקון הקוצבה מביאה את האגו אל מדרגתנו الأخيرة, לשבר היוצר נחיצות בשיטה תיקון האגו. ביום, ובימים כבר זוקקים לשיטת תיקון, והם מסוגלים לתפוס את מה שב吃过 הבהיר רק ייחדים.

משמעותם כך בימינו אלה נחשפת שיטת תיקון בשלמותה: בעל הסולם (1884-1954) זכה לבאר את ספר הזוהר ואת כתבי האר"י כך שכל אחד מאיתו יוכל להביןם. لكن אמר: "שמעה אני שנבראתי בדור כזה, שכבר מותר לפרסם את חכמת האמת. ואם תשאלוני מיין אני יודע שモתר הוא? אשיב לכם, משום שניתן לי רשות לגלות".⁴⁸

חיבוריו העיקריים הם פירוש "הסולם" לספר הזוהר שבו תרגם את הספר מארכית וכן פירש את דברי הזוהר, ו"תלמוד עשר הספירות" שבו ביאר את כתבי האר"י. בנוסף, כתב בעל הסולם מאמרם רבים המסבירים את הדורך לכינון חברה אונوية המצוייה באיזון עם הטבע. הוא הסביר כי הזרקתו של הדור לשיטה מסודרת וברורה לתקן האגו היא שאפשרה לו לעשות זאת: "כל זכייתי בדרך גילוי החכמה, הוא מסבת הדור שלי".⁴⁹

החל מסוף המאה העשרים, כפי שצפו המקובלים מראש, החל שלב חדש בהתפתחות האנושות: אנשים החלו להימשך אל חכמת הקבלה בהמונייהם. כבר במהלך השמונה-עשרה הגאון מוילנה על שנות 1990ecal השנה שבה יתחיל התהילין, כמובא בספר "קול התור", ובעל הסולם נקבע בשנת 1995 בשיחה עם תלמידיו חמישים שנה קודם לכך.

אין זה מקרי שכזאת קורה, שכן המקובלים מסבירים כי אם נחכה עד לסיום ששת אלף השנים ללא להתקדם בעבודת תיקון האגו

בעצמנו, נסובל מאוד. רוב אוכלוסיית העולם תיכחד במלחמות נוראות, והפעמים שישרדו ימשו בלית ברירה את תכנית הטבע:

”[...] מצאו הפיצה של אטום ושל מימן, שם עוד לא ברור לעולם החורבן הכללי שהם עתידים להביא לעולם, יהכו עד למלחמות עולם שלישית או רביעית חס ושלום, ואז יעשו הפיצה את שלהם, והשARING שישארו אחר החורבן, לא יהיה להם עצה אחרת אלא לקחת על עצם עבודה הזו”.⁵⁰

במילים אחרות, אם נאמר “יהיה מה שייהה” ולא נרצה לעשות דבר, יאלצו אנחנו כוחות הטבע ביסורים אiomים להגיע לתיקון תוך תקופה של 233 שנים לכל היותר, מה שנקרא ”בעיטה”, היינו בזמן הנקוב. אך עצמת הסבל תלך ותגבר עד שככל רגע יידמה בעינינו ננצח, כי הרוי תחושת הזמן היא עניין פסיכולוגי. למעשה, כבר עכשוינו אנו מתחילה להרגיש שמיום ליום חינו קשים יותר ויוטר, וזה רק התחלה.

לעומת זאת, בדרך תיקון אין מגבלה של זמן. כאשר שהמקובלים לאורך הדורות הגיעו לאיון עם הטבע, כך יכול ביום כל אדם להגיע לאותה שלמות ונצחות. דרך זו נקראת ”אחיישה”, מושן זירוז הזמן. כך או כך, לאיון עם הטבע כולנו מוכראים להגיע, וגם המות אינו מהו בריחה מטהlixir התיקון המחייב.

הבחירה בין שתי הדרכים תליה במודעות שלנו, המתפתחת כתוצאה מסבל או על ידי התבוננות. התפתחות על ידי התבוננות אפשר לבצע בעזרת חכמת הקבלה המתארת את מצבנו, מסבירה לנו לאן علينا להגיע ומספקת לנו כלים לבצע זאת. אם כן, אפשר שהאנושות תעבור 233 שנים של סבל נורא כפי שמסופר על ימota המשיח בספרי הקבלה, ואפשר שהיא העשה זאת בזמן קצר הרבה יותר, בדרך של תרומות רוח בלתי פסקת. בצתמת הדרכים הללו שמור לישראל תפקיד מכריע.

תפקיד ישראלי

עצ�性 של קבוצת המקובלים של אברהם הם בני עם ישראל. לפני תחילת הדיון בתפקיד ישראלי חשוב מאד לדעת כי אין הכוונה כאן

לאוונות "חס ושלום", כפי שمدגיש בעל הסולם, "אשר רק היוצא מdeath יכול להרהר כזאת".⁵¹ עם ישראל אינו טוב מארחים, כפי שהלכנו אהובים לחשוב מתווך גואה, אלא בעל תפקיד שונה בתכנית הטבע. האנושות נמשלת לגוף אחד, שבו לכל אחד מהאיברים תפקיד משלו.

המקובלים מספרים בלשון אלגוריתם שלכתתיליה הוצאה שיטת התקון לכל האומות, שכן "דבר תכלית הבראה מוטל על כל המין האנושי ייחד: שחור לבן וכזהוב בלי שם הבדל מעיקרו".⁵² אך באותו זמן לא הייתה מוכנה שום אומה לקבלה. האנושות עדין לא נצרכה לה. משום כך ניתנה השיטה לעם ישראלי, כדי שיישמש כمعין "מעבר" למימוש השיטה בכל האנושות.

עם ישראל שונה מכל יתר העמים. הוא מהווה ביסודות את אותה קבוצת מקובלים שייסד אבורם מתחשי בכלל כדי שתישמר בקרבה את שיטת התקון ותעבירה דרך כל ההיסטוריה האנושית, עד לזמן שבו ירגישו כולם צורך בה. ואז, אותה קבוצה, שכבר תיראה "עם ישראלי", תוכל למש את תפקידיה ולהעביר את שיטת התקון לכל העמים.

נפילתה של אותה קבוצה מקובלים שהיא בעבר באיזון עם הטבע אל שליטת האגו יוצרה בהם אגו מתחכם ומivid במנו. הדבר נעשה כך כדי שהיהודים ייאיצו את התפתחות העולם במהלך שהותם בין האומות.

לאוונות העולם כשלעצמם לא היה דחף חזק די להתפתח, ותפקיד היהודים היה לדוחוף אותם קדימה, ליתר ההתפתחות אגואיסטית. לכן היהודים הם שהובילו ועמדו בראש ההתפתחות המדעית, הטכנולוגית, הכלכלית, התרבותית וכיוצא בהן. לשם מה קרה הדבר? כדי לזרז את ההתפתחות ההכרה בכך שהאנואיזם מביא את העולם למביון סתום, ושאנו מוכרים לתקן.

בימינו, עם הכרת הנחיצות בתקן האגו, צריכה להתmesh שיטת התקון. בתחילת המימוש יש שלבים. תחילת צריכים בני עם ישראל לתקן את עצמו ולשוב לאיזון עם הטבע שאבד להם לפני אלפיים שנה. לשם כך עליהם להתודע אל שיטת התקון שממנה התנתקו בגלות ולהתחל למשה. כשיעשו זאת, הם יישמו דוגמה אלטרואיסטית לכל האנושות וימלאו את תפקידם להיות "אור

לגויים". עם מעבר שיטת התקון מישראל אל כלל האנושות ימומש גם השלב השני בתכנית הטבע ובו תזקון האנושות כולה: "וכאשר יושלמו בני ישראל עם דעת השלם, יתגברו מעיניות התבונה והדעת מעל לגבול ישראל, וישקו לכל אומות העולם".⁵³

החזקה לארץ ישראל

החזתו של עם ישראל ארצה היא מהלך המתוכנן בתכנית הטבע. כדי להבין אותה יש לעמוד על משמעותיו הרוחנית של המושג "ארץ ישראל", ולשם כך علينا להכיר את השפה שבה משתמשים המקובלים.

כאשר המקובלים הגיעו לאיזון עם הטבע, הם גילו את אותו חלק מציאות הנמצאת מחוץ לטווח קליטתו של האדם האגואיסט, וכיינו אותו בשם "העולם העליון" או "העולם הרוחני".

לאחר שמצוו כי מכל פרט בעולם העליון הנקרא "שורש" משתלשל כוח אל העולם שלנו ומוליד כאן "ענף" גשמי, הם השתמשו בשמות מושלמים מהעולם שלנו כדי לתאר את הפרטים, את הכוחות ואת הפעולות שבעולם העליון. כך פותחה "שפת הענפים" המבוססת על ההקבלה שבין העולם העליון לבין העולם שלנו. בשפת הענפים, ארץ פירושה רצון, ישראל פירשו ישר-אל. כלומר, "ארץ ישראל" הוא כינוי לרצון המכון ישירות להשגת תוכנות האלטרורואיזם של הטבע.

הדורות שחיו בארץ ישראל לפני חורבן הבית השני היו מצוים בהשגה רוחנית. באוטה עת הייתה התامة בין דרגותיו הרוחנית של עם ישראל לבין נוכחותו הגשמי בארץ ישראל, ולפיכך הוא היה ראוי להיות בה. מאוחר יותר אייבד העם את מדרכותו הרוחנית ונפל לשילית רצונות אגואיסטיים. חוסר ההתامة בין רמתו הרוחנית של עם ישראל לבין נוכחותו על אדמות ישראל הביא בסופה של דבר לחורבן הבית ואף לגלות מדמת ארץ ישראל.

אמנם בעבר קדמה הנפילה הרוחנית לגלות העם מארץ ישראל אל בין האומות, אולם כתע המצוב הפוך. החזקה הגשמי לארץ ישראל קדמה לחזקה הרוחנית, אך ההתامة שבין השורש הרוחני לבין הענף הגשמי חייבות להיבנות. על עם ישראל לחזור באותה הדרכ

שבה "ירד" בעבר, רק בסדר הפוך: קודם כל חזורה גשמיית, ולאחריה חזורה רוחנית.

לפיכך מוטלת על עם ישראל החובה להשיג את הדרגה הרוחנית "ארץ ישראל", ולשם כך מתגלה לו שיטת התקון. כל עוד אין עם ישראל מתקן, הוא יחוש אי נוחות על האדמה הזו. לא ניתן לחיות בארץ ללא האידאל הרוחני: כוחות הטבע אינם אפשריים לאדם להתקיים בה במנוחה, بلا התאמה רוחנית.

כדי לעורר את היושבים בארץ ישראל הגשמייה להתרום אל הדרגה הרוחנית הקרויה "ארץ ישראל", מתגלה מציאות היוצרת חיים משוללי ביטחון ומלאי דאגות.

כל הלחצים המופעלים על ישראל, הן על ידי מדיניות אחרות, והן בדמותם של משברים פנים-חברתיים – החל מן המשור המדייני, דרך המשור החברתי, ועד למישור האישי – מתרחשים אך ורק כדי שנתחיל להתקדם למטרת קיומו בעולם הזה. משום כך "כל עוד שלא נגביה את מטרתנו מתוך חיים הגשמיים, לא יהיה לנו תקומה גשמית [...] כי אנו בני האידיאה".⁵⁴

ספר הזוהר ומקובלי כל הדורות הצביעו על חזורת עם ישראל מן הגלות ועל הזמן שבו מוכrho יהיה להתבצע תיקון העולם. לכן, עם החזורה לא-ארץ הצהיר המקובל הגדול, הרוב קוק, שהיה גם הרב הראשי הראשון בישראל לאחר אלף שנים גלות:

"עתה קרבו הימים, שהכל יכירו ויידעו, שישועת ישראל וישועת העולם כלו תלואה רק בהופעת חכמה אור הגנו של פנימיות רוזי תורה [קבלה] בשפה ברורה".⁵⁵

"רק כשהנהינה מה שאנו צריכים להיות, תשוב להאנושות [לאנושות] הסגולה העלiona, שהחטמץ שלה תהיה מסוגלה לאור הרוחני הגנו בתוכונתה, ומילא תתרומות כולה ובגאון תכיר את האושר שללה".⁵⁶

כשם שעם ישראל אין קיים במניין שביעים אומות העולם אלא מהוות קבוצה מיוחדת שנועדה להעביר את שיטת התקון לכל האנושות – כך גם לא קיימת על פני כדור הארץ "ארץ ישראל", אלא אם כן זו ארץ שבה יושב עם רוחני.

לכן, רק במידה שעם ישראל מקיים את תפקידו הוא ראוי לחיות כאן. אם איןנו מקיימים את תפקידו, אין הוא נקרא "עם ישראל" והארץ אינה "ארץ ישראל", אלא הופכת לארץ שמעצמה פולטת ודוחה את העם הזה, ארץ שאינה מסוגלת לשאת את האומה הזו על אדמתה, "ארץ אוכלת יושביה".

על הסולם צפה שם לא יבוצע שינוי, כל מציאותנו במדינת ישראל תהיה בסכנה והדברים עולולים אף להגיע לידי כך שאנשים "לאט לאט יברחו מהסבל עד שלא ישאר מספר הרואי להקרא בשם מדינה, ויבלוו חס ושלום בין העربים".⁵⁷

איחוד האומה

אם ברצוננו להיות עם חופשי בארץנו, כמלות המנון הלאומי, علينا להגיע לאותה נסחה של פיה התקיימנו לפני החורבן והצייה הגלות. במקום הפירוד, הניכור וشنאת החינם השוררים בינוינו ביום, علينا לחזור אל המצב שבו נמצאנו באיחוד בינוינו כחלקי גוף אחד ובאיוזן עם הטבע הכלול.

למעשה, התאחדנו מבחינה חיצונית בארץ ישראל, בעיקר בשל ההכרה. תכנית הטבע גרמה לאומות העולם ללחוץ علينا ולהכריח אותנו לבРОוח מארצות הגולה לישראל. על פי רוב, האנשים הגיעו לכאן בעל כורחם, כאל מקום מפלט שבו יכולים להינצל מלוחמי אויביהם או להיטיב את חייהם הגשימיים, ולא מתוך דחף פנימי להתחבר באהבה וליצור אומה מאוחדת, המזוהה באיזו עם הטבע האלטרואיסטי ומובילת את כל בני האנוש לזאת.

חיבור ממן זה אינו אפשרי לנו להתמודד לארך זמן עם העמים האחרים הקמים עליינו, שהקשר הפנימי בקרוב מוצק הרבה יותר מן הקשר שבינוינו. כיום הם מודעים לחולשתנו זו בבירור, כפי שסביר ד"ר זאב מגן, ראש החוג לחולשות המזרח התיכון באוניברסיטת בר-אילן:

"האיראנים ויתר הפונדמנטיליסטים משוכנעים, שאנו חברה שאין לה שום תשתיית של עקרונות איחדים. יתרה מזו, הם משוכנעים שגם כבר הגיענו למסקנה שלא יכולה להתקיים אצלנו תשתיית כזו. לכן הפונדמנטיליסטים בטוחים שב모קדם או במאוחר הם

יביסו אותנו ויוציאו אותנו מכאן, או לפחות ישים קץ לדיבוננו שלנו. כי ודאות תמיד תגבר על אי ודאות. אנחנו, בעיניים, חיים על זמן שואל.

מאמר שפורסם לאחרונה באחד העיתונים הערביים, הסתיים בМОואה מנואם של חסנאי שציטט מן הקוראן: 'היהודים לא יילחמו נגדכם כאיש אחד - אתם חוסבים שהם מלוכדים, אך לבותיהם מחולקים'.⁵⁸

האחד בינו יכול להיות מושג רק כשתיאחד סביב מימוש תפיקדנו כלפי העולם. אחד זה לא נועד להטיב את מצבנו על פני עמים אחרים או חיללה על השבונות. החינוך הלאומי לאידאל של עם ישראל שעליו מדברת חכמת הקבלה וחוק מק' כרחוק מזרחה מערב.

אל לנו לראות את עצמנו כעם נעלם מכולם, אלא להפ' – 'העם הנבחר' פירושו שהעם הזה נבחר לשורת האומות כולם. תפיקדו לעוזר להן להגיע לאיזון עם הטבע, למדרגת הפריחה הרוחנית הגדולה ביותר. עליינו לראות את עצמנו כאמצעי לך ותו לא, ואת זאת נוכל לבצע רק מותך אחד בינו.

הזהותנו ארוכה תחת האיים החיצון כוונה בודאי על ידי תכנית הטבע, וכך ניתנה לנו ההזמנות לגלות בעצמנו את הצורך הפנימי לאיחוד בינו ולהיבנות כעם המוביל את האנושות אל השלמות.

אין זה מקרה שאיננו מצליחים ליזור כאן חברה מאוחדת זה שנים ארוכות: דתים מול חילונים, שמאל מול ימין, אשכנזים מול ספרדים, ילדי הארץ מול עולים חדשים וכן הלאה. כל הניסיונות והאמצעים לאיחוד השורות שעשינו עד כה עלו בתוהו; הפערים מהריפאים והשנאה והניכור גוברים. סקר שנערך באחרונה מגלה כי כבר היום סבורים 57 אחוזים מהציבור בארץ כי מדינת ישראל עלולה להיקלע לסכנה קיומית כתוצאה משנת חימם.⁵⁹

מצבנו הנוכחי דורש מאיינו לחזור ולברר מהו השורש שלנו: מאיין בנו, כיצד נעשינו עם ישראל, מהם העקרונות שעל פיהם יסדה האומה בעבר, ולשם מה. רק על בסיס אותם יסודות נצחים של האידאה הרוחנית נוכל ביום להתחדר ולהביא לאיחודם של כל בני האדם באשר הם.

(הערה העורך: העקרונות המעשיים לישום הדבר, כפי שהם מובאים בכתביו החברתיים של בעל הסולם, מפורטים בספרו של הרוב לייטמן, "הדור האחרון").

אנטישמיות

"אין פורענות באה לעולם אלא בשבייל ישראאל".
חו"ל

הבנת תפקido של עם ישראל מקלה לנו להבין גם את תופעת האנטישמיות ואת הדרך לפתונה. השורש لأنטישמיות ולהאשמה היהודים בכל הארץ בעולם נובע ממטרת הקיום של ישראל - למסור לעולם את השיטה לתקן האגו. גורל העם תלוי באופן שבו הוא מממש את משימתו.

כל עוד עם ישראל אינו מממש את שיטת התיקון בעצמו ובינו מוסר אותה לכל יתר האומות, גובר חוסר האיזון של האנושות עם הטבע. כתוצאה לכך גבורות העוצמה והתדריות של התופעות השליליות בחיה האנושות כולה ובחיה כל אדם ואדם, עד שכינום הדברים כבר מתחבאים במשבר כלל-עולם.

האנטישמיות מתגלה בעולם בהתאם להתפתחות האגו של אומות העולם. בתחום-הכרtan מרגישות אומות העולם כי סבלן תלוי בישראל, וכך דוקא באומות המפותחות הפתחה יחס שלילי כלפי היהודים. אין זה פלא שגרמניה, המדינה המפותחת ביותר בתחום המאה העשרים, היא המדינה שבה התהollowה התפרצויות אנטישמיות כה גדולות. ככל שהAGO של האומות מתפתח כך מתעוררת בהן שנהה אלינו - אלה בחרב אלה בשקט, אלה בהסכמה אלה בתמייה.

כיום, התפתחות האגו הביאה לכך שברוב ארצות העולם קיימת התנגדות לישראל. גם במדינות שב עבר וחשו אהדה לישראל משותה היחס לרעה, למשל במדינות צפון-אירופה. סקרים שנערכו באיחוד האירופי מורים כי ישראל ניצבת במקום הראשוני במדינה המהווה סנה לשלום העולם. כ-60 אחוזים מכלל האוכלוסייה האירופית חoshבים כך, ואילו בהולנד סבורים כך 74 אחוזים מהציור. עוד התברר כי הדימוי השלילי של ישראל גובר בקרב משכילים.⁶⁰

"כל מי שעדיין סבור כי מדובר באירועים ספריים, אינו תופס את הסכנה המאיימת על החברה. התוקפנות שanoia חווים מזכירה את שנת 1933", כך אומרת שרלוטה קנובלוך, נשיאת המועצה המרכזית של יהודיה גרמניה. דבריה נאמרו בעקבות פרסום נתונים על ידי משרד הפנים בגרמניה באוקטובר 2006, המורים כי בשנתיים האחרונות חלה עלייה חדה במספר גיליי האנטישמיות בגרמניה. בשמונת החודשים הראשונים של שנת 2006 דוחה על 8,000 מעשי עבירות גזעניים מצד נאו-נאצים. בהשוואה לשנת 2004, זו העליה של חמישים אחוזים.⁶¹

מדיניות קטנות ושוליות במפת העולם יוצאות בהצהרות פומביות נגדנו, וגם עמים שאין לנו כל קשר ישיר איתם מגינים יהס שלילי כלפיינו. היחס השילילי אלינו מצד המערב משתלב ביחס השילילי כלפיינו מצד המוסלמים, ביטויו שנאה חריפים נשמעים מדי יום, יהודים מואשימים בሞימות בין-לאומיות, ואף עלילות הדם מתהדרות. כל התופעות הללו מושרחות למעשה בטבע הבריאה, כפי שנאמר: "בידיע שעשן שונא לעקב".⁶²

יש לציין כי יחסן של האומות זו לזו שונה לחולtin מיחסן כלפיינו. אף אם שתי אומות שונות זו את זו, הרי בשעת סכנה משותפת הן יסכימו להתחדד כדי להינצל, בדומה לחיות הנמלות בצוותא מקום הסכנה. אך היחס כלפיינו הוא אחר. אפילו בשעת סכנה כללית ינפנו האומות אצבע מאשימה כלפיינו ויראו בנו את הסיבה לסכנה קיומן.

רבים בעולם חשובים עתה שאין להם ישראל מקום בעולם, ואף לא במדינה ישראל. דברים אלה נאמרים מתוך תחושה פנימית, מתוך הרגשה אינטינקטיבית ועומקה שאנו מקור כל בעיות העולם, רק שאין האנשיםمسؤولים להסביר זאת לא לעצם ולא לנו באופן מודע והכרתי.

למעשה, גם אנו איננוمسؤولים להסביר מדוע כולם שונים אותנו ומדוע גם בקשרנו מתקבלת תחושה של מעין חובה או אשמה כלפי האומות האחרות – אולי אנו ראויים ליחס השילילי המיחוד הזה. עם זאת, הדברים נובעים מתוך חוקי טبع מוחלטים שאינם בני שינוי.

יוצא שהאנטישמיות אינה תלואה באומות העולם אלא אך ורק בתפקידו של עם ישראל. אל לנו להסתמך על אומה מסוימת שתסייע

לנו, ואל לנו לקות שיחסו של העולם אליו ישנה לטוּבה. ההפק הוא הנכון: גם במדינות שבן אנו זוכים לכארה לתמייה כיום, תתעורר שנהה כלפיו אם לא נתחיל במימוש ייעודנו.

עלית האסלאם

נוסף لأنטיישיות ההלכה וגבורת מתגלה לאחרונה תופעה נוספת המשפיעה עליו מאוד: הנצרות הולכת ומפנה את מקומה לשילטת האסלאם הפונדמנטלי. המהלך הזה כבר תואר בספר הזהור בסיקור התהליכים שיתרחשו בחזרה ישראל לארצם: "ועתידים בני ישמعال לעורר מלחמות גדולות בעולם, ויתאספו בני אדם עליהם, ויערכו עמם מלחמה".⁶³

בבואנו לחקור את עלית האסלאם ככל תהליך אחר בעולםנו, علينا לדעת תחילה שכל הקורה לעניינו בעולם זה הוא תוצאה ממאנן הכוחות הנטריטריים בתחום המציאות. ניקח לדוגמה את כוח המשיכה: איש אינו מرجיש אותו, אינו ראה אותו, אינו חש אותו, אלא רק לפיה תוצאות פועלותיו. וכך, לפי תוצאות פועלותיו של כוח מסוים שאנו מודדים, אנו יודעים כיצד להתמודד איתו.

מלבד הכוחות המוכרים לנו, קיימים במצבות גם כוחות נוספים הפעילים על החברה האנושית. אלא שבשונה מן הכוחות הפעילים על הדרגות הנמוכות מאיתנו – על הדום, על הצומח, על החיים או על גופנו – את הכוחות הפעילים על החברה האנושית אינו יכולים להיות בבירור, גם לא מהתוצאות פועלותיהם. זאת מושם ש כדי לחקור תופעה מסוימת علينا להביט עליה מדרגה עליונה ממנה. לכן, כדי שילד אינו יוכל לחקור מהו "להיות ילד", גם אנו איןנו יכולים להבין עתה את הכוחות הפעילים על דרגתנו, הדרגה האנושית.

עם זאת, מthonך כך שהמציאות שלנו היא שלמה, מובן לנו שכפי שעל כל הדרגות בטבע פועלים כוחות, כך גם החברה האנושית מופעלת על ידי כוחות הטבע אף על פי שהם נסתרים מעינינו. למעשה, כל התופעות שאנו רואים בחברה האנושית, ביחסים בין בני אדם ובין עממים או בין מדינות, הם אך ורק תוצאות מפעולות כוחות הטבע שפעילים את החברה האנושית עצמן.

אם אנו רוצים לשנות את מצבנו, علينا להבין את הכוחות האלו, ולהשפייע על המיקום שמננו הם משפיעים עליינו. הדרגה שמננה הם משפיעים עליינו היא הדרגה של מעלה מהדרגה האנושית, ולכן היא נקראת הדרגה העליונה של הטבע או העולם העליון.

המקובלים הנמצאים בדרגה העליונה של הטבע מתארים זאת כך: "אין לך עשב ועשב מלמטה, שאין עליו מלאך [כח] מלמעלה, שמכה אותו ואומר לו גדל".⁶⁴ הining, אין אובייקט בעולמו המשנה אלא רק על ידי כוח הפועל עליו מהדרגה העליונה, מהעולם העליון. לכן, כדי להבין את היחסים שבין הדתוות השונות בכלל ואת עליית האסלאם בפרט, יש להכיר את השורש העליון לדתוות, את "שלשות הקווים".

התפתחות האדם לעבר איזון עם הטבע הכלול נמשית בדרך המורכבת משלושה קווים: קו ימין, קו שמאל וקו אמצעי. בדרך זו מדרגות רבות, ובכל מדרגה חדשה מתווסף לאדםAGO מקו שמאל, כנגדו הוא רוכש גם כוח איזון אלטרואיסטי מקו ימין לתיקון האגו. עובדות האדם היא לבנות בעצמו את הקו האמצעי על ידי שילוב בין קו השמאלי לקו הימני, ככלומר להשתמש באגו בצורה אלטרואיסטית.

בניגוד לקווים קיימת מערכת המזودת לשמור עליהם, כמו קליפה השומרת על הפוי שבתוכה. מכאן גם שם של המערכת זה, מערכת "הקליפות", שתפקידה להבטיח את פעולות הקווים. התוצאות מפעולות כוחות השמאלי והימני בחברה האנושית הן הדתוות נזרות (שמאל) ואסלאם (ימין).

הকווים שמאל וימין עוזרים לישראל להתיישר ולהתקדם בכו האמצעי לקרה מימוש תכנית הטבע. בזמן הגלות פועל על ישראל בעיקר כוח המכון והשומר אותו מקו שמאל, ואילו לקרה גמר תיקון האגויזם האנושי הכללי מתעורר קו ימין לפועל.

בזמן הגלות אופיינה התפתחות כל האומות בהתחזמות האגויזם. אכן בעיקר קליפה השמאלי (הקליפה שכנגד קו שמאל, בצד כוח האגו) היא שעמדה ליצב את עם ישראל ולהבדילם מאומות העולם. היא עשתה זאת על ידי שנה ישראלי, וכך שמרה על עם ישראל שלא יתבול באומות העולם במשך כל שנות הגלות. אולם מסוף הגלות ואילך כבר אין די בכך. עתה צריכה להתעורר קליפה ימין (הקליפה

שכנגד קו ימין, כנגד כוח האיזון) ולדוחף את עם ישראל לרכישת תוכנות האלטרואיזם האמיתית.

כוחות הטבע הפנימיים מפעילים את האובייקטיבים שבחברה האנושית (העמים, המדיניות וכו'). لكن, מזמן גלות ישראל שלטה בעולםנו קליפת שמאלי, הנכירות. היא תפסה את מקומן של יון ושל רומה (שלא היו דתות-קליפות), שלטה בעולםם ודיכאה את כל השיטות האחרות. אולם לקרה הזמן שבו ישראל חיבבים לתקן את עצמן ולהשליט את תוכנות האלטרואיזם על האגו שלהם, מתגלה שליטה כוח קליפת ימין בעולם, וזה מה שמורגש בימינו כהתגברות כוחות האסלאם על פני הנכירות בעולם.

כאשר יתחלו בני עם ישראל להתמודד עם שתי הקליפות הללו ולהתאزن בקו האמצעי, הם יפגשו בו גם את קליפת הקו האמצעי הנמצאת בקרכם, בדרתם, ויצטרכו להבדיל אותה, לבורר אותה ולבערה מן העולם.

כאן עליינו לדעת כי כל המלחמות שתיארו המקובלמים יכולות להיות מוכרעות במד העליון יותר מן הממד האנושי-חברתי, הינו בתוך הרצונות שבנו. אם ננצח בהן – אם נצליח למש את שיטת התקון ולהשתמש באגו לצורך אלטרואיסטית – נבנה את הקו האמצעי. במקרה כזה, לא יהיה צורך בהתקשות מלחמות על פני האדמה.

יש לזכור כי מידת האיזון או חוסר האיזון שבינינו לבין הטבע היא הקובעת את תමונת המציגות החיצונית הגשמיית ואת עוצמת הסבל או האוושר שנחווה. המפתח לשינוי הוא בידינו, מפני שהחלק היחיד הפעיל במצבאות, הן לטוב והן לרע, הוא עם ישראל.

פנימיות וחיצוניות

"ודע, שככל דבר יש פנימיות וחיצוניות, ובכללות העולם נחברים ישראל, זרע אברהם יצחק ויעקב, לפנימיות העולם, ושבעים אומות, נחברים לחיצוניות העולם".
בעל הסולם, הקדמה בספר הזוהר, סעיף ס' י

עם ישראל מושל לאיברים המרכזים שבגוף הכללי של האנושות – מוח, לב, כבד, ריאות וכליות, המפעילים את כל יתר איברי הגוף. כל עוד

תפקיד האיברים הללו אינו תקין, הגוף כולה חולה וסובל. מכאן שתהליק ריפוי האגואיזם האנושי תלוי בהצלחת ריפוי של עם ישראל. הבראות של יתר חלקי הגוף כבר תהיה פועל יוצא מכך ותיעשה بكلות יתרה.

אנו אחרים על מצב העולם, ולכן אנו נחשים לפנימיות העולם בעוד שיתר האומות נחשות לחיזונות העולם. למעשה, חקירת כל דבר במציאות גלה בו חלק פנימי וחלק חיוני. החלק הפנימי שבדברו כלשהו מכונה "ישראל" והחלק החיוני מכונה "אומות העולם". למשל, כל אדם שיתעורר לתיקון האגו יגלה שהוא כולל משני סוג רצונות: "ישראל" – הרצון להגיע לאיזון עם הטבע האלטרואיסטי, ו"אומות העולם" – יתר הרצונות האגואיסטיים שבאדם.

אייזון מושלם עם הטבע מושג רק כאשר כל הרצונות האגואיסטיים של האדם באים לאייזון עם הטבע האלטרואיסטי. מכאן מובן, שוגם בכללות העולם עובדים הדברים באופן דומה: רק כאשר יתוקנו כל בני האדם נגיע לגמר תיקון האגואיזם האנושי. אלא שתיקוננו של אדם מישראל הוא בעל השפעה מכרעת על התהילך, הנובעת מסדר תיקון המושרש בתכנית הטבע.

כאשר האדם הפרטى מישראל מגביר את הפנימיות שלו, היינו את הרצון האלטרואיסטי שלו, על פני החיזונות שלו, היינו על פני הרצון האגואיסטי שלו, הוא מחזק את כוחה של הפנימיות הן בקרב אנשים אחרים מישראל והן בקרב אומות העולם. כתוצאה לכך, עם ישראל מתקרב לביצוע תפקידו ואומות העולם רוצחות לתמוך בו ולהתקרב אליו.

ואם קורה ההפק, ככלומר אם האדם הפרטى מישראל מגביר את חיזונותיו האגואיסטי ומכבד אותה על פני פנימיותו האלטרואיסטי, הוא מעלה את ערך החיזונות על הפנימיות ברמות האחרות גם כן. כתוצאה לכך, עם ישראל מתרחק מביצוע תפקידו ואומות העולם מתגברות עליו ומשפילות אותו.

תפיסה זו, המציבה את היחיד מישראל כמעצב את יחסיו הגומליין שבין כל חלקי המציאות, באה לידי ביטוי בדברי בעל הסולם: "ואל תתחמה על זה, שאדם פרטיגורום במעשהיו מעלה או ירידת לכל העולם

[...] אדרבה, הפרטים עושים כל מה שבכלל כולו⁶⁵. גם בדברי הרב קוק מובא רעיון דומה: "עוד יתגלה בעולם גודל ערך הכוח של רצון האדם, ומדרתו בנסיבות כמה היא מכרצה, על ידי רזי תורה [קבלה]. גיגלי זה יהיה הכתר של כל המדע כולו"⁶⁶.

לכן, אף על פי שבני עם ישראל מעתים, יש בהם כוח ועוצמה במידה המספקת לביצוע התקנון הנדרש בעולם כולם. התוצאות האומנות האחירות לתיקון תליה לחלוותן במידה שבה יעדיר ויעדיף איש ישראל את פנימיו על פני חיצוניו; את "ישראל" שבו על פני "אומות העולם" שבו.

יוצא שעם ישראל הוא הקובל את היחס שבין אומות העולם לבינו. אומות העולם קמו علينا כי אנו הופכים אותן לחזקות. אנו מעלים בתוכנו את חשיבותו של החלק האגואיסטי שבנו על החלק האלטרואיסטי שבנו, ומתוך כך אנו גורמים לאומות העולם להתגבר علينا גם בחיצוניות. הכל תלוי בסדר העדיפות שאנו משילטים בפנימיות ובחיצוניות שלנו. בזאת אנו קובעים מה יקרה לנו ומה יקרה בעולם.

אילו יכולנו להרים את עצמנו במילימטר אחד לעבר אייזן עם הטבע האלטרואיסטי, לא היו אויבינו רוצחים להילחם עימנו. עוד מילימטר, ושונאי ישראל היו הופכים להיות ידידים. זו תגובה ישירה שאינה תליה בהם כלל; אנו מפעילים אותם. לו נגענו בנקודה הפנימית הזאת, מיד היו מתגלים באויינו מחשבות ורצונות אחרים לחלוותן, כאילו נמחק האתמול. הם היו מתחילה לחוש שבὔזרתנו הם יכולים להגיע לשלים ולנצח.

אם כן, במידה שאנו מוזלים בפנימיות, האנושות מוזלת בנו, ולהפך – אם נרום בקרבנו את חשיבות מימוש מטרת הטבע, האנושות תחשיב אותנו כבעלי השיטה המוביילה לאושר. זהו החוק של פנימיות וחיצוניות, אי אפשר לשנותו.

מלחמות גוג ומגוג

מאבק הכוחות בין פנימיות לחיצוניות מכונה "מלחמות גוג ומגוג". הוא מתנהל בקרב עם ישראל ותוצאותיו מעצבות את פני העולם כולם. אם

נצח בו, כאמור, נחסוך מעצמנו את התגשותות התיאורים המחרידים של מלחמת גוג ומוגוג כמלחמת עולם הרסנית.

מלחמת גוג ומוגוג היא למעשה מלחמה פנימית המתנהלת בתוך האדם הפרטני בישראל. אין מדובר במלחמות גשמיicas הכלולות מטוסים, טילים ופצצות, כפי שנהוג לחשוב, שכן מלחמה גשמיica היא רק תוצאה של חוסר איזון מצטבר המתפרק ב�性יות.

מלחמת גוג ומוגוג היא מלחמה בין פנימיות וחיצוניות בתוך הרצונות שלנו, בתוך הלבבות והמוחות שלנו, בתוך הבחירה למה אנו רוצחים להיות שייכים, מה אנו מעדיפים – את פנימיות העולם או את חיצוניתו; ומה אנו נדבכים ברצוננו, בלבבותינו ובמוחנו; מה מעסיק אותנו, מה מלא את לבנו ואת מוחנו. זו המלחמה. מטרת ספר זה היא להביא לידיעת כל אדם בישראל שהפנימיות שלו קובעת את המתרחש בחיצוניות בכל רחבי העולם.

כדי לנצח במלחמה זו בין פנימיות וחיצוניות אנו נדרשים לאמצעי שיגביר את הפנימיות בתחום לבנו. בדיק על שם כך התגלתה בדורנו חכמת הקבלה. לאורך כל שנות הגלות, שהייתה גלות גשמי ורוחנית גם יחד, היינו מנותקים מחכמלה זו. אמם ייחידי סגולת תיקנו את האגו בעזרתה והשיגו את הטבע הכלול, אך ככל העם התנתק מכך לחילוטין, ונותר רק עם הסמנים החיצוניים של מסורת ישראל.

כאן יש לדעת כי שיטת תיקון האגו שנתן משה לעם ישראל, "התורה", נכתבה בשפת הענפים. היא משתמשת במונחים גשיים (ענפים) כדי להציג על פרטיהם רוחניים (שורשים). המקובלים, אנשים המצויים בהשגת הטבע הכלול והחיים בשני העולמות גם יחד, הגשמי והרוחני, יודעים לפענה את שפת הענפים. הם מזוהים על איזה שורש רוחני מצביע הענף הגשמי ולכנם רואים בתורה הוראות לעבודה פנימית בשלישת הקווים, הוראות לתקן האגו.

אולם כל יתר האנשים יכולים לראות בשפת הענפים רק תיאורים גשיים. הם רואים רק את חיצונית התורה ואינם משעריהם שיש משחו המוסתר בפנימיותה. לכן, במהלך הגלות, החל העם להתייחס לתורה כאל דבר חיצוני, כגון סיפור היסטורי או חוקה משפטית.

טופעה זו מכונה "הגשמה הדרבים"⁶⁷, והיא פועל יוצא מהניתוק בין אלפי השנים של עם ישראל מהעולם הרוחני. עד זמנו החרישו המקובלים ולא אמרו על כך דבר, אולם משהחלו העליות לארץ ישראל שסימנו את סוף הגלות, הם יצאו מן המסתור וקרוואו לעם לשוב ולהתווודע על ידי חכמת הקבלה אל מטרת החיים שנשכחה מאז החורבן.

"יהודה של חכמת הקבלה הוא בכך שאין היא אפשרת לאדם לגשים את הדברים, כיוון שהשפה שהיא משמשת אינה שפת הענפים המקודדת אלא שפה של "עלמות וספרות". היא מתארת לפרטיו פרטים את כל מרכבי האגו ואת שלבי התקון של כל אחד מהם, תוך כדי שימוש בתרשיים ובחישובים.

הקבלה מוליכה את האדם צעד אחר צעד במדרגות תיקון האגו ומורה לו מה עליו לבצע בכל שלב, וכייד. היא אינה מותירה לאדם מקום לדמיין כי יוכל להגיע למשהו טוב בחיו אם לא יתקן את האגו שלו, ומראה לו כי הדרך לעשות זאת היא על ידי פעולות פנימיות מחשבתיות.

משמעותי, הסבירו המקובלים, חזורתו של עם ישראל לאייזון עם הטבע תיעשה אך ורק דרך חכמת הקבלה, והם יצאו להפיצה ברבים. הם ידעו כי רק בכך יתקרב העם והעולם לגאולה מכל צורותיו, שכן "ענין של הגאולה [...] הוא ענין תכלית הגובה של שלימיות ההשגה והדעת".⁶⁸

"עיקר הגאולה תלויה בלימוד הקבלה",⁶⁹ כך אמר הגאון מווילנה. והרב קוק הסביר כי "השאלות הרוחניות הגדולות שהיו נפתרות רק לנדרולים ומצויינים, מחייבות הן להיפטר עכשו בדרגות שונות לכל העם".⁷⁰ ובכלל הסולם קבוע כי "אך ורק בהתפשטות חכמת הקבלה ברוב עם, נזכה לגאולה השלמה" ולכן מוטלת علينا החובה "לחבר ספרים, כדי לmahר תפוצת החכמה במרחבי האומה".⁷¹

כאן נתקלו המקובלים בהתנגדות. לא כל מנהיגי הקהיל הדתי נענו לкриאותיהם וחלקים אף התנגדו להם וניסו למנוע את הפצת הקבלה. למעשה, דבר זה הוא פועל יוצא ייותר מבחינה רוחנית שבזה העם: בשלב האחרון והນמוך ביותר מבחינה רוחנית של הגלות נוצר מצב שבו אנשים שאינם בעלי השגה רוחנית החלו לעמוד בראש הקהיל ולהנהיgo.

דוגמה בולטת למלחמה זו ניתן לראות ביחס שלו זכה בעל הסולם כשהחל להופיע את הקבלה בשדרות העם. משימתו הייתה ברורה: "מצאת לי צורך גדול לפוצץ מחיצת ברזל, המצודה וmpsqtת ביןנו לבין חכמת הקבלה, מעת חורבן הבית ואילך, עד דורנו זה, שהכובידה עליינו במידה חמורה מאד, ומעוררת פחד שלא תשתחח חס ושלום לישראל".⁷²

כבר ב-1933, במטרה למנוע את השואה המתקרבת, הוא החל להוציא לאור סדרת קונטראסים. על הקונטראס הראשון צוין כי "יופיע בחמשים חלקים". שמו של המאמר הראשון שהובא בו העיד חד-משמעות על כוונת המחבר, "עת לעשות". כעבור שבועיים יצא הקונטראס השני בסדרה "הערבות", ולאחריו השלישי והאחרון, קונטראס "השלום".

מגמת בעל הסולם להופיע את חכמת הקבלה ברבבים לא נשאה חן בעני מנהיגי דעת קהל מסויימים והם הביאו לידי הפסקת פרסוםם של המאים במטרה למנוע את התפשטות החכמה. ידוע כי גם מקובלנים אחרים, טרשו לעורר את האנשים עוד לפני תום הגלות במטרה לזרז את הגואלה, למשל הרמח"ל, סבלו מיחס דומה בגין ניסיונות לעורר את העם:

"רשב"י צוח כילכך על זה, וקורא לעוסקים בפשט התורה, שהם ישנים בתדרמה [...] והנה זה פרי הגלות בעוננותינו הרבבים, ששכחן ישראל את הדרכּ הזה, ונשארו ישנים, משוקעים בתודמתם, ואין שמם לבב לזאת [...]. והנה אנחנו במחשכים כמו עולם, כuros ממש המגשימים קיר. לישרים לא נואה ללבך בדרך הזה, אלא אדרבא לפקוות עיניים עיוורות".⁷³

מלחמה זו על הפצת שיטת התקנון בקרב הציבור היא למעשה המלחמה החשובה ביותר במציאות. תוכחותיה חמורות מאין כמותן, שכן עיכוב הפצת השיטה יגרום לכך שהפנימיות לא תוכל לגבור על החיצונית, לא בקרב האדם הפרטיאי בישראל, לא בקרב עם ישראל ולא בקרב העולם בכלל. והרי מazon הכוחות הזה הוא שקובע באיזה עולם ממשיך לחיות.

משמעות לכך כבר בספר הוזהר נאמר: "אוֹי לְהַם לָאָוֹתָם אֲנָשִׁים [...] העושים את התורה ליבשה, כלומר, בלי שהוא לחלוות של שכלה ודעתי [...] ואינם רוצחים להשתדל ולהבין בחכמת הקבלה [...]. אוֹי להם, שהם גורמים במעשייהם הללו, שיהיו עניות וחרב וחמס ובזיה וחריגות והשמדות בעולם".⁷⁴

גם תלמידיו של האר"י שהעלה את תורה רבו על הכתב, הרוב חיים ויטאל, קונן על כך בהקדמותו ל"עז חיים" של האר"י:

"אוֹי לְהַם לְבָרִוָּתָם מַעֲלָבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה. כִּי בְּלֵי סִפְקָה בְּהִוָּתָם עוֹסְקִים בְּפִשְׁטוּתָה וּבְסִפְוּרָה לְבָדֵם, הִיא לֹבוּשָׂת בְּגָדֵי אַלְמָנוֹתָה, וּשְׁקָה הוֹשָׁת כְּסֻוָּתָה, וְכָל הָאָוֹמוֹת יֹאמְרוּ לִשְׂרָאֵל, מָה דָוָדֵךְ מָדוֹד, מָה תּוֹרַתְכֶם מִתּוֹרַתֵּנוּ, הַלָּא גַם תּוֹרַתְכֶם סִפְוּרִים בְּהַבְּלִי הָעוֹלָם, אֵין עַלְבָּן תּוֹרָה גְדוּלָה מָזוֹה. וְלֹכֶן אוֹי לְהַם לְבָרִוָּתָם מַעֲלָבוֹנָה שֶׁל תּוֹרָה. וְאֵין עוֹסְקִים בְּחַכְמַת הַקְּבָלָה, שַׁהְיָא נוֹתָנָה כְּבָוד לִתּוֹרָה, כִּי הֵם מְאַרְכִּים הַגְּלוֹת, וְכָל הָרוּוֹת הַמְּתְּרַגְּשׁוֹת לְבָא בְּעוֹלָם".⁷⁵

לאחר השואה, החל משנת 1945 ועד אהרון ימי, החל בעל הסולם להוציא לאור את פירוש "הסולם" לספר הוזה. בהקדמה לפירשו הסביר שוב את הצורך הדוחף להתחילה למשתמש בשיטת התקון, ללא כל השתתפות:

"הנה מעתה מוטל רק עלינו שרירות הפליטה, לתקן את המעוות החמור הזה [...] ואז יזכה כל אחד ואחד מאננו להגביר מעלה פנימיותו עצמו [...] ויגיע כוח הזה גם על כל ישראל כולם [...] וכן פנימיות אומות העולם, שהם חסידי אומות העולם, יתגברו ויכניעו את החיזונות שלהם, שהם בעלי החורבן. וכן פנימיות העולם, שהם ישראל יתגברו בכל שבhem ומעלתם על חיזונות העולם, שהם האומות. ואז כל אומות העולם יכירו ויודו במעלת ישראל".⁷⁶

עתיד העולם בידינו

מכל האמור בחלק זה עולה כי פתרון המשבר השוטף את העולם תלוי בנו דווקא, בכל אחד ואחד מבני עם ישראל; לא במנהיגים כאלה או אחרים, אלא באדם הפרטى.

למעשה, כל רגע שבו איננו עוסקים בתפקידנו גובה מאיתנו מהיר כבד. זו משימה שאפשר להימלט منها, בלתי אפשרי לשרב לה, ולא ניתן להתעלם منها. דומה הדבר לטיפוף המקראי על יונה הנביא, שנשלח להזהיר את תושבי נגינה מפני סכנת ההשמדה הצפואה להם. הוא ניסה להימלט בדרכים שונות מהמשימה שהוטלה עליו, אך נאלץ להשלימה.

הטיפוף על יונה הוא משל הנוגע כמובן לכולנו, ולכן הורו המקובלים לעמם לקרוא אותו מדי שנה בשנה בצהרי יום כיפור, יום חשבון הנפש, כתזכורת לתפקידנו. גם אנו רוצחים לבסוף אל מעבר לים, אך הדבר לא יפטור אותנו מן האחריות המוטלת علينا.

כפי שנוטע הספינה חשו כי יונה אשם בסערה המאיימת להשמדם והשליכו אותו לים, כך גם היום: אומות העולם החשות שאנו אשימים ברע שביעולם ולחצן עליינו יגבר מרגע לרגע. המזciאות העכורה שבה אנו מצויים עלולה להיות רק הפתיחה למה שעוד צפוי לנו.

למעשה, בנינו לעצמנו בארץ מין בועה מלוכונית, ובתוכה אנו חיים את שגרת היינו. חלקנו מאmins שנצליח להתמודד עם שכניינו בכוח האגروف, ואחרים סבורים שנצליח לעשות הסכמי שלום. כך או כך, התחושה הכלכלית היא של "יהיה בסדר". אנחנו מרגשים שעומדת לפול علينا מכח איומה, ואני ממשיכים בשגרת היינו. לפי שעת אנו מקבלים הזדמנויות להתקיים בארץנו, אף על פי שביחס לתוכנית הטבע אנו בפיגור.

מצב דומה היה גם לפני חורבן בית המקדש השני. כשבעים שנה לפני חורבן הבית כבר ניכרו סימני החורבן. העם ירד לדרגות הגשמיות הנמוכות ביותר, לשנתה חינם. עם זאת, בית המקדש הוסיף עוד להתקיים לזמן מה ועם ישראל עדין לא הוגלה. אמן ברdegת הכוחות החורבן כבר התרחש, אך הוא עדין לא ירד לדרגת החומר והתגשם, ונמצא בהשאה למשך עשרות שנים. גם ביום יש השהייה זה עשרות שנים, במטרה שאנו נமמש את התקון.

שיטת תיקון האגו היא גלגל ההצלה האישי והעולם שלנו כיחידים וכאנושות. ככל שתறתח ממנה, נסבול עוד ועוד ייסורים, משום שאנו פועלים בניגוד לחוקי הטבע הכלול. עובדה היא שכל

ניסיון אחר שלנו למצוא מזור למכאוב אחד מוליד בעקבותיו מכאוב חדש. אך עדרין יש בידינו הזרונות לשנות כיון.

ברגע שאפלו מעטם מאיתנו יתחלו לנחות לכיוון מימוש תפקידנו, מיד ישנה איזון כוחות הטבע. החילת מימוש שיטת תיקון האגו תביא לידי שינוי מידי בעולם כולו. אין זה פלא שכל העולם חושב כי היהודים "מוסכבים" את העולם וכי יש בהם משחו נסתה שאינם רוצחים לגלותו לכל. הם מרגשים זאת תחת ההכרה. הדברים נכונים, שכן במחשבותינו האגואיסטיות אנו משפיעים על העולם לועה, ואם נרצה, יהיה בידינו לשנות את העולם לטובה במהירות הבוק על ידי מחשבות אלטרואיסטיות.

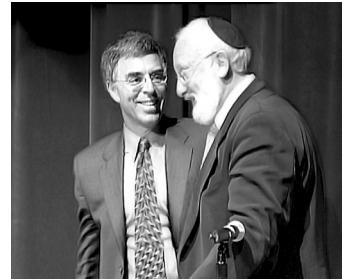
אנו נבחרים בכך שבתוכנו יש כוחות מחשبة ורצון, שאם נשתמש בהם נכון נוכל לשנות מיד את כל המציאות. הכוח הכללי של המחשבה שלנו הוא שישנה אותה. علينا להכיר בזאת, ולהכריע את העולם כולו לכף זכות".

МОמלץ כיום לכל אדם להתוודע אל עקרונות שיטת התקון, להשתדר למשם עצמו ולהעביר את הידע הזה גם לאחרים. אם אדם יعيין בספרים העוסקים בשיטת התקון, בחומר המוגש באינטרנט, יצפה מעת לעת בתכניות הטלויזיה ובסרטיים הנוגעים לנושא, תתחזק הפנימיות שלו. הוא יתחיל להרגיש שלומו ושלום יקירו – וכן עתידו הטוב ואושרו – תלוי רק באיזון עם הטבע האלטרואיסטי, וישאף לכך. בזאת האדם משנה מיד את מגמת חייו.

לסיפורם, כדי לנו מאד להבין כי אנו עם מיוחד: כל שקרה לנו, קורה בגלינו. אישינו אשם בלבדנו. איש אינו קבוע לנו דבר. אין עוד עם אחר בעולם הקובי בעצמו את המתරחש בחייו. אמנם קשה לקבל ולהפנים זאת, אבל הכל נתון בידינו, הכל תלוי בנו. אנו הייחדים הקובעים את גורלנו ואת גורלו של העולם כולו.

המכון למחקר ע"ש הרוב אשlag (בעל הסולם), בראשותו של הרב ד"ר מיכאל לייטמן, פועל רבות לקידום הפצת חכמת הקבלה בארץ ובעולם, כהוראותו של בעל הסולם. בן שאר פעיליותו, השתתף צוות המכון למחקר במולן השני האחרון באירועים בין-לאומיים רבים ואף יומם עשרות כנסים ופגשים.

הרוב לייטמן ופרופ' דניאל מאט מראה"ב, המלמד באוניברסיטהות ברקליס וסטנפורד. פרופ' מאט הוא מחובבי חוקרי הקבלה בעולם בזמןנו, והוא ידוע בזכותיו מחקרו בנושא ספר הזוהר ובלתרגםו המדעי לשפה האנגלית. בחודש פברואר 2004 נפגשו השניים, דנו בחשיבות חקר הקבלה והפצתה, ונשאו דברים בנושא זה בפני קהל אקדמי בקליפורניה.

World Wisdom Council

カバリスト・ラビ
Kabbalah Rabbi

マイケル・ライトマン
Michael Laitman

FORUM FOR WORLD PEACE

הרצאתו של הרוב לייטמן בכנס "יוצרים ציוליזציה חדשה" של מועצת החכמה העולמית בטוקיו, בנובמבר 2005. משמאלו לרב לייטמן עומד פרופ' ארווין לאסלון.

בחודש ספטמבר 2006 נפגשו בベルפלץ (Bebelplatz) שבברלין 112 יוצרים, אנשי רוח, מדענים והוגים. בפני כל אחד מה משתתפים, ובهم פרופ' לאסלון והרב לייטמן, הוצגו מאה שאלות נבחרות על מצב העולם, שנאספו במהלך שלוש שנים קודם לכך. המפגש, שבכنته לקו חלק ארגון Dropping Knowledge, משרד החוץ של גרמניה ועיריית ברלין, נערך סביב שולחן עגול בכיכר ההיסטורית.

נספח

התהוות ההוליזם של המדעים

פרופ' ארווין לאסלו

היקום הוא מערכת אחת שלמה, וכל חלקייה קשורים זה בזו ומשפיעים זה על זה. לכן علينا להכיר היכרות עמוקה יותר את המאפיינים העיקריים של ההוליזם המתהווה כיום בענפים החשובים של המדעים האמפיריים. נפתח בהתפתחויות העדכניות ביותר פיזיקה המודנית, ולאחר כך נעבור אל הבiology והפסיולוגיה.

הוליזם בפיזיקה החדשה

הפיזיקה הקלאסית הייתה מכניתית ורדוקציוניסטית; היא נשענה על חוקי הטבע הכלליים של ניוטון, שאותם פרסם ב-1687 בספרו "היסודות המתמטיים של הפילוסופיה של הטבע" (במקור: *Philosophiae Naturalis Principia Mathematica*). חוקים אלה והמערכת שבה הם באים לידי ביטוי הפכו להיות הבסיס להשקפת העולם המכניתית, השקפה שהגיעה לידי מיצוי מלא בתרבות התעשייתית של המאה העשרים.

חוקי ניוטון הראו שగופים חומריים על פני כדור הארץ עושים מנוקדות מסה, והם נעים על פי חוקים המנוסחים באופן מתמטי, ובה בעת כוכבי לכתחובבים על פי חוקי קפלר. עוד הראו חוקי

ניטוּן שהתנוּהָ של כל המאסוֹת נקיַעַת במלואָה על ידֵי התנאיִים שעַל פִיהֶם מתחילהָ התנוּהָ, בדִיקָה כפִי שתנוּהָ המטוּטלָת נקיַעַת על פִי אֲוֹרְכָה ועַל פִי תְחִילַת תנוּהָה, וכפִי שתנוּהָ הטיל נקיַעַת על פִי זָוִית הַשִיגָור וַהֲאַצָה.

אָוָלָם הַפִיזִיקָה הַקָלאָסִית אִינָה הַפִיזִיקָה שֶל יָמֵינוּ. אָפָחָזְקוּי ניטוּן חַלִים עַל עַצְמִים הַנְעִים בְמַהְירָיוֹת מְתוּנוֹת עַל פְנֵי כְדוּרָה הָאָרֶן, מְסֻגָרָת הַתְפִיסָה שְבָהָה קְבוּעוֹת תנוּהָתָה אַלְהָה הַשְׁתָנוּהָה בְמִידָה רַבָה.

הַעֲמָדָה הַקָלאָסִית כָלַפְיָה הַטְבָע הַחַלָה לְקָרוּס בְסֻוףְ הַמְאָה הַתְשָׁע-עֲשָׂרָה, כַאֲשֶר אֲבָנֵי הַבְנִין הַבְסִיסִיתָה שֶל הַיקּוּם הַתְגָלוּ בְסֻופְוָה שֶל דָבָר כָלָא בְסִיסִיותָה. הַאֲטוּם שֶלכָאָוָרָה אִינָנוּ נִתְן לְחַלּוֹקָה, שֶמְמָנוּ בְנוּיִים – כֵךְ נְטוּעַן – כָל הַעַצְמִים וְהַגּוֹפִים בְעוֹלָם, הַוְכוֹחָ כְדַבָר שְנִיתָן לְבָקָעַוּ לְמַגּוֹן מְבָלָבָל שֶל מְרֻכִיבִים. הַחַלְקִיקִים הַ"יִסְטוּדִים" עַצְמָם הַתְפִרְקוּ בְמַעֲרְבוּלָתָה שֶל אֲנְגָרִיה.

מַקס פְלַנְק גִילָה שָׁאוֹר, כָל אֲנְגָרִיה, אִינָנוּ בָא בְזָרָם וְרַצִיף אֶלָא בְמִנוֹת נְפִידָות הַנְקָרָאות קְוּוֹנֶט; מִיְיקָל פְאָרָאָדי וְגַיִימָס קְלָרָק מְקַסְוָול הָעַלוּ תָאוֹרִיות בְדִבָר תּוֹפָעָות לְאַחֲמָרִיות כְגָון שְׂדוֹת אַלְקָטוּרּוֹמָגְנִיטִים, וְאַיִינְשְׁטִין פִיתָח את תּוֹרַת הַיְיחָסוֹת.

צְלַצְול הַפְעָמוֹנִים שְבִישָר אֶת מוֹתָה הַרְעִיוֹנוֹת הַקָלאָסִים נִשְׁמַע בְשָׁנוֹת הַעֲשָׂרִים, עַם הַוּפָעָתָה מְכַנְקִית הַקוּוֹנֶטִים, הַפִיזִיקָה שֶל תְחוּמִי מִצְיאָות זָעִירִים. מְנוֹת אֲנְגָרִיה הַקְשָׁוָה הַיְדוּעָות בְשָׁם "קוּוֹנֶט" סִירְבוּ לְהַתְנָגָג כְעַצְמִים רְגִילִים. הַתְנָגָותָן נִשְׁתָה מְזֹורָה בְמִידָה הַוּלָכָת וְגַבוּרָתָה.

אַיִינְשְׁטִין, שִׁקְיַבָּל אֶת פָרָס נּוּכָל בְעַבוּר עַכְבָודָתוָה הַמְדֻעָית בְנוֹשָׂא הַאֲפָקָט הַפּוֹטוֹאַלְקָטָרִי (שֶבּוּ גַלִי אָוָר בְמִנוֹת מְסֻוִימָות נּוֹצְרִים עַל לְוחֹות הַחַשּׁוֹפִים לְקָרִינה), מְעוֹלָם לֹא נִיאוֹתָה לְקָבֵל אֶת הַמוֹזָרָה שֶל עַוּלָם הַקוּוֹנֶטִים.

אָוָלָם פִיזִיקָאים שְׁחַקְרוּ אֶת הַתְנָגָגוֹת הַחַלְקִיקִים הַנוֹשָׂאִים אָוָר, חַוּמָר וְכַוחַ, גִילְוָר שֶׁעָד שֶׁהָם נְרַשְׁמִים בְעֹזֶרֶת אֲמַצְעִי זִיהְוִי אוֹ פְעֻולָה אַחֲרָת שֶל מִידָה, הַחַלְקִיקִים אַלְהָה אִינָם בְמִקּוּם מְסֻוִים וּמְצָבִים אִינָנוּ יִיחָדִי. דּוֹמָה כִי לִיחִידָות הַסּוֹפִיות שֶל הַמִּצְיאָות הַפִיזִיקִליָתִים אֵין מִקּוּם בְרַ-הַגְדרָה יִיחָדִית, וְכֵי הָן עֲשָׂוִוָתָה להַהְפִיעָה בְכָמָה מְצָבִים.

דומה כי התכוונה הבולטת ביותר של הקונוטים היא החיבור ההדתי העדין אך הקבוע בין החלקים הנפרדים במרחב ובזמן. התברר כי היחידות האלמנטריות של העולם הפיזיקלי "שזרות" זו בזו.

המושג "שזרה" הוצג על ידי ארווין שרדינגר בשנות השלושים של המאה העשרים, ומאו נערכו הרבה ניסויים מבוקרים שהיעדו על קיומו. מתרבר שכאר שנים או שלושה חלקים נפרדים ננסים לאותו מצב, מיד נוצר ביניהם קשר אף אם הם רחוקים זה מזה.

החיבור המוזר הזה בזמן ובמרחב התגלה כאשר ניסוי מחבשתי שהציג איינשטיין יחד עם עמיתיו בוריס פודולסקי ונתן רוזן (ניסוי קרוי "פרדוקס איינשטיין-פודולסקי-רוזן") נבדק באמצעות מכשור פיזיקלי. ניסוי פורץ-דרך זה נעשה על ידי הפיזיקאי הצרפתי אלן אספקט בשנות השמונים ומאו חזר ונשנה במערכות רבות ברחבי העולם. ניסוי זה חשוב למדעי ורואוי לתארו בפיווט.

איינשטיין הציע את הניסוי מתוך ציפייה שהוא יסייע להתגבר על המגבלה הקיימת במידת מצבם של החלקיקים השונים בו-זמנית (הידועה כ"עקרון אי-הוודאות" של הייזנברג).

לפי הצעה זו יש לקחת זוג חלקיקים, שהספין* של כל אחד מהם מבטל זה את זה ושני הספינים מגיעים לספין בערך כולל אפס. לאחר מכן מניחים לחלקיקים להיפרד ולנוע למרחק מוגדר. על ידי מדידת מצבם הספין של שני החלקיקיםanno מתגברים על עקרון אי-הוודאות, משום שהוא מקבלים מידע על שני מצבים הספין במקביל.

כאשר ניסוי זה מתבצע, מתרחש דבר מוזר: היו החלקיקים רחוקים זה מזה ככל שהיא, כאשר מודדים את האחד, תוצאות הבדיקה תואמות בדיקות לתוכאות הבדיקה של השני – אף שתוצאה זו לא נקבעה מראש ואף לא הייתה להיקבע מראש.

נדמה שהחלקיק השני "יודע" מה קורה לראשונה, כאילו המידע נמסר על פני כל מרחק מוגדר ובאופן כמעט מיידי. בניסויו של

* במכניקת הקונוטים ספין הוא תנע זוויתי פנימי הקשור לחלקיקים. "תנע זוויתי" (Angular Momentum) הוא מושג מתוך המכניתה של הפיזיקה: לכל גוף שמסתובב יש תנע זוויתי המUNKIK לו יציבות.

אספקט, מהירות העברת המידע הוערכה כגובהה פי 20 מהירות האור, וניסוי שערך ניקולס גיסין הוכיח שמהירות זו גבוהה פי 20,000 מהירות האור.

ניסויי טלפורטציה*, שזכו לדיווח נרחב לאחרונה, הראו כי ניתן לשזר אוטומים שלמים, לא רק קוונטיים. שני צוותי פיזיקאים, האחד במכון הלאומי לתקנים בקובלודרו ווהשני באוניברסיטת אינסברוק באוסטריה, הוכיחו באביב 2004 שנייתן לשגר את המצב הקוונטי באוטומים שלמים באמצעות העברת יחידות המידע הקוונטי (ביטים) המגדירות את האוטומים השוררים. באוסטריה משרים דרכם קבוע ביטים מגדה אחת של הדנבה לגדה השניה, מרחק של 700 מטר בקרוב.

עלם הפיזיקה החדשה עשוי להיות מוזר, אך הוא אינו ניתן לפענוח. התכונה הרלוונטית שלו היא יכולת לשזר אובייקטים מרוחקים זה מזה בזמן ובמרחב: סוג של חיבור הדדי הקריי "אי- مكانיות" (nonlocality).

הфизיקה החדשה קיבלה את העובדה שככל קוונט ביקום, ובאופן ישר יותר גופים שיש להם או שהיא להם מצב קוונטי משותף, נשאים מחוברים זה לזה במחותם. זהה תופעה מיקרופיזית וגם קוסמולוגית. תופעה זו מקיפה הן את המבנים הקטנים ביותר בעולם והן את הגודלים ביותר.

משמעותה העיקרין הקריי "אי- مكانיות" היא שככל הדברים בעולם מושרים הדדיות, וכולם הם חלק מישויות מוכללות ושלמות. זו תמצית ההוליזם של הפיזיקה החדשה.

כפי שהכרז הפיזיקאי הנרי סטפאן נראה שזו אחת התגלוות החשובות ביותר במדע. לא רק התחומיים הדוערים של המציאות אינם מקומיים, אלא גם התחומיים הענקים. הkowskiוגים מנאס Kapitowicz ורוברט נאדו כינו את מחקרם על היקום בשם The Non-Local Universe, והפיזיקאי קריס קלארק אישר שככל היקום כולל הוא מערכת קוונטית שורה.

* טלפורטציה (teleportation): העתקה מיידית של עצמים למקום באמצעות שיגור חלקיקיהם, מבלי לעבورو דרך המרחק המפריד ביניהם.

הוליזם בביולוגיה החדשה

במשך מרביתן של מאות שחלפו, הטרידו את הביולוגיה שני גורמים ספקולטיביים, מטפיזיים לכאורה. חלק מן הביולוגים דגלו בתורת החיוניות (vitalism) – הרעיון שלפיו היצורים חיים מולאו בכוח חיוני או אנרגיה; אחרים בחרו בטלאולוגיה – תורת התכלית (שלפיה החיים והאבולוציה הולכים לקרה תכלית שנקבעה מראש).

כדי להגביל על שני הרעיונות אלה מן המאה התשע-עשרה, פנו מדעני החיים מן המאה העשרים לגישה ההפוכה, וחיקו את הפיזיקה הקלאסית בכך שהתייחסו לאורגניזם כאל מכנים מושך. הם הניחו שניתן להבין את האורגניזם כאוסף של חלקים שיש ביניהם קשרי גומליין, כגון תאים, איברים או מערכות איברים. ניתן לנתח כל חלק בנפרד, ומהממצאים ניתן למודד כיצד קשרי הגומליין יוצרים את התפקידים של תהליכי החיים ואת ביטויים הפיזיים.

הגישה האנליטית הביאה לעולם את הביולוגיה המולקולרית ואת הגנטיקה המודרנית ועובדת את המגמה העכשווית לקרוא הנדסה גנטית. הצלחה הראשונית של טכנולוגיות אלה נראתה כהוכחה מספקת לנכונותה של הגישה המולקולרית, והיא התקבלה כמודל של מדעי החיים.

אולם בסוף המאה העשרים החלו להתעורר עוד ועוד ספקות ביחס לתפיסה המcientistica. ביולוגים מובילים ציינו שהחלופה למכניזם אינה חזקה לתורת החיוניות ולטלאולוגיה, אלא לגישת האורגניזם.

גדולי ההוגים מסוף המאה התשע-עשרה ומרתית המאה העשרים חקרו גישה זו כפילוסופיה, והבולטים שבהם היו הנרי ברגסון, סמואל אלכסנדר, לוייד מרגן ואלפרד נורת' וייטהד. האחרון ראה באורגניזם מטפורה בסיסית לכל הדברים בתחום הפיזיקה והחומר; מטפורה ששימשה כנקודות הთלכדות בעבר האסכולות ההתפתחותיות שאחרי תורת דרוין, חיל החלוץ של הביולוגיה החדשה.

הגישה התפתחותית טוענת לאורגניזם יש שלמות בדרגה ובצורה שאין ניתן להבנה מלאה אלא בעזרת חקר חלקיו הנתונים בקשרי גומליין. הרעיון "שלם הוא יותר מסכום חלקיו" תקף, משום

שכאשר החלקים ממוגנים לכדי ארגניזם חי, מופיעות התכונות ומתרחשים תהליכיים שאינם סכום התכונות של החלקים. לא ניתן לצמצם את הגדרתו של הארגניזם החי לכדי קשרי גומלין בין חלקיו בלבד לאבד את "התכונות הצומחות" – התכונות אשר מעניקות לו חיים.

"לכידות" היא הרעיון המבטא בדרך הטובה ביותר את הכלiolיות המתגלה לאחרונה בתהומי החיים. מערכת לכידה מבחינה ארגנטית היא מערכת משולבת וдинמית; רבות מפעולותיה ספונטניות, והן מתבצעות באופן עצמאי, מאורגןות באופן עצמאי ומפעילות את כל הרמות בעת ובעונה אחת, מהרמה המיקרוסקופית והמולקולרית ועד למאה המקראוטקופית. התקשרות התמדית בין כל חלק הארגניזם מאפשרת את התפשטותם של התאמות, של תగובות ושל שינויים הנדרשים לקיומה של כלל המערכת, לכל הכוונים בעת ובעונה אחת.

כדי להבין מה טיבה של הלכידות הארגנטית,HQיע הביוфизיקאי מא ואן הו להדגים את הדבר בעזרת להקת מחול או להקת ג'ז. בהרכבים מעין אלה האמנים פועלים בתיאום מושלם, ואפיו הקהל מתמזג בריקוד ובMOVEMENT. "השיר והריקוד" בתוך ארגניזם חי משתרע על פני מעלה משבעים אוקטבות, ויש בו קשרים כימיים מקומיים, שרשות מולקולריות מפותחות, זורמים של אלקטرونים ופרוטונים מתפשטים, מטבוליטים וזורמים יוניים בתחום התאים.

בדומה לעקרון האי-מקומיות בעולם הפיזי בקנה המידה העיר, יש קשרים פנימיים וקשרים חיצוניים בעולם החי. הדבר מאפשר לשינויים להתחפש בתחום הארגניזם, וגורם גם לקיורום של האתרים המרוחקים. זהו שינוי גדול ביחס לרגען המכנייסטי המתיחס לחגלי הארגניזם ככל ישוות נפרדות בעלות תחומים מוגדרים למרחב ובזמן.

טווח הלכידות בעולם החי נع מהמרכיבים הקטנים ביותר בארגניזם ועד לתוך החים המלא על פני כדור הארץ. הלכידות כוללת מערכות רב-ארגוניות בתחום תאים, ארגון תאים בתחום וקומות ואיברים, רב-צורתיות של מיני יצורים חיים בתחום קהילות אקולוגיות ובכללו מרכיב החיים בביוספרה.

עולם החי הוא כוליות מחוברת הדדית; הוא אינו בתחום הגס של הדרווניזם הקלסי, שבו האקריאות שליטה בתחום התפשחותם של

מינימ, ושבו כל ארגניזם נאבק להתאמתו ולהישרדותו נגד כל העולם. במידת-מה, כל מרכיב החיים הוא מערכת לכידה המתפתחת באמצעות "הריקוד הקדרוש" של הארגניזם עם סביבתו, כפי שכינה אותו הביוולוג בריאן גודוון. ספיחיו של ריקוד זה חלים על כל מיני החי והאקולוגיות בביוספרה.

הוליזם בפסיכולוגיה החדשה

החל מהמחצית הראשונה של המאה העשרים, עמדה פסיכולוגיית הגשלט על כוליות ההכרה האנושית. הפסיכולוגים מאסכולה זו הוכיחו שה הכרה שואפת לשולמות בכל פעולותיה וمبקשת סגירה והשלמה אפילו בתפיסות רגילים. אלא שה יכולות המתגלגה כיוום בענפים החדשניים ביותר של הפסיכולוגיה עולות מעל ומעבר לכך. הדבר מוכיח שתחומי הנפש וה הכרה כולם יוצר שלמות הדדית עדינה אך אפקטיבית.

בראשית שנות השבעים ערכו שני פיזיקאים, ראל טארג והרולד פוטהוף, סדרת ניסויים על המעבר מחשיבה לצורה. הם הושיבו אדם, "מקלט", בחדר אטום, לא שקוּף ומוגן באמצעות חשמליים, וב חדר אחר הושיבו אדם נוסף, "משדר". בחדר זה היה ה"משדר" חשוף להבזקי אור שהוקרנו במרוחים קבועים. צורות גל המוח הן של הקולט והן של המשדר נרשמו באמצעות מכשיר לרישום הפעילות החשמלית של המוח (EEG).

כצפיו, המשדר הציג את גלי המוח הקצביים שבדרך כלל נלוים לחשיפה להבזקי אור, אולם לאחר שהות קלה החל גם הנבדק הקולט להגיב באותו אופן, אף שהוא לא נחשף ישירות להבזקים ולא קיבל מהמשדר אותן נתן לקולט בחושים.

שני החוקרים ערכו גם ניסויים על צפיה מרוחוק. בניסויים הללו הפרידו בין שני הנבדקים, המקלט והמשדר, והושיבו אותם למרחק שאיןו אפשר תקשורת חזותית מכל סוג שהוא ביניהם. באתר שנבחר באקראי שימוש המשדר בתפקיד "המגדלור", והמקלט ניסה לקלוט מה ראה המשדר.

בכל אחד מהניסיונות התבקו הנבדקים לחתור את התרשםיותיהם באופן מילולי, בדרך כלל בלועזית רישומית. חוקרם בלתי תלויים מצאו שהתיאורים והרישומים תאמו למאפייני האתר שראו עיני המשדר במשך שני שלישים מהזמן במדובר.

נראה כי ההכרה שלנו קשורה קשר דק אך איתן עם גופים אחרים ועם הערות אחרות. הפסיכולוג הידוע קרל יונג, שהוקסם מנוקודת המבט המסתורית הזה של נפש האדם, פיתח תאוריית האומרת שמצוות גבואה יותר או נמוכה יותר מקשורת בין מחשבות של בני אדם.

הוא השווה בין תהליכי חסרי תודעה באנשים לבין מיטוסים, אגדות, סיפורי עם מתרבויות שונות ומתקופות שונות בהיסטוריה, וגילתה שהרישומים האישיים והחומר הקולקטיבי מכילים נושאים משותפים. הדבר הנע אותו להעלות היבט קולקטיבי של הנפש: "הלא-מודע הקולקטיבי". הוא קרא לעקרונות הדינאמיים הנשנים בויכרונו הקולקטיבי של המין האנושי "בנק" וארגן את תכניו בקבוצות של ארכיטיפים, אבות-טיפוס.

יונג ניסח את תפיסתו על אודוט הארכיטיפים יחד עם הפיזיקאי וולפגנג פולי. הם התרשמו מן העובדה שבעת שמחקו של יונג על נפש האדם הוביל למפגש עם תבניות שאין ניתנות לתיאור וליצוג – ארכיטיפים, מהקרו של פולי בפיזיקה הקונטקטית הוביל אף הוא לגילוי דבר-מה שאינו ניתן לתיאור וליצוג – המקרו חלקיים של היקום, ישיות שנראה כי לא נמצא להן תיאור מושלם.

זו הייתה מסקנתו של יונג: "כאשר מניחים שקיימים שני סוגים או יותר של דברים שאין בהם ליצוג, קיימת תמיד האפשרות – שאנו נוטים להתעלם מהם – שייתכן כי אין מדובר בשאלת על שניים או שלושה גורמים, אלא בגורם אחד בלבד". הגורם המשותף זהה נקרא בפי יונג "אונוס Mundus" (*unus mundus*), דהיינו אחדות ואחדות בין נפש לחומר או אחדות ותיאום בין ניגודים.

כשלעצמם, ה"אונוס Mundus" אינו נפשי ואין לו פיזי; הוא נמצא מעל או מעבר לעולם הפנימי ולמציאות החומרית. אם צודק יונג, עלמנו הפנימי מושרש במציאות עמוקה יותר. לא כל מה שנראה במודעות שלנו בא מן החושים שלנו, ולא הכל נקבע בתת ההכרה שלנו.

אף כי לא רבים יודעים זאת עדיין, השקפות העולם שנולדו בהשראת ניוטון, דרוין ופרויד עדין קיימות, אך מאז התגלו תגליות חדשות. על פי התפיסות החדשות, היקום אינו צירוף נטול חיים וחסר נשמה של גושים חומרי לא פעילים; אדרבה, הוא דומה לאורוגניות חי.

החיים אינם תאונת אקראית. המרחב והזמן מלוכדים לכדי רקע דינמי של היקום הנראה לעין. החומר הולך ונעלם כתוכנה בסיסית של המציאות, נסוג מפני האנרגיה, ושדות רציפים באים במקומם של גרגירים נפרדים כמו האלמנטים הבסיסיים של יקום שטופ אנרגיה. היקום הוא שלמות נטולת תפרים, והוא מפתח לאורך תקופות של זמן קוסמי ומיצר תנאים שבהם יכולים להופיע חיים, ולאחר מכן רוח והכרה.

במאה העשרים ואחת המדע מפתח תמונה הוליסטית של מציאות. ההולויום המפתח של הפיזיקה החדשה, של הבiology החדש ושל הענפים החדשניים ביותר של הפסיכולוגיה עולה בקנה אחד עם תפיסת העולם ההוליסטית של המסורות התרבותיות הגדולות, ונוסף עליה לגיטימיות רעננה. ההולויום של הציוויליזציה החדשה שאנו זוקקים לה יכול להישען על בסיס מדעי ותרבותי גם יחד.

הערות

- 1 הנותנים הנוגעים לדיכאון נדלו באוקטובר 2006 מאתר ארגון הבריאות העולמי,
www.who.int/topics/depression/en/, וכן מאתר משרד הבריאות בישראל,
www.health.gov.il/download/mental/annual2003/p2-12.pdf
- 2 הנותנים הנוגעים להתקבזנות נדלו באוקטובר 2006 מאתר ארגון הבריאות העולמי,
www.who.int/mental_health/prevention/suicide/en/,
[Figures_web0604_table.pdf.](http://www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=10&catId=75)
- 3 ד"ר דליה גלבוע, יי"ר הוועדה הבין-משרדית למניעת אובדן בני נוער,
www.health.gov.il/pages/default.asp?maincat=10&catId=75
נדלה באוקטובר 2006.
- 4 The White House Office of National Drug Control Policy (ONDCP),
Drug Policy Information Clearinghouse, Fact Sheet, March 2003.
www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-27 בוני 2006
- 5 פורסם ב-Ynet ב-27 בוני 2006. הדוח מופיע במלואו באתר האו"ם www.unodc.org/_2006.נדלה באוקטובר 2006.unodc/en/world_drug_report.html
- 6 פורסם בכתבבה "מכת אלומות", ידיעות אחרונות, 14 במאי 2006.
- 7 בעל הסולם, מאמר "فتיחה לחכמת הקבלה", סעיף א.
- 8 תלמוד בבל, בכא קמא סה, ע"ב.
- 9 בעל הסולם, מאמר "השלום".
- 10 המחבר פורסם ביוני 2006 בכתב העת המדעי האמריקני *Science*.
- 11 בעל הסולם, תלמוד עשר הספרות, חלק א, הסתכלות פנימית, סעיף כא.
- 12 בעל הסולם, כתבי הדור האחרון, חלק א, בתוך: הרוב לייטמן, ספר "הדור האחרון", עמ' .301.
- 13 אלברט איינשטיין, כמו שאインשטיין אמר, ליקוט ועריכה: א' קלפריס, תרגום:
א' בן נתן, הוצאת הד ארצי, 1999, עמ' 121. פורסם במקור בבלטיאן "היהדות
הliberalית", אפריל-מאי 1949, עמ' 12.
- 14 בנושא זה מומלץ לעיין במאמר "המקור האבולוציוני של הגן האלטרואיסטי"
(A. M. Nedelcu & R. E., "The Evolutionary Origin of an Altruistic
Molecular Biology and", אשר פורסם במאי 2006 בכתב העת *"Gene*

- [בأينترنت:](http://mbe.oxfordjournals.org/cgi/reprint/) *Evolution*
[msl016v1.](http://mbe.oxfordjournals.org/cgi/reprint/msl016v1)
- T. C. Bergstrom, "The Evolution of Social Behaviour: Individual and Group Selection Models", *Journal of Economic Perspective*, 16/2 [בأينترنت:](http://www.wcfia.harvard.edu/) (*Spring 2002*), pp. 67—88 [seminars/pegroup/bergstrom.pdf](http://www.wcfia.harvard.edu/seminars/pegroup/bergstrom.pdf).
- E. Sahtouris, "The Biology of Globalization", *Perspectives on Business and Global Change*, Sept. 1997.
- 16 וכן במאמר 15 בעל הסולם, מאמר "השלום בעולם".
- 17 בעל הסולם, מאמר "מהות הדת ומטורתה".
- 18 בעל הסולם, מאמר "משנה, אבות ד, כא".
- 19 בעל הסולם, מאמר "הנארם בזוהר עם פירוש 'הсловם', פרשת פקודי, אות תרגג.
- 20 בעל הסולם, ספר "שמעתי", מאמר קגנ.
- 21 כתבי יד, קובץ קטן, עמ' ס, בתוך: בניימין איש שלום, הגותו של הרוב קוק, בין רציוונליים למסטיקה, ירושלים תשמ"ד, עמ' 235.
- 22 בעל הסולם, הקדמה לתלמוד עשר הספרות, סעיף ג.
- 23 בעל הסולם, הקדמה לתלמוד עשר הספרות, סעיף ג.
- 24 תלמוד בבל, תמיד לב, ע"א.
- 25 ספר הזרור עם פירוש "הсловם", פרשת חזירע, אות קיג. וכן עיין ב"הקדמה לספר הזרור" של בעל הסולם, סעיף לט.
- 26 כתבי יד, קובץ קטן, דף קע, בתוך: בניימין איש שלום, הגותו של הרוב קוק, בין רציוונליים למסטיקה, ירושלים תשמ"ד, עמ' 174.
- 27 פרופ' אבשטיין מצוטט בכתבותיו של דן אבן, "ענין של גנים", שפורסמה [בأينترنت ב-15 בדצמבר 2004](http://www.bambili.com/bambili_news/): [נדלה באוקטובר 2006](http://www.bambili.com/bambili_news/_katava_main.asp?news_id=9533&sivug_id=8).
- 28 אלברט אישנטיין, כמו שאישנטיין אמר, ליקוט ערכיה: א' קלפורייס, תרגום: א' בן נתן, הדרachi 1999, עמ' 142. פורסם במקור ב"ניו יורק טיימס", 19 באפריל 1955.
- 29 בעל הסולם, מאמר "השלום".
- 30 בעל הסולם, כתבי הדור האחרון, חלק ב, "דעת היחיד דעת הציבור", בתוכן: הרב ליטמן, ספר "הדור האחרון", עמ' 346.
- M. R. Bachner, I. Gritsenko, L. Nemanov, A. H. Zohar, C. Dina & 32 R. P. Ebstein, "Dopaminergic Polymorphisms Associated with Self-Report Measures of Human Altruism: A Fresh Phenotype for the Dopamine D4 Receptor", *Molecular Psychiatry* 10(4), April 2005, pp. 333—335.
- 33 בעל הסולם, כתבי הדור האחרון, חלק א, בתוכן: הרב ליטמן, ספר "הדור האחרון", עמ' 303—302.
- 34 בעל הסולם, מאמר "סוד העיבור-לידיה".

- 35 בעל הסולם, מבוא לספר הוויהר, סעיף לד.
- 36 תהילים קכו, א.
- 37 תלמוד בבלי, פסחים ג, ע"א.
- 38 ישעיהו יד, יד.
- 39 תלמוד בבלי, סנהדרין צז, ע"א.
- 40 בראשית יא, ד.
- 41 מדרש בראשית ורבה, פרשה פד, פסקה ד.
- 42 בעניין זה מומלץ לעיין בדברי הרמב"ם, יד החזקה, הלכות עבודה כוכבים, פרק א, ג.
- 43 בעל הסולם, מאמר "שופר של מישיח".
- A. Nebel, D. Filon, B. Brinkmann, P. P. Majumder, M. Faerman & 44 A. Oppenheim, "The Y Chromosome Pool of Jews as Part of the Genetic Landscape of the Middle East", *American Journal of Human Genetics* 69/5 (2001), pp. 1095—1112.
www.hayadan.org.il/kurdsjews.html
- 45 על בסיס הנאמר במדרש רבה, איכה רבה, הקדמה, פסקה ב.
- 46 ספר הוויהר עם פירוש "הסולם", פרשת נשא, אות צ.
- 47 ספר הוויהר עם פירוש "הסולם", פרשת וירא, אות תס.
- 48 בעל הסולם, מאמר "תורת הקבלה ומהותה".
- 49 שם.
- 50 בעל הסולם, כתבי הדור האחרון, חלק א, בתוך: הרב לוייטמן, ספר "הדור האחרון", עמ' 301.
- 51 בעל הסולם, מאמר "מתן תורה", סעיף ה.
- 52 בעל הסולם, מאמר הערכות, סעיף כג.
- 53 בעל הסולם, הקדמה בספר פנים מאירות ומסבירות, סעיף ד.
- 54 בעל הסולם, מאמר "הגלות והגאלה".
- 55 הרב קוֹק, אגדות הראייה חלק א, עמ' צב, אגרת מתאריך 5 בספטמבר 1907.
- 56 הרב קוֹק, ספר אורות, דף קנה.
- 57 בעל הסולם, כתבי הדור האחרון, חלק א, קטע ט, בתוך: הרב לוייטמן, ספר "הדור האחרון", עמ' 335.
- 58 דבריו של ד"ר זאב מגן מובאים בכתבתו של זאב גלילי, "כיצד רואים האיראנים את ישראל", אשר פורסמה ב-10 באוגוסט 2006 בעיתון "מקור ראשון". באינטרנט: www.makorrishon.net/show.asp?id=14018.
- 59 פורסם בכתבתו של ירעם נתניהו באתר nrg ב-4 באוקטובר 2006:
www.nrg.co.il/online/11/ART1/486/489.html.
- 60 הנתונים נדלו באוקטובר 2006 מתוך www.nfc.co.il/NewsPrintVersion.asp?docId=33202&subjectID=1.
- 61 הנתונים נדלו באוקטובר 2006 מתוך www.ynet.co.il/articles/0,7340,L-3316642,00.html.

- 62 מדרש ספרי, פרשת בעולותך, פסקה יא.
- 63 ספר הזוהר עם פירוש "הסולם", פרשת וארא, אות רג.
- 64 בראשית רביה י, ג.
- 65 בעל הסולם, הקדמה בספר הזוהר, סעיף סח.
- 66 הראי"ה קוק, אורות הקודש ג, עמ' פ.
- 67 ראה בעל הסולם, מאמר "מהות חכמת הקבלה"; וכן "תלמוד עשר הספריות", חלק א, הסתכלות פנימית.
- 68 בעל הסולם, הקדמה בספר פנים מאירות ומסבירות, סעיף ד.
- 69 הגאון ר' אליהו מוילנה, ابن שלמה, פרק יא אות ג.
- 70 הרב קוק, אדר היקר ועקביו הצאן, מוסד הרב קוק, תשמ"ה, עמ' קמד.
- 71 בעל הסולם, הקדמה בספר פנים מאירות ומסבירות, סעיף ה.
- 72 בעל הסולם, הקדמה לתלמוד עשר הספריות, סעיף א.
- 73 רמח"ל, שער רמח"ל, מאמר הויכוח, עמוד צז.
- 74 עיין בתיקוני זוהר, תיקון ל, ד"ה "נתיב תנינא". בעל הסולם מציג דברים אלו בהקדמוו בספר הזוהר, סעיף ע, ומתרגם את לשון הזוהרamarim לערבית, כפי שהובאה כאן.
- 75 הרב חיים ויטאל, הקדמה מהרח"ז על שער ההקדמות, בטור ספר "עץ חיים".
- 76 בעל הסולם, הקדמה בספר הזוהר, סעיף עא.

המכון למחקר נ"ש הרב אשlag

ARI - Ashlag Research Institute

המכון למחקר ע"ש הרב אשlag הוא ארגון חינוכי-מחקר ללא כוונת רוח מיסודה של תנעת "בני ברוך". הארגון הוקם במטרה לטפח, להפיץ ולישם את חכמת הקבלה ואת מורשת הרב המקבול יהודה אשlag, בעל הסולם. המכון למחקר פועל כמרכז לשיח ציבורי בתחום הקבלה, ומטרותיו מעוגנות במחויבות רוחנית להעלאת את משנתו של הרב אשlag לדין ציבורי.

עוצמתו הרוחנית של המכון למחקר מתבססת על יכולתו לאחד אנשים מכל גוני הקשת האידאולוגית והתרבותית מכל תחומי היצירה, הפעלים ייחודי מתוך תרושה עמוקה של מכנה משותף רוחני. נושא המכון למחקר הוא הרב ד"ר מיכאל לייטמן. כיום משיך המכון למחקר במימוש החזון שהמציב לעצמו הרב אשlag: הפצה ויישום של חכמת הקבלה לכל שכבות החברה.

מטרות

- פיתוח ויישום חכמת הקבלה על פי משנתו של הרב אשlag.
- הקמת מערכות לימוד, הדרכה ומחקר המבוססות על מורשתו של הרב אשlag.
- עידוד וטיפוח המחקר האקדמי במשנתו של הרב אשlag.

להשגת מטרותיו מפתח המכון למחקר ומפעיל מגוון של תוכניות לימוד, ולצדן קשת רחבה של כנסים,ימי עיון וסמינרים מודיעים. המכון למחקר פועל בשיתוף פעולה הדוק עם מוסדות נורקי, ישראליים ובון-לאומים, עם הוקרים-אורחים מרחבי העולם. כמו כן מפרסם המכון למחקר ספרים וחוברות עבדה, פרי עבודתו המחקרית. לפועלות המשרתות שותפים חוקרים מתחום האקדמיה, הוגים, מחנכים ומקובלים, בעלי אורח חיים והשకפות עולם שונות, נשים וגברים אחד. בהם חילוניים, מסורתיים ודתיים. בתוך זמן קצר זכתה המ gangrat להשפעה ניכרת על תהליכי רוחניים, תרבותיים וחינוכיים. www.ashlag.info

בני ברוך

"בני ברוך" היא קבוצת מקובלים הלומדת ומיישמת בפועל את דרכם של בעל הסולם ושל בנו הרב ברוך אשlag. בני ברוך הוקמה בשנת 1991 על ידי הרב לייטמן לאחר פטירת מורו הרב ברוך אשlag. במהלך השנים האחרונות ה'בני ברוך' לתנועה בין-לאומית ענפה, הכוללת אלפי תלמידים מרחבי העולם. חברי התנועה עוסקים במחקר, בלימוד ובഫצת חכמת הקבלה. "בני ברוך" מוציאת לאור את העיתון השבועי "קבלה לעם", המחולק ברחוב הארץ חיננס במאזות אלפי עותקים, וכן מפעילה אתרי אינטרנט לקהיל הרחב-ב-22 שפות, ובهم ארכיוון מדיה מקויה. אלה הם מאגרי המידע הגדולים בראשת כתבי קבלה, לספרים, למאמרים, לסרטים לימודיים, לשיעורים ולהרצאות. כל החומר מוגש לקהיל הרחב דרך האינטרנט ונitin להורדה ללא תשלום. בשנים האחרונות הקימה "בני ברוך" את חברת הסרטים ARI Films, המפיקת סרטיים תיעודיים וחינוכיים, וכן תוכניות לימודיות המשודרות בערוצי הcablimים והטלווייזיה בישראל ובעולם.

مזהירות בני ברוך: רח' ז'בוטינסקי 112 פתח תקווה, טל': 03-9226741 פקס: 1-700-509-209
www.kab.co.il

מקורות עיקריים ללימוד קבלה

ספר "הזהר" עם פירוש "הסולם" – 10 כרכים

ספרו של רבי שמעון בר-יוחאי מהמאה השניה, עם פירוש "הסולם" שכותב הרב יהודה אשlag (בעל הסולם) כדי להתאים אותו לדורנו. זה הספר החשוב ביותר שנכתב בקבלה, ו אף שנכתב לפני שנים רבות הוא נחשב עד היום לבסיס ויסוד לימודי הקבלה.

"תלמוד עשר הספירות" – 6 כרכים

הספר העיקרי ללימוד שיטות הקבלה בדורנו, שכותב בעל הסולם. ספר מדעי זה, המבוסס על כתבי האר"י, מתאר את מבנה הספירות והעלמות וכיitz לפועל בהם בדרך מיוחדת שפתחת את הרגשות של האדם, ומביאה אותו להשגה אישית של העולם העליון.

"מתן תורה"

ספר המוקדש ל"הപצת ידיעות מקוריות בין שדרות העם". הספר כולל שלושה קונטרסים שייצאו לאור בשנת תרצ"ג (1933): "מתן תורה", "הערבות", ו"השלום", וכן מאמרי נוספים בהםם "החרות", שהוא אמרו להיות חלק מקונטראס רביעי. אלה הם מאמרי היסוד של בעל הסולם.

"פרי חכם" – כרך "אגרות" וכרך "מאמרים"

מכתבו של בעל הסולם לתלמידיו ומאמרי יקרי ערך שכותב לעצמו ולא התכוון לפרסום בדורו. בימינו הם נמצאו ראויים לפרסום ולעינונו של הכלל.

"שמעתי"

אוסף מאמרי של בעל הסולם, שרשם מפיו מילה במילה, בנו הרב ברוך אשlag, הרב"ש. המאמרי מתארים את המცבים שאדם עובר בדרך התפתחותו הרוחנית. בספר טמון הכוח שעוזר לאדם לגנות בתוכו את המცבים האלה.

"כתביו הרב"ש"

אוסף מהודר של כל כתבי הרב ברוך שלום אשlag, הכוללאת "שלבי הסולם", את "דרגות הסולם" ואת "אגרות רב"ש".

"שלבי הסולם" – קובץ מאמרים של הרב"ש, שנכתבו בין השנים 1984-1991. המאמרי מתארים בפורוטוט את המცבים שהאדם עומר בכל שלבי ההכנה המכירה אותו להיכנס לעולם הרוחני.

"דרגות הסולם" – מאמרי ורישיות שכותב הרב"ש לעצמו במהלך חייו.
"אגרות רב"ש" – מכתבים שלח הרב"ש לתלמידיו, המתארים את דרך העבודה הפנימית.

"קבלה למתחיל"

אוסף הכתבים המקוריים החשובים ביותר ללימוד הקבלה, שכותבו בעל הסולם ובנו הרב"ש. הספר כולל את מאמרי היסוד על מטרת לימוד הקבלה ועל הדרכ הרוחנית, וכן אלבום שרטוטים מפורט של מבנה העולמות הרוחניים. הספר מכיל את הkadot השונות שכתוב בעל הסולם לחיבוריו: הקדמה לספר הזהר, מבוא לספר הזהר, הקדמה לתלמוד עשר הספירות, פתיחה לחכמת הקבלה, הקדמה לספר "פנים מאירות ומסבירות" על העז חיים."

סדרת קבלה למשנה

הרב ד"ר מיכאל לייטמן

שני המאורות הגדוליים

התפשטות חכמת הקבלה בימינו הפכה להיות תופעה נפוצה, הקשורה וישראל לטיום תקופת הגלות ולהקמתה של מדינת ישראל. אבני יסוד לבניין זה חנוו על ידי שני גדולי הדודו, שני המאורות הגדוליים, המקובלים הרב אברהם יצחק הכהן קוק (1865-1935) והרב יהודה לייב הלוי אשלה (בעל הסולם, 1884-1954).

הרבי קוק ובעל הסולם בחרו להלביש את מסריהם בלבוש אקטואלי. דמיון רב היה קיים בין השנים הן במעריך והן בפרטן לביעו שכך אכיל לא נושא עד היום ולכן הן כה אקטואלית גם לזמןנו היום.

הדור האחרון

בתקופה שבה שורת משברים פוקדת את "הכפר האלגורי" שבו אמר חיים, אבור החוץ בנסוכה נסעה לבניין חכמתה מאושרת היעדר נסוכה שכזו הוא המקור לכל המשברים השונים הפקדים את היחיד, המשפחה, האומה והאנושות. על רקע זה הופכת משנתה החברתית של הרב יהודה אשלה, "בעל הסולם", לאקטואלית וחינונית יותר מאי פועל.

צעד אחר צעד מוליך אותו המחבר להיכרות עם חיבוריו העיקריים של בעל הסולם, וחשוף לראשונה את "כתביו הדור האחרון" שנותרו על שולחן עבודתו בערוביו ימי. בספר מציג בשפה בהירה וקולה נסוכה לבניית חכמתה שתאפשר לכל אדם כפרת ולאנושות כולה חיים מלאי תוכן, ביטחון ושלום.

קבלה מדע ומשמעות החיים

מי אנחנו? מהו החומר שממנו אנו בנוים? כיצד נוצר היקום? האם יש ממדים נוספים של מרחב ודעת? שאלות אלה עומדות במרכז זו"ח בן 11 שאלות, שעל הכרונן עמלו מדענים בארץ ובטעם האקדמית הלאומית למחקר ולפיזיקה (NRC), הוועדה לפיזיקה ואסטרונומיה (BPA) וווכנות החלל (NASA).

הספר "קבלה, מדע ומשמעות החיים" מגולל את קוורוטו של מפגש בין מדענים ידועים-שם מתחומי הפיזיקה הקוונטית לבין מדע-מקובל. ביד אכן מוליך אותנו המחבר בין שביי הקבלה והמדע, אל שיח מרתך בין השכל לבין התהוושה הפנימית. הקורא נוטל חלק בהרפתחה מדעית רוחנית מתוך גירוי אינטלקטואלי ואתגר מחשבתי.

סדרת הקבלה וחכמת החיים

הרב ד"ר מיכאל לוייטמן

אלף עצות לחיים

כל מסע פנימי של אדם מתחילה מתוך שאלת, שחרי שאלת היא רצון בדבר חדש. וכך גם מסע הרוחני של אדם המתחילה לצעוד בנתיביה של חכמת הקבלה נפתח בשאלת "מהוطعم בחיה?". בספרו זה משיב הרב לוייטמן לשאלות תלמידיו מרחבי העולם. בתשובותיו הולכת ונרכשת לנגד עינינו שיטת חיים عمוקה המשותחת על חוקי טבע ברורים ומושלמים. חוקים אלה מוגלים למקבול החיים בהרמוניותם העולמית. ייחודה של סופר "אלף עצות לחיים" הוא בתשובות הנחיצות מתחור נשמת האדם העולמית המשותפת לאנושות כולה. התשובות מוששות בשפה בהירה ופושטת, ומייעדות לכל מי שבלבו בוערת התשוקה לטעם מסוד החיים.

מבט לקבלה

"האדם בעולמו כמו נמצא בחדר חשוך, ובידו רק מנורה דלה. כל מציאות חייו מתקיימת ורק לאחר הדער שבו מבירה המנורה. אך האדם איננו יכול לראות עד כמה עשייה המציאות בכוונות, פרטיהם וצורות חיים ססאניות. אלה נמצאים באיזור שאין מואר לו" (מיכאל לוייטמן).

ב"מבט לקבלה" מסיר המחבר, שכבה אחר שכבה, את כל התפישות הרוחניות ה"מבנהות מלאיהן", בונגוע לנשאים האקטואליים לימינו, ומעניק להן מענה עצשי מנקודת מבטה של חכמה עתיקה, חכמת המציאות העולינה. את את נחשפת בפני הקורא תמנונה חדשה - מערכת חוקים מוחלטת ועקבית, העומדת מאחורי המציאות שנקראות "העולם הזה", והיא שמניהגה ומפעילה את כל מאורעות החיים.

אלף שאלות על קבלה

חכמת הקבלה מדلت על פני מרחקים ועל הבדלי תרבותיות, ומחברת את הלובבות השואפים לאלוות את משמעויות החיים ואת טעमם. סוף זה מענק לקורא הזדמנות נדירה להציג לחדרי החדרים של ההולכים בדרך הרוחנית. בתיאורם ואונשי פורשים השואלים תמונה אמונה של מצבים ושלבים בדרכם, ולוקחים את הקורא למסע מורתק לTÜRK נפש האדם.

באמציאות היהוס האישי שנטקט הרב לוייטמן בתשובותיו הוא נוגע בשורש הנשמה של כל אחד מאיינו, ומשליך את ענן המסתורין האופפים את חכמת הקבלה. ביד אכן הוא מעצב את חכמת הקבלה לשיטה מעשית הנינתנת ליישום בדמותנו.

סדרת הקבלה וחכמת החיים

הרב ד"ר מיכאל לוייטמן

מסע לעולם עליון

"מסע לעולם עליון" הוא מדריך ייחודי לרוחניות. הרב לוייטמן מבסס את דבריו על המקורות האותנטיים של הקבלה וספר הזוהר. במאמרתו הרחרשנית למסע זה למד הקורא על תפיסת המציאות לפי הקבלה, על פיתוח החוש השישי - החוש להרגשת העולם העליון ועל העצמות "הנקודה שבלב". הוא מתוודע אל הקבלה באמצעות שיטת מחקר אישית-מדעית.

הספר מכיל עשרה שיעורים בחכמת הקבלה המלוים בתרשימים של מבנה נשמה האדם והעולם העליון. בעדרותם למד הקורא להכיר את עצמו ואת סביבתו. לפי חכמת הקבלה כל הולכות, לרבות הולם הזה, הם סדרה של מצבים פנימיים הנמצאים בתוכו. מדריך זה יסייע לכם להכירם.

הערבות

בספרו "הערבות" חושף בפנינו המחבר אותה פיסת מידע החסרה לנו: הוא מספר על הכוח האחד הפועל בכל, אותו כוח נסתר השולט בטבע ובקיים והרצה שנניה דומים לו. הוא שואר לנו את הקשר האמיץ בין הנשמה הרשראלית לבין חכמת הקבלה. מהו הדבק המחבר ייחדי את ישראל לנשמה אחת, לעם אחד ולתקפido מיוחד בקרוב העמים? הדבק הוא קשר העARBOT, ובו מתמקד ספרו. המחבר מציג בבחירות את גורל הייחידי והאונמי, את שורשיהם המשותפים ואת החיבור שביניהם על פי חכמת הקבלה. המחבר עושה זאת ביד אמן, תוך שילוב דוגמאות מההיסטוריה, מתחומי המדע השונים ומחוי חיים-יום.

הספר הפתוח

"הספר הפתוח" הוא ספר על חכמת הקבלה, המציג את עקרונותיה של חכמה מדעית עתיקה ובודקה ומסביר את החוקים שעלייהם היא נשענת. הקבלה היא חכמת חיים שבאמצעותה תוכל לפרוץ את מגבלות החושים המוכרים לך ולרכוש חוש נסוף. חוש זה יפתח בפנוך את השער המוביל לעולם הרוחני כאן ועכשיו, בעודך בעולם הזה. הסבירי הבהירים של הרב לוייטמן על המתארח לאחריו הקלים של נפש האדם ועל הנסיבות העליונות שופכים אוור על כל נקודה במסלול חיינו הגשמי והרוחני. הספר מסייע לכל הרוצה להתוודע לחכמה נפלאה זו, וכל השואף להבין מודיע חיימתנאים בדרכם מסוימת, ולכל המבוקש לדעת מה עליו לעשות כדי שייתנהלו אחרת.

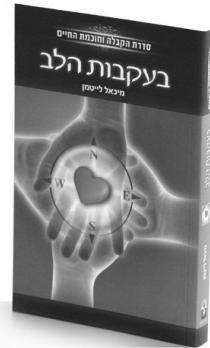
סדרת הקבלה וחכמת החיים

הרב ד"ר מיכאל לוייטמן

בעקבות הלב

חכמת הקבלה, שעד לאחרונה הייתה נחלתם של ייחודי סגולה, פותחת את סודותיה בפני כל חופץ לבוא ולחשוף בהם את הטעם לחויי. לראשונה נחשפת לעיני הקורא משנהו הסודית של שיטת הקבלה, והיא מלמדת את האדם כיצד לפתוח את "הנקודה שבלב" ולהגיע בעדרתה להעתולות רוחנית ולשלוח אין-סופיות. חכמת הקבלה פותחה הימים בפני כל אדם.

"בעקבות הלב" מבוסס על כתביו של הרב לייטמן, המתארים איך יכול כל אדם להתملא בא"ר הבודה" ולהגיע לשורש נשמהו, על ידי עבודה רוחנית מכונית, מודרנית ומקורה.

חויה ושם קבלה

"חויה ושם קבלה" הוא אחד הספרים המהתקנים שייצאו לאור עד כה בנושא הקבלה.חויה מסע בזמן, מה עבר אל העתיד, במצבים שעשו לחווית כל אחד מאיתנו במאחור. הספרlude בכל השואף לצל החוצה למדוד איך נצל כל רגע ביעילות מובילה, וכל השואף לשפר את חייו ולהגיע לחיים טובים ומואשרים.

מעולם לא הייתה שפת הקבלה כה ברורה לכל נפש בארץ ובעולם כפי שהיא באהה ידי בטישו בספר מרגש זה. תוכלו לקרוא את התשובות לשאלות, לחוו אותן ולהבין בפשטות מהי חכמת הנשמה, לגלוות כיצד האדם יכול לשנות בזמן, להשתוו את עתידו ולהנהי את חייו.

ראיון עם העתיד

ממה נבעים סבלו של האדם וסבלו של האנושות? מעגל הסבל האנושי סובב אלפי שנים אליו ללא סיבת, بلا תכליות ובלא מצא. האומנם? הימים מתברר שבדי חכמת הקבלה מציאות התשובות כיצד להימנע מסבל ומה הדרך המעשית לחיים שלמים ומואשרים. מעטה שיטת הקבלה גליה בספר הפתוח בפני כל אדם, בין שהוא דתי, חולוני, יהודי או בן אחר, ומוכיחה את עצמה כטيبة עצהוית ומעודכנת המגלה לאדם המודרני כיצד להשיג את הטוב בחוי.

"ראיון עם העתיד" כתוב בשפה קולחת וקללה להבנה, ונועד לכל אדם המעניין להכיר את הקבלה, להחוודע לעולם מושגיה וליהיחס לשיטותיה המעשיות, שנועדו לקדם אותו למטרת חייו.

שיעור על שלבי הסולם

"שיעור על שלבי הסולם" הוא אוסף נידור של שיחות וימיות שעורך זה שנים הרבה ליטשטיין עם תלמידיו, על מאמרי "שלבי הסולם" של פעור הרב ברוך אשlag.

ఈודו של הספר הוא בחכמה הגלומה בו, בשילוב הנדר בין חכמה פיזית, ארצית, לבין חכמה אלוקית. הרב ליטשטיין מזמין אותנו להציג למסע במרחב ידע זה, ונראה איך המדע, הפסיכולוגיה וההיסטוריה תומכים זה בהזה, כלולים זה בהזה, והם רק היבטים אחדים של מציאות אחת ויחידה, הנפרשת לכל אורכה על ידי חכמת הקבלה. (4 כרכים)

קבלה למתחילה

אוסף הכותבים המקוריים החשובים ביותר ללימוד קבלה, שכתבו בעל הסולם ובנו הרב"ש. הספר כולל את מאמרי היסוד על מטרת לימוד הקבלה ועל הדרכּ הרוחנית, וכן אלבום שרטוטים מפורט של מבנה העולמות הרוחניים. הספר מכיל את ההקדמות השונות שכתב בעל הסולם לחובוריו: הקדמה בספר הזהר, מבוא לספר זהוחר, הקדמה לתלמיד עשר הספירות, פתיחה לחכמת הקבלה, הקדמה בספר "פנימ מאירות וمبرירות" על ה"עץ חיים".

שמעתי

אוסף מאמרים של בעל הסולם. המאמרים מתארים את המיצבים שאדם עבר בדרך התפתחותו הרוחנית בספר טען הכוח שעוזר לאדם לגנות בתוכו את המיצבים האלה.

(ספרון כ"ט)

לראות טוב

לקט אמרות וציטוטים נבחרים מפי גדולי המקובלם והמנהיוגים הרוחניים של האומה בכל הדורות. הנסתור והגלה, שמחה ותענווג, זמן ותונעה, תפילה, סאללה ותיקון, דבריות, השאה רוחנית, ספר זהוחר וקבלה.

(ספרון כ"ט)

קבלה לעם

"קבלה לעם" הוא עיתון א-פוליטי, לא מסחרי, הכתוב בגבורה העיניים. העיתון נודד במטרה להעביר בהירה את המסר של חכמת הקבלה ואת הידע החשוב הצפוי בה, ובכך לקדם אותנו כיחסים וכעם אל חיים טוביים הרבה יותר.

תוכלו לקבל את גילוונות 'קבלה לעם' עד לביתכם במחירים דמיים מושלמים בלבד.

שירות העולמות + לילות קבלה 2 סרטיים בארץ כפול

שירות העולמות - חוות אישית ובלתי אמצעית. בסרט מסביר הרב ד"ר מיכאל ליטמן את המשמעות הפנימית המסתורת מאחורי המזווהה הקבלי, תוך האזנה לניגוני המקורים של הרב יהודה אשlag, בעל הסולם. (30 דקות)

ليلות קבלה - סיפור אישי ומרתק של ישראל סשה דמידוב ("שחקן השנה") וכוכב תיאטרון גשר, בחופשו הבלבתי מתפזר אחר משמעותם הקיימים. הסרט מת黑客ה אחר לבטוי, חיويות וניסיוניות לשלב בין שני עולמות שונים בהם הוא חיה. (40 דקות)

מודיקה קבליות (3 דיסקים)

המגינות חולחנו לפיו תווים שכתב הרב יהודה אשlag, בעל הסולם, מעתה השגתם את העולמות הרוחניים. המיחיד בשפת הניגון הוא שככל יכול להבינה במידת, גם אם אינו נמצא בדרגתו הרוחנית של המלחין - המקבול. על ידי האזנה לניגוני, יש לנו הזדמנות להתרשם מהתפעליות הרוחניות.

הזמןת ספרים, תקליטורים ומנוויים לעיתון 'קבלה לעם'
טלפון: 1-700-509-209
ובאינטרנט: www.kabbalahbooks.co.il, www.kab.co.il